ใบรับรองวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (ส่งเสริมการเกษตร)

ปริญญา

ส่งเสริมการเกษตร — **สาขา**

ส่งเสริมและนิเทศศาสตร์เกษตร — **ภาควิชา**

เรื่อง การมีส่วนร่วมของสมาชิกต่อการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด ในอำเภอบางสะพานน้อย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

Participation of Members in Implementation of Bangsaphannoi Rubber Producer Cooperative Limited in Bang Saphan Noi District, Prachuap Khiri Khan Province

นามผู้วิจัย นางสาวดิณภา แก้วแดง

ได้พิจารณาเห็นชอบโดย

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก .....

(รองศาสตราจารย์สาวิตรี รังสิภัทร์, Ph.D.)

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม .....

(รองศาสตราจารย์พิชัย ทองดีเลิศ, ค.ด.)

หัวหน้าภาควิชา .....

(รองศาสตราจารย์พิชัย ทองดีเลิศ, ค.ด.)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์รับรองแล้ว

.....

(รองศาสตราจารย์กัญจนา ธีระกุล, D.Agr.)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

วันที่ ..... **เดือน** ..... **พ.ศ.** .....

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

วิทยานิพนธ์

เรื่อง

การมีส่วนร่วมของสมาชิกต่อการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด ในอำเภอบางสะพานน้อย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

Participation of Members in Implementation of Bangsaphannoi Rubber Producer Cooperative Limited in Bang Saphan Noi District, Prachuap Khiri Khan Province

โดย

นางสาวดิณภา แก้วแดง

เสนอ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
เพื่อความสมบูรณ์แห่งปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (ส่งเสริมการเกษตร)
พ.ศ. 2557

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ดิณภา แก้วแดง 2557: การมีส่วนร่วมของสมาชิกต่อการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด ในอำเภอบางสะพานน้อย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (ส่งเสริมการเกษตร) สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตร ภาควิชาส่งเสริมและนิเทศศาสตร์เกษตรอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก: รองศาสตราจารย์สาวิตรี รังสิภัทร์, Ph.D 176 หน้า

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล ปัจจัยพื้นฐานทางเศรษฐกิจ ปัจจัยพื้นฐานทางสังคม และปัจจัยการได้รับข่าวสารเกี่ยวกับสหกรณ์ ของสมาชิกสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด 2) เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด 3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง ปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล ปัจจัยพื้นฐานทางเศรษฐกิจ ปัจจัยพื้นฐานทางสังคม และปัจจัยการได้รับข่าวสารเกี่ยวกับสหกรณ์ ของสมาชิกกับการมีส่วนร่วมของสมาชิก 4) เพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะของสมาชิกในการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ สมาชิกสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด อำเภอบางสะพานน้อย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จำนวน 227 ราย เก็บรวบรวมข้อมูลโดย การสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และทดสอบสมมติฐานโดยใช้ค่าไคสแควร์

ผลการวิจัยพบว่า สมาชิกสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด เป็นเพศชาย ร้อยละ 59.5 มีอายุเฉลี่ย 40.86 ปี การศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษา ร้อยละ 46.6 มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย 4 คน ระยะเวลาที่เป็นสมาชิกเฉลี่ย 5.50 ปี พื้นที่ปลูกยางพาราเฉลี่ย 22.33 ไร่ มีจำนวนแรงงานเฉลี่ย 2. คน จำนวนต้นยางที่ให้ผลผลิตเฉลี่ย 63.48 ต้นต่อไร่ ได้ปริมาณผลผลิตยางพาราน้ำหนักเฉลี่ย 3.40 กิโลกรัมต่อไร่ รายได้จากการจำหน่ายแผ่นยางดิบโดยเฉลี่ย 2,137.00 บาทต่อไร่ มีรายจ่ายจากการผลิตยางแผ่นดิบคิดโดยเฉลี่ย 2,046.01บาทต่อไร่ มีการประชุมสมาชิกสหกรณ์เฉลี่ย 2.11 ครั้งต่อปี มีการศึกษาดูงานเฉลี่ย 1.33 ครั้งต่อปี และได้รับการฝึกอบรมเฉลี่ย 1.26 ครั้งต่อปี ได้รับข่าวสารเกี่ยวกับสหกรณ์ จากคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ ร้อยละ 66.5 จากการสัมมนา ร้อยละ 42.3 และ จากโทรทัศน์ ร้อยละ 51.5

_____ _____ ___ / ___ / ___

ลายมือชื่อนิสิต ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

Dinnapha Kaewdang 2014: Participation of Members in Implementation of Bangsaphannoi Rubber Producer Cooperative Limited in Bang Saphan Noi District, Prachuap Khiri Khan Province. Master of Science (Agricultural Extension), Major Field: Agricultural Extension, Department of Agricultural Extension and Communication. Thesis Advisor: Associate Professor Savitree Rangsipaht, Ph.D. 176 pages.

The objectives of this research were: 1) to study basic demographic characteristic, socioeconomic, and exposure to agricultural information factors, 2) to identify the participation of members in implementation of Bang Saphan Noi Rubber Producer Cooperative Limited (cooperative members), 3) to examine the relationship between basic demographic characteristic, socio-economic, and exposure to agricultural information factors and the participation of cooperative members, and 4) to study problems and seek for suggestions on participation of cooperative members. Samples were 227 cooperative members. Data were gathered by using an interview schedule. Statistical analyses included frequency, percentage, arithmetic mean, and chisquare to test hypotheses.

Research results revealed that cooperative members were males (59.5%) and attained secondary education. On an average, they were 40.86 years old, had 4 family members, became 5.50 years of cooperative members, earned 22.33 rai of para rubber trees, gained 2 farm labors, had 63.48 yield of para rubber trees/rai, gained 3.40 Kg/rai of para rubber products, received 2,137.00 Baht/rai from selling raw para rubber sheets, spent 2,046.01 Baht/rai for expenses of raw para rubber sheets production, engaged 2.11 cooperative meetings/year, had 1.33 field excursion/year, and participated in 1.26 training/year. Cooperative members received information about this cooperative through its committee members (66.5%), seminar (42.3%), and television (51.5%).

_____ _____ ___ / ___ / ___

Student's signature Thesis Advisor's signature

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เล่มนี้ สำเร็จลุล่วงโดยสมบูรณ์ได้ด้วยความกรุณาให้คำปรึกษา ให้คำแนะนำ และตรวจแก้ไขจาก รศ.ดร.สาวิตรี รังสิภัทร์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก รศ.ดร.พิชัย ทองดีเลิศ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม อ.ดร.พัชราวดี ศรีบุญเรือง ประธานการสอบ และ ผศ.ดร.สมศักดิ์ คูหาสวรรค์เวช ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกที่ได้กรุณาให้คำแนะนำ ตรวจสอบแก้ไขวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ผู้วิจัยกราบขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ คุณพ่อชาลี คุณแม่เอียด แก้วแดง และครอบครัว ที่เป็นกำลังใจและให้การสนับสนุนตลอดระยะเวลาการศึกษา และขอขอบพระคุณ คุณชรินทร์ พิพัฒน์ธนะกิจ ประธานกรรมการสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด และคุณณรงค์ คงแท่น ตัวแทนของสมาชิกของสหกรณ์ ที่ให้ความอนุเคราะห์ช่วยเหลือในการประสานงาน ให้ข้อมูล และให้ความอนุเคราะห์ช่วยเหลือในการประสานงานเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูล และคำแนะนำแก่ผู้วิจัย ขอขอบคุณพี่ๆ เพื่อนๆ น้องๆ นิสิตปริญญาโทสาขาส่งเสริมการเกษตร ที่คอยช่วยเหลือและเป็นกำลังใจที่ดีเสมอมา รวมจนถึงพี่ๆ เจ้าหน้าที่ประจำภาควิชาทุกท่านที่คอยอำนวยความสะดวกในทุกๆ เรื่องตลอดที่ผ่านมา

คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ขอมอบแด่คุณพ่อชาลี คุณแม่เอียด แก้วแดง และครอบครัว ที่คอยให้กำลังใจและสนับสนุนทุนการศึกษามาเป็นอย่างดีตลอดจนสำเร็จการศึกษา และญาติๆ เพื่อนๆ ทุกคนที่ช่วยเหลือ แนะนำ คอยให้กำลังใจ คณะครู อาจารย์ทุกท่านที่คอยสั่งสอนให้ความรู้ คำแนะนำ และเป็นกำลังใจให้การศึกษาครั้งนี้ประสบความสำเร็จไปได้ด้วยดี

ดิณภา แก้วแดง

เมษายน 2557

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

สารบัญ

หน้า

สารบัญตาราง	(3)
สารบัญภาพ	(10)
บทที่ 1 บทนำ	1
ความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	4
ขอบเขตของการวิจัย	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	5
นิยามศัพท์ปฏิบัติการ	5
บทที่ 2 การตรวจเอกสาร	9
แนวคิดและปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วม	9
ความหมายและแหล่งของการเปิดรับข่าวสาร	16
แนวคิดและหลักการของสหกรณ์	19
ความหมายและหลักการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตร	33
สหกรณ์การเกษตร ซึ่งเกี่ยวข้องกับเกษตรกรชาวสวนยางพารา ในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์	37
สหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด	38
ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	41
สมมติฐานการวิจัย	45
กรอบแนวคิดการวิจัย	48
บทที่ 3 วิธีการวิจัย	49
ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย	49
วิธีการสุ่มตัวอย่าง	50
วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	51
การวัดตัวแปร	52

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

สารบัญ (ต่อ)

หน้า

การทดสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 55
การเก็บรวบรวมข้อมูล 56
การวิเคราะห์ข้อมูล 57
บทที่ 4 ผลการวิจัยและข้อวิจารณ์ 58
ผลการวิจัย 58
ข้อวิจารณ์ 129
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ 153
สรุปผลการวิจัย 153
ข้อเสนอแนะ 157

เอกสารและสิ่งอ้างอิง 160

ภาคผนวก 166
ภาคผนวก ก แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการวิจัย 167
ภาคผนวก ข ผลการทดสอบความเชื่อมั่นของแบบสัมภาษณ์ 174

ประวัติการศึกษาและการทำงาน 176

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	จำนวนสมาชิกสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด ในตำบลไชยราช ตำบลทรายทอง ตำบลปากแพรก ตำบลช้างแรก ตำบลบางสะพาน อำเภอบางสะพานน้อย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์	51
2	จำนวนและร้อยละของสมาชิกสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล	59
3	จำนวนและร้อยละของสมาชิกสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามปัจจัยพื้นฐานทางเศรษฐกิจ	61
4	จำนวนและร้อยละของสมาชิกสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามปัจจัยพื้นฐานทางสังคม	64
5	จำนวนและร้อยละของสมาชิกสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามปัจจัยการได้รับข่าวสารเกี่ยวกับสหกรณ์	65
6	จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกสหกรณ์ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง	67
7	การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด ในการดำเนินงานรวบรวมผลผลิตของสมาชิก	73
8	การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด ในการดำเนินงานจัดหาปัจจัยการผลิต	74

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
9	การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิก ในการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด ในการดำเนินงานรวบรวมผลผลิตของสมาชิก	75
10	การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด ในการดำเนินงานจัดหาปัจจัยการผลิต	77
11	การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษากับระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด ในการดำเนินงานรวบรวมผลผลิตของสมาชิก	78
12	การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษากับระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด ในการดำเนินงานจัดหาปัจจัยการผลิต	80
13	การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนสมาชิกในครัวเรือนกับระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงาน ของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด ในการดำเนินงานรวบรวมผลผลิตของสมาชิก	81
14	การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนสมาชิกในครัวเรือนกับระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด ในการดำเนินงานจัดหาปัจจัยการผลิต	83

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
15	การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลาที่เป็นสมาชิกของสหกรณ์ กับระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้ผลิตยาง บางสะพานน้อย จำกัด ในการดำเนินงานรวบรวมผลผลิตของสมาชิก	84
16	การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลาที่เป็นสมาชิกของสหกรณ์ กับระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้ผลิตยาง บางสะพานน้อย จำกัด ในการดำเนินงานจัดหาปัจจัยการผลิต	86
17	การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างพื้นที่ปลูกยางพารา กับระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้ผลิตยาง บางสะพานน้อย จำกัด ในการดำเนินงานรวบรวมผลผลิตของสมาชิก	88
18	การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างพื้นที่ปลูกยางพารา กับระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้ผลิตยาง บางสะพานน้อย จำกัด ในการดำเนินงานจัดหาปัจจัยการผลิต	89
19	การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนแรงงาน กับระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้ผลิตยาง บางสะพานน้อย จำกัด ในการดำเนินงานรวบรวมผลผลิตของสมาชิก	91
20	การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนแรงงาน กับระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้ผลิตยาง บางสะพานน้อย จำกัด ในการดำเนินงานจัดหาปัจจัยการผลิต	92

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
21	การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนต้นยางที่ให้ผลผลิต กับระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้ผลิตยาง บางสะพานน้อย จำกัด ในการดำเนินงานรวบรวมผลผลิตของสมาชิก	93
22	การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนต้นยางที่ให้ผลผลิต กับระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้ผลิตยาง บางสะพานน้อย จำกัด ในการดำเนินงานจัดหาปัจจัยการผลิต	95
23	การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณผลผลิตยางพารา กับระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้ผลิตยาง บางสะพานน้อย จำกัด ในการดำเนินงานรวบรวมผลผลิตของสมาชิก	96
24	การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณผลผลิตยางพารา กับระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้ผลิตยาง บางสะพานน้อย จำกัด ในการดำเนินงานจัดหาปัจจัยการผลิต	98
25	การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างรายได้จากการจำหน่ายแผ่นยางดิบ กับระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้ผลิตยาง บางสะพานน้อย จำกัด ในการดำเนินงานรวบรวมผลผลิตของสมาชิก	99
26	การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างรายได้จากการจำหน่ายแผ่นยางดิบ กับระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้ผลิตยาง บางสะพานน้อย จำกัด ในการดำเนินงานจัดหาปัจจัยการผลิต	101

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
27	การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างรายจ่ายจากการผลิตยางแผ่นดิบ กับระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้ผลิตยาง บางสะพานน้อย จำกัด ในการดำเนินงานรวบรวมผลผลิตของสมาชิก	102
28	การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างรายจ่ายจากการผลิตยางแผ่นดิบ กับระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้ผลิตยาง บางสะพานน้อย จำกัด ในการดำเนินงานจัดหาปัจจัยการผลิต	104
29	การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่าง การประชุมสมาชิกสหกรณ์ กับระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้ผลิตยาง บางสะพานน้อย จำกัด ในการดำเนินงานรวบรวมผลผลิตของสมาชิก	106
30	การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่าง การประชุมสมาชิกสหกรณ์ กับระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้ผลิตยาง บางสะพานน้อย จำกัด ในการดำเนินงานจัดหาปัจจัยการผลิต	107
31	การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการศึกษาดูงานกับระดับการมีส่วนร่วม ของสมาชิกในการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด ในการดำเนินงานรวบรวมผลผลิตของสมาชิก	109
32	การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่าง การศึกษาดูงานกับระดับการมีส่วนร่วม ของสมาชิกในการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด ในการดำเนินงานจัดหาปัจจัยการผลิต	110

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
33	การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการฝึกอบรมสมาชิกสหกรณ์ กับระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้ผลิตยาง บางสะพานน้อย จำกัด ในการดำเนินงานรวบรวมผลผลิตของสมาชิก	112
34	การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการฝึกอบรมสมาชิกสหกรณ์ กับระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้ผลิตยาง บางสะพานน้อย จำกัด ในการดำเนินงานจัดหาปัจจัยการผลิต	113
35	การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่าง การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสหกรณ์ จากสื่อบุคคล กับระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิก ในการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด ในการดำเนินงานรวบรวมผลผลิตของสมาชิก	115
36	การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่าง การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสหกรณ์ จากสื่อบุคคล กับระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิก ในการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด ในการดำเนินงานจัดหาปัจจัยการผลิต	116
37	การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสหกรณ์ จากสื่อกิจกรรม กับระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิก ในการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด ในการดำเนินงานรวบรวมผลผลิตของสมาชิก	118

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
38	การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสหกรณ์จากสื่อกิจกรรม กับระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด ในการดำเนินงานจัดหาปัจจัยการผลิต	119
39	การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสหกรณ์จากสื่อมวลชน กับระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด ในการดำเนินงานรวบรวมผลผลิตของสมาชิก	121
40	การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสหกรณ์จากสื่อมวลชน กับระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด ในการดำเนินงานจัดหาปัจจัยการผลิต	123
41	สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน	125

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	กรอบแนวคิดการวิจัย	48

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญของปัญหา

ยางพาราเป็นพืชเศรษฐกิจที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อเศรษฐกิจของประเทศไทย ปัจจุบันประเทศไทยได้ผลิตและส่งออกยางธรรมชาติมากเป็นอันดับหนึ่งของโลก โดยปริมาณการผลิตที่ประเทศไทยผลิตยางธรรมชาติได้ มีปริมาณ 3,252,100 ตัน คิดเป็นร้อยละ 37.33 ของปริมาณการผลิตยางธรรมชาติทั้งหมดทั่วโลก ส่วนประเทศที่มีการผลิตยางธรรมชาติอันดับรองลงมาได้แก่ ประเทศอินโดนีเซีย และประเทศมาเลเซีย โดยมีปริมาณการผลิตยางธรรมชาติ คือ 2,736,000 และ 939,000 ตัน คิดเป็นร้อยละ 31.40 และ 10.78 ของปริมาณการผลิตยางธรรมชาติทั้งหมดทั่วโลก ตามลำดับ และอันดับสุดท้ายได้แก่ ประเทศจีน เวียดนาม อินเดีย และประเทศอื่นๆสามารถผลิตยางธรรมชาติโดยมีปริมาณการผลิตรวมกัน 1,785,100 ตัน คิดเป็นร้อยละ ร้อยละ 20.49 ของปริมาณการผลิตยางธรรมชาติทั้งหมดทั่วโลก ส่วนปริมาณการส่งออกยางธรรมชาติสุทธิ ประเทศไทยสามารถส่งออกยางธรรมชาติสุทธิมากเป็นอันดับหนึ่งของโลกโดยมีปริมาณการส่งออก 2,683,000 ตัน คิดเป็นร้อยละ 34.05 ของปริมาณการส่งออกยางธรรมชาติสุทธิทั้งหมดทั่วโลก ส่วนประเทศที่มีการส่งออกยางธรรมชาติสุทธิอันดับรองลงมาได้แก่ ประเทศอินโดนีเซีย และประเทศมาเลเซีย โดยมีปริมาณการส่งออกยางธรรมชาติสุทธิคือ 2,380,100 และ 1,249,500 ตัน คิดเป็นร้อยละ 30.20และ 15.85 ของปริมาณการส่งออกยางธรรมชาติสุทธิทั้งหมดทั่วโลก ตามลำดับ และอันดับสุดท้ายได้แก่ เวียดนาม ศรีลังกา อินเดีย พม่า และอื่นๆ และประเทศอื่นๆสามารถส่งออกยางธรรมชาติสุทธิโดยมีปริมาณการส่งออกยางธรรมชาติสุทธิรวมกัน 1,568,000 พันตัน คิดเป็นร้อยละ ร้อยละ 19.90 ของปริมาณการส่งออกยางธรรมชาติสุทธิทั้งหมดทั่วโลก (สถาบันวิจัยยาง, 2554)

แนวโน้มการส่งออกยางธรรมชาติยังเพิ่มขึ้นทุกปี ทำให้ราคายางมีแนวโน้มปรับตัวสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ซึ่งปัจจัยสนับสนุนจากราคาน้ำมันในตลาดโลกที่ปรับตัวสูงขึ้น เนื่องจากน้ำมันทำให้ต้นทุนการผลิตยางสังเคราะห์แพงขึ้น ทำให้คนหันมาใช้ยางธรรมชาติกันมากขึ้น ยางพาราจึงแพงขึ้นด้วย นอกจากนี้ยังมีการเก็งกำไรในตลาดซื้อขายล่วงหน้า ในช่วงเวลาที่ผ่านมา ราคายางพาราจึงปรับตัวสูงขึ้น และมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยได้รับปัจจัยบวกจากความต้องการใช้ยางพาราในตลาดโลกที่เพิ่มขึ้นมากโดยเฉพาะจากประเทศจีนและอินเดีย

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

แต่อย่างไรก็ดียังมีปัจจัยเสี่ยงหลายด้านที่ส่งผลให้ราคายางในตลาดโลกผันผวน และมีการเปลี่ยนแปลงอย่างไม่ทันตั้งตัว เช่นจากเหตุการณ์แผ่นดินไหว และสึนามิครั้งรุนแรงในประเทศญี่ปุ่น ส่งผลให้ความต้องการใช้ยางพารา ปรับลดลงอย่างรวดเร็ว เนื่องจากประเทศญี่ปุ่น เป็นประเทศที่ป้อนยางพารา เข้าสู่ตลาดอุตสาหกรรมยานยนต์ และชิ้นส่วนรถยนต์ รายใหญ่รายหนึ่งของโลก เหตุการณ์ดังกล่าวส่งผลให้โรงงานอุตสาหกรรมยานยนต์ และชิ้นส่วนรถยนต์ หลายรายต้องปิดตัวลงชั่วคราว ส่งผลให้ญี่ปุ่นต้องชะลอการรับซื้อยางพารา นอกจากนี้ประเทศจีน ยังมีการยกเลิกการใช้นโยบายกระตุ้นตลาดรถยนต์ในประเทศ ทำให้ความต้องการใช้ยางและการนำเข้ายางพาราจากไทยลดลง และปัจจัยเสี่ยงที่น่าจับตามองมากที่สุดอีกปัจจัยหนึ่งคือ สถานการณ์เศรษฐกิจโลกที่ยังคงมีความไม่แน่นอนสูง โดยเฉพาะวิกฤตหนี้ในกลุ่มประเทศยุโรปที่อาจยืดเยื้อส่งผลให้การส่งออกยางพาราไปยังกลุ่มประเทศยุโรปลดลง (วิชชุดา ชุ่มมี, 2555)

จากปัจจัยเสี่ยงหลายๆปัจจัยดังกล่าวส่งผลให้ การนำเข้ายางพารา เพื่อป้อนสู่อุตสาหกรรมในต่างประเทศนั้นลดลง ปริมาณการส่งออกยางพาราของประเทศไทย จึงปรับลดลงด้วย เช่นกัน ซึ่งหมายถึง รายได้จากการส่งออกยางพาราที่ไทยจะได้รับ ซึ่งมีความสำคัญ และเกี่ยวข้องโดยตรงกับชีวิตและความเป็นอยู่ของเกษตรกรชาวสวนยางพารา ซึ่งในประเทศไทย มีอยู่ 1.2 ล้านครอบครัว พื้นที่ปลูกยางพาราประมาณ 17.41 ล้านไร่ โดยมีผลผลิตยางพาราทั้งประเทศประมาณ 3,252,100 ตันต่อปี แน่นอนว่า หากปริมาณการส่งออกยางพาราลดลงเมื่อไหร่ ผลที่ตามมา คือปัญหาราคายางตกต่ำ เนื่องจากผลผลิตยางพาราที่เข้าสู่ตลาดไม่มีการระบายออกเพื่อแปรรูป ในภาคอุตสาหกรรม จากปัญหาดังกล่าวทำให้ประเทศไทย ต้องมีมาตรการแก้ไข และรับมือกับปัญหาดังกล่าวที่เกิดขึ้น การกำหนดยุทธศาสตร์สำหรับการพัฒนาอุตสาหกรรมยางพาราอย่างครบวงจร เพื่อให้เกิดการแปรรูปจากยางพาราภายในประเทศมากขึ้น เป็นวิธีหนึ่งเพื่อแก้ปัญหาราคายางตกต่ำ รัฐจึงควรสนับสนุนการพัฒนาผลิตภัณฑ์ และการแปรรูปจากยางพาราให้มากขึ้น เพิ่มการส่งออกผลิตภัณฑ์ยางพาราที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูง เพื่อขยายผลการใช้ยางพาราในเชิงพาณิชย์ให้มากขึ้น ดังนั้นการจะพัฒนาอุตสาหกรรมยางพาราไทยให้มีเสถียรภาพ เป็นไปอย่างต่อเนื่อง และครบวงจร การใช้เทคโนโลยีขั้นสูงเป็นเรื่องจำเป็นอย่างยิ่ง ซึ่งการใช้เทคโนโลยีขั้นสูงให้คุ้มค่าต่อการลงทุน จะต้องเริ่มจากการใช้ปัจจัยต่างๆ และวัตถุดิบในการผลิตที่มีคุณภาพ เพื่อให้ให้ได้ผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพ และเป็นการเพิ่มคุณค่าให้แก่ผลิตภัณฑ์นั้นด้วย ดังนั้นการพัฒนาควรเริ่มจากการส่งเสริมให้เกษตรกรชาวสวนยางผลิตยางพาราให้มีคุณภาพ ตรงตามที่ตลาดต้องการเสียก่อน และเพื่อเป็นการเพิ่มรายได้ให้แก่ตัวของเกษตรกรเอง ส่วนการรองรับการผลิตยางพาราที่ได้คุณภาพอย่างครบวงจร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์การเกษตร โดยกรมส่งเสริมสหกรณ์ จึงได้มีการผลักดันให้มีการจัดตั้ง ชุมนุมสหกรณ์

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ชาวสวนยางพาราในระดับภาคขึ้น พร้อมส่งเสริมสนับสนุนตลาดกลางยางพาราที่ดำเนินการโดยสหกรณ์ ซึ่งเกษตรกรสามารถขายยางพาราได้ในราคาที่สูงกว่าการขายให้กับพ่อค้าคนกลาง ตลาดกลางจะมีการคัดเกรดยาง ทำให้คุณภาพยางดีขึ้น ยางพาราที่เข้าสู่ตลาดจะมีคุณภาพสูงขึ้น ซึ่งจะช่วยยกระดับราคาผลผลิตยางพาราให้มีราคาสูงขึ้น อันนำมาซึ่งรายได้ที่เพิ่มขึ้นของเกษตรกรชาวสวนยางพารา (ยางไทย, 2555)

สหกรณ์นับเป็นอีกทางเลือกหนึ่งในการเพิ่มศักยภาพการผลิตยางพาราของประเทศไทย เนื่องจากการนำระบบสหกรณ์เข้ามาเป็นกลไกในการบริหารจัดการ จะเป็นการเพิ่มโอกาสให้การผลิตยางพาราของไทยมีคุณภาพตามที่ตลาดโลกต้องการมากยิ่งขึ้น และเป็นการเพิ่มช่องทางในการเพิ่มรายได้ให้กับเกษตรกรในฐานะผู้ผลิต เพราะเป้าหมายของระบบสหกรณ์คือประโยชน์สูงสุดที่พึงได้รับอยู่ที่สมาชิกสหกรณ์เป็นประการสำคัญ จากรายงานของนิตยสารยางไทย ช่วงปี พ.ศ. 2536 รัฐบาลได้กำหนดนโยบายแนวทางแก้ไขปัญหาราคายางตกต่ำ โดยส่งเสริมให้เกษตรกรผู้ปลูกยางพารา รวมตัวกันจัดตั้งเป็นสหกรณ์กองทุนสวนยางในชุมชนที่มีพื้นที่ปลูกยางพารา รัฐบาลจึงสร้างโรงรมขนาดเล็ก มีกำลังการผลิต 1.5-2.0 ตันยางแห้งต่อวัน เพื่อรับซื้อน้ำยางสดมาแปรรูปเป็นยางแผ่นรมควันที่มีคุณภาพ โดยใช้ระบบสหกรณ์เป็นตัวขับเคลื่อนเพื่อแก้ปัญหาดังกล่าว โดยมีหน่วยงานภาครัฐร่วมโครงการ ได้แก่ กองทุนสงเคราะห์สวนยาง กรมส่งเสริมสหกรณ์ กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ ซึ่งโครงการดังกล่าวมีบทบาทต่อระบบตลาดยางพาราในระดับท้องถิ่นเป็นอย่างมาก และยังสืบเนื่องมาจนถึงปัจจุบัน(ยางไทย, 2555)

จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เป็นจังหวัดหนึ่งที่มีพื้นที่ปลูกยางพาราโดยประมาณ 143,270 ไร่ ซึ่งเป็นจังหวัดลำดับที่ 6 ที่มีพื้นที่ปลูกยางพารา ในพื้นที่ภาคกลางและภาคตะวันออก (สถาบันวิจัยยาง, 2554) จากข้อมูลของสำนักงานเกษตรจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ พบว่า ทุกอำเภอของจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ มีการปลูกยางพาราในพื้นที่ของทุกอำเภอ ซึ่งอำเภอบางสะพานมีพื้นที่ปลูกยางพารามากที่สุด อำเภอบางสะพานน้อยมีพื้นที่ปลูกยางพารามากเป็นลำดับที่สอง และอำเภอเมืองมากเป็นลำดับที่สาม (สำนักงานเกษตรจังหวัดประจวบคีรีขันธ์, 2552) ทั้งสามอำเภอนี้ยังมีสหกรณ์ประเภทสหกรณ์การเกษตร ที่เกี่ยวข้องกับยางพารา เพื่อทำหน้าที่ช่วยเหลือเกษตรกรชาวสวนยางพารา ได้แก่ สหกรณ์กองทุนสวนยางบางสะพาน มีจำนวนสมาชิก 98 ราย สหกรณ์กองทุนสวนยางพงศ์ประศาสน์พัฒนา มีจำนวนสมาชิก 101 ราย สหกรณ์กองทุนสวนยางร่อนทองพัฒนา มีจำนวนสมาชิก 149 ราย ทั้งสามสหกรณ์นี้อยู่ในพื้นที่อำเภอบางสะพาน สหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด มีจำนวนสมาชิก 523 ราย อยู่ในพื้นที่อำเภอบางสะพานน้อย และสหกรณ์

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ชาวสวนยางพาราประจวบคีรีขันธ์ มีจำนวนสมาชิก 182 ราย อยู่ในพื้นที่อำเภอเมือง (กรมส่งเสริมสหกรณ์, 2554)

สหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด มีจำนวนสมาชิกของสหกรณ์ จำนวน 523 ราย มีสมาชิกถือหุ้นเป็นจำนวน 123,723 หุ้น จำนวนเงินค่าหุ้นรวม 1,237,230 บาท ซึ่งมากที่สุด ของประเภทสหกรณ์การเกษตร ที่เกี่ยวข้องกับยางพารา โดยดำเนินงานหลัก คือ รวบรวมผลผลิต ของสมาชิก และดำเนินงานจัดหาปัจจัยการผลิต มาจำหน่ายให้แก่สมาชิก (กรมส่งเสริมสหกรณ์, 2554) ดังนั้น ผู้วิจัยเห็นว่าเป็นเรื่องที่น่าสนใจที่จะศึกษาการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด โดยศึกษาการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานรวบรวมผลผลิตของสมาชิก และการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานจัดหาปัจจัยการผลิต มาจำหน่ายให้แก่สมาชิก เพื่อให้สมาชิกสหกรณ์ได้รับข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการพัฒนาศักยภาพการผลิตยางพาราให้ได้คุณภาพตามที่ตลาดต้องการ และให้สมาชิกมีส่วนร่วมการดำเนินงานของสหกรณ์ เพื่อนำไปสู่การวางแผน ปรับปรุง และกำหนดวิธีการพัฒนาการดำเนินงาน ให้ตรงตามที่สมาชิกต้องการได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล ปัจจัยพื้นฐานทางเศรษฐกิจ ปัจจัยพื้นฐานทางสังคม และปัจจัยการได้รับข่าวสารเกี่ยวกับสหกรณ์ ของสมาชิกสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด

2. เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด

3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง ปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล ปัจจัยพื้นฐานทางเศรษฐกิจ ปัจจัยพื้นฐานทางสังคม และปัจจัยการได้รับข่าวสารเกี่ยวกับสหกรณ์ ของสมาชิกกับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด

4. เพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะของสมาชิกในการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษา การมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงาน ของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด โดยผู้วิจัยทำการศึกษากับประชากรเกษตรกรชาวสวนยางพารา ที่เป็นสมาชิกของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด อำเภอบางสะพานน้อย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ มีจำนวน 523 ราย ซึ่งทำการสุ่มตัวอย่างจากประชากรเกษตรกรชาวสวนยางพาราที่เป็นสมาชิกของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด นั้นเป็นจำนวน 227 ราย โดยมีลักษณะการร่วมตั้งแต่ ร่วมคิดร่วมวางแผน ร่วมดำเนินการ ร่วมกันติดตามประเมินผล และร่วมรับผลประโยชน์ ซึ่งการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อยจำกัด มีการดำเนินงานประกอบด้วย การดำเนินงานรวบรวมผลผลิตของสมาชิก และการดำเนินงานจัดหาปัจจัยการผลิต

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ผลการวิจัยที่ได้รับสามารถใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการวางแผน ปรับปรุง และกำหนดวิธีการพัฒนาการดำเนินงาน ให้ตรงตามที่สมาชิกต้องการได้ ตลอดจนสมาชิกสหกรณ์ได้รับข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการพัฒนาศักยภาพการผลิตยางพาราให้ได้คุณภาพตามที่ตลาดต้องการ

นิยามศัพท์ปฏิบัติการ

สมาชิกสหกรณ์ หมายถึง เกษตรกรชาวสวนยางพาราที่เป็นสมาชิกของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด อำเภอบางสะพานน้อย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล หมายถึง ข้อมูลส่วนตัวของสมาชิกสหกรณ์ ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา จำนวนสมาชิกในครัวเรือน และระยะเวลาที่เป็นสมาชิกของสหกรณ์

เพศ หมายถึง เพศของสมาชิกสหกรณ์ที่ทำการศึกษา ได้แก่ เพศชายและเพศหญิง

อายุ หมายถึง จำนวนปีเต็มของสมาชิกสหกรณ์ ซึ่งนับจากปีที่เกิดจนถึงวันที่ให้ข้อมูล ถ้าเศษของปีมากกว่า 6 เดือนขึ้นไปให้นับเป็นจำนวนหนึ่งปีเต็ม

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ระดับการศึกษา หมายถึง วุฒิการศึกษาขั้นสูงสุดของสมาชิกของสหกรณ์ ได้แก่ ไม่ได้รับการศึกษา ประถมศึกษา มัธยมศึกษา ปวช. ปวส. ปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรี

จำนวนสมาชิกในครัวเรือน หมายถึง จำนวนบุคคลในครอบครัวของสมาชิกสหกรณ์ รวมถึงตัวสมาชิกสหกรณ์เอง ประกอบด้วย สามีภรรยา บุตรชายหญิง บิดา มารดา และบุคคลอื่นๆ ภายในครัวเรือน

ระยะเวลาที่เป็นสมาชิกของสหกรณ์ หมายถึง จำนวนปีเต็มที่เป็นสมาชิกของสหกรณ์ ตั้งแต่ปีที่เข้าร่วมเป็นสมาชิกจนถึงวันที่ให้ข้อมูล

ปัจจัยพื้นฐานทางเศรษฐกิจ หมายถึง ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจของสมาชิกสหกรณ์ ประกอบด้วย พื้นที่ปลูกยางพารา จำนวนแรงงาน จำนวนต้นยางที่ให้ผลผลิต ปริมาณผลผลิตยางพารา รายได้จากการจำหน่ายแผ่นยางดิบ และรายจ่ายจากการผลิตยางแผ่นดิบ

พื้นที่ปลูกยางพารา หมายถึง จำนวนที่ดินที่สมาชิกสหกรณ์ใช้ในการปลูกยางพารา โดยรวม โดยสมาชิกสหกรณ์เป็นผู้ถือครองโดยกรรมสิทธ์ หรือที่ดินที่สมาชิกสหกรณ์ได้ทำการเช่าเพื่อปลูกยางพารา หน่วยเป็นไร่

จำนวนแรงงาน หมายถึง จำนวนคนที่ใช้แรงในการผลิตยางแผ่นดิบทั้งหมด ได้แก่ แรงงานในครอบครัว รวมถึงแรงงานจ้าง หน่วยเป็นคน

จำนวนต้นยางที่ให้ผลผลิต หมายถึง จำนวนต้นยางพาราที่เปิดกรีดและให้น้ำยางโดยประมาณ หน่วยเป็นต้นต่อไร่

ปริมาณผลผลิตยางพารา หมายถึง จำนวนน้ำหนักของยางแผ่นดิบโดยเฉลี่ยก่อนนำไปขาย หน่วยเป็น กิโลกรัมต่อไร่

รายได้จากการจำหน่ายแผ่นยางดิบ หมายถึง จำนวนเงินที่ได้จากการขายยางแผ่นดิบหลังจากหักค่าใช้จ่ายในการผลิตแล้ว หน่วยเป็นบาทต่อไร่

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

รายจ่ายจากการผลิตยางแผ่นดิบ หมายถึง จำนวนเงินที่ใช้จ่ายในบำรุงรักษาต้นยาง (ค่าปุ๋ยเคมี และปุ๋ยคอก ค่าสารเคมีปราบวัชพืช ศัตรูพืช ค่ายาทาหน้ายาง และค่าจ้างแรงงานในการใส่ปุ๋ยเคมี ปุ๋ยคอก กำจัดวัชพืช ศัตรูพืช และทาหน้ายางโดยประมาณ) รวมกับจำนวนเงินที่ใช้จ่ายในการกรีด เก็บน้ำยาง และทำแผ่น (ค่าน้ำกรดทำยางแผ่น เพื่อให้ยางจับตัว ค่าจ้างแรงงานกรีด เก็บน้ำยาง และทำแผ่น หน่วยเป็นบาทต่อไร่

ปัจจัยพื้นฐานทางสังคม หมายถึง ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการเข้าร่วมกิจกรรมที่สหกรณ์จัดให้กับสมาชิก ได้แก่ การประชุมสมาชิกสหกรณ์ การศึกษาดูงาน และการฝึกอบรมสมาชิกสหกรณ์

การประชุมสมาชิกสหกรณ์ หมายถึง จำนวนครั้งที่สมาชิกสหกรณ์เข้าร่วมประชุม หน่วยเป็นครั้งต่อปี

การศึกษาดูงาน หมายถึง จำนวนครั้งที่สมาชิกสหกรณ์เข้าร่วมศึกษาดูงาน หน่วยเป็นครั้งต่อปี

การฝึกอบรมสมาชิกสหกรณ์ หมายถึง จำนวนครั้งที่สมาชิกสหกรณ์เข้าร่วมฝึกอบรม หน่วยเป็นครั้งต่อปี

ปัจจัยการได้รับข่าวสารเกี่ยวกับสหกรณ์ หมายถึง แหล่งที่สมาชิกเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสหกรณ์จากสื่อประเภทต่างๆ คือ สื่อบุคคล สื่อกิจกรรม และสื่อมวลชน

สื่อบุคคล ได้แก่ เพื่อนสมาชิก คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ ผู้จัดการและเจ้าหน้าที่สหกรณ์

สื่อกิจกรรม ได้แก่ การสัมมนา การสาธิต และการจัดนิทรรศการในพื้นที่ดำเนินงานของสหกรณ์

สื่อมวลชน ได้แก่ วิทยุ โทรทัศน์ อินเทอร์เน็ต หนังสือพิมพ์ และวารสารที่เกี่ยวกับสหกรณ์

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

การมีส่วนร่วมของสมาชิก หมายถึง การที่สมาชิกสหกรณ์เข้าไปร่วมกิจกรรมการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด โดยที่สมาชิกจะต้องมีลักษณะการร่วมตั้งแต่ ร่วมคิดร่วมวางแผน ร่วมดำเนินการ ร่วมกันติดตามประเมินผล และร่วมรับผลประโยชน์ ซึ่งการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อยจำกัด มีการดำเนินงาน ประกอบด้วย การดำเนินงานรวบรวมผลผลิตของสมาชิก และการดำเนินงานจัดหาปัจจัยการผลิต

การดำเนินงานรวบรวมผลผลิตของสมาชิก หมายถึง การมีส่วนร่วมคิดร่วมวางแผน การมีส่วนร่วมดำเนินการ การมีส่วนร่วมกันติดตามประเมินผล และการมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ในการรวบรวมผลผลิตของสมาชิกสหกรณ์

การดำเนินงานจัดหาปัจจัยการผลิต หมายถึง การมีส่วนร่วมคิดร่วมวางแผน การมีส่วนร่วมดำเนินการ การมีส่วนร่วมกันติดตามประเมินผล และการมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์ในการจัดหาปัจจัยในการผลิตให้แก่สมาชิก ได้แก่ ปุ๋ยเคมี ปุ๋ยอินทรีย์ และสารกำจัดวัชพืช

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

บทที่ 2

การตรวจเอกสาร

การศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้แบ่งหัวข้อในการตรวจเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยดังนี้

1. แนวคิดและปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วม
2. ความหมายและแหล่งของการเปิดรับข่าวสาร
3. แนวคิดและหลักการของสหกรณ์
4. ความหมายและหลักการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตร
5. สหกรณ์การเกษตรซึ่งเกี่ยวข้องกับเกษตรกรชาวสวนยางพารา ในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์
6. สหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด
7. ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดและปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วม

ความหมายและแนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม

กรรณิกา ชมดี (2524 อ้างใน นิภาพร จุนถิระพงศ์, 2543) กล่าวว่าการมีส่วนร่วมหมายถึง ความร่วมมือของประชาชน ไม่ว่าของปัจเจกบุคคล หรือกลุ่มคนที่เห็นพ้องต้องกัน และเข้ามาร่วมกันรับผิดชอบเพื่อดำ เนินการพัฒนา และเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่ต้องการ โดยการกระทำ ผ่านกลุ่ม หรือองค์การเพื่อให้บรรลุถึงความเปลี่ยนแปลงที่พึงประสงค์

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ยุวัฒน์ วุฒิเมธี (2526) ได้อธิบายความหมายของการมีส่วนร่วมในกิจกรรม หมายถึง การเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนในการคิดริเริ่มการพิจารณาตัดสินใจ การร่วมปฏิบัติ และการรับผิดชอบในเรื่องต่างๆ อันมีผลกระทบมาถึงตัวประชาชนเอง และการที่จะสามารถทำให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมเพื่อแก้ปัญหาและนำมาซึ่งสภาพความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นแล้ว จำเป็นที่จะต้องรับปรัชญาที่ว่ามนุษย์ทุกคนต่างก็ปรารถนาที่จะอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างเป็นสุข ได้รับการปฏิบัติอย่างเป็นธรรมและเป็นที่ยอมรับของผู้อื่น และพร้อมที่จะอุทิศตนเพื่อกิจกรรมของกลุ่ม ในขณะเดียวกันจะต้องยอมรับด้วยความบริสุทธิ์ใจว่ามนุษย์นั้นสามารถพัฒนาได้ถ้าได้มีโอกาสและการชี้แนะที่ถูกทาง

นิรันดร์ จงวุฒิเวศย์ (2527: 183) กล่าวว่า “การมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง การเกี่ยวข้องทางด้านจิตใจและอารมณ์ (Mental and Emotional Involvement) ของบุคคลหนึ่งในสถานการณ์กลุ่ม (Group Situation) ซึ่งผลของการเกี่ยวข้องดังกล่าวเป็นเหตุเร้าให้กระทำ (Contribution) บรรลุจุดมุ่งหมายของกลุ่มนั้นกับทั้งทำให้เกิดความรู้สึกร่วมรับผิดชอบกับกลุ่มดังกล่าวด้วย”

วันรักษ์ มิ่งมณีนาคิน (2527) กล่าวว่าการมีส่วนร่วมหมายถึง การเข้าร่วมอย่างแข็งขันและอย่างเต็มที่ของกลุ่มบุคคลผู้มีส่วนได้เสียในทุกขั้นตอนของโครงการหรืองานพัฒนาชนบท โดยเฉพาะอย่างยิ่งการมีส่วนร่วมในอำนาจการตัดสินใจและหน้าที่ความรับผิดชอบ การมีส่วนร่วมจะเป็นเครื่องประกันว่าสิ่งที่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต้องการมากที่สุดนั้นจักได้รับการตอบสนองและทำให้มีความเป็นไปได้มากขึ้นว่าสิ่งที่ทำ ไปนั้นจะตรงกับความต้องการแท้จริงและมั่นใจมากขึ้นว่าผู้เข้าร่วมทุกคนจะได้รับประโยชน์เสมอหน้ากัน และผู้มีส่วนร่วมจะต้องมีความรู้สึกเป็นเจ้าของโครงการนั้นด้วย

ชิต นิลพานิช และ กุลธน ธนาพงศธร (2532: 350) ได้ระบุว่า การมีส่วนร่วม ของประชาชนในการพัฒนาชนบท หมายถึง การที่ประชาชนทั้งในเมือง และชนบทได้เข้ามีส่วนร่วมหรือเข้ามีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินงานพัฒนาชนบทขั้นตอนใดขั้นตอน หนึ่งหรือทุกขั้นตอนแล้วแต่เหตุการณ์จะเอื้ออำนวย

นรินทร์ชัย พัฒนพงศา (2546: 4) ได้สรุปความหมายของการมีส่วนร่วมว่า การมีส่วนร่วม คือ การที่ฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดที่ไม่เคยได้เข้าร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ หรือเข้าร่วม การตัดสินใจหรือเคยมา

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

เข้าร่วมด้วยเล็กน้อยได้เข้าร่วมด้วยมากขึ้น เป็นไปอย่างมี อิสรภาพ เสมอภาค มิใช่มีส่วนร่วมอย่างผิวเผินแต่เข้าร่วมด้วยอย่างแท้จริงยิ่งขึ้นและ การเข้าร่วมนั้นต้องเริ่มตั้งแต่ขั้นแรกจนถึงขั้นสุดท้ายของโครงการ

เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง (2527: 272 - 273) ได้แบ่งขั้นตอนที่ประชาชนควรมีส่วนร่วม ไว้เป็น 4 ขั้นตอน คือ

1. การมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหา
2. การมีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินกิจกรรม
3. การมีส่วนร่วมในการลงทุน และปฏิบัติงาน
4. การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลงาน

Cohen and Uphoff (1980) ได้ให้ความหมาย การมีส่วนร่วมของชุมชนว่าสมาชิกของชุมชนต้องเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องใน 4 มิติ คือ

1. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ซึ่งอาจจะเป็นการตัดสินใจตั้งแต่เริ่มการตัดสินใจในส่วนกิจกรรม และการตัดสินใจในการดำเนินกิจกรรม ว่าควรทำอะไร และทำอย่างไร

2. การมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม หรือลงมือปฏิบัติตามที่ได้ตัดสินใจ

3. การมีส่วนร่วมในการแบ่งปันผลประโยชน์ที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงาน ซึ่งอาจจะเป็นวัตถุทางสังคมหรือทางส่วนตัว

4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล

Matthias and Andrew (1979 อ้างใน ปรัชญา เวสารัชช์, 2528) ได้เสนอการมีส่วนร่วมไว้ 5 รูปแบบดังนี้

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

1. การมีส่วนร่วมเป็นการประจันหน้า โดยถือว่าการมีส่วนร่วมสะท้อนถึงลักษณะการแจกแจง แบ่งสรรอำนาจ ในการตัดสินใจที่ผิดแปลกไปจากเดิม จึงอาจมองได้ว่าเป็นการประจันหน้าระหว่าง บุคคล กลุ่มบุคคล กลุ่มผลประโยชน์ต่างๆ กลุ่มชนชั้นต่างๆ เป็นต้น

2. การมีส่วนร่วมเป็นของเรื่องของบุคคล กลุ่มและขบวนการในการเข้าร่วม วิธีนี้จะพิจารณาจากการวิเคราะห์โครงสร้างวิธีการดำเนินงาน ตลอดจนสภาพแวดล้อมบุคคล กลุ่มบุคคล และขบวนการที่เกี่ยวข้องกับการเข้าร่วม

3. การมีส่วนร่วมเป็นประสบการณ์เฉพาะบุคคล กลุ่มบุคคล การมีส่วนร่วมเป็นพฤติกรรมกลุ่ม แต่ขณะเดียวกัน การตัดสินใจที่จะมีร่วมกับกลุ่ม เป็นการตัดสินใจเฉพาะบุคคล

4. การมีส่วนร่วมเป็นโครงการ (Programme or Project) การมีส่วนร่วมของประชาชนมักหมายไปถึงโครงการที่ถูกกำหนดขึ้นเพื่อสนับสนุนการพัฒนาเฉพาะด้าน และเป็นโครงการที่มุ่งให้ผู้พึงรับผลประโยชน์มีส่วนร่วมด้วย ถ้ากลุ่มเป้าหมายมีส่วนร่วมแล้วโครงการจะบรรลุผล

5. การมีส่วนร่วมเป็นนโยบาย ในลักษณะนี้การมีส่วนร่วมเป็นแกนกลางของรัฐบาล แต่ทางด้านแนวทางในการปฏิบัติแล้วผู้ปฏิบัติเองอาจจะมิได้ดำเนินการตามนโยบายทั้งนี้อาจด้วยความไม่เชื่อใจที่จะปฏิบัติตาม แต่มีบางรัฐบาลที่จะพยายามให้มวลชนให้การสนับสนุน จึงเน้นการมีส่วนร่วมในนโยบาย

สมศักดิ์ สุขบาง, 2538 (อ้างถึง Chapin, 1977) ได้ทำการศึกษาเครื่องชี้วัดระดับการมีส่วนร่วมของบุคคลหรือการมีส่วนร่วมของประชาชนทางสังคม สามารถแบ่งระดับความสำคัญของการมีส่วนร่วมของกิจกรรมออกเป็น 4 แบบ คือ

1. การมีส่วนร่วมในการประชุม (Attendance of Meeting)
2. การมีส่วนร่วมออกเงิน (Financial Contribution)
3. การมีส่วนร่วมเป็นกรรมการ (Membership on Committees)
4. การมีส่วนร่วมเป็นผู้นำ (Position of Leadership)

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

The Ad Hoc Group of Experts (1981 อ้างใน อนงค์ พัฒนจักร, 2535) ได้กล่าวถึง การมีส่วนร่วมของประชาชน เกิดขึ้น 3 สถานะ คือ

1. การมีส่วนร่วมโดยสมัครใจ (Spontaneity) เกิดขึ้นเองโดยไม่มีการแทรกแซง เป็นลักษณะการร่วมซึ่งผู้ร่วมเต็มใจ เกิดจากระดับฐานล่างมิได้มีการสนับสนุนจากภายนอก

2. การมีส่วนร่วมโดยการชักจูง (Inducement) โดยมีการสนับสนุนให้อาณัติ และเห็นชอบเป็นทางการ

3. การมีส่วนร่วมโดยถูกบังคับ (Coercion) มีลักษณะบังคับขู่เข็ญให้เข้าร่วม

ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วม

1. ขั้นตอนของการมีส่วนร่วม

เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง (2527: 272-273) ได้แบ่งขั้นตอนที่ประชาชนควรมีส่วนร่วม ไว้เป็น 4 ขั้นตอน คือ

1) การมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหา
2) การมีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินกิจกรรม
3) การมีส่วนร่วมในการลงทุน และปฏิบัติงาน
4) การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลงาน

อคิน รพีพัฒน์ (2527) ได้แบ่งการมีส่วนร่วมออกเป็น 4 ขั้นตอน คือ

1) การค้นหาปัญหา สาเหตุของปัญหา ตลอดจนเสนอทางเลือกในการแก้ไขปัญหา
2) ตัดสินใจเลือกแนวทางเลือกที่เหมาะสม และวางแผนในการคิดเพื่อแก้ไขปัญหา
3) ปฏิบัติตามแผนที่เลือกไว้
4) ประเมินผลงาน

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

อคิน รพีพัฒน์ (2547: 49) ได้จำแนกประเภทการมีส่วนร่วมตามขั้นตอนในการพัฒนาเป็น 5 ขั้นตอน คือ

ขั้นที่ 1 การมีส่วนร่วมในขั้นริเริ่มในขั้นริเริ่มโครงการ: เป็นขั้นที่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหาภายในชุมชน ตลอดจนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจกำหนดความต้องการของชุมชน และมีส่วนในการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการนั้นๆ

ขั้นที่ 2 การมีส่วนร่วมในขั้นวางแผนโครงการพัฒนา: เป็นขั้นที่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย และวัตถุประสงค์ของโครงการ กำหนดวิธีการและแนวทางการดำเนินงาน กำหนดทรัพยากรและแหล่งของทรัพยากรที่จะใช้ในโครงการ เป็นต้น

ขั้นที่ 3 การมีส่วนร่วมในขั้นดำเนินโครงการ: เป็นขั้นที่ประชาชนเข้ามามีส่วนในการทำประโยชน์ให้แก่โครงการร่วมช่วยเหลือด้านทุนทรัพย์วัสดุอุปกรณ์และแรงงาน หรือโดยการบริหารงานและประสานงาน ตลอดจนการดำเนินการขอความช่วยเหลือจากภายนอก เป็นต้น

ขั้นที่ 4 การมีส่วนร่วมในขั้นรับผลที่เกิดจากโครงการพัฒนา: เป็นขั้นที่ประชาชนเข้ามามีส่วนในการรับผลประโยชน์ที่พึงได้รับจากโครงการ หรือมีส่วนในการรับผลเสียที่อาจเกิดจากโครงการ ซึ่งผลประโยชน์หรือผลเสียนี้อาจเป็นด้านกายภาพหรือด้านจิตใจที่มีผลต่อสังคมหรือบุคคลก็ได้

ขั้นที่ 5 การมีส่วนร่วมในขั้นประเมินผลโครงการพัฒนา: เป็นขั้นที่ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการประเมินว่า โครงการพัฒนาที่พวกเขาดำเนินการนั้นบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่การประเมินผลนี้อาจเป็นการประเมินผลย่อย (Formative Evaluation) ซึ่งเป็นการประเมินผลความก้าวหน้าของโครงการที่กระทำกันเป็นระยะๆ หรือการประเมินผลรวม (Summative Evaluation) ซึ่งเป็นการประเมินผลสรุปรวมยอดของโครงการทั้งหมด

Max and Robert (1980 อ้างใน ประสบสุข ดีอินทร์, 2531) ได้เสนอขั้นตอนของยุทธศาสตร์ การมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาชนบทไว้ 7 ขั้นตอนดังนี้

1) การสำรวจขั้นตอน (Preliminary Reconnaissance)

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

2) การศึกษาเพื่อจัดลำดับความสำคัญของปัญหา (Priority Problem Identification Studies)

3) การแสวงหาแนวทางแก้ไข (Search for Solutions)

4) การกำหนดทางแก้ไขปัญหา (Assessment of Solutions)

5) การปฏิบัติตามโครงการ (Project Implementation)

6) การประเมินผลตามโครงการ (Formal Project Evaluations)

7) การพิจารณาทบทวนโครงการเพื่อดำเนินการให้เสร็จสมบูรณ์ (Project Reconsideration of Completion)

2. ปัจจัยที่ทำให้เกิดการมีส่วนร่วม

กลยุทธ ยุทธชนะ (2554: 16 อ้างถึง Koufman, 1949) ได้ศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาชนบทในชนบทพบว่า อายุ เพศ การศึกษา ขนาดของครอบครัว อาชีพ รายได้ และระยะเวลาการอยู่อาศัยในท้องถิ่น มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน

กลยุทธ ยุทธชนะ (2554: 16 อ้างถึง ประยูร ศรีประสาธน์, 2542) ได้เสนอปัจจัยของการมีส่วนร่วมว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วม มีด้วยกัน 3 ปัจจัย คือ

1) ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ เพศ

2) ปัจจัยด้านสังคมและเศรษฐกิจ ได้แก่ การศึกษา รายได้ และการเป็นสมาชิกกลุ่ม

3) ปัจจัยด้านการสื่อสาร ได้แก่ การรับข่าวสารจากสื่อมวลชน และสื่อบุคคล

จากแนวคิดและปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมสามารถสรุปได้ว่า การมีส่วนร่วม หมายถึง การเข้าร่วมกันอย่างแข็งขันและอย่างเต็มที่ของกลุ่มบุคคลผู้มีส่วนได้เสียในทุกขั้นตอนของการดำเนินงานของกลุ่ม เพื่อให้บรรลุถึงความเปลี่ยนแปลงที่กลุ่มบุคคลนั้นพึงประสงค์ โดยการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานแบ่งเป็น 4 ขั้นตอน คือการมีส่วนร่วมในขั้นตอนการค้นหาปัญหาในการดำเนินงาน การมีส่วนร่วมในขั้นตอนการวางแผนดำเนินงาน การมีส่วนร่วมในขั้นตอนการปฏิบัติงาน และการมีส่วนร่วมในขั้นตอนการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงาน

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ส่วนปัจจัยที่ทำให้เกิดการมีส่วนร่วม ปัจจัยแรกคือปัจจัยส่วนบุคคลได้แก่ อายุ เพศ การศึกษา เป็นต้น ปัจจัยที่สองคือปัจจัยด้านสังคมและเศรษฐกิจได้แก่ รายได้ การเป็นสมาชิกกลุ่ม ระยะเวลาการอยู่อาศัยในท้องถิ่น เป็นต้น และปัจจัยสุดท้ายคือ ปัจจัยด้านการสื่อสารที่ได้รับข่าวสารจากสื่อ

ความหมายและแหล่งของการเปิดรับข่าวสาร

Assael (1985) ได้กล่าวว่า การเปิดรับ หมายถึง การที่ประสาทสัมผัสของผู้บริโภคซึ่งถูกกระตุ้นโดยสิ่งเร้า ซึ่งผู้บริโภคจะเป็นผู้เลือกเองว่าสิ่งเร้าใดตรงกับความต้องการของผู้บริโภคและผู้บริโภคจะหลีกเลี่ยงการเปิดรับสิ่งเร้าที่ตนไม่ต้องการไม่สนใจและเห็นว่าไม่สำคัญ และหากผู้บริโภคเลือกก็จะเกิดกระบวนการเปิดรับ ทั้งนี้กระบวนการเปิดรับจะมีความสัมพันธ์กับความตั้งใจในการรับสารด้วย โดยที่ความสนใจ (Interest) และความเกี่ยวข้อง (Involvement) ของผู้บริโภคกับสิ่งเร้านั้นจะสะท้อนออกมาในระดับของความตั้งใจที่ผู้บริโภคให้กับสิ่งเร้า

ปรมะ สตะเวทิน (2539) ได้กล่าวว่า การเปิดรับข่าวสาร เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการสื่อสาร และให้ความหมายของกระบวนการสื่อสารไว้ว่า การถ่ายทอดสารจากบุคคลฝ่ายหนึ่งซึ่งเรียกว่าผู้ส่งสารโดยผ่านสื่อไปยังบุคคลอีกฝ่ายหนึ่งที่เรียกว่าเป็นผู้รับสาร ซึ่งอาจเป็นสื่อมวลชนหรือสื่อบุคคลก็ได้ และให้เหตุผลว่าบุคคลที่ยิ่งเปิดรับข่าวสารมาก ก็จะยิ่งมีหูตากว้างไกล มีความรู้ความเข้าใจในสภาพแวดล้อมและเป็นคนที่ทันสมัยทันเหตุการณ์กว่าบุคคลที่เปิดรับข่าวสารน้อย ทั้งให้ความสำคัญของข้อมูลข่าวสารว่าเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับกิจกรรมต่างๆ ในชีวิตมนุษย์ เพราะมนุษย์เป็นสัตว์สังคมที่ต้องแลกเปลี่ยนข่าวสาร ความรู้และประสบการณ์ซึ่งกันและกัน ข่าวสารจะเป็นปัจจัยสำคัญที่ใช้ประกอบการตัดสินใจของมนุษย์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อมนุษย์เกิดความไม่แน่ใจในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง ความต้องการข่าวสารก็จะยิ่งมากขึ้น โดยแหล่งของการเปิดรับข่าวสาร แบ่งเป็น 3 แหล่งดังนี้

1. การเปิดรับข่าวสารจากสื่อบุคคล

สื่อบุคคล หมายถึง ตัวบุคคลผู้ที่นำพาข่าวสารจากบุคคลหนึ่งไปสู่บุคคลหนึ่งโดยอาศัยการติดต่อระหว่างบุคคล ที่จะมีปฏิกิริยาโต้ตอบระหว่างกัน ในกรณีที่ต้องการให้บุคคลใดๆ เกิดการยอมรับในสารที่เสนอออกไปหรือจะทำการสื่อสารให้มีประสิทธิภาพมากที่สุดเพื่อให้มีการยอมรับ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

นั้น ควรที่จะใช้การสื่อสารระหว่างบุคคลโดยใช้สื่อบุคคลเป็นผู้เผยแพร่ข่าวสาร สื่อบุคคลนี้จะมีประโยชน์มากในกรณีที่ผู้ส่งสารหวังผลให้ผู้รับเกิดการเปลี่ยนแปลงในระดับทัศนคติและพฤติกรรมในการรับสาร นอกจากนี้ยังเป็นวิธีช่วยให้ผู้รับสาร มีความเข้าใจกระจ่างชัดและตัดสินใจรับสารอย่างมั่นใจขึ้น

สื่อบุคคล นับว่าเป็นสื่อที่ยังคงทรงอิทธิพลต่อการติดต่อสื่อสาร และการถ่ายทอดเทคโนโลยีหรือนวัตกรรมการเกษตรมาตั้งแต่อดีตจวบจนปัจจุบัน ทั้งนี้เพราะสื่อและช่องทางในการเผยแพร่เทคโนโลยีการเกษตรมักจะขึ้นกับสื่อบุคคลเป็นหลักมากกว่าการใช้สื่อประเภทอื่นๆ เช่น การส่งข้อมูลข่าวสารหรือเทคโนโลยีการเกษตรผ่านผู้เชี่ยวชาญ ผ่านผู้นำชุมชน ผ่านผู้ใหญ่บ้าน ผ่านเกษตรตำบล ผ่านนักส่งเสริมการเกษตร ผ่านเกษตรกรที่เป็นกลุ่มก้าวหน้าหรือเกษตรกรผู้นำ (Progressive Farmer) ผ่านกลุ่มเพื่อน และรวมถึงการประชุมร่วมกันในหมู่บ้านหรือในกลุ่มของตนเอง

2. การเปิดรับข่าวสารจากสื่อกิจกรรม

สื่อกิจกรรมเป็นสื่อที่มีความหลากหลายและยืดหยุ่นในตัวเองสูง เพราะเป็นสื่อที่ประกอบด้วยกิจกรรมและกระบวนการต่างๆ ที่มุ่งเน้นสู่จุดประสงค์ที่หลากหลายแตกต่างกันไปเช่น กิจกรรมเพื่อนาไปสู่การชักจูงใจ หรือการโน้มน้าวใจเกี่ยวกับการเปิดรับเทคโนโลยีการเกษตรต่างๆ สื่อกิจกรรมการฝึกอบรมก็เป็นอีกสื่อกิจกรรมหนึ่ง ที่เป็นสื่อกระบวนการที่ต้องใช้ทั้งศิลปะในการถ่ายทอดทั้งความรู้ และทักษะในการสร้างปฏิสัมพันธ์ เพื่อมุ่งสู่ความเข้าใจร่วมกันระหว่างผู้ให้การอบรมกับผู้รับการอบรม เป็นต้น สื่อกิจกรรมหลักๆ ที่ใช้ในการส่งเสริมเผยแพร่นวัตกรรมหรือเทคโนโลยีการเกษตรต่างๆ อาจแบ่งออกเป็น 2 แนวทางใหญ่ๆ คือ

2.1 สื่อกิจกรรมที่เน้นกระบวนการกลุ่ม หรือการทำร่วมกันเป็นกลุ่ม (Group Methods) เช่น การประชุมระดมสมองร่วมกัน การจัดเวทีแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างกัน การจัดประกวดแข่งขันต่างๆ การจัดงานวันเกษตรร่วมกัน (Field Day) การไปศึกษาดูงาน การบรรยาย การสัมมนาร่วมกัน การจัดประชุมเชิงปฏิบัติการต่างๆ เป็นต้น

2.2 สื่อกิจกรรมที่เน้นเป็นรายบุคคล หรือเป็นรายย่อย (Individual Methods) เช่น การสาธิต การเยี่ยมฟาร์ม หรือเยี่ยมบ้านเกษตรกร การทำสัญญาหรือข้อตกลงต่างๆ ร่วมกัน การจัดทา

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ฟาร์มตัวอย่าง หรือที่เรียกกันทั่วๆ ไปว่า การจัดทำแปลงสาธิต ดังนั้น ในบางครั้งหลายคนจึงเรียกสื่อประเภทนี้ว่า สื่อเฉพาะกิจ เพราะมักจะเป็นสื่อที่มีการออกแบบการใช้สื่อประเภทต่างๆ เพื่อให้เหมาะสมกับกลุ่มเกษตรกรเป้าหมายที่หลากหลายแตกต่างกันไป โดยส่วนใหญ่แล้วมักจะเป็นการออกแบบที่มีการใช้สื่อหลายๆ ประเภทมาบูรณาการร่วมกัน เพื่อให้เกิดการเติมเต็มหรือสนับสนุนซึ่งกันและกัน สู่สัมฤทธิ์ผลตามที่ต้องการได้มากที่สุด อย่างไรก็ตาม สื่อกิจกรรมที่นักส่งเสริมการเกษตรมักนิยมใช้กันมากทั้งที่เป็นกิจกรรมที่เป็นทางการ และกิจกรรมที่ไม่เป็นทางการ คือ การฝึกอบรม เพราะกิจกรรมการฝึกอบรมเป็นกิจกรรมที่สามารถทำได้กับทุกกลุ่ม ไม่ว่าจะเป็นการฝึกอบรมให้กับเจ้าหน้าที่ที่เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง (Change Agent) หรือการฝึกอบรมให้กับบุคคลที่เป็นกลุ่มเฉพาะกลุ่มต่างๆ เช่น กลุ่มยุวเกษตรกร กลุ่มสมาชิกสหกรณ์การเกษตร ฯลฯ หรือที่แบ่งตามประเภทของการฝึกอบรม เช่น การฝึกอบรมเพื่อเตรียมการก่อนปฏิบัติการ (Pre-Service Training) และการฝึกอบรมในช่วงระหว่างการปฏิบัติการ (In-Service Training)

3. การเปิดรับข่าวสารจากสื่อมวลชน

สื่อมวลชนนับว่าเป็นอีกหนึ่งในเครื่องมือสำคัญที่ใช้ในการถ่ายทอดเทคโนโลยีหรือนวัตกรรมต่างๆ ที่จะนำไปสู่การพัฒนาด้านการเกษตร เพราะเป็นสื่อที่สามารถเข้าถึงกลุ่มบุคคล กลุ่มสมาชิกต่างๆ ที่เป็นกลุ่มใหญ่ๆ ได้ ไม่ว่าจะเป็นการใช้สื่อประเภทสื่อวิทยุ สื่อโทรทัศน์ สื่อหนังสือพิมพ์ ฯลฯ ทั้งนี้ก็เพื่อที่จะทำหน้าที่ในการส่งข้อมูลข่าวสารสู่กลุ่มเป้าหมายที่เป็นสมาชิกสหกรณ์ จำนวนมากได้ คุณลักษณะที่โดดเด่นของสื่อประเภทนี้ มักจะใช้เป็นเครื่องมือในการสื่อสารแบบทางเดียว (One Way Communication) แต่อย่างไรก็ตามสื่อสารมวลชนก็มีคุณลักษณะที่ดีในเรื่องของความรวดเร็ว และความสามารถที่จะเข้าถึงกลุ่มคนได้เป็นจำนวนมากภายในระยะเวลาอันสั้นและรวดเร็ว บทบาทและหน้าที่หลักของสื่อมวลชนก็คือ การทำหน้าที่ในการบอกข่าวสารข้อมูลทั่วไป การช่วยสร้างบรรยากาศของการตื่นตัว สร้างบรรยากาศในการนำเข้าสู่กระบวนการของการมีส่วนร่วมในประเด็นต่างๆ การช่วยสร้างบรรทัดฐานของสังคมทั้งทางตรงและทางอ้อม การเป็นแหล่งข้อมูลข่าวสารให้กับสื่อบุคคลต่างๆ การเปลี่ยนแปลงไปสู่สิ่งที่ต้องการ ทั้งนี้บทบาทของสื่อมวลชนดังกล่าวอาจจะอยู่ในรูปแบบของการช่วยประกาศกิจกรรมต่างๆ เพื่อนำไปสู่การเปิดประเด็นความคิด หรือการริเริ่มประเด็นใหม่ๆ สู่สังคม เป็นต้น

สรุปได้ว่าการเปิดรับข่าวสารคือ การถ่ายทอดสารจากบุคคลฝ่ายหนึ่ง เรียกว่า ผู้ส่งสาร (Sender) โดยผ่านสื่อไปยังบุคคลอีกฝ่ายหนึ่งเรียกว่าเป็นผู้รับสาร (Receiver) โดยมีความสนใจของ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ผู้รับสารเข้ามาเกี่ยวข้อง การเปิดรับข่าวสารเป็นการเสริมสร้างให้บุคคลมีความรู้และประสบการณ์เพิ่มขึ้นตามสภาวะที่แตกต่างกันระหว่างบุคคล และแหล่งของการเปิดรับข่าวสาร แบ่งเป็น 3 แหล่ง คือ แหล่งข่าวสารจากสื่อบุคคล แหล่งข่าวสารจากสื่อกิจกรรม แหละแหล่งข่าวสารจากสื่อมวลชน

แนวคิดและหลักการของสหกรณ์

ประวัติสหกรณ์โลก

ระหว่างศตวรรษที่ 18-19 ได้เกิดการปฏิวัติอุตสาหกรรมขึ้นในยุโรปมีการนำเอาเครื่องจักรมาใช้แทนแรงงานคน ซึ่งทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ คือ เกิดการว่างงาน และเศรษฐกิจตกต่ำทั่วไป การเปลี่ยนแปลงครั้งนี้เริ่มต้นจากประเทศอังกฤษ ชาวอังกฤษต้องประสบปัญหาความเดือดร้อนอย่างมากมาย จากการที่นายทุนใช้เครื่องจักรแทนแรงงาน มีการปลดคนงานออกจากโรงงาน ส่วนผู้ประกอบการรายย่อยต้องเลิกล้มกิจการไป สภาพสังคมทั่วไปมีการแบ่งชนชั้นออกเป็น 2 ฝ่าย คือ ฝ่ายนายทุน และทางฝ่ายกรรมกร นายทุนพยายามแสวงหากำไรจากการลงทุนมากที่สุด โดยการเอารัดเอาเปรียบฝ่ายกรรมกรทุกวิถีทาง การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจในครั้งนี้บรรดากรรมกรที่ถูกบีบคั้นทั้งหลายจึงเริ่มแสวงหาหนทางที่จะปลดเปลื้องความทุกข์ของพวกตน ประกอบกับเวลานั้นมีนักเศรษฐกิจที่มีความคิด อยากจะช่วยพยุงฐานะของสังคมให้ดีขึ้นได้เสนอแนวทางระหว่างผู้เดือดร้อนให้รู้จักการช่วยตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน แนวความคิดดังกล่าวได้ก่อให้เกิดระบบสหกรณ์ขึ้นในเวลาต่อมา

บุคคลแรกที่สอนให้คนทั่วไปรู้จักคำว่า “สหกรณ์” คือ โรเบอร์ต โอเวน ชาวอังกฤษ ซึ่งถือว่าเป็นผู้ให้กำเนิดการสหกรณ์ขึ้นในโลก และได้ชื่อว่าเป็นบิดาแห่งการสหกรณ์ เดิมโอเวนเป็นคนที่ยากจน แต่ความเฉลียวฉลาดและรู้จักวิธีการทำมาหากินทำให้เขาได้มีโอกาสเป็นผู้จัดการและมีหุ้นส่วนเป็นเจ้าของโรงงาน เขาเป็นนายจ้างที่มีความหวังดีต่อกรรมกร จึงได้ปรับปรุงสภาพความเป็นอยู่ทั่วไปของคนงานให้ดีขึ้น หลังจากนั้นโอเวนได้หาวิธีช่วยเหลือกรรมกรอื่น ๆ โดยสอนให้รู้จักการช่วยตนเอง ซึ่งเป็นวิธีการของระบบสหกรณ์ โอเวนเสนอให้จัดตั้ง “ชมรมสหกรณ์” (Co-operative Community) ให้ชมรมสหกรณ์นี้ผลิตสิ่งของเครื่องใช้ต่างๆใช้เองโดยไม่ใช้เครื่องจักร ทรัพย์สินของชมรมเป็นของส่วนรวม เพื่อมิให้สภาพนายทุนปะปนอยู่ในชมรม การจัดตั้งชมรมสหกรณ์นี้จะต้องใช้เงินทุนและที่ดินเป็นจำนวนมาก และโอเวนก็ได้พยายามเผยแพร่แผนการจัดตั้งชมรมสหกรณ์ เพื่อคนทั่วไปได้เข้าใจสหกรณ์ในฐานะสมาคมเพื่อเศรษฐกิจ แต่โอเวนยังไม่สามารถ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

จัดตั้งชมรมสหกรณ์ในประเทศอังกฤษได้ เพราะมีปัญหาเกี่ยวกับสภาพสังคมในสมัยนั้น โอเวนจึงได้เดินทางไปประเทศอเมริกา และทดลองจัดตั้งชมรมสหกรณ์ขึ้นเป็นครั้งแรกที่ นิวฮาโมนี รัฐอินเดียนา สหรัฐอเมริกา ในปี พ.ศ. 2368 ให้ชื่อว่า นิวฮาโมนี (New Harmony) แต่ได้ล้มเลิกไปในระยะเวลาต่อมา เนื่องจากไม่ได้คัดเลือกสมาชิกและไม่มีกิจกรรมเพียงพอให้คุ้มค่ากับค่าใช้จ่าย นอกจากนี้ยังมีปัญหาเกี่ยวกับการปกครองและศาสนา อย่างไรก็ตามแนวความคิดของโอเวนก็มีอิทธิพลต่อนักปฏิรูปทางเศรษฐกิจ เขาได้ให้แนวความคิดเกี่ยวกับความร่วมมือร่วมใจระหว่างมนุษย์ในอันที่จะช่วยตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกันเพื่อยกมาตรฐานความเป็นอยู่ให้สูงขึ้น

อีกท่านหนึ่งคือนายแพทย์วิลเลี่ยม คิง อาศัยอยู่ในเมืองไบรตัน ประเทศอังกฤษ เป็นผู้นิยมให้ความคิดทางสหกรณ์ของโอเวน แต่เห็นว่าโครงการของโอเวนต้องใช้เงินทุนจำนวนมาก ซึ่งจะทำให้เป็นจริงได้ยาก นายแพทย์คิงจึงเริ่มต้นจากการชี้แจงให้คนงานรวมทุนกันคนละเล็กคนละน้อย ตั้ง “สมาคมการค้า” (Trading Association) ในรูปสหกรณ์ขึ้น เมื่อปี พ.ศ. 2370 เป็นรูปร้านสหกรณ์จำหน่ายสินค้า แต่มีข้อแตกต่างไปจากร้านสหกรณ์ในปัจจุบันคือ กำไรที่เกิดจากการดำเนินธุรกิจของร้านสหกรณ์นี้จะไม่นำมาแบ่งปันกัน แต่จะเก็บสมทบไว้เป็นทุนเพื่อใช้ขยายงานของร้านสหกรณ์ต่อไป จนสามารถจัดตั้งชมรมสหกรณ์ตามแบบโอเวนได้ ซึ่งจากการกระทำดังกล่าวทำให้ร้านค้าแบบสหกรณ์ในรูปแบบนี้ไม่ประสบผลสำเร็จ เนื่องจากการเก็บกำไรทั้งหมดไว้ไม่จ่ายคืนแก่สมาชิกทำให้สมาชิกไม่ศรัทธาสหกรณ์

ต่อมาเมื่อมีสมาชิกเพิ่มและธุรกิจการค้าขยายใหญ่ขึ้นก็ได้มีการทำธุรกิจกับบุคคลภายนอกด้วย นักสหกรณ์รอชเดล หรือที่เรียกกันว่า “ผู้นำแห่งรอชเดล” ได้กำหนดหลักปฏิบัติไว้หลายประการ ซึ่งหลักปฏิบัติบางประการได้ถูกยึดถือเป็นหลักสหกรณ์สากลมาจนถึงปัจจุบัน ร้านสหกรณ์รอชเดลก็ยังคงอยู่และกลายเป็นร้านที่มีขนาดใหญ่ ยิ่งกว่านั้นวิธีการของร้านสหกรณ์สำหรับผู้บริโภคแบบนี้ ได้เผยแพร่หลายออกไปสู่ประชาชนกลุ่มอื่น ๆ ปัจจุบันร้านสหกรณ์ที่ถือหลักการสำคัญ ๆ อย่างเดียวกันนี้ มีอยู่ในประเทศต่างๆ เป็นจำนวนมาก

ส่วนสหกรณ์ประเภทอื่น ๆ เช่น สหกรณ์ที่ช่วยเหลือสมาชิกให้กู้ยืมเงินไปทำทุน หรือสหกรณ์เครดิต หรือสหกรณ์สินเชื่อ ก็เช่นเดียวกัน สหกรณ์เหล่านี้เกิดจากความขัดสน และความเดือดร้อนของเกษตรกรและกรรมกร เนื่องจากหาเงินกู้ยืมมาประกอบการทำมาหากินได้ยาก และแม้ว่าจะกู้มาได้ก็ต้องเสียดอกเบี้ยแพง จนไม่สามารถหารายได้มาให้เพียงพอกับการชำระดอกเบี้ยและเงินต้นได้ เป็นเหตุให้มีหนี้สินมาก

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ต่อมาในปี พ.ศ. 2393 นายเฮอร์มัน ชูลซ์ ชาวเยอรมัน ผู้พิพากษาแห่งเมืองเดลิตซ์ ได้คิดจัดตั้งสหกรณ์ประเภทหาทุนขึ้นในหมู่ชาวเมือง ผู้เป็นช่างฝีมือและพ่อค้าขนาดเล็ก โดยรวบรวมขึ้นเป็นองค์การรเพื่อจัดหาทุนให้สมาชิกกู้ยืม ในปี พ.ศ. 2405 นายปริดริค วิลเฮล์มไรฟไฟเซน ชาวเยอรมัน นายกเทศมนตรี เมืองเฮดเอสดอร์ฟ ได้จัดตั้งสหกรณ์หาทุนขึ้นในหมู่ชาวชนบท ซึ่งเป็นเกษตรกรโดยจัดเป็นองค์การ เพื่อจัดหาทุนให้แก่สมาชิกกู้ยืมเช่นเดียวกัน ในเวลาต่อมาการรวมกันเป็นสหกรณ์เพื่อแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนก็ได้แพร่หลายไปยังประเทศต่าง ๆ อันเป็นประโยชน์และเป็นตัวอย่างในการจัดตั้งสหกรณ์แก่ชาวบ้านและชาวเมืองมาจนถึงปัจจุบัน (นุกูล กรยืนยงค์, 2550)

ประวัติสหกรณ์ในประเทศไทย

การสหกรณ์ในประเทศไทย มีมูลเหตุสืบเนื่องมาจาก เมื่อประเทศไทยได้เริ่มมีการติดต่อค้าขายกับต่างประเทศ มากขึ้นในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ ระบบเศรษฐกิจของชนบทก็ค่อยๆ เปลี่ยนจากระบบเศรษฐกิจแบบเพื่อเลี้ยง ตัวเองมาสู่ระบบเศรษฐกิจแบบเพื่อการค้า ความต้องการเงินทุนในการขยายการผลิตและการครองชีพจึงมีเพิ่มขึ้น ชาวนาที่ไม่มีทุนรอนของตนเองก็หันไปกู้ยืมเงินจากบุคคลอื่นทำให้ต้องเสียดอกเบี้ยในอัตราสูง และยังถูกเอาเปรียบจากพ่อค้านายทุนทุกวิถีทางอีกด้วย ชาวนาจึงตกเป็นฝ่ายเสียเปรียบอยู่ตลอดเวลา ทำนาได้ข้าวเท่าใด ก็ต้องขายใช้หนี้เกือบหมด นอกจากนี้การทำนายังคงมีผลผลิตที่ไม่แน่นอนขึ้นอยู่กับสภาพดินฟ้าอากาศ ถ้าปีไหนผลผลิตเสียหายก็จะทำให้หนี้สินพอกพูนมากขึ้นเรื่อยๆจนลูกหนี้บางรายต้องโอนกรรมสิทธิ์ในที่นาให้แก่เจ้าหนี้ และกลายเป็นผู้เช่านา หรือเร่ร่อนไม่มีที่ดินทำกินไปในที่สุด

จากสภาพปัญหาความยากจนของชาวนาในสมัยนั้น ทำให้ทางราชการคิดหาวิธีช่วยเหลือด้วยการจัดหาเงินทุน มาให้กู้และคิดดอกเบี้ยในอัตราต่ำความคิดนี้ได้เริ่มขึ้นในปลายรัชกาลที่ 5 โดยกำหนดวิธีการที่จะช่วยชาวนาในด้านเงินทุนไว้ 2 วิธี คือ

วิธีที่หนึ่ง จัดตั้งธนาคารเกษตรเพื่อให้เงินกู้แก่ชาวนา แต่ขัดข้องในเรื่องเงินทุนและหลักประกันเงินกู้ ความคิดนี้จึงระงับไป

วิธีที่สอง วิธีการสหกรณ์ประเภทหาทุน วิธีนี้เกิดจากรัฐบาลโดยกระทรวงพระคลังมหาสมบัติในปัจจุบันคือ กระทรวงการคลังได้เชิญเซอร์เบอร์นาร์ด ฮันเตอร์ หัวหน้าธนาคารแห่งมัดราช

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ประเทศอินเดียเข้ามาสำรวจหาลู่ทางช่วยเหลือชาวนาได้เสนอว่าควรจัดตั้ง "ธนาคารให้กู้ยืมแห่งชาติ" ดำเนินการให้กู้ยืมแก่ราษฎร โดยมีที่ดินและหลักทรัพย์อื่นเป็นหลักประกันเพื่อป้องกันมิให้ชาวนาที่กู้ยืมเงินทอดทิ้งที่นาหลบหนี้สิน ส่วนการควบคุมเงินกู้และการเรียกเก็บเงินกู้ ท่านได้แนะนำให้จัดตั้งเป็นสมาคมที่เรียกว่า "โคออเปอราทีฟ โซไซ"(Cooperative Society) โดยมีหลักการร่วมมือกันเพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกันซึ่งคำนี้พระราชวงศ์เธอ กรมหมื่นพิทยาลงกรณได้ทรงบัญญัติศัพท์เป็นภาษาไทยว่า "สมาคมสหกรณ์" จึงกล่าวได้ว่าประเทศไทยเริ่มศึกษาวิธีการสหกรณ์ขึ้นในปี พ.ศ. 2457 แต่ก็ยังมิได้ดำเนินการอย่างไร จนกระทั่งในปี 2458 ได้มีการเปลี่ยนกรมสถิติพยากรณ์เป็นกรมพาณิชย์และสถิติพยากรณ์ ประกอบด้วยส่วนราชการ 3 ส่วน คือ การพาณิชย์ การสถิติพยากรณ์ และการสหกรณ์

การจัดตั้งส่วนราชการสหกรณ์นี้ ก็เพื่อจะให้มีเจ้าหน้าที่ดำเนินการทดลองจัดตั้งสหกรณ์ขึ้น และพระราชวรวงศ์เธอ กรมหมื่นพิทยาลงกรณ ในฐานะทรงเป็นอธิบดีกรมพาณิชย์และสถิติพยากรณ์ ขณะนั้นได้ทรงพิจารณาเลือกแบบอย่างสหกรณ์เครดิตที่จัดกันอยู่ในต่างประเทศหลายแบบ ในที่สุดก็ทรงเลือกแบบไรฟ์ไฟเซนและทรงยืนยันไว้ใน รายงานสหกรณ์ฉบับแรกว่า "เมื่อได้พิจารณาละเอียดแล้วได้ตกลงเลือกสหกรณ์ชนิดที่เรียกว่าไรฟ์ไฟเซน ซึ่งเกิดขึ้นในเยอรมันก่อนและมีจุดมุ่งหมายที่จะอุปถัมภ์คนจน ผู้ประกอบกสิกรรมย่อมๆ เห็นว่าเป็นสหกรณ์ชนิดที่เหมาะสมที่สุดสำหรับประเทศไทย" จากการที่พระองค์ท่าน ทรงเป็นผู้บุกเบิกริเริ่มงานสหกรณ์ขึ้นในประเทศไทย บุคคลทั้งหลายในขบวนการสหกรณ์จึงถือว่าพระองค์ทรงเป็น "พระบิดาแห่งการสหกรณ์ไทย" สำหรับรูปแบบของไรฟ์ไฟเซนก็คือ สหกรณ์เพื่อการกู้ยืมเงินที่มีขนาดเล็ก สมาชิกจะได้มีความรับผิดชอบร่วมกัน ทำให้สะดวกแก่การควบคุมท้องที่ที่ได้รับการพิจารณาให้จัดตั้งสหกรณ์ คือ จังหวัดพิษณุโลก เนื่องจากเป็นจังหวัด ที่มีผู้คนไม่หนาแน่นและเป็นราษฎรที่เพิ่งอพยพมาจากทางใต้ จึงต้องการช่วยเหลือผู้อพยพซึ่งประกอบอาชีพการเกษตร ให้ตั้งตัวได้ รวมทั้งเพื่อเป็นการชักจูงราษฎรในจังหวัดอื่นที่มีผู้คนหนาแน่นให้อพยพมาในจังหวัดนี้ และเข้าทำประโยชน์ในที่ดินอย่างเต็มที่ ต่อมากรมพาณิชย์และสถิติพยากรณ์ จึงได้ทดลองจัดตั้งสหกรณ์หาทุนขึ้น ณ ท้องที่อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลกเป็นแห่งแรกใช้ชื่อว่า "สหกรณ์วัดจันทร์ไม่จำกัดสินใช้" โดยจดทะเบียนเมื่อวันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2459 มีพระราชวรวงศ์เธอกรมหมื่นพิทยาลงกรณ เป็นนายทะเบียนสหกรณ์พระองค์แรก นับเป็นการเริ่มต้นแห่งการสหกรณ์ในประเทศไทยอย่างสมบูรณ์

ในระยะแรกตั้งสหกรณ์วัดจันทร์ไม่จำกัดสินใช้มีสมาชิกจำนวน 16 คน ทุนดำเนินงาน 3,080 บาท ซึ่งเป็นเงิน จากค่าธรรมเนียมแรกเข้า 80 บาท และเงินทุนจำนวน 3,000 บาท ได้อาศัย

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

เงินกู้จากแบงค์สยามกัมมาจล จำกัด ซึ่งก็คือธนาคารไทยพาณิชย์ในปัจจุบัน โดยมีกระทรวงพระคลังมหาสมบัติเป็นผู้ค้ำประกัน และเสียดอกเบี้ยให้ธนาคารในอัตราร้อยละ 6 ต่อปี คิดดอกเบี้ยจากสมาชิกในอัตราร้อยละ 12 ต่อปี กำหนดให้สมาชิกส่งคืนเงินต้นในปีแรกจำนวน1,300 บาท แต่เมื่อครบกำหนดสมาชิกส่งคืนเงินต้นได้ถึง 1,500 บาท ทั้งส่งดอกเบี้ยได้ครบทุกราย แสดงให้เห็นว่าการนำวิธีการสหกรณ์เข้ามาช่วยแก้ไขความเดือดร้อนของชาวนาได้ผล และจากความสำเร็จของสหกรณ์วัดจันทร์ดังกล่าว รัฐบาลจึงได้คิดขยายกิจการสหกรณ์ไปยังจังหวัดอื่นๆแต่การจัดตั้งสหกรณ์ในระยะแรกนั้น นอกจากจะมีข้อจำกัดเรื่องเงินทุนแล้วยังมีข้อจำกัดในทางกฎหมายด้วย เพราะพระราชบัญญัติเพิ่มเติมสมาคม พ.ศ. 2459 ทำให้การจัดตั้งสหกรณ์ไม่กว้างขวางพอที่จะขยายสหกรณ์ออกไป หากจะให้การจัดตั้งสหกรณ์เจริญก้าวหน้าและมีความมั่นคงจะต้องออกกฎหมายควบคุมให้มีขอบเขตกว้าง ดังนั้นในเวลาต่อมาทางราชการจึงได้ประกาศยกเลิกพระราชบัญญัติเพิ่มเติมสมาคม พ.ศ. 2459 แล้วประกาศใช้พระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2471นับเป็นกฎหมายสหกรณ์ฉบับแรก พระราชบัญญัติฉบับนี้ ได้เปิดโอกาสให้มีการรับจดทะเบียนสหกรณ์ประเภทอื่นๆ จากนั้นได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2471อีก 3 ครั้ง นับว่าการประกาศให้พระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2471 ช่วยให้การจัดตั้งสหกรณ์ได้ขยายออกไปอีกมาก

ปี พ.ศ. 2478 มีการริเริ่มจัดตั้งสหกรณ์เช่าซื้อที่ดินที่จังหวัดปทุมธานีและได้จัดตั้งสหกรณ์ประเภทใหม่ๆ ขึ้นอีกหลายประเภท เช่น สหกรณ์บำรุงที่ดินสหกรณ์ค้าขาย สหกรณ์นิคมฝ้ายสหกรณ์หาทุนและบำรุงที่ดิน ในปี พ.ศ. 2480 ร้านสหกรณ์ได้ถูกจัดตั้งขึ้นเป็นแห่งแรกที่อำเภอเสนา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ชื่อว่าร้านสหกรณ์บ้านเกาะ จำกัดสินใช้ มีสมาชิกแรกตั้ง279 คน และได้มีการจัดตั้งร้านสหกรณ์ในลักษณะนี้อีกหลายแห่งเพื่อช่วยเหลือประชาชนเกี่ยวกับปัญหาค่าครองชีพ โดยจัดตั้งขึ้น ทั้งในส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ และส่วนของประชาชน

การเปลี่ยนแปลงครั้งสำคัญที่สุดของขบวนการสหกรณ์ในประเทศไทย ก็คือการควบสหกรณ์หาทุนเข้าด้วยกัน โดยทางราชการได้ออกพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2511 เปิดโอกาสให้สหกรณ์หาทุนขนาดเล็กที่ดำเนินธุรกิจเพียงอย่างเดียวควบเข้ากันเป็นขนาดใหญ่ สามารถขยายการดำเนินธุรกิจเป็นแบบอเนกประสงค์ซึ่งจะเป็นประโยชน์แก่สมาชิก ได้มากกว่า ด้วยเหตุนี้สหกรณ์หาทุนจึงแปรสภาพเป็นสหกรณ์การเกษตรมาจนปัจจุบัน และในปี 2511 สันนิบาตสหกรณ์แห่งประเทศไทยได้ถือกำเนิดขึ้นมา เพื่อเป็นสถาบันสำหรับให้การศึกษาแก่สมาชิกสหกรณ์ทั่วประเทศ มีหน้าที่ติดต่อประสานงานกับสถาบันสหกรณ์ต่างประเทศ เพื่อให้เกิดความสัมพันธ์และความช่วยเหลือ ร่วมมือกันระหว่างสหกรณ์สากลในด้านอื่นๆ ที่มิใช่เกี่ยวกับการดำเนินธุรกิจโดยมี

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

สหกรณ์ทุกประเภทเป็นสมาชิก ซึ่งประเทศไทยได้กำหนดประเภทสหกรณ์ไว้6 ประเภท ตามประกาศกฎกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ พ.ศ. 2516 ประกอบด้วยสหกรณ์การเกษตร สหกรณ์นิคม สหกรณ์ประมง สหกรณ์ออมทรัพย์ สหกรณ์ร้านค้า และสหกรณ์บริการ

นับตั้งแต่สหกรณ์ได้ถือกำเนิดขึ้นในประเทศไทยจวบจนปัจจุบัน ผลการดำเนินงานของสหกรณ์ในธุรกิจต่างๆ ได้สร้างความเชื่อถือเป็นที่ไว้วางใจของสมาชิกจนทำให้จำนวนสหกรณ์ จำนวนสมาชิก ปริมาณเงินทุน และผลกำไรของสหกรณ์ เพิ่มขึ้นทุกปี ปัจจุบันมีสหกรณ์ทั่วประเทศ ณ วันที่ 1 มกราคม 2555 ประมาณ 7,964 สหกรณ์ และสมาชิก 10,827,490 คน การสหกรณ์ในประเทศไทยจึงมีความสำคัญต่อเศรษฐกิจของประเทศโดยเฉพาะ ต่อประชาชนที่ยากจน สหกรณ์จะเป็นสถาบันทางเศรษฐกิจและสังคมที่ช่วยแก้ไขปัญหาในการประกอบอาชีพ และช่วยยกระดับความเป็นอยู่ของประชาชนให้ดีขึ้น (กรมส่งเสริมสหกรณ์, 2554)

แนวคิดเกี่ยวกับหลักการสหกรณ์

โบล และ สก๊อตต์ (ม.ป.ป.อ้างใน นุกูล กรยืนยงค์, 2550) ได้เสนอลักษณะบางประการของสหกรณ์ไว้ว่าสหกรณ์จัดอยู่ในประเภทองค์การธุรกิจ แบ่งองค์การ ออกเป็น 4 ประเภท คือ องค์การผลประโยชน์ร่วมกัน องค์การบริการ องค์การสาธารณสมบัติ และองค์การธุรกิจ

ยอร์ช โฟเกต์ (ม.ป.ป.อ้างใน นุกูล กรยืนยงค์, 2550) กล่าวว่าสิ่งที่ทำให้สถาบันสหกรณ์ต่างไปจากกิจการและสมาคมแบบอื่น ๆ คือ สถาบันสหกรณ์มุ่งสู่จุดหมายโดยมรรควิธีจัดองค์การกิจกรรมทางเศรษฐกิจ ดังนั้นข้อแตกต่างจึงอยู่ที่ส่วนประกอบสองส่วนที่เชื่อมต่อกัน ส่วนหนึ่งคือสังคม และอีกส่วนหนึ่งคือเศรษฐกิจ ธุรกิจสหกรณ์เป็นธุรกิจแบบพิเศษที่มีลักษณะพื้นฐานต่างจากธุรกิจอื่นอย่างชัดเจน ในระบบเศรษฐกิจแบบผสมองค์การธุรกิจจะประกอบด้วย กิจการเจ้าของคนเดียว ห้างหุ้นส่วน บริษัทจำกัด สหกรณ์ และรัฐวิสาหกิจ สหกรณ์มีความแตกต่างจากธุรกิจอื่น ๆ ตรงที่การรวมตัวกันของประชาชนเพื่อก่อตั้งสหกรณ์และนำเงินมาลงทุนร่วมกันนั้น มิใช่เพื่อทำการค้ากับบุคคลอื่น หากแต่เป็นเพราะต้องการใช้สินค้าหรือบริการนั้นสำหรับตนเองเป็นประการสำคัญ

เลดลอว์ (ม.ป.ป. อ้างใน นุกูล กรยืนยงค์, 2550) ได้แยกองค์ประกอบในกิจกรรมทางธุรกิจเพื่อชี้ให้เห็นถึงลักษณะพิเศษของสหกรณ์ โดยแยกองค์ประกอบออกเป็นสามส่วน คือ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

1. ผู้เป็นเจ้าของ
2. ผู้บริหารงาน/ผู้ควบคุม
3. ลูกค้า/ผู้ใช้บริการ

ตามแนวคิดของศาสตราจารย์เลดลอว์นี้ แสดงให้เห็นถึงการแยกจากกันหรือความเป็นหนึ่งเดียวกันของผู้มีส่วนได้เสีย (หรือมีผลประโยชน์) ในองค์การ ซึ่งเน้นให้เห็นว่าในวิสาหกิจสหกรณ์นั้น เจ้าของกิจการ ผู้บริหารงานและผู้ใช้บริการ ล้วนเป็นคนกลุ่มเดียวกัน ไม่ว่าผลประโยชน์จะตกอยู่กับฝ่ายใดมากหรือน้อยกว่ากัน อย่างไรก็ตาม สุดท้ายผู้ได้ประโยชน์ที่แท้จริงก็คือคนกลุ่มเดียวกัน คือ สมาชิกสหกรณ์ ความขัดแย้งหรือการแย่งชิงผลประโยชน์จึงไม่ปรากฏชัดเจนหรือรุนแรงเหมือนดังที่เกิดในองค์การธุรกิจทั่วไปที่มักพบว่า ผลประโยชน์ที่เพิ่มขึ้นของคนกลุ่มหนึ่งมักมาจากการเสียประโยชน์ของคน อีกกลุ่มหนึ่งเสมอ และคำอธิบายข้างต้นนี้ คือเหตุผลสำหรับคำกล่าวที่ว่า สหกรณ์ไม่ใช่องค์การที่มุ่งแสวงหากำไรจากสมาชิก ได้เป็นอย่างดี ซึ่งเป็นคนละกรณีกับการมีกำไรจากการดำเนินธุรกิจ เพราะผลกำไรย่อมเกิดขึ้นได้จากการใช้นโยบายราคาตลาด (Market Price Policy) ดังนั้น อาจกล่าวได้ว่าเมื่อสหกรณ์ใช้นโยบายราคาตลาดในการดำเนินธุรกิจแล้ว สหกรณ์ย่อมมีผลกำไรแม้จะไม่แสวงหากำไรก็ตาม

นุกูล กรยืนยงค์ (2550: 2) ได้อธิบายว่าการสหกรณ์ (Cooperation) เป็นการอธิบายแบบกว้าง ๆ เกี่ยวกับกิจกรรมที่อยู่บนพื้นฐานของความร่วมมือกัน พึ่งพาอาศัยกัน ซึ่งอาจมีคำอื่น ๆ ที่สามารถใช้แทนกันได้โดยนัยที่ต่างกัน แต่การสหกรณ์ จะหมายถึงกิจกรรมที่มีสหกรณ์เป็นส่วนหนึ่งอยู่ด้วยเสมอในฐานะองค์การที่ใช้ในการขับเคลื่อนกิจกรรมเหล่านั้นให้บรรลุผล รวมความว่าสหกรณ์หรือวิสาหกิจสหกรณ์ จะหมายถึงตัวองค์การธุรกิจ แต่การสหกรณ์จะรวมเอาแนวความคิด กิจกรรม ผู้คน สังคม จิตวิญญาณ สำนึก คุณธรรม และความสัมพันธ์กับผู้อื่น เข้ามารวมไว้ทั้งหมด และมีความหมายที่กว้างขวางและลึกซึ้งกว่าคำว่า ขบวนการสหกรณ์ (Cooperative Movement) ที่เป็นการผนึกรวมองค์การสหกรณ์เข้าด้วยกันเป็นหนึ่งเดียว ซึ่งเป็นการพิจารณาด้านโครงสร้างของความสัมพันธ์เป็นหลัก ดังนั้นความหมายโดยรวมของสหกรณ์ (Cooperative Meanings) คือเป็นธุรกิจรูปหนึ่ง ที่ดำเนินกิจกรรมทางธุรกิจอยู่ในระบบเศรษฐกิจ เช่นเดียวกับองค์การธุรกิจอื่น ๆ แต่มีวัตถุประสงค์และการจัดองค์การที่แตกต่าง

Weeraman (1975) ได้ให้ความหมายว่า สหกรณ์ คือ สมาคมของบุคคล หรือของสังคม ซึ่งมีจุดประสงค์ในการยกระดับเศรษฐกิจ และสังคมของสมาชิก โดยให้ได้รับความพึงพอใจใน ความ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ต้องการร่วมกันทางเศรษฐกิจ ด้วยวิธีดำเนินการร่วมกันบนพื้นฐานการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และการขจัดกำไรตามหลักสหกรณ์

กรมส่งเสริมสหกรณ์ (2540) ได้กำหนดอุดมการณ์สหกรณ์ คือ “แนวความคิดที่เชื่อว่าวิธีการสหกรณ์จะช่วยแก้ปัญหาเศรษฐกิจและสังคมของมวลสมาชิกให้มีความอยู่ดีกินดี และมีสันติสุข โดยการช่วยตนเองและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน”

กรมการศึกษานอกโรงเรียน (2544: 63) ได้อธิบายความหมายไว้ดังนี้

อยู่ดีกินดี หมายถึง สมาชิกสหกรณ์มีสภาพทางเศรษฐกิจดี

มีสันติสุข หมายถึง สมาชิกสหกรณ์มีความสุขในสังคมหรือมีสถานภาพทางสังคมที่ดี

ช่วยตนเอง หมายถึง สมาชิกสหกรณ์จะต้องขยัน ซื่อสัตย์ ประหยัด และมีวินัย

ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน หมายถึง สมาชิกสหกรณ์จะต้องมีการร่วมกันซึ่งได้แก่ การร่วมแรง คือ ร่วมกำลังกาย กำลังความคิด กำลังทรัพย์ และรวมใจ คือ มีความซื่อสัตย์ เสียสละ สามัคคี มีวินัย

Munkner (1978: 106) ได้กล่าวว่า เมื่อยึดแนวความคิดที่ไม่ใช่อุดมการณ์ และสามารถปฏิบัติได้แล้ว โครงสร้างสหกรณ์จะประกอบด้วยองค์ประกอบ 4 ประการ คือ

1. กลุ่มบุคคล ซึ่งอย่างน้อยมีผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจร่วมกันอย่างใดอย่างหนึ่ง

2. มีพลังจูงใจในการช่วยตนเองเป็นแรงผลักดันในการปฏิบัติงานร่วมกัน

3. การก่อตั้งวิสาหกิจที่เป็นเจ้าของและจัดการร่วมกัน เป็นมรรควิธี เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ร่วมกัน

4. วัตถุประสงค์ของวิสาหกิจร่วมกันคือ การส่งเสริมสมาชิก

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

Abrahamsen (1976: 3 – 5) ได้กล่าวถึงลักษณะของสหกรณ์ไว้ ดังนี้

1. วิสาหกิจธุรกิจสหกรณ์เป็นกิจกรรมการค้า ผู้เข้าร่วมในธุรกิจสหกรณ์เพื่อจะเพิ่มทุนหรือยกระดับรายได้ของตนเป็นสำคัญ

2. วิสาหกิจธุรกิจสหกรณ์เป็นวิสาหกิจไม่แสวงกำไร ธุรกิจสหกรณ์จัดขึ้นเพื่อให้บริการและไม่มุ่งหากำไรทางการเงิน

3. วิสาหกิจธุรกิจสหกรณ์เป็นเจ้าของโดยสมาชิกผู้ใช้ประโยชน์ สหกรณ์จึงอยู่กับการที่สมาชิกเป็นผู้ใช้บริการและอุดหนุนสหกรณ์มากกว่าแสวงหากำไรจากผู้อื่น

4. สหกรณ์จัดตั้งขึ้นเพื่อตอบสนองผลประโยชน์ร่วมกัน และความต้องการทางเศรษฐกิจ สหกรณ์ที่ประสบผลสำเร็จได้ดีที่สุด เมื่อสมาชิกมีผลประโยชน์ร่วมกันในการดำเนินการของสหกรณ์

5. สหกรณ์เน้นการควบคุมโดยสมาชิก: เป็นการควบคุมตามแบบประชาธิปไตย

6. วิสาหกิจธุรกิจสหกรณ์เป็นวิสาหกิจสมัครใจ: บุคคลเข้าร่วมหรือออกจากสหกรณ์ ได้ด้วยความสมัครใจ

7. สหกรณ์รับรองหลักการเป็นไปตามส่วน (principle of proportionality): สมาชิกมีความเสี่ยงภัย มีพันธะทางการเงินและผลประโยชน์ตามส่วนการใช้ประโยชน์สหกรณ์

Laidlaw (1962: 1) อธิบายว่า สหกรณ์ทุกรูปมีลักษณะสำคัญที่เด่นชัด ดังนี้

1. สหกรณ์ประกอบด้วยกลุ่มคนร่วมมือกันทำกิจกรรมบางอย่าง ซึ่งถ้าหากต่างคนต่างทำแล้วจะไม่สามารถทำกิจการนั้นได้ดีเท่าที่ควร

2. สหกรณ์มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้บริการบางอย่างที่จำเป็นหรือต้องการในชีวิตของประชาชน

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

3. การดำเนินงานของสหกรณ์ยึดหลักการช่วยตนเอง กล่าวคือ ประชาชนรวมกันเข้าเป็นสหกรณ์เพื่อแก้ปัญหาของตนเอง

4. การทำธุรกิจของสหกรณ์เกิดจากแรงจูงใจที่จะให้บริการ มิใช่เพื่อความมุ่งหมายในการหากำไร

หลักการสหกรณ์ (Cooperative Principles)

หลักการสหกรณ์ กล่าวได้ว่าไม่ได้เป็นแต่เพียงข้อบัญญัติ แต่ยังเป็นแนวทางในการวินิจฉัยพฤติกรรมและการตัดสินใจ การให้ความสนใจเพียงว่าสหกรณ์นี้ปฏิบัติตามข้อกำหนดของหลักการสหกรณ์หรือไม่ คงไม่เป็นการเพียงพอ หากแต่ควรสนใจถึงจิตวิญญาณของสหกรณ์ด้วย เช่นเดียวกับที่ต้องสนใจว่าหลักการสหกรณ์แต่ละข้อได้รับการปฏิบัติอยู่ตลอด เวลาทั้งในระดับปัจเจกบุคคลและมวลสมาชิกโดยรวม ด้วยเหตุนี้หลักการสหกรณ์จึงไม่ใช่สิ่งที่เขียนไว้บนกระดาษเพื่อทบทวนเป็นระยะ ๆ เพียงเพื่อให้มีความเหมาะสมตามกาลสมัย แต่เป็นสิ่งที่ช่วยสร้างข่ายในการรวมอำนาจ สร้างพลังให้แก่ทุกส่วน ที่สหกรณ์จะเกาะเกี่ยวไปได้ในอนาคต

หลักการสหกรณ์ คือ แนวทางที่สหกรณ์ยึดถือปฏิบัติเพื่อให้คุณค่าทางสหกรณ์เกิดผลเป็นรูปธรรม ซึ่งประกอบด้วยหลักการที่สำคัญรวม 7 ประการ กล่าวคือ (กรมส่งเสริมสหกรณ์, 2540)

หลักการที่หนึ่ง การเป็นสมาชิกโดยสมัครใจและเปิดกว้าง (Voluntray and Open Membership) คือ

1. พึงตระหนักว่าการเข้าและออกจากการเป็นสมาชิก จะต้องเป็นไปโดยความสมัครใจของบุคคล (คำว่า "บุคคล" หมายถึง ทั้งบุคคลธรรมดาและนิติบุคคล) ไม่ใช้ถูกชักจูง โน้มน้าว ล่อลวง บังคับ ข่มขู่จากผู้อื่น

2. อย่างไรก็ดี การกำหนดคุณสมบัติสมาชิกของสหกรณ์ต่างๆ เพื่อให้ได้บุคคลที่เข้ามาเป็นสมาชิกแล้วสามารถร่วมกันดำเนินกิจกรรมในสหกรณ์ได้ และไม่สร้างปัญหาความเดือดร้อนให้แก่เพื่อนสมาชิกและสหกรณ์ ไม่ถือว่าขัดกับหลักการสหกรณ์ข้อนี้

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

3. สมาชิกสมทบนั้น ควรมีแต่เฉพาะกรณีของสหกรณ์บางประเภทที่มีลักษณะพิเศษและจำเป็นเท่านั้น ไม่ควรให้มีในสหกรณ์ทั่วไปหรือทุกประเภท เพราะตามปกติสมาชิกสมทบมาจากบุคคลซึ่งขาดคุณสมบัติที่จะเป็นสมาชิกธรรมดา หากสหกรณ์ใดรับสมาชิกสมทบจำนวนมาก ก็อาจกระทบต่อการส่งเสริมผลประโยชน์ของสมาชิกธรรมดาได้แม้ว่ากฎหมายจะได้ห้ามมิให้สมาชิกสมทบมีสิทธิบางประการก็ตาม

หลักการที่สอง การควบคุมโดยสมาชิกตามหลักประชาธิปไตย (Democratic Member Control) คือ พึงตระหนักว่าเป็นหน้าที่ของสมาชิกทุกคนที่จะต้องร่วมแรงกายใจ และสติปัญญาในการดำเนินการและควบคุมดูแลการดำเนินงานของสหกรณ์ของสหกรณ์ตามวิถีทางประชาธิปไตย เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยผ่านช่องทางหรือองค์กรต่างๆ เช่น คณะกรรมการดำเนินการ ผู้ตรวจสอบกิจการและที่ประชุมใหญ่

หลักการที่สาม การมีส่วนร่วมทางเศรษฐกิจของสมาชิก (Member Economic Participation) คือ

1. มุ่งเน้นให้สมาชิกทุกคนพึงตระหนักว่าบทบาทที่สำคัญของตนคือ การที่ต้องเป็นทั้งเจ้าของและลูกค้าในคนเดียวกัน (Co-owners and Customers) จึงต้องทำหน้าที่เป็นผู้สมทบทุน ผู้ควบคุม และผู้อุดหนุน หรือผู้ใช้บริการของสหกรณ์ มิใช่มาเป็นสมาชิกเพียงเพื่อมุ่งหวังได้รับประโยชน์จากสหกรณ์เท่านั้น

2. ในการจัดสรรกำไรสุทธิเพื่อความเป็นธรรมแก่สมาชิก ส่วนหนึ่งต้องกันไว้เป็นทุนสำรอง ซึ่งจะนำไปแบ่งกันมิได้ แต่เป็นทุนเพื่อพัฒนาสหกรณ์ของพวกเขาเอง ถือว่าเป็นทุนทางสังคม นอกนั้นอาจแบ่งเป็นเงินปันผลในอัตราจำกัด และเป็นเงินเฉลี่ยคืน ตามส่วนแห่งธุรกิจ

หลักการที่สี่ การปกครองตนเองและความเป็นอิสระ (Autonomy and Independence)

1. สมาชิก กรรมการ และพนักงานสหกรณ์รวมทั้งหน่วยงานส่งเสริมสหกรณ์ ต้องสำนึกและตระหนักอยู่เสมอ ว่าสหกรณ์เป็นองค์การช่วยตนเอง และปกครองตนเองเพราะฉะนั้น สหกรณ์ต้องเป็นอิสระในการตัดสินใจ หรือทำสัญญาใดตามเงื่อนไขที่สหกรณ์ยอมรับได้ กับบุคคลภายนอกหรือรัฐบาล

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

2. การรับความช่วยเหลือหรือสนับสนุนจากรัฐ หรือบุคคลภายนอกไม่ขัดกับหลักความเป็นอิสระของสหกรณ์ หากผู้ให้ความช่วยเหลือมุ่งหมายให้สหกรณ์ช่วยเหลือตนเองได้ และควบคุมตามหลักประชาธิปไตย รวมทั้งธำรงไว้ซึ่งความเป็นตัวของตัวเองของสหกรณ์

หลักการที่ห้า การศึกษา ฝึกอบรมและสารสนเทศ (Education, Training and Information)

1. หลักการข้อนี้เป็นจุดอ่อนของสหกรณ์ในประเทศไทยทุกระดับ ทั้งสหกรณ์ขั้นปฐมและสหกรณ์ขั้นสูง เพราะขาดแผนแม่บทในการพัฒนาการศึกษาทางสหกรณ์ให้เป็นบทบาท และความรับผิดชอบของขบวนการสหกรณ์อย่างแท้จริง ทั้งๆ ที่ได้รับเริ่มให้จัดตั้งกองทุนสะสม จัดสหภาพสหกรณ์จากกำไรของสหกรณ์มาตั้งแต่ พ.ศ. 2492 และแม้จะมีการจัดตั้งสันนิบาต สหกรณ์แห่งประเทศไทยและมีชุมนุมสหกรณ์ระดับชาติบ้างแล้วส่วนราชการที่ทำหน้าที่ส่งเสริมสหกรณ์ก็ยังคงดำเนินการให้การศึกษา และฝึกอบรมทางสหกรณ์แทบจะเรียกได้ว่า ซ้ำซ้อนกับขบวนการสหกรณ์ โดยไม่มีเป้าหมายที่ชัดเจน ให้ขบวนการสหกรณ์สามารถรับผิดชอบการให้การศึกษา และฝึกอบรมทางสหกรณ์ได้ด้วยตนเองในที่สุดโดยมีหน่วยงานของรัฐทำหน้าที่ให้การสนับสนุนอย่างเพียงพอตามความจำเป็นและเน้นการฝึกอบรมข้าราชการให้ปฏิบัติหน้าที่ อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

2. การศึกษาฝึกอบรมและสารสนเทศมีความมุ่งหมายและเน้นกลุ่มเป้าหมาย ดังนี้

2.1 การศึกษามุ่งให้สมาชิกและบุคคลทั่งไป ซึ่งถือว่า เป็นผู้ที่จะเป็นสมาชิก ในอนาคตมีความรู้ และความเข้าใจเกี่ยวกับสหกรณ์ รวมทั้งมีความสำนึก และตระหนักในสิทธิและหน้าที่ของสมาชิก หรือให้เป็นผู้มีจิตวิญญาณสหกรณ์

2.2 การฝึกอบรมมุ่งให้กรรมการ ผู้จัดการและพนักงานสหกรณ์ มีความรู้ ความสามารถและทักษะ รวมทั้งความรับผิดชอบในบทบาทหน้าที่ของตน

2.3 ส่วนสารสนเทศนั้นมุ่งให้บุคคลทุกกลุ่ม โดยเฉพาะอย่างยิ่ง สำหรับเยาวชนปละผู้นำด้านความคิดเป็น เช่น ผู้นำชุมนุม นักหนังสือพิมพ์ นักเขียน ผู้นำองค์กร พัฒนาชุมชน ฯลฯ โดยเน้นการติดต่อสื่อสาร 2 ทาง

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

3. หลักสูตรและเนื้อหาของการศึกษาอบรม ควรครอบคลุมทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และวัฒนธรรม

หลักการที่หก การร่วมมือระหว่างสหกรณ์ (Cooperation among Cooperatives)

1. แท้จริงการร่วมมือระหว่างสหกรณ์เป็นหลักการเดียวกันกับการร่วมมือระหว่างบุคคลธรรมดาในการจัดตั้งสหกรณ์นั่นเอง ซึ่งจะก่อให้เกิดการประหยัดด้วยขนาด มีอำนาจการต่อรองสูงขึ้น และนำไปสู่การรับใช้สมาชิกอย่างมีประสิทธิผลยิ่งขึ้น

2. การร่วมมือระหว่างสหกรณ์อาจทำได้ทั้งในแนวนอนและแนวตั้ง ในแนวนอนสหกรณ์ทุกสหกรณ์ไม่ว่าประเภทเดียวกันหรือไม่ สามารถร่วมมือกันได้ในทุกระดับเพื่อประโยชน์สูงสุดของสมาชิกและขบวนการสหกรณ์ในแนวตั้งสหกรณ์ท้องถิ่นประเภทเดียวกันควรรวมตัวกันทางธุรกิจเป็นชุมนุมสหกรณ์ระดับภูมิภาค หรือระดับประเทศ และระดับระหว่างประเทศ และสหกรณ์ทุกประเภท ทุกระดับ ทุกสหกรณ์ควรรวมตัวกันเป็นองค์การสหกรณ์สูงสุด (Apex Organization) เพื่อประโยชน์ในการส่งเสริมด้านอุดมการณ์ การศึกษา การฝึกอบรม การส่งเสริมแนะนำ การกำกับดูแล การตรวจสอบ การวิจัย และการพัฒนา ฯลฯ

3. วัตถุประสงค์สำคัญของการร่วมมือระหว่างสหกรณ์ คือ เพื่อให้สหกรณ์มีความสามารถในการต่อรองอำนาจของผลประโยชน์ ทางเศรษฐกิจ เพราะฉะนั้นสหกรณ์ท้องถิ่นแต่ละสหกรณ์และสหกรณ์ขั้นสูงต้องเป็นสหกรณ์ที่มีความเข้มแข็งและยั่งยืน มีชีวิตชีวา (Viable & Sustainable) และร่วมมือกันในลักษณะของ "ระบบรวม" หรือเป็นเอกภาพ

หลักการที่เจ็ด การเอื้ออาทรต่อชุมชน (Concern for Community)

1. สหกรณ์เป็นองค์การทางเศรษฐกิจและสังคม และเป็นส่วนหนึ่งของชุมชนที่สหกรณ์ตั้งอยู่ เพราะฉะนั้น การดำเนินงานของสหกรณ์ต้องเป็นไปเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของชุมชนนั้นๆ ซึ่งหมายความว่าเป็นการพัฒนา ที่ไม่ทำลายทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศ หรือเป็นการพัฒนาที่สนองความต้องการและความใฝ่ฝันของคนรุ่นปัจจุบัน โดยไม่ทำลายโอกาส ความสามารถ และอนาคตของคนรุ่นหลัง

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

2. เนื่องจากสมาชิกสหกรณ์ก็เป็นสมาชิกของชุมชนนั้นเอง สหกรณ์จึงควรมีส่วนช่วยเหลือในการพัฒนาชุมชนนั้นแบบยั่งยืน

จากหลักการของสหกรณ์โดยทั่วไปวิธีการสหกรณ์นั้น จะมีความคล้ายคลึงกัน แต่รายละเอียดในวิธีปฏิบัติอาจมีความแตกต่างกันไปตามวัตถุประสงค์ ของสหกรณ์แต่ละรูปแบบที่แตกต่างกัน ข้อแตกต่างนี้จะทำให้เกิดความเข้าใจได้ง่าย โดยการจัดประเภทของสหกรณ์ การแบ่งหรือจัดประเภทสหกรณ์ จะช่วยให้สามารถสื่อ ความหมายที่บ่งชี้ลักษณะพิเศษของสหกรณ์ประเภทนั้น ๆ ได้อย่างชัดเจน ปัจจุบันกรมส่งเสริมสหกรณ์ได้จัดประเภทของสหกรณ์ไว้ 7 ประเภท จึงสามารถจดทะเบียนได้ ได้แก่

1. สหกรณ์การเกษตร (Agricultural Cooperatives)
2. สหกรณ์ประมง (Fisheries Cooperatives)
3. สหกรณ์นิคม (Land Settlement Cooperatives)
4. สหกรณ์ร้านค้า (Cooperative Stores or Consumers Cooperatives)
5. สหกรณ์บริการ (Services Cooperatives)
6. สหกรณ์ออมทรัพย์ (Credit and Thrift Cooperatives or Savings Cooperatives)
7. สหกรณ์เครดิตยูเนียน (Credit Union Cooperatives)

การแบ่งประเภทในลักษณะข้างต้นนี้ เป็นไปตามความประสงค์ของทางราชการ ที่จะจัดเพื่อความสะดวกในการส่งเสริมงานสหกรณ์ให้มีประสิทธิภาพและเป็นไปโดยสะดวก

สรุปแนวคิดและหลักการของสหกรณ์ได้ว่า สหกรณ์คือ องค์การของบรรดาบุคคลซึ่งรวมกลุ่มกันโดยสมัครใจในการดำเนินวิสาหกิจที่กลุ่มคนนั้นๆ เป็นเจ้าของร่วมกัน และควบคุมตามหลักประชาธิปไตย เพื่อสนองความต้องการที่จำเป็น และเป็นความหวังรวมกันทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม โดยดำเนินการร่วมกันบนพื้นฐานการช่วยเหลือตนเอง และช่วยเหลือซึ่งกันและกันของบรรดากลุ่มบุคคลนั้นๆ โดยยึดหลักการสหกรณ์ เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติให้คุณค่าทางสหกรณ์เกิดผลเป็นรูปธรรม

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการศึกษา เรื่องการมีส่วนร่วมของสมาชิกที่มีการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด อำเภอบางสะพานน้อย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ซึ่ง

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

สหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด เป็นสหกรณ์ประเภทสหกรณ์การเกษตร ดังนั้นเพื่อความเข้าใจเกี่ยวกับรายละเอียดของการดำเนินงานสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด การรวบรวมข้อมูลต่อไปจำเป็นต้องศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับ หลักการดำเนินงานของสหกรณ์ ประเภทสหกรณ์การเกษตร เนื่องจากรายเอียดของหลักการในการดำเนินงานจะยึดหลักการเดียวกัน

ความหมายและหลักการดำเนินงานของสหกรณ์การเกษตร

สหกรณ์การเกษตรหมายถึง สหกรณ์ที่จัดตั้งขึ้นในหมู่ผู้มีอาชีพทางการเกษตร รวมกันจัดตั้งขึ้น และจดทะเบียนเป็นนิติบุคคลต่อนายทะเบียนสหกรณ์ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้สมาชิกดำเนินกิจการร่วมกันและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เพื่อแก้ไขความเดือดร้อนในการประกอบอาชีพของสมาชิก และช่วยยกฐานะความเป็นอยู่ของสมาชิกให้ดีขึ้น

สหกรณ์การเกษตรแห่งแรกได้จัดตั้งขึ้นในปี พงศ. 2459 ชื่อว่า สหกรณ์วัดจันทร์ ไม่จำกัดสินใช้ ในจังหวัดพิษณุโลก เป็นสหกรณ์ การเกษตรชนิดไม่จำกัด มีขนาดเล็กในระดับหมู่บ้านตั้งขึ้นในหมู่เกษตรกรที่มี รายได้ต่ำและมีหนี้สินมากมีสมาชิกแรกตั้ง จำนวน 16 คน ทุนดำเนินงาน จำนวน 3,080 บาท เป็นค่าธรรมเนียมแรกเข้า จำนวน 80 บาท และเป็นทุนจากการกู้แบงก์สยามกัมมาจล (ธนาคารไทยพาณิชย์ในปัจจุบัน) จำนวน 3,000 บาทวัตถุประสงค์ สหกรณ์การเกษตรดำเนินธุรกิจแบบอเนกประสงค์ เพื่อส่งเสริมให้สมาชิกดำเนินธุรกิจร่วมกัน ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และช่วยเหลือส่วนรวมโดยใช้หลักคุณธรรม จริยธรรมอันดีงามตามพื้นฐานของมนุษย์ เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่สมาชิกและส่วนรวมให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีทั้งทางด้านเศรษฐกิจและสังคมตามที่กำหนดไว้ในข้อบังคับของสหกรณ์

ประโยชน์ที่สมาชิกจะได้รับคือ ทำให้สมาชิกมีปัจจัยการผลิตเพิ่มขึ้น จากการกู้เงินสหกรณ์ในอัตราดอกเบี้ยต่ำมาประกอบอาชีพ ทำให้มีที่ดินทำกินเป็นของตนเองหรือมีที่ดินทำกินมากกว่าเดิม ทั้งในรับความรู้เกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีในการผลิต ตั้งแต่การใช้พันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ การใช้ปุ๋ย การใช้ยางปราบศัตรูพืชการเก็บรักษาผลผลิตอย่างมีคุณภาพ ผลิตผล ที่ได้จึงเป็นไปตามความต้องการของตลาด ส่งผลให้สหกรณ์และบุคคลในครอบครัวมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การศึกษา และการอนามัย

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

สหกรณ์การเกษตรเป็นนิติบุคคล โดยจดทะเบียนตามพระราชบัญญัติสหกรณ์ พ.ศ. 2511 และได้กำหนดวัตถุประสงค์ของสหกรณ์การเกษตรไว้ 5 ประการ ได้แก่

1. จัดหาเงินทุนให้สมาชิกกู้ยืม เพื่อนำไปลงทุนประกอบอาชีพ และใช้จ่ายในครอบครัว โดยคิดดอกเบี้ยในอัตราต่ำ และเหมาะสม

2. ส่งเสริมให้สมาชิกรู้จักการออมทรัพย์ โดยวิธีฝากเงิน ทั้งฝากประจำ และฝากสะสมทรัพย์

3. ช่วยเหลือสมาชิกในด้านการจัดหาวัสดุอุปกรณ์การเกษตร ตลอดจนสิ่งของอื่น ๆ ที่จำเป็นมาจำหน่ายแก่สมาชิกในราคายุติธรรม

4. ช่วยเหลือสมาชิกในด้านการจำหน่ายผลิตผลของสมาชิกให้ได้ราคาดี ไม่ถูกกดราคา จากพ่อค้าคนกลาง โดยวิธีรวบรวมผลิตผลที่สมาชิกผลิตได้ และติดต่อจำหน่ายให้แก่ผู้ซื้อเป็น จำนวนคราวละมาก ๆ ซึ่งทำให้ได้ราคาสูงกว่าสมาชิกจัดการขายกันเอง ทั้งยังเป็นธรรมในด้าน การชั่ง ตวง วัด และคุณภาพ และรวมทั้งการแปรรูปผลิตผลของสมาชิกอีกด้วย

5. ส่งเสริม และเผยแพร่วิชาการเกษตรแผนใหม่แก่สมาชิก ทั้งนี้ เพื่อให้สมาชิกสามารถ ลดต้นทุนการผลิตลงได้บ้าง และได้รับผลผลิตเพิ่มสูงขึ้น โดยวิธีการแนะนำพันธุ์พืชที่เหมาะสม แนะนำการใช้ปุ๋ย และยาปราบศัตรูพืช ตลอดจนเทคนิคในการผลิตด้านเกษตรกรรมที่ทันสมัย

นอกจากนี้ กรมส่งเสริมสหกรณ์ (2532) กล่าวถึง ธุรกิจของสหกรณ์การเกษตรที่จะต้องปฏิบัติให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ดังกล่าว ดังนี้

1. ธุรกิจเกี่ยวกับการเงิน

1.1 การให้เงินกู้แก่สมาชิก โดยมีการแนะนำ และมีการควบคุมการใช้เงินกู้ มีการสอบสวนแผนงานเพาะปลูกของสมาชิก และการใช้เงินกู้ตามแผนงานแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

1.1.1 เงินกู้ระยะสั้น เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายดำเนินงานการเกษตรสำหรับฤดูการผลิตหนึ่ง ๆ

1.1.2 เงินกู้ระยะปานกลาง ได้แก่ เงินกู้เพื่อการลงทุนในสินทรัพย์การเกษตร ซึ่งโดยปกติใช้ประโยชน์ได้เกินกว่าฤดูการผลิตหนึ่ง ๆ

1.2 การรับฝากเงินจากสมาชิก เพื่อส่งเสริมให้สมาชิกรู้จักการออมทรัพย์ สหกรณ์จะรับฝากเงินจากสมาชิก 2 ประเภท ได้แก่ เงินฝากออมทรัพย์ และเงินฝากประจำ โดยสหกรณ์จะจ่ายดอกเบี้ยเงินฝากให้สมาชิกในอัตราเดียวกับธนาคารพาณิชย์

2. ธุรกิจการซื้อ การขาย และการแปรรูป

สหกรณ์จะแสวงหาตลาด และพยายามขยายผลิตผลการเกษตรของสมาชิกให้ได้ราคาที่เป็นธรรม ทั้งนี้ สหกรณ์จะได้ดำเนินการให้สอดคล้องกันไป ทั้งในการวางแผนการเพาะปลูก และการขาย สำหรับการขายนั้น สหกรณ์จะดำเนินงานตั้งแต่การรวบรวม การเก็บรักษา การคัดคุณภาพ การแปรรูป และการตลาด

2.1 การรวบรวมมี 3 วิธี คือ ซื้อขาด ฝากขาย และการรวมกันขาย

2.2 การขาย

2.3 การแปรรูป

3. ธุรกิจการซื้อ หรือการจัดหาสิ่งของที่จำเป็นมาขายแก่สมาชิก

สหกรณ์การเกษตรทำหน้าที่จัดหาเครื่องมือเครื่องใช้ในการเพาะปลูกกับสิ่งของที่จำเป็นสำหรับครอบครัวสมาชิก เช่น ข้าวสาร ฯลฯ มาขายแก่สมาชิกโดยวิธีต่อไปนี้

3.1 การจัดหาสหกรณ์จะจัดหามาขายเฉพาะสิ่งของ และจำนวนตามใบสั่งซื้อร่วมกันของสมาชิกเท่านั้น

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

3.2 การขายปกติสหกรณ์จะขายด้วยเงินสด ซึ่งเป็นวิธีให้สหกรณ์ไม่เสี่ยงกับความเสียหาย และสมาชิกจะซื้อได้ในราคาถูกกว่าการซื้อด้วยเงินเชื่อ

4. ธุรกิจการบริการ และบำรุงที่ดิน

สหกรณ์จะติดตั้งเครื่องยนต์สูบน้ำตลอดจนจัดระบบการส่งน้ำ และการระบายน้ำเพื่อให้การใช้น้ำเกิดประโยชน์แก่การเพาะปลูกของสมาชิกอย่างทั่วถึง โดยสหกรณ์จะเรียกเก็บค่าบริการจากสมาชิกตามสมควร เพื่อทดแทนเงินที่สหกรณ์ที่ได้ลงทุนไป

5. การส่งเสริมการเกษตร

การส่งเสริมการเกษตร เป็นหน้าที่สำคัญอย่างหนึ่งของสหกรณ์การเกษตรเพราะจะช่วยให้การเพาะปลูกของสมาชิกได้ผลดีขึ้น การที่นับว่าการส่งเสริมการเกษตรเป็นธุรกิจหนึ่งของสหกรณ์การเกษตรก็เพราะว่าหากสหกรณ์จะประกอบให้ได้ผลจริงจัง สหกรณ์จำเป็นต้องจ้างนักเกษตรของสหกรณ์เอง แล้วเรียกเก็บค่าบริการเกี่ยวกับการนี้จากสมาชิกเท่าที่จำเป็น การส่งเสริมการเกษตรของสหกรณ์การเกษตรมีดังนี้

5.1 การส่งเสริมเผยแพร่ความรู้ทางการเกษตร
5.2 การวางแผนการเพาะปลูก

6. การให้การศึกษาอบรม

ความจริงการให้การศึกษาอบรมไม่ได้เป็นธุรกิจของสหกรณ์ แต่เป็นสิ่งจำเป็นที่สุด ของสหกรณ์ เพื่อการให้การศึกษาอบรมอย่างสม่ำเสมอในบรรดาสมาชิก กรรมการดำเนินการ ผู้จัดการ ตลอดจนเจ้าหน้าที่ต่าง ๆ ของสหกรณ์ จะช่วยให้ผู้เกี่ยวข้องนั้น ๆ ทราบถึง อำนาจหน้าที่ และความรับผิดชอบตามหลัก และวิธีการของสหกรณ์ จะช่วยให้การประกอบธุรกิจของสหกรณ์ เป็นไปด้วยดี และถูกต้อง (กรมส่งเสริมสหกรณ์, 2532)

สรุปได้ว่าสหกรณ์การเกษตร หมายถึง สหกรณ์ที่จัดตั้งขึ้นโดยเกษตรกร มีหน้าที่ในการส่งเสริมการ ผลิตเพื่อเพิ่มพูนรายได้ให้แก่เกษตรกรที่เป็นสมาชิก อันหมายถึง การดำเนินงานของ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

สหกรณ์ในทุกรูปแบบที่เกี่ยวกับการให้สินเชื่อการเกษตร การรับฝากเงิน การจัดหาสินค้า เครื่องมือและอุปกรณ์ การผลิตมาจำหน่ายแก่สมาชิก ตลอดจนการรวบรวมผลผลิตการเกษตรออกจำหน่ายหรือแปรรูป การส่งเสริมการเกษตร และติดตั้งเครื่องสูบน้ำ จัดระบบการส่งน้ำอำนวยการใช้น้ำเพื่อให้เกิด ประโยชน์แก่การเพาะปลูกของสมาชิกยิ่งขึ้น

สหกรณ์การเกษตรซึ่งเกี่ยวข้องกับเกษตรกรชาวสวนยางพารา ในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์

จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เป็นจังหวัดหนึ่งที่มีพื้นที่ปลูกยางพาราโดยประมาณ 143,270 ไร่ จากข้อมูลของสำนักงานเกษตรจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ พบว่า ทุกอำเภอของจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ มีการปลูกยางพาราในพื้นที่ของทุกอำเภอ ซึ่งอำเภอบางสะพานมีพื้นที่ปลูกยางพารามากที่สุด โดยมีพื้นที่เก็บเกี่ยวผลผลิตเฉลี่ย 26,832 ไร่ ปริมาณผลผลิตเฉลี่ย 6,192.31 ตัน และผลผลิตเฉลี่ย 230.78กิโลกรัมต่อไร่

ส่วนอำเภอบางสะพานน้อยมีพื้นที่ปลูกยางพารามากเป็นลำดับที่สอง มีพื้นที่เก็บเกี่ยวเฉลี่ย 20,370 ไร่ ปริมาณผลผลิตเฉลี่ย 4,034.40 ตัน และผลผลิตเฉลี่ย 198.06 กิโลกรัมต่อไร่ และอำเภอเมืองมากเป็นลำดับที่สามโดยมีพื้นที่เก็บเกี่ยวเฉลี่ย 4,652 ไร่ ปริมาณผลผลิตเฉลี่ย 1,152.90 ตัน และผลผลิตเฉลี่ย 247.83กิโลกรัมต่อไร่ (สำนักงานเกษตรจังหวัดประจวบคีรีขันธ์, 2552) เมื่อมีเกษตรกรปลูกยางพารา เกษตรกรชาวสวนยางพารา จึงจำเป็นต้องมีการรวมกลุ่มเพื่อร่วมกันแก้ปัญหาเกี่ยวกับการทำสวนยางพารา และการเพิ่มศักยภาพการผลิตยางแผ่นดิบ รวมถึงการช่วยเหลือด้านราคายางเกิดขึ้นในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ สหกรณ์นับเป็นอีกทางเลือกหนึ่งในการแก้ปัญหาเกี่ยวกับการทำสวนยางพารา การเพิ่มศักยภาพการผลิตยางแผ่นดิบ ตลอดจนการได้รับความช่วยเหลือด้านราคายางจากรัฐบาล

สหกรณ์การเกษตรที่เกี่ยวข้องกับเกษตรกรชาวสวนยางพารา ทำหน้าที่ช่วยเหลือ และประสานประโยชน์ระหว่างเกษตรกรชาวสวนยางพารา และหน่วยงานทางราชการในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ที่ได้รับการจดทะเบียน จากกรมส่งเสริมสหกรณ์ได้แก่

ในพื้นที่อำเภอบางสะพานมีสหกรณ์การเกษตรที่เกี่ยวข้องกับเกษตรกรชาวสวนยางพาราที่ได้รับการจดทะเบียน ได้แก่ สหกรณ์กองทุนสวนยางบางสะพาน มีจำนวนสมาชิก 98 ราย มีจำนวนเงินค่าหุ้นรวม 707,960บาท สหกรณ์กองทุนสวนยางพงศ์ประศาสน์พัฒนา มีจำนวนสมาชิก 101

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ราย จำนวนเงินค่าหุ้นรวม 333,430 บาท และสหกรณ์กองทุนสวนยางร่อนทองพัฒนา มี จำนวนสมาชิก 149 ราย จำนวนเงินค่าหุ้นรวม 176,000 บาท ในพื้นที่อำเภอบางสะพานน้อย มีสหกรณ์การเกษตรที่เกี่ยวข้องกับเกษตรกรชาวสวนยางพาราที่ได้รับการจดทะเบียน คือ สหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด มี จำนวนสมาชิก 523 ราย จำนวนเงินค่าหุ้นรวม 1,237,230 บาท และอำเภอเมือง มีสหกรณ์การเกษตรที่เกี่ยวข้องกับเกษตรกรชาวสวนยางพาราที่ได้รับการจดทะเบียน คือ สหกรณ์ชาวสวนยางพาราประจวบคีรีขันธ์ มี จำนวนสมาชิก 182 ราย จำนวนเงินค่าหุ้นรวม 389,010บาท (กรมส่งเสริมสหกรณ์, 2554)

สรุปจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เป็นจังหวัดหนึ่งที่มีพื้นที่ปลูกยางพาราโดยประมาณ 143,270 ไร่โดยมีสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด มีจำนวนสมาชิก 523 ราย ซึ่งเป็นสหกรณ์การเกษตร ที่เกี่ยวข้องกับเกี่ยวข้องกับเกษตรกรชาวสวนยางพารา ที่มีจำนวนสมาชิกสหกรณ์มากที่สุด

ดังนั้นการสนับสนุนให้เกษตรกรชาวสวนยางพารา ช่วยเหลือตนเอง และช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ในรูปแบบของสมาชิกสหกรณ์ได้มากเท่าไหร่ จะทำให้นำไปสู่การวางแผน ปรับปรุง และกำหนดวิธีการพัฒนาการดำเนินงาน ของสหกรณ์ เพื่อให้สมาชิกสหกรณ์ได้รับข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการพัฒนาศักยภาพการผลิตยางพาราให้ได้คุณภาพตามที่ตลาดต้องการ ส่งผลให้คุณภาพชีวิตของเกษตรกรชาวสวนยางพาราที่เป็นสมาชิกสหกรณ์ได้รับประโยชน์ตามความต้องการที่จำเป็นมากที่สุด

สหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด

ในช่วงวิกฤติการเศรษฐกิจเมื่อปีพ.ศ. 2540 ส่งผลให้ราคายางพาราตกต่ำ รัฐบาลสมัยนั้นได้มีมติให้มีการอนุมัติดำเนินโครงการแทรกแซงตลาดยางพารา เพื่อช่วยพยุงราคายางพาราแก่เกษตรกรชาวสวนยาง โดยโครงการแทรกแซงตลาดยางพาราเริ่มดำเนินการตั้งแต่วันที่ 8 มกราคม 2535 จนถึงปัจจุบัน ภายใต้การดำเนินงานของ องค์การสวนยาง สถาบันเกษตรกรภายใต้การดูแลรับผิดชอบของ กรมส่งเสริมสหกรณ์และกรมส่งเสริมการเกษตร สำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง สถาบันวิจัยยาง กรมวิชาการเกษตร และกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ (องค์การสวนยาง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, 2546)

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

กองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง อำเภอปะทิว จังหวัดชุมพร กรมส่งเสริมการเกษตร และกรมส่งเสริมสหกรณ์ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เป็นหน่วยงานหลักที่รับผิดชอบดูแลเกษตรกรชาวสวนยางพาราในเขตพื้นที่ อำเภอบางสะพานน้อย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ได้ผลักดันให้เกิดการรวมกลุ่มเกษตรกรชาวสวนยางพารา ในพื้นที่อำเภอบางสะพานน้อย และอำเภอบางสะพาน ในนามของ “สหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด” โดยรวบรวมยางแผ่นดิบที่ได้คุณภาพและนำไปขายภายใต้โครงการแทรกแซงตลาดยางพาราของรัฐบาลสมัยนั้น โดยแรกเริ่มของการจัดตั้งสหกรณ์มีสมาชิกจำนวน 67 คน สหกรณ์ได้รับการจดทะเทียนเมื่อวันที่ 18 กันยายน 2543 เป็น ประเภทสหกรณ์การเกษตร ปัจจุบันมีสมาชิกจำนวน 523 ราย ตั้งสำนักงานอยู่ เลขที่ 26/3 ถนน เพชรเกษม หมู่ที่ 7 ตำบลทรายทอง อำเภอบางสะพานน้อย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ การดำเนินงานของสหกรณ์อยู่ในพื้นที่ อำเภอบางสะพานน้อย อำเภอบางสะพาน และอำเภอทับสะแก โดยวัตถุประสงค์หลักของการดำเนินงานของทางสหกรณ์ในปัจจุบัน คือ ดำเนินงานรวบรวมผลผลิตของสมาชิก และดำเนินงานจัดหาปัจจัยการผลิตมาจำหน่ายให้แก่สมาชิก (สำนักงานสหกรณ์ จังหวัดประจวบคีรีขันธ์, 2553)

จากการสัมภาษณ์ คุณชรินทร์ พิพัฒน์ธนะกิจ ประธานกรรมการสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด และคุณณรงค์ คงแท่น หนึ่งในสมาชิกของสหกรณ์และเคยเป็นหนึ่งในคณะกรรมของสหกรณ์ เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของสหกรณ์ กล่าวตรงกันว่า “ในอดีตที่ผ่านมาทางสหกรณ์ยังไม่ได้มีการดำเนินงานอย่างเป็นรูปธรรม โดยการดำเนินงานที่ผ่านมาไม่ได้ยึดข้อบังคับตามหลักการของสหกรณ์อย่างแท้จริง ผลการดำเนินงานที่ผ่านมาจึงไม่ได้บรรลุเป้าหมาย ดังนั้นผลประโยชน์อันสูงสุดที่สมาชิกควรจะได้รับจึงไม่เป็นไปตามหลักการของสหกรณ์เท่าที่ควร ปัจจุบันทางสหกรณ์กำลังอยู่ในช่วงปรับแนวทางการดำเนินงานให้เป็นไปตามหลักการของสหกรณ์โดยแท้จริง ทั้งนี้เพื่อผลประโยชน์อันสูงสุดที่สมาชิกควรได้รับ และในอนาคตสหกรณ์อาจมีการขยายตัวเพิ่มขึ้น ทางสหกรณ์อาจต้องมีการดำเนินงานเพิ่มขึ้นเพื่อให้ตรงตามที่สมาชิกต้องการ ตามวัตถุประสงค์ของหลักการสหกรณ์การเกษตร”

ด้านการดำเนินงานของทางสหกรณ์ในปัจจุบัน มีดังนี้ (ข้อบังคับสหกรณ์ สหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด, 2544)

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

1. ดำเนินงานรวบรวมผลิตผลของสมาชิก

ผลิตผลที่ทางสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด ได้รวบรวบจากสมาชิก คือ ยางแผ่นดิบ ซึ่งการรวบรวมยางแผ่นดิบของสมาชิกทางสหกรณ์ได้ดำเนินการ รวบรวมเข้ากองกลาง สหกรณ์จะรวบรวมยางแผ่นดิบของสมาชิกเข้ากองกลาง เพื่อรวมกันขาย เมื่อสหกรณ์หักค่าใช้จ่ายในการขนส่ง ค่าใช้จ่ายในการขายและค่าบริการแล้ว จำนวนเงินที่เหลือจะจ่ายคืนแก่สมาชิกตามจำนวนยางแผ่นดิบ ที่ส่งมอบ ถ้าสมาชิกต้องการเงินสดสหกรณ์อาจจ่ายเงินทดรองให้แก่สมาชิกผู้ส่งมอบในอัตราไม่เกินร้อยละ70 ของราคาผลิตผลหรือผลิตภัณฑ์เมื่อส่งมอบ ก็ได้

ในการรวบรวมผลิตผลสิ่งที่สมาชิกควรปฏิบัติ คือ สมาชิกควรมีสมุดกำหนดราคารับซื้อไว้เป็นหลักฐานทุกครั้ง โดยให้ผู้จัดการลงลายมือชื่อรับรองไว้เป็นหลักฐานเพื่อถือเป็นหลักในการรับซื้อสินค้าในวันนั้น ๆ และให้ประกาศราคานั้นไว้ในที่เปิดเผย ณ สำนักงานของสหกรณ์ และควรกำหนดพนักงานผู้ชั่งและผู้รับ ตลอดจนความรับผิดชอบยางแผ่นดิบที่รับมอบ

2. ดำเนินงานจัดหาปัจจัยการผลิตมาจำหน่ายให้แก่สมาชิก

ในการจัดหาจัดหาปัจจัยการผลิตมาจำหน่ายแก่สมาชิกนั้น สหกรณ์ต้องดำเนินการโดยพยายามตอบสนองความต้องการอันเป็นส่วนใหญ่ของบรรดาสมาชิก และคำนึงถึงหลักวิชาการตลาด ตลอดจนภาวะการณ์แข่งขัน โดยให้ผู้จัดการหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจากคณะกรรมการดำเนินการเป็นผู้จัดซื้อปัจจัยการผลิตมาจำหน่ายแก่สมาชิกและบุคคลภายนอก ในส่วนของปัจจัยการผลิตที่นำมาจำหน่ายให้แก่สมาชิก ได้แก่ ปุ๋ยเคมี ปุ๋ยอินทรีย์ และสารกำจัดวัชพืช สมาชิกสามารถซื้อสินค้าได้ ณ สำนักงานร้านค้าของสหกรณ์ หรือจะสั่งซื้อโดยการใช้เครื่องมือสื่อสารต่างๆ ติดต่อสั่งซื้อกับเจ้าหน้าที่ผู้ดูแลการซื้อขายปัจจัยการผลิตก็ได้ โดยผู้ดูแลการซื้อขายปัจจัยการผลิตต้องจัดให้มีหลักฐานเอกสารการซื้อขายสินค้า ตามแบบที่สหกรณ์กำหนดให้ถูกต้องครบถ้วน

การชำระเงินของสมาชิกผู้สั่งซื้อต้องชำระจำนวนเงินราคาปัจจัยการผลิตที่สั่งซื้อโดยชำระจำนวนเงินราคาปัจจัยการผลิตด้วยเงินสดทันทีเมื่อรับสิ่งของ ณ สถานที่ที่สหกรณ์กำหนด หรือชำระจำนวนเงินราคาปัจจัยการผลิตจากเงินกู้ซึ่งได้รับจากสหกรณ์ โดยในทางปฏิบัติให้สหกรณ์หักเงินกู้ซึ่งสมาชิกกู้เพื่อซื้อปัจจัยการผลิตจากสหกรณ์ชำระจำนวนเงินราคาดังกล่าว ทั้งนี้โดยให้ถือเป็นหลักฐานการรับเงินกู้ของสมาชิกตามหนังสือกู้รายนั้น การจำหน่ายปัจจัยการผลิต

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

และการรับชำระเงินค่าปัจจัยการผลิตในคราวเดียวกันด้วย ขณะเดียวกันผู้จัดการหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย ต้องรายงานการซื้อขายปัจจัยการผลิตต่อคณะกรรมการดำเนินการเป็นประจำทุกปี

ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เพ็ญจุรี ทับอุไร (2552) ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาสหกรณ์ กรณีศึกษาสหกรณ์ การเกษตรบางบัวทอง จำกัด จังหวัดนนทบุรี ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุ 51-60 ปี มี สถานภาพสมรส การศึกษาระดับประถมศึกษา ตั้งบ้านเรือนอยู่ในพื้นที่ตำบลละหาร ปัจจัยทางเศรษฐกิจ พบว่า ส่วนใหญ่มีจำนวนสมาชิกในครอบครัว 3-4 คน มีจำนวนที่ดินทำกินต่ำกว่า 10 ไร่ รายได้ครอบครัวต่อปี 100,000 – 150,000 บาท ประกอบอาชีพทำนาและสวนผัก ซึ่งจัดเป็นกลุ่มผู้ปลูกพืชเศรษฐกิจตาม ระดับความร่วมมือในการพัฒนาสหกรณ์ เรียงลำดับมากไปหาน้อย คือ ด้านการได้รับประโยชน์จากสหกรณ์ ด้านการร่วมวางนโยบายและแผนงาน ด้านการร่วมดำเนินกิจกรรมธุรกิจสหกรณ์ และด้านการใช้ประโยชน์จากสหกรณ์

จิระ มังคละรังษี (2548) ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในกิจกรรมสหกรณ์ปศุสัตว์เขาขลุง ราชบุรี จำกัด ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของสมาชิกในกิจกรรมสหกรณ์ปศุสัตว์เขาขลุง ราชบุรี การมีส่วนร่วมอยู่ในระดับปานกลาง โดยปัจจัยด้านอายุ รายได้ ระดับการศึกษา ความรู้ ความเข้าใจในหลักการสหกรณ์ มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของสมาชิก ในกิจกรรมสหกรณ์ปศุสัตว์เขาขลุง ราชบุรี ส่วนปัจจัย ด้านการถือครองที่ดิน ระยะเวลาในการเป็นสมาชิก การประชาสัมพันธ์ของสหกรณ์ ไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของสมาชิก ในกิจกรรมสหกรณ์ปศุสัตว์เขาขลุง ราชบุรี ไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในกิจกรรมสหกรณ์ปศุสัตว์เขาขลุง ราชบุรี

ธัญวัลย์ กล้ารอด (2550) ศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองระยอง จำกัด ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุระหว่าง 41 – 50 ปี จบการศึกษาระดับ ประถมศึกษา มีอาชีพทำสวนเป็นหลัก ประกอบด้วยสวนเงาะ ทุเรียน มะม่วง มังคุด เป็นต้น มีพื้นที่ทำการเกษตร 1 - 10 ไร่ และมีที่ดินเป็นของตนเอง มีรายได้จากการทำการเกษตรและนอกภาคการเกษตรต่ำกว่า 50,000 บาทต่อปี มีระยะเวลาการเป็นสมาชิก 1 – 10 ปี สำหรับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการบริหารงาน การร่วมกิจกรรม และการดำเนินธุรกิจนั้น

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

พบว่า สมาชิกกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีส่วนร่วมกับสหกรณ์ในด้านต่างๆในระดับสูง ไม่ว่าจะเป็นการเข้าร่วมประชุม การเข้ารับการอบรม การฝากเงินกับสหกรณ์ ตลอดจนการซื้อสินค้าจากสหกรณ์ ส่วนการทดสอบสมมติฐานเพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมของสมาชิกกลุ่มตัวอย่างกับปัจจัยส่วนบุคคล พบว่าการมีส่วนร่วมของสมาชิกมีความสัมพันธ์กับปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ ระยะเวลาการเป็นสมาชิก และขนาดพื้นที่ทำการเกษตร

อริสา ฉายรัศมี (2554) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกกลุ่มวิสาหกิจชุมชน อำเภอเสนา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผลการวิจัยพบว่า โดยเฉลี่ยสมาชิกกลุ่มวิสาหกิจชุมชนมีอายุ 44 ปี สำเร็จการศึกษา ชั้นประถม สถานภาพสมรสเป็นสมาชิกกลุ่มวิสาหกิจชุมชน พื้นที่ทำการเกษตร 35 ไร่ รายได้ทำการเกษตร 132,147.05 บาทต่อปี อาชีพหลักทำนา อาชีพรองรับจ้างทั่วไป ขนาดพื้นที่ทำการเกษตร 35.69 ไร่ สมาชิกเกือบทั้งหมดเข้าร่วมกลุ่มวิสาหกิจชุมชนมากต่อกรณีเพราะจะได้รับเครื่องหมายมาตรฐานคุณภาพผลิตภัณฑ์ OTOP จากกรมพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทยและเพราะจะได้รับการประเมินศักยภาพกลุ่มให้อยู่ในระดับดีจากกรมส่งเสริมการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และสมาชิกเกือบทั้งหมดมีส่วนร่วมมากต่อกรณีการมีส่วนร่วมของสมาชิกกลุ่มวิสาหกิจชุมชน

ชโลทัย ชื่นวิทยา (2535) ศึกษาการมีส่วนร่วมของสมาชิกที่มีต่อสหกรณ์การเกษตร ศึกษาเปรียบเทียบระหว่างสหกรณ์การเกษตรคลองหลวง จำกัด และสหกรณ์การเกษตรลำลูกกา จำกัด ผลการวิจัยพบว่า สมาชิกส่วนใหญ่ของสหกรณ์ทั้งสอง เช่าที่ดินของผู้อื่นในการประกอบอาชีพ และมีรายได้สุทธิต่ำกว่า 10,000 บาทต่อปี การมีส่วนร่วมในธุรกิจการซื้อ การกู้เงิน การฝากเงินกับสหกรณ์ สมาชิกสหกรณ์การเกษตรคลองหลวง จำกัด มีส่วนร่วมในอัตราส่วนที่สูงกว่า ส่วนการมีส่วนร่วมในการบริหาร สมาชิกของสหกรณ์ทั้งสองเข้าร่วมประชุมใหญ่ ประชุมกลุ่ม และใช้สิทธิออกเสียงในที่ประชุมไม่แตกต่างกัน ในเรื่องความพอใจในผลตอบแทนที่ได้จากสหกรณ์ของสมาชิกสหกรณ์ทั้งสองไม่แตกต่างกัน และการมีส่วนร่วมในการพัฒนาอาชีพด้านการ เข้าอบรมในการประกอบอาชีพ สมาชิกสหกรณ์การเกษตรลำลูกกา จำกัด เข้ารับอบรมสูงกว่าสมาชิกสหกรณ์การเกษตรคลองหลวง จำกัด ในอัตราส่วนร้อยละ 98.70 ด้านการเข้าอบรมการส่งเสริมอาชีพใหม่ไม่แตกต่างกัน

ชนวน เสือท้วม (2547) ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกสหกรณ์ในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์การเกษตรสามโคก จำกัด ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

มีอายุ 50 ปีขึ้นไป สมรสแล้ว จบการศึกษาในระดับประถมศึกษา รายได้สุทธิของครอบครัวต่อปีต่ำกว่า 50,000 บาท โดยในภาพรวมยังพบว่ากลุ่มตัวอย่างเข้าร่วมกิจกรรมของสหกรณ์ในระดับที่ต่ำและระดับปานกลางใกล้เคียงกัน โดยส่วนใหญ่เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่มที่เป็นสมาชิกด้วยการประชุมกลุ่ม ทั้งนี้กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นประโยชน์ที่จะได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรมที่สหกรณ์ดำเนินการทุกกิจกรรม สำหรับการรับรู้ความเคลื่อนไหวของสหกรณ์จากสื่อบุคคลพบว่าอยู่ในระดับสูง ขณะที่ภาพรวมกลุ่มตัวอย่างปรึกษาหารือกับบุคคลในสหกรณ์ในกิจกรรมต่างๆ ในระดับที่ต่ำ โดยปรึกษาหารือมากที่สุดในกิจกรรมการซื้อสินค้า ทั้งนี้บุคคลเป็นที่กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เลือกติดต่อในการทำธุรกิจกับสหกรณ์ คือประธานกลุ่ม และเจ้าหน้าที่สหกรณ์

นิสรา ใจซื่อ (2544) ได้ศึกษาความคาดหวังและการมีส่วนร่วมของสมาชิกสหกรณ์นิคมในโครงการพัฒนาพื้นที่ราบเชิงเขา จังหวัดสระแก้ว อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ผลการศึกษาพบว่าปัจจัยที่มีผลกับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมธุรกิจของสมาชิกสหกรณ์นิคมคลองน้ำเขียว จำกัด คือ รายได้สุทธิของครอบครัวสมาชิกสหกรณ์ ส่วนสหกรณ์นิคมเขาสุวรรณ์ จำกัด และสหกรณ์นิคมคลองทราย คลองคันโท จำกัด ปัจจัยที่มีผลกับการมีส่วนร่วมในกิจกรรมธุรกิจ คือ ระยะเวลาที่สมาชิกสหกรณ์อาศัยในเขตพื้นที่สหกรณ์ และปัจจัยที่มีผลกับการมีส่วนร่วมของสมาชิกสหกรณ์นิคมในโครงการฯ ในกิจกรรมธุรกิจของสหกรณ์ในโครงการพัฒนาพื้นที่ราบเชิงเขา จังหวัดสระแก้ว อันเนื่องมาจากพระราชดำริ คือ อายุ ระยะเวลาที่เป็นสมาชิกสหกรณ์นิคมในโครงการฯ อาศัยในเขตพื้นที่สหกรณ์นิคมในโครงการฯ การติดต่อกับเจ้าหน้าที่/พนักงานสหกรณ์นิคมในโครงการฯ และความคาดหวังของเกษตรกรในการเข้าเป็นสมาชิกสหกรณ์ในโครงการฯ

พนิดา คณิตคณาธิการ (2537) ได้ศึกษาความคิดเห็นของสมาชิกที่มีต่อการปฏิบัติทางธุรกิจของสหกรณ์ กับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในธุรกิจสหกรณ์การเกษตรแม่จัน จำกัด จังหวัดเชียงราย ผลการศึกษาพบว่า ในธุรกิจจัดหาสินค้ามาจำหน่ายและธุรกิจรวบรวมผลิตผล สมาชิกไม่มีส่วนร่วมและ/หรือมีส่วนร่วมน้อย ส่วนในธุรกิจสินเชื่อสมาชิกมีส่วนร่วมเมื่อเทียบกับการใช้บริการจากแหล่งอื่น ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในธุรกิจสหกรณ์การเกษตรได้แก่ ราคาของสินค้าที่สหกรณ์นำมาจำหน่าย คุณภาพของสินค้าที่สหกรณ์นำมาจำหน่าย การสรรหาสินค้ามาจำหน่ายให้ตรงกับความต้องการของสมาชิก ราคาผลิตผลที่สหกรณ์รับซื้อ การมีพันธะผูกพันต้องมอบผลิตผลให้สหกรณ์แทนการชำระหนี้ อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ที่สหกรณ์กำหนด การให้การต้อนรับและ/หรือการให้ความช่วยเหลือของพนักงาน

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ธานี พิทักษ์ผล (2536) ทำการศึกษาการมีส่วนร่วมของสมาชิกกับผลการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ในภาคเกษตรของไทย จากผลการศึกษาพบว่าตัวแปรด้านการมีส่วนร่วมของสมาชิกที่มีความสัมพันธ์กับผลการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ในภาคการเกษตรของไทย ได้แก่ การเข้าร่วมประชุมใหญ่ของสมาชิก การเข้าร่วมประชุมกลุ่มของสมาชิก การมีส่วนร่วมของสมาชิกในการฝากเงินกับสหกรณ์ การทำธุรกิจสินเชื่อกับสหกรณ์ การทำธุรกิจการซื้อกับสหกรณ์และการชำระหนี้ของสมาชิกให้แก่สหกรณ์

ศุภกาญจน์ นันทะวรการ (2544) ได้ทำการวิจัยเรื่องพัฒนาการของกลุ่มรวมยาง และผลกระทบที่มีต่อการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนชนบท กรณีศึกษากลุ่มรวมยางอำเภอนาทวี จังหวัดสงขลา ผลการวิจัยพบว่า ครัวเรือนมีสถานะทางเศรษฐกิจต่างกัน ตามการครอบครองปัจจัยทางการผลิต ที่สำคัญของระบบการผลิตยาง คือ ที่ดินและแรงงาน ความแตกต่างนี้ส่งผลให้กระบวนการของการผลิตซ้ำและระบบความสัมพันธ์ทางสังคมของแต่ละครัวเรือนที่สังกัดในชุมชนแตกต่างกันตามไปด้วย

นาฏยา ประชุมรัตน์ (2553) ได้ศึกษาการวิเคราะห์การผลิตและการตลาดของน้ำยางสดและยางพาราแผ่นดิบของชาวสวนยางพาราใน ตำบลขุนทะเล อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี พบว่าสำหรับค่าเฉลี่ยจากการวิเคราะห์ทางสถิติในเรื่องกำไรจากการผลิตน้ำยางสด เมื่อเปรียบเทียบกับยางพาราแผ่นดิบ กำไรที่ได้จากการผลิตยางทั้งสองชนิดไม่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.95เนื่องจากราคายางพาราของทั้งสองชนิดนั้นไม่แตกต่างกันมาก ทำให้กำไรจากการจำหน่ายยางพาราแต่ละชนิดไม่แตกต่างกันมาก ถึงแม้ว่าต้นทุนในการผลิตยางแผ่นดิบจะสูงกว่าการผลิตน้ำยางสดก็ตาม ดังนั้นการที่เกษตรกรจะเลือกหรือตัดสินใจจะผลิตยางชนิดใดนั้นก็ต้องขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายอย่าง เช่น ต้นทุนในการผลิต ขนาดของพื้นที่ปลูกยาง ราคายางพารา เป็นต้น

จำนงค์ ไชยโชติ (2526) ได้ทำการวิจัยเรื่องการใช้เทคโนโลยีการผลิตยางพาราของชาวสวนยางพ้นการสงเคราะห์ ตำบลป่าครอก อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาคือชาวสวนยางพ้นการสงเคราะห์ มีสวนยางเฉลี่ย 9 ไร่ รายได้สุทธิเฉลี่ยครอบครัวละ 3,738- 9,459 บาทต่อปี ชาวสวนยางที่ศึกษาส่วนใหญ่ไม่เคยรับฟังวิทยุและอ่านหนังสือพิมพ์เกี่ยวกับเรื่องยาง แต่ส่วนใหญ่ได้พบกับเจ้าหน้าที่ของสำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง ผลจากการศึกษาพบว่าเทคโนโลยีที่ชาวสวนยางส่วนใหญ่ใช้ คือ วิธีการป้องกันกำจัดโรคหน้ายาง ระบบกรีด เครื่องกรองน้ำยาง และการทำแผ่นยางให้มีน้ำหนักตามที่แนะนำ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ชัยรัตน์ ศิริเจริญ (2530) ได้ทำการวิจัยเรื่องสภาวะการผลิตยางพาราของชาวสวนยางพื้นการสงเคราะห์ จังหวัดจันทบุรี ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาคือ ชาวสวนยางส่วนใหญ่ เป็นเจ้าของสวนยางรายย่อย มีเนื้อที่สวนยางถือครองเฉลี่ยครอบครัวละ 15.14 ไร่ และมีรายได้ต่อปี เฉลี่ยครอบครัวละ 27,500 บาท ในระหว่างการสงเคราะห์ ชาวสวนยางเกือบทั้งหมด ขอคำแนะนำในการทำสวนยางจากพนักงาน ตรวจสวนของสำนักงานกองทุนสงเคราะห์การทำสวนยาง และจากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรประจำตำบล ของกรมส่งเสริมการเกษตร เมื่อพ้นการสงเคราะห์แล้ว

กล่าวโดยสรุปตัวปัจจัยที่นำมาศึกษาในงานวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของสมาชิกที่มีการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด อำเภอบางสะพานน้อย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ประกอบไปด้วยปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา จำนวนสมาชิกในครอบครัว ระยะเวลาการเป็นสมาชิก ปัจจัยพื้นฐานทางเศรษฐกิจได้แก่ การถือครองที่ดิน ปัจจัยพื้นฐานทางสังคม ได้แก่ การเข้ารับการอบรม การเข้าร่วมประชุม ปัจจัยการได้รับข่าวสารเกี่ยวกับสหกรณ์ ได้แก่ การรับรู้ความเคลื่อนไหวของสหกรณ์จากสื่อบุคคล การปรึกษาหารือกับบุคคลในสหกรณ์

สมมติฐานการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีสมมติฐานการวิจัย คือ

สมมติฐานที่ 1 ปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด ซึ่งแยกเป็นสมมติฐานย่อย คือ

สมมติฐานที่ 1.1 เพศมีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด

สมมติฐานที่ 1.2 อายุมีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

สมมติฐานที่ 1.3 ระดับการศึกษามีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด

สมมติฐานที่ 1.4 จำนวนสมาชิกในครัวเรือนมีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด

สมมติฐานที่ 1.5 ระยะเวลาที่เป็นสมาชิกของสหกรณ์มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด

สมมติฐานที่ 2 ปัจจัยพื้นฐานทางเศรษฐกิจ มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด ซึ่งแยกเป็นสมมติฐานย่อย คือ

สมมติฐานที่ 2.1 พื้นที่ปลูกยางพารา มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด

สมมติฐานที่ 2.2 จำนวนแรงงาน มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด

สมมติฐานที่ 2.3 จำนวนต้นยางที่ให้ผลผลิต มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด

สมมติฐานที่ 2.4 ปริมาณผลผลิตยางพารา มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด

สมมติฐานที่ 2.5 รายได้จากการจำหน่ายแผ่นยางดิบ มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด

สมมติฐานที่ 2.6 รายจ่ายจากการผลิตยางแผ่นดิบ มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

สมมติฐานที่ 3 ปัจจัยพื้นฐานทางสังคม มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด ซึ่งแยกเป็นสมมติฐานย่อย คือ

สมมติฐานที่ 3.1 การประชุมสมาชิกสหกรณ์ มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด

สมมติฐานที่ 3.2 การศึกษาดูงาน มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด

สมมติฐานที่ 3.3 การฝึกอบรมสมาชิกสหกรณ์ มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด

สมมติฐานที่ 4 ปัจจัยการได้รับข่าวสารเกี่ยวกับสหกรณ์ มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด ซึ่งแยกเป็นสมมติฐานย่อย คือ

สมมติฐานที่ 4.1 การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสหกรณ์จาก สื่อบุคคล มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด

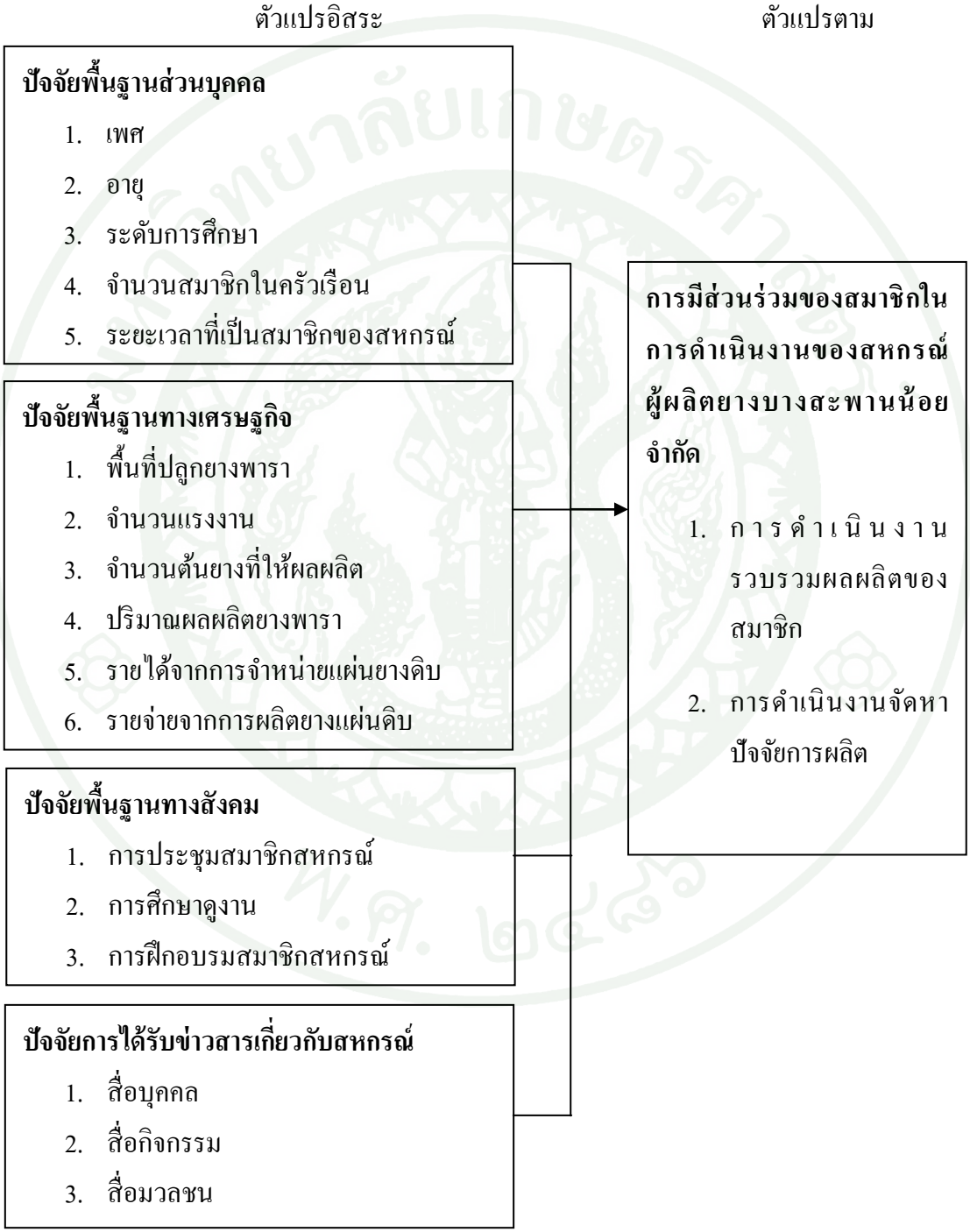
สมมติฐานที่ 4.2 การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสหกรณ์จาก สื่อกิจกรรม มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด

สมมติฐานที่ 4.3 การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสหกรณ์จาก สื่อมวลชน มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

กรอบแนวคิดการวิจัย

จากทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สามารถสรุปเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย และตัวแปรที่เกี่ยวข้องในการศึกษาได้ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

บทที่ 3

วิธีการวิจัย

วิธีการดำเนินการเกี่ยวกับการวิจัย การมีส่วนร่วมของสมาชิกต่อการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด ในอำเภอบางสะพานน้อย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้ดำเนินงานประกอบไปด้วย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนด ประชากรและกลุ่มตัวอย่างโดยมีรายละเอียดดังนี้

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ สมาชิกสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด ในอำเภอบางสะพานน้อย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จำนวนทั้งหมด 523 ราย

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างสำหรับการวิจัยครั้งนี้ คำนวณจากประชากรของสมาชิกสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด ในตำบลไชยราช ตำบลทรายทอง ตำบลปากแพรก ตำบลช้างแรก และตำบลบางสะพาน อำเภอบางสะพานน้อย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จำนวน 523 ราย โดยใช้สูตรของ Yamane (1973 อ้างใน สุรินทร์ นิยมางกูร, 2554)

$$n = \frac{N}{1+Ne^2}$$

เมื่อ n = จำนวนกลุ่มตัวอย่างของสมาชิกของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด

N = จำนวนประชากร เท่ากับ 523 ราย

e = ความคาดเคลื่อนเนื่องจากการสุ่มตัวอย่าง เท่ากับ 0.05

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

แทนค่าในสูตร จะได้

$$n = \frac{523}{1+ 523(0.05)^2}$$

$$= \frac{523}{2.3075}$$

$$= 226.65$$

$$= 227$$

ดังนั้น จำนวนตัวอยางของสมาชกสหกรณผูผลตยางบางสะพานน้อย จำกัด เท่ากับ 227 ราย และเพื่อให้การสุ่มตัวอย่างในการวิจัยเกิดความทั่วถึงของกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยจึงทำการแบ่งขั้นตอนของวิธีการสุ่มตัวอย่างดังนี้

วิธีการสุ่มตัวอย่าง

ขั้นที่ 1 ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิชนิดสุ่มแบบสัดส่วน (Proportional Stratified Random Sampling) จากสูตร (สุรินทร์ นิยมางกูร, 2554)

$$n_i = \frac{N_i\ n}{N}$$

เมื่อ n_i = ตัวแทนของกลุ่มตัวอย่างที่เก็บรวบรวมข้อมูล

N_i = จำนวนประชากรในแต่ละตำบล

n = จำนวนกลุ่มตัวอย่างของสมาชิกของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด

N = จำนวนประชากร เท่ากับ 523 ราย

ดังนั้นได้จำนวนตัวอย่างที่ใช้ในการสัมภาษณ์แต่ละตำบล ดังนี้

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตารางที่ 1 จำนวนสมาชิกสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด ในตำบล ตำบลไชยราช ตำบลทรายทอง ตำบลปากแพรก ตำบลช้างแรก ตำบลบางสะพาน อำเภอบางสะพานน้อย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ตำบล	จำนวนสมาชิกสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด อำเภอบางสะพานน้อย (ราย)	สัดส่วน	จำนวนตัวอย่าง (ราย)	ดังนั้นจำนวนตัวอย่าง (ราย)
ตำบลไชยราช	189	189 x 227 / 523	82.03	82
ตำบลทรายทอง	136	136 x 227 / 523	59.03	59
ตำบลปากแพรก	52	52 x 227 / 523	22.57	22
ตำบลช้างแรก	112	112 x 227 /523	48.61	49
ตำบลบางสะพาน	34	34 x 227 / 523	14.76	15
อำเภอบางสะพานน้อย	**523**	**523 / 1+523(0.05)^2**	**227**	**227**

ขั้นที่ 2 ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยการจับฉลากรายชื่อสมาชิกสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด ในตำบลไชยราช จำนวน 82 ราย ตำบลทรายทอง 59 ราย ตำบลปากแพรก 22 ราย ตำบลช้างแรก 49 ราย และตำบลบางสะพาน 15 ราย ดังนั้น จำนวนสมาชิกสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด อำเภอบางสะพานน้อย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จะมีจำนวนรวม 227 ราย

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสัมภาษณ์ (Interview Schedule) ที่ได้สร้างขึ้น ตามวัตถุประสงค์การวิจัย เป็นแบบสัมภาษณ์แบบปลายปิด (Close Question) และแบบปลายเปิด (Open-Ended Question) โดยแบ่งเนื้อหาออกเป็น 4 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล เศรษฐกิจ สังคม และการได้รับข่าวสารเกี่ยวกับสหกรณ์ของสมาชิกสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตอนที่ 2 การมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานรวบรวมผลผลิตของสมาชิก

ตอนที่ 3 การมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานจัดหาปัจจัยการผลิต

ตอนที่ 4 ปัญหาและข้อเสนอแนะของสมาชิกในการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด

การวัดตัวแปร

ผู้วิจัยได้ทำการวัดตัวแปรที่สำคัญในการวิจัย ดังนี้ ลักษณะคำถามในตอนที่ 1 ได้แก่

ปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล

เพศ กำหนดวัดแบบสเกลนามบัญญัติ (Nominal Scale) วัดจากเพศของเกษตรกรที่เป็นสมาชิกของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด

อายุ กำหนดการวัดแบบอัตราส่วน (Ratio Scale) วัดจากจำนวน ปีที่เกิดจนถึงวันที่ให้ข้อมูล ถ้าเศษของเดือนมากกว่า 6 เดือนขึ้นไปให้นับเป็นจำนวนหนึ่งปีเต็ม

ระดับการศึกษา กำหนดการวัดแบบเรียงลำดับ (Ordinal Scale) วัดจากระดับการศึกษาสูงสุดของเกษตรกรที่เป็นสมาชิกสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด โดยแบ่งเป็น ไม่ได้รับการศึกษา ประถมศึกษา มัธยมศึกษา ปวช. ปวส. ปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรี

จำนวนสมาชิกในครัวเรือน กำหนดการวัดแบบอัตราส่วน (Ratio Scale) วัดจากจำนวนสมาชิกในครอบครัวของเกษตรกร รวมถึงตัวเกษตรกรด้วย

ระยะเวลาที่เป็นสมาชิกของสหกรณ์ กำหนดการวัดแบบอัตราส่วน (Ratio Scale) วัดจากจำนวนปีที่เข้าร่วมเป็นสมาชิกจนถึงวันที่ให้ข้อมูล

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ปัจจัยพื้นฐานทางเศรษฐกิจ

พื้นที่ปลูกยางพารา กำหนดวัดแบบอัตราส่วน (Ratio Scale) วัดจากจำนวนที่ดินที่สมาชิกสหกรณ์ใช้ในการปลูกยางพาราโดยรวม โดยสมาชิกสหกรณ์เป็นผู้ถือครองโดยกรรมสิทธ์ หรือที่ดินที่สมาชิกสหกรณ์ได้ทำการเช่าเพื่อปลูกยางพารา หน่วยเป็นไร่

จำนวนแรงงาน กำหนดวัดแบบอัตราส่วน (Ratio Scale) วัดจากจำนวนคนที่ใช้แรงในการผลิตยางแผ่นดิบทั้งหมด ได้แก่ แรงงานในครอบครัว และแรงงานจ้าง หน่วยเป็นคน

จำนวนต้นยางที่ให้ผลผลิต กำหนดวัดแบบอัตราส่วน (Ratio Scale) วัดจาก จำนวนต้นยางพาราที่เปิดกรีดและให้น้ำยาง โดยประมาณ หน่วยเป็นต้นต่อไร่

ปริมาณผลผลิตยางพารา กำหนดวัดแบบอัตราส่วน (Ratio Scale) วัดจาก จำนวนน้ำหนักของยางแผ่นดิบโดยเฉลี่ยก่อนนำไปขาย หน่วยเป็น กิโลกรัมต่อไร่

รายได้จากการจำหน่ายแผ่นยางดิบ กำหนดการวัดแบบอัตราส่วน (Ratio Scale) วัดจาก เงินที่ได้จากการขายยางแผ่นดิบหลังจากหักค่าใช้จ่ายในการผลิตแล้ว โดยประมาณ หน่วยเป็นบาทต่อไร่

รายจ่ายจากการผลิตยางแผ่นดิบ กำหนดการวัดแบบอัตราส่วน (Ratio Scale) วัดจากจำนวนเงินที่ใช้จ่ายในบำรุงรักษาต้นยาง (ค่าปุ๋ยเคมี และปุ๋ยคอก ค่าสารเคมีปราบวัชพืช ศัตรูพืช ค่ายาทาหน้ายาง และค่าจ้างแรงงานในการใส่ปุ๋ยเคมี ปุ๋ยคอก กำจัดวัชพืช ศัตรูพืช และทาหน้ายาง โดยประมาณ) รวมกับจำนวนเงินที่ใช้จ่ายในการกรีด เก็บน้ำยาง และทำแผ่น (ค่าน้ำกรดทำยางแผ่นเพื่อให้ยางจับตัว ค่าจ้างแรงงานกรีด เก็บน้ำยาง และทำแผ่น โดยประมาณ) หน่วยเป็นบาทต่อไร่

ปัจจัยพื้นฐานทางสังคม

การประชุมสมาชิกสหกรณ์ กำหนดการวัดแบบอัตราส่วน (Ratio Scale) วัดจากจำนวนครั้งที่สมาชิกสหกรณ์เข้าร่วมประชุม หน่วยเป็นครั้งต่อปี

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

การศึกษาดูงาน กำหนดการวัดแบบอัตราส่วน (Ratio Scale) วัดจากจำนวนครั้งที่สมาชิกสหกรณ์เข้าร่วมศึกษาดูงาน หน่วยเป็นครั้งต่อปี

การฝึกอบรมสมาชิกสหกรณ์ กำหนดการวัดแบบอัตราส่วน (Ratio Scale) วัดจากจำนวนครั้งที่สมาชิกสหกรณ์เข้าร่วมฝึกอบรม หน่วยเป็นครั้งต่อปี

ปัจจัยการได้รับข่าวสารเกี่ยวกับสหกรณ์

การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสหกรณ์ กำหนดวัดสเกลนามบัญญัติ (Nominal Scale) วัดจากจำนวนแหล่งข่าวสารเกี่ยวกับสหกรณ์ที่สมาชิกได้รับจากสื่อทั้ง 3 ประเภท

สื่อบุคคล ได้แก่ เพื่อนสมาชิก คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ และผู้จัดการและเจ้าหน้าที่สหกรณ์

สื่อมวลชนได้แก่ วิทยุ โทรทัศน์ อินเทอร์เน็ต หนังสือพิมพ์ วารสารที่เกี่ยวกับสหกรณ์

สื่อกิจกรรม ได้แก่ การสัมมนา การสาธิต และการจัดนิทรรศการในพื้นที่ดำเนินงานของสหกรณ์

ลักษณะคำถามในตอนที่ 2 และ 3 การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสมาชิกสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด กำหนดการวัดแบบสเกลอันตรภาคชั้น (Interval Scale) วัดจากระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิก ที่มีต่อการดำเนินงานรวบรวมผลผลิตของสมาชิก และการดำเนินจัดหาปัจจัยการผลิต

โดยประยุกต์ตามแบบของ Likert Scale (1932) อ้างใน อุทุมพร ทองอุไทย (2520) ทั้งนี้ได้แบ่งระดับการมีส่วนร่วมออกเป็น 3 ระดับ และการให้คะแนนดังนี้

ค่าคะแนนของระดับการมีส่วนร่วม

มีส่วนร่วมทุกครั้ง	ให้คะแนน 3
มีส่วนร่วมบางครั้ง	ให้คะแนน 2
ไม่มีส่วนร่วม	ให้คะแนน 1

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

โดยคำนวณช่วงกว้างของ อันตรภาคชั้น จากสูตร ดังนี้ (สุรินทร์ นิยมางกูร, 2548)

$$\text{ความกว้างของแต่ละอันตรภาคชั้น} = \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}}$$

$$= \frac{3-1}{3}$$

$$= 0.66$$

ระดับของคะแนนเฉลี่ยที่ได้ มีช่วงค่าเฉลี่ย คือ

ค่าเฉลี่ย 2.34-3.00 หมายถึง อยู่ในระดับมีส่วนร่วมทุกครั้ง
ค่าเฉลี่ย 1.67-2.33 หมายถึง อยู่ในระดับมีส่วนร่วมบางครั้ง
ค่าเฉลี่ย 1.00-1.66 หมายถึง อยู่ในระดับไม่มีส่วนร่วม

ลักษณะคำถามตอนที่ 4 เป็นคำถามปลายเปิดเพื่อให้ผู้ที่ตอบแสดงความคิดเห็นอย่างอิสระของปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินงานของสมาชิกสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด

การทดสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยทำการสร้างเครื่องมือเพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล มีวิธีการดำเนินการดังนี้

1. ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับเรื่องและวัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดกรอบเนื้อหาของแบบสัมภาษณ์

2. จัดทำแบบสัมภาษณ์ ประกอบด้วยคำถามและการสัมภาษณ์ที่ได้จากการตรวจเอกสารและคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อให้แบบสัมภาษณ์สามารถตอบวัตถุประสงค์ของการวิจัยได้ครบถ้วน

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

3. นำแบบสัมภาษณ์ทดสอบกับสมาชิกสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน เพื่อตรวจสอบคุณภาพของแบบสัมภาษณ์ ความเชื่อมั่น (Reliability) โดยคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α - Coefficient) ตามวิธีของ Cronbach (1970) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสัมภาษณ์เท่ากับ 0.911

4. นำแบบสัมภาษณ์มาปรับปรุงแก้ไขเสนอต่อคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อพิจารณาตรวจสอบก่อนนำไปเก็บข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ข้อมูลปฐมภูมิ ได้จากการสัมภาษณ์เบื้องต้นกับสมาชิกสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด

2. ข้อมูลทุติยภูมิ ได้ค้นคว้าจากตำรา วารสาร รายงาน เอกสารวิชาการ และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาครั้งนี้

3. เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการใช้แบบสัมภาษณ์ไปสัมภาษณ์สมาชิกสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด โดยมีขั้นตอนดังนี้

3.1 ผู้วิจัยนำหนังสือราชการขอความอนุเคราะห์อำนวยความสะดวก ในการเก็บข้อมูลที่ออกโดยภาควิชาส่งเสริมและนิเทศศาสตร์เกษตร คณะเกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตบางเขน เพื่อแจ้งวัตถุประสงค์ในการวิจัยแก่ คุณชรินทร์ พิพัฒน์ธนะกิจ

3.2 ผู้วิจัยชี้แจงทำความเข้าใจกับสมาชิกสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด เพื่อให้เข้าใจวัตถุประสงค์ของการวิจัย และดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลของสมาชิก โดยวิธีการสัมภาษณ์สมาชิกเป็นรายบุคคล ตามรายชื่อจากสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด อำเภอบางสะพานน้อย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ทั้งหมด 227 คน

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

4. นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ แปลผล สรุป และรายงานผลการวิจัยทางสถิติต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่เก็บมาได้มาทำการประมวลผลและวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ โดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลประกอบด้วย

1. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล ปัจจัยพื้นฐานทางเศรษฐกิจ ปัจจัยพื้นฐานทางสังคม ปัจจัยการได้รับข่าวสารเกี่ยวกับสหกรณ์ โดยใช้สถิติพรรณนา(Descriptive Statistic) ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าต่ำสุด (Minimum) ค่าสูงสุด (Maximum)

2. การวิเคราะห์เชิงอนุมาน (Inferential Statistic) โดยใช้ค่าไคสแควร์ (Chi – Square) ในการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล ปัจจัยพื้นฐานทางเศรษฐกิจ ปัจจัยพื้นฐานทางสังคม และปัจจัยการได้รับข่าวสารเกี่ยวกับสหกรณ์ กับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานรวบรวมผลผลิตของสมาชิก และการดำเนินงานจัดหาปัจจัยการผลิต ของสมาชิกสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

บทที่ 4

ผลการวิจัยและข้อวิจารณ์

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของสมาชิกต่อการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด ในอำเภอบางสะพานน้อย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์ สมาชิกของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด ในอำเภอบางสะพานน้อย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ได้แบ่งผลการวิจัยออกเป็น 7 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล

ตอนที่ 2 ปัจจัยพื้นฐานทางเศรษฐกิจ

ตอนที่ 3 ปัจจัยพื้นฐานทางสังคม

ตอนที่ 4 ปัจจัยการได้รับข่าวสารเกี่ยวกับสหกรณ์

ตอนที่ 5 การมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด

ตอนที่ 6 ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง ปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล ปัจจัยพื้นฐานทางเศรษฐกิจ ปัจจัยพื้นฐานทางสังคม และปัจจัยการได้รับข่าวสารเกี่ยวกับสหกรณ์ ของสมาชิกกับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด อำเภอบางสะพานน้อย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ตอนที่ 7 ปัญหาและข้อเสนอแนะของสมาชิกในการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาข้อมูลปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล ผลการวิเคราะห์ข้อมูลมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละของสมาชิกสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด จำแนกตามปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล

(n = 227)

ปัจจัยส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	135	59.5
หญิง	92	40.5
อายุ		
14-34 ปี	71	31.3
35-47 ปี	70	30.8
48-60 ปี	86	37.9
Mean = 40.86 ปี	Minimum = 14 ปี	Maximum = 60 ปี
ระดับการศึกษา		
ไม่ได้รับการศึกษา ถึงประถมศึกษา	63	27.8
มัธยมศึกษา	106	46.6
ระดับปวช.ขึ้นไป	58	25.6
จำนวนสมาชิกในครัวเรือน		
1 - 3 คน	56	24.7
4 คน	62	27.3
5 คนขึ้นไป	109	48.0
Mean = 4.26 คน	Minimum = 1 คน	Maximum = 7 คน

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตารางที่ 2 (ต่อ)

(n = 227)

ปัจจัยส่วนบุคคล	จำนวน	ร้อยละ
ระยะเวลาที่เป็นสมาชิกของสหกรณ์		
1 – 3 ปี	81	35.7
4 – 6 ปี	63	27.8
7 – 13 ปี	83	36.5
Mean = 5.50 ปี	Minimum = 1 ปี	Maximum = 7 ปี

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของสมาชิกสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด ในตารางที่ 2 สรุปได้ดังนี้คือ

เพศ พบว่า สมาชิกสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย (ร้อยละ 59.5) นอกนั้นเป็นเพศหญิง (ร้อยละ 40.5)

อายุ พบว่า สมาชิกสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด มีอายุ 48-60 ปี (ร้อยละ 37.9) รองลงมาคือ มีอายุ14-34 ปี และ 35-47 ปี (ร้อยละ 31.3 และ 30.8 ตามลำดับ) โดยมีอายุเฉลี่ยเท่ากับ Mean = 40.86 ปี

ระดับการศึกษา พบว่า สมาชิกสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา (ร้อยละ 46.6) รองลงมาคือ ไม่ได้รับการศึกษา ถึงระดับประถมศึกษา (ร้อยละ 27.8) และสุดท้ายคือกลุ่มตัวอย่าง ที่มีการศึกษาระดับปวช.ขึ้นไป (ร้อยละ 25.6)

จำนวนสมาชิกในครัวเรือน พบว่า สมาชิกสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือน 5-7 คน (ร้อยละ 48.0) รองลงมาคือ 4 คน และ 1 - 3 คน (ร้อยละ 27.3 และ 24.7 ตามลำดับ)

ระยะเวลาที่เป็นสมาชิกของสหกรณ์พบว่า สมาชิกสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด มีระยะเวลาการเป็นสมาชิกของสหกรณ์ 7 – 13 ปี (ร้อยละ 36.5) รองลงมาคือ 1 – 3 ปี และ 4 – 6 ปี (ร้อยละ 35.7 และ 27.8 ตามลำดับ) ระยะเวลาที่เป็นสมาชิกของสหกรณ์เฉลี่ย 5.50 ปี

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตอนที่ 2 ปัจจัยพื้นฐานทางเศรษฐกิจ

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาข้อมูลปัจจัยพื้นฐานทางเศรษฐกิจ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตารางที่ 3 จำนวนและร้อยละของสมาชิกสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด จำแนกตามปัจจัยพื้นฐานทางเศรษฐกิจ

(n = 227)

ปัจจัยทางเศรษฐกิจ	จำนวน	ร้อยละ
พื้นที่ปลูกยางพารา		
5-14 ไร่	68	30.0
15-22 ไร่	80	35.2
23-100 ไร่	79	34.8
Mean = 22.33 ไร่	Minimum = 5 ไร่	Maximum = 100 ไร่
จำนวนแรงงาน		
1-2 คน	131	57.7
3-5 คน	96	42.3
Mean = 2.40 คน	Minimum = 1 คน	Maximum = 5 คน
จำนวนต้นยางที่ให้ผลผลิต		
50-55 ต้นต่อไร่	63	27.8
56-66 ต้นต่อไร่	86	37.8
67-80 ต้นต่อไร่	78	34.4
Mean = 63.48 ต้นต่อไร่	Minimum = 50 ต้นต่อไร่	Maximum = 80 ต้นต่อไร่
ปริมาณผลผลิตยางพารา		
2.0-3.0 กิโลกรัมต่อไร่	83	36.6
3.1-3.6 กิโลกรัมต่อไร่	60	26.4
3.7-5.0 กิโลกรัมต่อไร่	84	37.0
Mean = 3.4 กิโลกรัมต่อไร่	Minimum = 2.0 กิโลกรัมต่อไร่	Maximum=5.0กิโลกรัมต่อไร่

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตารางที่ 3 (ต่อ)

(n = 227)

ปัจจัยทางเศรษฐกิจ	จำนวน	ร้อยละ
รายได้จากการจำหน่ายแผ่นยางดิบ		
800-1,000 บาทต่อไร่	78	34.4
1,001-2,500 บาทต่อไร่	78	34.4
2,501-6,000 บาทต่อไร่	71	31.2
Mean = 2,137 บาทต่อไร่	Minimum = 800 บาทต่อไร่	Maximum = 6,000 บาทต่อไร่
รายจ่ายจากการผลิตยางแผ่นดิบ		
500-1,465 บาทต่อไร่	76	33.5
1,466-2,340 บาทต่อไร่	77	33.9
2,341-4,500 บาทต่อไร่	74	32.6
Mean = 2,046.01 บาทต่อไร่	Minimum = 500 บาทต่อไร่	Maximum = 4,500 บาทต่อไร่

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยพื้นฐานทางเศรษฐกิจ ของสมาชิกสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด ในตารางที่ 3 สรุปได้ดังนี้คือ

พื้นที่ปลูกยางพารา พบว่า สมาชิกสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด มีพื้นที่ปลูกยางพารา 15-22 ไร่ (ร้อยละ 35.2) รองลงมาคือ มีพื้นที่ปลูกยางพารา 23-100 ไร่ และ 5-14 ไร่ (ร้อยละ 34.8 และ 30.0 ตามลำดับ) สมาชิกของสหกรณ์มีพื้นที่ปลูกยางเฉลี่ย 22.33 ไร่

จำนวนแรงงาน พบว่า สมาชิกสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด ส่วนมากมีจำนวนแรงงาน 1-2 คน (ร้อยละ 57.7) นอกนั้นมีจำนวนแรงงาน 3-5 คน (ร้อยละ 42.3)

จำนวนต้นยางที่ให้ผลผลิต พบว่า สมาชิกสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด มีจำนวนต้นยางที่ให้ผลผลิต 56-66 ต้นต่อไร่ (ร้อยละ37.8) รองลงมาคือ 67-80 ต้นต่อไร่ และ50-55 ต้นต่อไร่ (ร้อยละ 34.4 และ 27.8 ตามลำดับ) สมาชิกของสหกรณ์มีจำนวนต้นยางที่ให้ผลผลิตเฉลี่ย 63.48 ต้นต่อไร่

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ปริมาณผลผลิตยางพารา พบว่า สมาชิกสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด มีปริมาณผลผลิตยางพาราน้ำหนัก 3.70-5.00 กิโลกรัมต่อไร่ (ร้อยละ 37.0) รองลงมา มีน้ำหนัก 2.00-3.00 กิโลกรัมต่อไร่ และ 3.10-3.60 กิโลกรัมต่อไร่ (ร้อยละ 36.6 และ 26.4 ตามลำดับ) สมาชิกของสหกรณ์มีปริมาณผลผลิตยางพาราเฉลี่ย 3.40 กิโลกรัมต่อไร่

รายได้จากการจำหน่ายแผ่นยางดิบ พบว่า สมาชิกสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด มีรายได้จากการจำหน่ายแผ่นยางดิบเป็นเงิน 800-1,000 บาทต่อไร่ (ร้อยละ 34.4) และมีรายได้จากการจำหน่ายแผ่นยางดิบเป็นเงิน 1,001-2,500 บาทต่อไร่ (ร้อยละ 34.4) รองลงมามีรายได้จากการจำหน่ายแผ่นยางดิบเป็นเงิน 2,501-6,000 บาทต่อไร่ (ร้อยละ31.2) สมาชิกของสหกรณ์มีรายได้จากการจำหน่ายแผ่นยางดิบเฉลี่ย 2,137 บาทต่อไร่

รายจ่ายจากการผลิตยางแผ่นดิบ พบว่า สมาชิกสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด มีรายจ่ายจากการผลิตยางแผ่นดิบเป็นเงิน 1,466-2,340 บาทต่อไร่ (ร้อยละ 33.9) รองลงมามีรายจ่ายจากการผลิตยางแผ่นดิบเป็นเงิน 500-1,465 บาทต่อไร่ และ 2,341-4,500 บาทต่อไร่ (ร้อยละ 33.5 และ 32.6 ตามลำดับ) สมาชิกของสหกรณ์มีรายจ่ายจากการจำหน่ายแผ่นยางดิบเฉลี่ย 2,046.01 บาทต่อไร่

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามปัจจัยพื้นฐานทางสังคม

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาข้อมูลปัจจัยพื้นฐานทางสังคม ผลการวิเคราะห์ข้อมูลมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตารางที่ 4 จำนวนและร้อยละของสมาชิกสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด จำแนกตามปัจจัยพื้นฐานทางสังคม

(n = 227)

ปัจจัยพื้นฐานทางสังคม	จำนวน	ร้อยละ
การประชุมสมาชิกสหกรณ์		
1 ครั้งต่อปี	37	16.3
2 ครั้งต่อปี	129	56.8
3 ครั้งต่อปี	61	26.9
Mean = 2.11 ครั้งต่อปี	Minimum = 1 ครั้งต่อปี	Maximum = 3 ครั้งต่อปี
การศึกษาดูงาน		
ไม่เคยศึกษาดูงาน	5	2.2
1 ครั้งต่อปี	143	63.0
2 ครั้งต่อปี	79	34.8
Mean = 1.33 ครั้งต่อปี	Minimum = 0 ครั้ง (ไม่เคยศึกษาดูงาน)	Maximum = 2 ครั้งต่อปี
การฝึกอบรมสมาชิกสหกรณ์		
ไม่เคยได้รับการฝึกอบรม	11	4.8
1 ครั้งต่อปี	147	64.8
2 ครั้งต่อปี	69	30.4
Mean = 1.26 ครั้งต่อปี	Minimum = 0 ครั้ง (ไม่เคยได้รับการฝึกอบรม)	Maximum = 2 ครั้งต่อปี

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยพื้นฐานทางสังคม ของสมาชิกสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด ในตารางที่ 4 สรุปได้ดังนี้คือ

การประชุมสมาชิกสหกรณ์ พบว่า สมาชิกสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด ส่วนมากมีการประชุมสมาชิกสหกรณ์ 2 ครั้งต่อปี (ร้อยละ 56.83) รองลงมาคือ 3 ครั้งต่อปี และ1 ครั้งต่อปี (ร้อยละ 26.9 และ 16.3 ตามลำดับ) มีการประชุมสมาชิกสหกรณ์เฉลี่ย 2.11 ครั้งต่อปี

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

การศึกษาดูงาน พบว่า สมาชิกสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด ส่วนมากมีการศึกษาดูงาน 1 ครั้งต่อปี (ร้อยละ 63.0) รองลงมาคือ มีการศึกษาดูงาน 2 ครั้งต่อปี (ร้อยละ 34.8) และไม่เคยศึกษาดูงาน (ร้อยละ 2.2) สมาชิกของสหกรณ์มีการศึกษาดูงานเฉลี่ย 1.33 ครั้งต่อปี

การฝึกอบรมสมาชิกสหกรณ์ พบว่า สมาชิกสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด ส่วนมากมีการฝึกอบรมสมาชิกสหกรณ์ 1 ครั้งต่อปี (ร้อยละ 64.8) รองลงมามีการฝึกอบรมสมาชิกสหกรณ์ 2 ครั้งต่อปี (ร้อยละ30.4) และไม่เคยศึกษาดูงาน (ร้อยละ 4.8) สมาชิกของสหกรณ์ได้รับการฝึกอบรมสมาชิกสหกรณ์โดยเฉลี่ย 1.26 ครั้งต่อปี

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามปัจจัยการได้รับข่าวสารเกี่ยวกับสหกรณ์

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาข้อมูลปัจจัยการได้รับข่าวสารเกี่ยวกับสหกรณ์ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตารางที่ 5 จำนวนและร้อยละของสมาชิกสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด จำแนกตามปัจจัยการได้รับข่าวสารเกี่ยวกับสหกรณ์

(n = 227)

ปัจจัยการได้รับข่าวสารเกี่ยวกับสหกรณ์	จำนวน	ร้อยละ
สื่อบุคคล		
เพื่อนสมาชิก	43	18.9
คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์	151	66.5
ผู้จัดการและเจ้าหน้าที่สหกรณ์	33	14.6
สื่อกิจกรรม		
การสัมมนา	96	42.3
การสาธิต	92	40.5
การจัดนิทรรศการ	39	17.2

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตารางที่ 5 (ต่อ)

(n = 227)

ปัจจัยการได้รับข่าวสารเกี่ยวกับสหกรณ์	จำนวน	ร้อยละ
สื่อมวลชน		
วิทยุ	30	13.3
โทรทัศน์	117	51.5
อินเทอร์เน็ต	38	16.7
หนังสือพิมพ์ / วารสารที่เกี่ยวกับสหกรณ์	42	18.5

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยการได้รับข่าวสารเกี่ยวกับสหกรณ์ ของสมาชิกสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด ในตารางที่ 5 สรุปได้ดังนี้คือ

การได้รับข่าวสารเกี่ยวกับสหกรณ์ผ่านสื่อบุคคล พบว่า สมาชิกสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด ส่วนมากได้รับข่าวสารเกี่ยวกับสหกรณ์โดยผ่านคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ (ร้อยละ 66.5) รองลงมาคือ เพื่อนสมาชิก และ ผู้จัดการและเจ้าหน้าที่สหกรณ์ (18.9 และ 14.6 ตามลำดับ)

การได้รับข่าวสารเกี่ยวกับสหกรณ์ผ่านสื่อกิจกรรม พบว่า สมาชิกสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด ได้รับข่าวสารเกี่ยวกับสหกรณ์โดยผ่านการสัมมนา (ร้อยละ 42.3) รองลงมา คือ การสาธิต และการจัดนิทรรศการ (ร้อยละ 40.5 และ 17.2ตามลำดับ)

การได้รับข่าวสารเกี่ยวกับสหกรณ์ผ่านสื่อมวลชนพบว่า สมาชิกสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด ส่วนมากได้รับข่าวสารเกี่ยวกับสหกรณ์โดยผ่านโทรทัศน์ (ร้อยละ 51.5) รองลงมาคือ หนังสือพิมพ์ / วารสารที่เกี่ยวกับสหกรณ์ อินเทอร์เน็ต และวิทยุ (ร้อยละ 18.5, 16.7 และ 13.2 ตามลำดับ)

ตอนที่ 5 การมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาข้อมูลการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด ผลการวิเคราะห์ข้อมูลมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตารางที่ 6 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกสหกรณ์

(n = 227)

การมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด	**ระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกสหกรณ์**			$\bar{x}$	**S.D.**	**สรุประดับการมีส่วนร่วม**
	มีส่วนร่วมทุกครั้ง	มีส่วนร่วมบางครั้ง	ไม่มีส่วนร่วม			
1. ด้านการดำเนินงานรวบรวมผลผลิตของสมาชิก				**2.01**	**0.47**	**มีส่วนร่วมบางครั้ง**
1.1 มีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินงานรวบรวมผลผลิตของสหกรณ์	35 (15.5)	63 (27.8)	129 (56.7)	1.59	0.744	ไม่มีส่วนร่วม
1.2 มีส่วนร่วมในการวางแผนรวบรวมยางแผ่นดิบของสมาชิกสหกรณ์	66 (29.1)	137 (60.3)	24 (10.6)	2.19	0.603	มีส่วนร่วมบางครั้ง
1.3 มีส่วนร่วมในการรวบรวมยางแผ่นดิบของสมาชิกสหกรณ์เข้ากองกลาง	197 (86.8)	23 (10.1)	7 (3.1)	2.84	0.446	มีส่วนร่วมทุกครั้ง
1.4 มีส่วนร่วมในการกำหนดราคาขายยางแผ่นดิบของสมาชิกสหกรณ์	40 (17.6)	45 (19.8)	142 (62.6)	1.55	0.776	ไม่มีส่วนร่วม

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตารางที่ 6 (ต่อ)

(n = 227)

การมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด	**ระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกสหกรณ์**			$\bar{x}$	**S.D.**	**สรุประดับการมีส่วนร่วม**
	มีส่วนร่วมทุกครั้ง	มีส่วนร่วมบางครั้ง	ไม่มีส่วนร่วม			
1.5 มีส่วนร่วมในการกำหนด การหักค่าใช้จ่ายในการขนส่ง ค่าใช้จ่ายในการขาย และค่าบริการของสมาชิกสหกรณ์	33 (14.5)	66 (29.1)	128 (56.4)	1.58	0.735	ไม่มีส่วนร่วม
1.6 มีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานรวบรวมผลผลิตของสหกรณ์	69 (30.4)	27 (11.9)	131 (57.7)	1.73	0.900	มีส่วนร่วมบางครั้ง
1.7 มีส่วนร่วมในการรับผล ประโยชน์ เช่น สามารถขายยางแผ่นดิบในราคาสูงขึ้นกว่าเดิมกว่าเดิมจากการรวบรวมผลผลิตของสมาชิกไปจำหน่าย	143 (143.0)	84 (37.0)	0 (0.0)	2.63	0.484	มีส่วนร่วมทุกครั้ง
2. ด้านการดำเนิน งานจัดหาปัจจัยการผลิต				**2.09**	**0.40**	**มีส่วนร่วมบางครั้ง**
2.1 มีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาเกี่ยวกับการจัดหาปัจจัยการผลิตของสหกรณ์	13 (5.7)	59 (26.0)	155 (68.3)	1.37	0.592	ไม่มีส่วนร่วม

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตารางที่ 6 (ต่อ)

(n = 227)

การมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด	**ระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกสหกรณ์**			$\bar{x}$	**S.D.**	**สรุประดับการมีส่วนร่วม**
	มีส่วนร่วมทุกครั้ง	มีส่วนร่วมบางครั้ง	ไม่มีส่วนร่วม			
2.2 มีส่วนร่วมในการวางแผนจัดหาปัจจัยการผลิตเพื่อสมาชิกสหกรณ์	40 (17.6)	56 (24.7)	131 (57.7)	1.60	0.772	ไม่มีส่วนร่วม
2.3 มีส่วนร่วมในการให้คำแนะนำ แก่ผู้จัดการ หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจากสหกรณ์ในการจัดหาปัจจัยการผลิต ได้แก่ ปุ๋ยเคมี ปุ๋ยอินทรีย์ และสารกำจัดวัชพืช มาจำหน่ายให้แก่สมาชิกสหกรณ์	188 (82.8)	29 (12.8)	10 (4.4)	2.78	0.508	มีส่วนร่วมทุกครั้ง
2.4 มีส่วนร่วมในการกำหนดราคาขายปัจจัยการผลิต ได้แก่ ปุ๋ยเคมี ปุ๋ยอินทรีย์ และสารกำจัดวัชพืช ที่นำมาจำหน่ายให้แก่สมาชิกสหกรณ์	52 (22.9)	37 (16.3)	138 (60.8)	1.62	0.835	ไม่มีส่วนร่วม
2.5 มีส่วนร่วมในการเข้ารับฟังรายงาน การซื้อขายปัจจัยการผลิตที่ผู้จัดการ หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจากสหกรณ์ชี้แจงต่อคณะกรรมการดำเนินงาน	198 (87.2)	20 (8.8)	9 (4.0)	2.83	0.469	มีส่วนร่วมทุกครั้ง

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตารางที่ 6 (ต่อ)

(n = 227)

การมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด	**ระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกสหกรณ์**			$\bar{x}$	**S.D.**	**สรุประดับการมีส่วนร่วม**
	มีส่วนร่วมทุกครั้ง	มีส่วนร่วมบางครั้ง	ไม่มีส่วนร่วม			
2.6 มีส่วนร่วมในการติดตาม และประเมินผลการจัดหาปัจจัยการผลิตของสหกรณ์	40 (17.6)	168 (74.0)	19 (8.4)	2.09	0.502	มีส่วนร่วมบางครั้ง
2.7 มีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ เช่น สามารถลดค่าใช้จ่ายได้มากกว่าเดิม จากการซื้อปัจจัยการผลิตได้แก่ ปุ๋ยเคมี ปุ๋ยอินทรีย์ และสารกำจัดวัชพืช ที่สหกรณ์จำหน่ายให้แก่สมาชิก	103 (45.3)	100 (44.1)	24 (10.6)	2.35	0.664	มีส่วนร่วมทุกครั้ง
ค่าเฉลี่ยรวมทุกด้าน				**2.05**	**0.41**	**มีส่วนร่วมบางครั้ง**

* หมายเหตุ: คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 1.00-1.66 ไม่มีส่วนร่วม
คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 1.67-2.33 มีส่วนร่วมบางครั้ง
คะแนนเฉลี่ยระหว่าง 2.34-3.00 มีส่วนร่วมทุกครั้ง

จากการวิเคราะห์ข้อมูลการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ในตารางที่ 6 พบว่า สมาชิกของสหกรณ์ มีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด รวมทุกด้านอยู่ในระดับมีส่วนร่วมบางครั้ง (ค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วม 2.05) เมื่อพิจารณาผลการศึกษาข้อมูลการมีส่วนร่วมของ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

สมาชิกในการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด ในแต่ละด้านมีรายละเอียดดังนี้

ระดับการมีส่วนร่วมรวมด้านการดำเนินงานรวบรวมผลผลิตของสมาชิก พบว่าอยู่ในระดับที่มีส่วนร่วมบางครั้ง (ค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วม 2.01) และเมื่อแยกพิจารณาเป็นรายข้อ ปรากฏว่าสมาชิกของสหกรณ์ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีส่วนร่วมทุกครั้งในการรวบรวมยางแผ่นดิบของสมาชิกสหกรณ์เข้ากองกลาง (ค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วม 2.84) รองลงมาคือ สมาชิกของสหกรณ์มีส่วนร่วมทุกครั้งในการรับผล ประโยชน์ เช่น สามารถขายยางแผ่นดิบในราคาสูงขึ้นกว่าเดิม จากการรวบรวมผลผลิตของสมาชิกไปจำหน่าย (ค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วม 2.63) และสมาชิกของสหกรณ์ไม่มีส่วนร่วมมากที่สุดคือ การกำหนดราคาขายยางแผ่นดิบของสมาชิกสหกรณ์ (ค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วม 1.55) รองลงมาคือ การค้นหาปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินงานรวบรวมผลผลิตของสหกรณ์ (ค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วม 1.59) และการกำหนดการหักค่าใช้จ่ายในการขนส่ง ค่าใช้จ่ายในการขาย และค่าบริการของสมาชิกสหกรณ์ (ค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วม 1.58)

ระดับการมีส่วนร่วมรวมด้านการดำเนินงานจัดหาปัจจัยการผลิตของสมาชิก พบว่าอยู่ในระดับที่มีส่วนร่วมทุกครั้ง (ค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วม 2.09) และเมื่อแยกพิจารณาเป็นรายข้อ ปรากฏว่าสมาชิกของสหกรณ์มีส่วนร่วมทุกครั้งในการเข้ารับฟังรายงาน การซื้อขายปัจจัยการผลิตที่ผู้จัดการ หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจากสหกรณ์ ชี้แจงต่อคณะกรรมการดำเนินงาน (ค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วม 2.83) รองลงมาคือการให้คำแนะนำ แก่ผู้จัดการ หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจากสหกรณ์ ในการจัดหาปัจจัยการผลิตได้แก่ ปุ๋ยเคมี ปุ๋ยอินทรีย์ และสารกำจัดวัชพืช มาจำหน่ายให้แก่สมาชิกสหกรณ์ (ค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วม 2.78) และสมาชิกของสหกรณ์ไม่มีส่วนร่วมมากที่สุดคือ การค้นหาปัญหาเกี่ยวกับการจัดหาปัจจัยการผลิตของสหกรณ์ (ค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วม 1.37) รองลงมาคือ การวางแผนจัดหาปัจจัยการผลิต เพื่อสมาชิกสหกรณ์ (ค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วม 1.60)

ตอนที่ 6 ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง ปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล ปัจจัยพื้นฐานทางเศรษฐกิจ ปัจจัยพื้นฐานทางสังคม และปัจจัยการได้รับข่าวสารเกี่ยวกับสหกรณ์ ของสมาชิกกับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด อำเภอบางสะพานน้อย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล ปัจจัยพื้นฐานทางเศรษฐกิจ ปัจจัยพื้นฐานทางสังคม และปัจจัยการได้รับข่าวสารเกี่ยวกับสหกรณ์ กับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด ผู้วิจัยได้ทำการศึกษา การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด 2 ด้าน คือ ด้านการดำเนินงานจัดหาปัจจัยการผลิต และด้านการดำเนินงานรวบรวมผลผลิตของสมาชิก

ด้านการดำเนินงานจัดหาปัจจัยการผลิตมี 7 ข้อ สามารถแบ่งระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกสหกรณ์ได้ดังนี้

7.00 – 14.00 ระดับมีส่วนร่วมบางครั้ง
14.01–21.00 ระดับมีส่วนร่วมทุกครั้ง

ด้านการดำเนินงานรวบรวมผลผลิตของสมาชิกมี 7 ข้อ สามารถแบ่งระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกสหกรณ์ได้ดังนี้

7.00 – 14.00 ระดับมีส่วนร่วมบางครั้ง
14.01–21.00 ระดับมีส่วนร่วมทุกครั้ง

สมมติฐานที่ 1 ปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด ในการดำเนินงานรวบรวมผลผลิตของสมาชิก ซึ่งแยกเป็นสมมติฐานย่อย คือ

สมมติฐานที่ 1.1 เพศมีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตารางที่ 7 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด ในการดำเนินงานรวบรวมผลผลิตของสมาชิก

เพศ	ระดับการมีส่วนร่วม ในการดำเนินงานรวบรวมผลผลิตของสมาชิก		รวม	χ^2	p-value
	มีส่วนร่วมบางครั้ง ร้อยละ	มีส่วนร่วมทุกครั้ง ร้อยละ			
ชาย	82 (60.7%)	53 (39.3%)	135 (100.0%)	0.403 (ns)	0.526
หญิง	52 (56.5%)	40 (43.5%)	92 (100.0%)		
รวม	**134 (59.0%)**	**93 (41.0%)**	**227 (100.0%)**		

ns หมายถึง ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกสหกรณ์ในการดำเนินงานรวบรวมผลผลิต ของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด ในตารางที่ 7 คำนวณได้ค่า χ^2 = 0.403 โดยมี d.f. = 1 และได้ค่า p-value = 0.526 (ซึ่งมีค่ามากกว่าระดับนัยสำคัญ 0.05) ผลสรุปคือ เพศไม่มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกสหกรณ์ในการดำเนินงานรวบรวมผลผลิต ของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05)

สมาชิกสหกรณ์ที่เป็นเพศชาย ส่วนใหญ่มีระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานรวบรวมผลผลิตของสมาชิกอยู่ในระดับมีส่วนร่วมทุกครั้ง ร้อยละ 39.3 และอยู่ในระดับมีส่วนร่วมบางครั้ง ร้อยละ 60.7

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

สมาชิกสหกรณ์ที่เป็นเพศหญิง ส่วนใหญ่มีระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานรวบรวมผลผลิตของสมาชิกอยู่ในระดับมีส่วนร่วมทุกครั้ง ร้อยละ 43.5 และอยู่ในระดับมีส่วนร่วมบางครั้ง ร้อยละ 56.5

ตารางที่ 8 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด ในการดำเนินงานจัดหาปัจจัยการผลิต

เพศ	ระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานจัดหาปัจจัยการผลิต		รวม	x^2	p-value
	มีส่วนร่วมบางครั้ง ร้อยละ	มีส่วนร่วมทุกครั้ง ร้อยละ			
ชาย	82	53	135	0.000	0.984
	(60.7%)	(39.3%)	(100.0%)	(ns)	
หญิง	56	36	92		
	(60.9%)	(39.1%)	(100.0%)		
รวม	**138**	**89**	**227**		
	(60.8%)	**(39.2%)**	**(100.0%)**		

ns หมายถึง ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกสหกรณ์ในการดำเนินงานจัดหาปัจจัยการผลิต ของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด ในตารางที่ 8 คำนวณได้ค่า x^2 = 0.000 โดยมี d.f. = 1 และได้ค่า p-value = 0.984 (ซึ่งมีค่ามากกว่าระดับนัยสำคัญ 0.05) ผลสรุปคือ เพศไม่มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกสหกรณ์ในการดำเนินงานจัดหาปัจจัยการผลิต ของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05)

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

สมาชิกสหกรณ์ที่เป็นเพศชาย ส่วนใหญ่มีระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานจัดหาปัจจัยการผลิตของสมาชิกอยู่ในระดับมีส่วนร่วมทุกครั้ง ร้อยละ 39.3 และอยู่ในระดับมีส่วนร่วมบางครั้ง ร้อยละ 60.7

สมาชิกสหกรณ์ที่เป็นเพศหญิง ส่วนใหญ่มีระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานจัดหาปัจจัยการผลิตของสมาชิกอยู่ในระดับมีส่วนร่วมทุกครั้ง ร้อยละ 39.1 และอยู่ในระดับมีส่วนร่วมบางครั้ง ร้อยละ 60.9

สมมติฐานที่ 1.2 อายุมีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด

ตารางที่ 9 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัดในการดำเนินงานรวบรวมผลผลิตของสมาชิก

อายุของสมาชิกสหกรณ์ (ปี)	**ระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานรวบรวมผลผลิตของสมาชิก**		**รวม**	x^2	**p-value**
	มีส่วนร่วมบางครั้ง ร้อยละ	**มีส่วนร่วมทุกครั้ง ร้อยละ**			
น้อย (14-34 ปี)	44 (62.0%)	27 (38.0%)	71 (100.0%)	0.649 (ns)	0.723
ปานกลาง (35-47 ปี)	42 (60.0%)	28 (40.0%)	70 (100.0%)		
มาก (48-60 ปี)	48 (55.8%)	38 (44.2%)	86 (100.0%)		
รวม	**134 (59.0%)**	**93 (41.0%)**	**227 (100.0%)**		

ns หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกสหกรณ์ในการดำเนินงานรวบรวมผลผลิต ของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด ในตารางที่ 9 คำนวณได้ค่า χ^2 = 0.649 โดยมี d.f. = 2 และได้ค่า p-value = 0.723 (ซึ่งมีค่ามากกว่าระดับนัยสำคัญ 0.05) ผลสรุปคือ อายุของสมาชิกสหกรณ์ไม่มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกสหกรณ์ในการดำเนินงานรวบรวมผลผลิต ของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05)

สมาชิกสหกรณ์ที่มีอายุน้อย (14-34 ปี) มีส่วนร่วมในการดำเนินงานรวบรวมผลผลิตของสมาชิกอยู่ในระดับมีส่วนร่วมทุกครั้ง ร้อยละ 38.0 และส่วนใหญ่อยู่ในระดับมีส่วนร่วมบางครั้ง ร้อยละ 62.0

สมาชิกสหกรณ์ที่มีอายุปานกลาง (35-47 ปี) มีส่วนร่วมในการดำเนินงานรวบรวมผลผลิตของสมาชิกอยู่ในระดับมีส่วนร่วมทุกครั้ง (ร้อยละ 40.0) และส่วนใหญ่อยู่ในระดับมีส่วนร่วมบางครั้ง (ร้อยละ 60.0)

สมาชิกสหกรณ์ที่มีอายุมาก (48-60 ปี) มีส่วนร่วมในการดำเนินงานรวบรวมผลผลิตของสมาชิกอยู่ในระดับมีส่วนร่วมทุกครั้ง ร้อยละ 44.2 และส่วนใหญ่อยู่ในระดับมีส่วนร่วมบางครั้ง ร้อยละ 55.8

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตารางที่ 10 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด ในการดำเนินงานจัดหาปัจจัยการผลิต

อายุ (ปี)	ระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานจัดหาปัจจัยการผลิต		รวม	χ^2	p-value
	มีส่วนร่วมบางครั้ง ร้อยละ	มีส่วนร่วมทุกครั้ง ร้อยละ			
น้อย (14-34 ปี)	47 (66.2%)	24 (33.8%)	71 (100.0%)	6.850*	0.033
ปานกลาง (35-47 ปี)	48 (68.6%)	22 (31.4%)	70 (100.0%)		
มาก (48-60 ปี)	43 (50.0%)	43 (50.0%)	86 (100.0%)		
รวม	**138 (60.8%)**	**89 (39.2%)**	**227 (100.0%)**		

* หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกสหกรณ์ในการดำเนินงานจัดหาปัจจัยการผลิต ของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด ในตารางที่ 10 คำนวณได้ค่า χ^2 = 6.850 โดยมี d.f. = 2 และได้ค่า p-value = 0.033 (ซึ่งมีค่าน้อยกว่าระดับนัยสำคัญ 0.05) ผลสรุปคือ อายุของสมาชิกสหกรณ์มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกสหกรณ์ในการดำเนินงานจัดหาปัจจัยการผลิต ของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05)

สมาชิกสหกรณ์ที่มีอายุน้อย (14-34 ปี) มีส่วนร่วมในการดำเนินงานจัดหาปัจจัยการผลิตของสมาชิกอยู่ในระดับมีส่วนร่วมทุกครั้ง ร้อยละ 33.8 และส่วนใหญ่อยู่ในระดับมีส่วนร่วมบางครั้ง ร้อยละ 66.2

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

สมาชิกสหกรณ์ที่มีอายุปานกลาง (35-47 ปี) มีส่วนร่วมในการดำเนินงานจัดหาปัจจัยการผลิตอยู่ในระดับมีส่วนร่วมทุกครั้ง ร้อยละ 31.4 และส่วนใหญ่อยู่ในระดับมีส่วนร่วมบางครั้ง ร้อยละ 68.6

สมาชิกสหกรณ์ที่มีอายุมาก (48-60 ปี) มีส่วนร่วมในการดำเนินงานจัดหาปัจจัยการผลิตอยู่ในระดับมีส่วนร่วมทุกครั้ง ร้อยละ 50.0 และอยู่ในระดับมีส่วนร่วมบางครั้ง ร้อยละ 50.0

สมมติฐานที่ 1.3 ระดับการศึกษามีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด

ตารางที่ 11 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษากับระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด ในการดำเนินงานรวบรวมผลผลิตของสมาชิก

ระดับการศึกษา	ระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานรวบรวมผลผลิตของสมาชิก		รวม	x^2	p-value
	มีส่วนร่วมบางครั้ง ร้อยละ	มีส่วนร่วมทุกครั้ง ร้อยละ			
ไม่ได้รับการศึกษาถึงประถมศึกษา	31 (49.2%)	32 (50.8%)	63 (100.0%)	3.516*	0.0172
มัธยมศึกษา	66 (62.3%)	40 (37.7%)	106 (100.0%)		
ระดับปวช.ขึ้นไป	37 (63.8%)	21 (36.2%)	58 (100.0%)		
รวม	**134 (59.0%)**	**93 (41.0%)**	**227 (100.0%)**		

* หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษากับระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกสหกรณ์ในการดำเนินงานรวบรวมผลผลิตของสมาชิก ของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด ในตารางที่ 11 คำนวณได้ค่า χ^2 = 3.516 โดยมี d.f. = 2 และได้ค่า p-value = 0.0172 (ซึ่งมีค่าน้อยกว่าระดับนัยสำคัญ 0.05) ผลสรุปคือ ระดับการศึกษาของสมาชิกสหกรณ์มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกสหกรณ์ในการดำเนินงานรวบรวมผลผลิตของสมาชิก ของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05)

สมาชิกสหกรณ์ที่ไม่ได้รับการศึกษา และอยู่ในระดับการศึกษาประถมศึกษา มีส่วนร่วมในการดำเนินงานรวบรวมผลผลิตของสมาชิกอยู่ในระดับมีส่วนร่วมทุกครั้ง ร้อยละ 50.8 และส่วนใหญ่อยู่ในระดับมีส่วนร่วมบางครั้ง ร้อยละ 49.2

สมาชิกสหกรณ์ที่มีระดับการศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษา มีส่วนร่วมในการดำเนินงานรวบรวมผลผลิตของสมาชิกอยู่ในระดับมีส่วนร่วมทุกครั้ง ร้อยละ 37.7 และส่วนใหญ่อยู่ในระดับมีส่วนร่วมบางครั้ง ร้อยละ 62.3

สมาชิกสหกรณ์ที่มีระดับการศึกษาอยู่ในระดับปวช.ขึ้นไปมีส่วนร่วมในการดำเนินงานรวบรวมผลผลิตของสมาชิกอยู่ในระดับมีส่วนร่วมทุกครั้ง ร้อยละ 36.2 และส่วนใหญ่อยู่ในระดับมีส่วนร่วมบางครั้ง ร้อยละ 63.8

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตารางที่ 12 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษากับระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด ในการดำเนินงานจัดหาปัจจัยการผลิต

ระดับการศึกษา	ระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานจัดหาปัจจัยการผลิต		รวม	x^2	p-value
	มีส่วนร่วมบางครั้ง ร้อยละ	มีส่วนร่วมทุกครั้ง ร้อยละ			
ไม่ได้รับการศึกษา ถึงประถมศึกษา	28 (44.4%)	35 (55.6%)	63 (100.0%)	9.913**	0.007
มัธยมศึกษา	70 (66.0%)	36 (34.0%)	106 (100.0%)		
ระดับปวช.ขึ้นไป	40 (69.0%)	18 (31.0%)	58 (100.0%)		
รวม	**138 (60.8%)**	**89 (39.2%)**	**227 (100.0%)**		

** หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษากับระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกสหกรณ์ในการดำเนินงานจัดหาปัจจัยการผลิต ของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด ในตารางที่ 12 คำนวณได้ค่า x^2 = 9.913 โดยมี d.f. = 2 และได้ค่า p-value = 0.007 (ซึ่งมีค่าน้อยกว่าระดับนัยสำคัญ 0.05) ผลสรุปคือ ระดับการศึกษาของสมาชิกสหกรณ์มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกสหกรณ์ในการดำเนินงานจัดหาปัจจัยการผลิต ของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01)

สมาชิกสหกรณ์ที่ไม่ได้รับการศึกษา และอยู่ในระดับการศึกษาประถมศึกษา มีส่วนร่วมในการดำเนินงานจัดหาปัจจัยการผลิตของสมาชิกอยู่ในระดับมีส่วนร่วมทุกครั้ง ร้อยละ 34.0 และส่วนใหญ่อยู่ในระดับมีส่วนร่วมบางครั้ง ร้อยละ 66.0

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

สมาชิกสหกรณ์ที่มีระดับการศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษา มีส่วนร่วมในการดำเนินงานจัดหาปัจจัยการผลิตของสมาชิกอยู่ในระดับมีส่วนร่วมทุกครั้ง ร้อยละ 31.4 และส่วนใหญ่อยู่ในระดับมีส่วนร่วมบางครั้ง ร้อยละ 68.6

สมาชิกสหกรณ์ที่มีระดับการศึกษาอยู่ในระดับปวช.ขึ้นไป มีส่วนร่วมในการดำเนินงานจัดหาปัจจัยการผลิตของสมาชิกอยู่ในระดับมีส่วนร่วมทุกครั้ง ร้อยละ 31.0 และส่วนใหญ่อยู่ในระดับมีส่วนร่วมบางครั้ง ร้อยละ 69.0

สมมติฐานที่ 1.4 จำนวนสมาชิกในครัวเรือนมีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด

ตารางที่ 13 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนสมาชิกในครัวเรือนกับระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด ในการดำเนินงานรวบรวมผลผลิตของสมาชิก

จำนวนสมาชิกในครัวเรือน (คน)	ระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานรวบรวมผลผลิตของสมาชิก		รวม	x^2	p-value
	มีส่วนร่วมบางครั้ง ร้อยละ	มีส่วนร่วมทุกครั้ง ร้อยละ			
น้อย (1 - 3 คน)	30 (53.6%)	26 (46.4%)	56 (100.0%)	28.688**	0.000
ปานกลาง (4 คน)	54 (87.1%)	8 (12.9%)	62 (100.0%)		
มาก (5 – 7 คน)	50 (45.9%)	59 (54.1%)	109 (100.0%)		
รวม	**134 (59.0%)**	**93 (41.0%)**	**227 (100.0%)**		

** หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนสมาชิกในครัวเรือนกับระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกสหกรณ์ในการดำเนินงานรวบรวมผลผลิต ของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด ในตารางที่ 13 คำนวณได้ค่า χ^2 = 28.688 โดยมี d.f. = 2 และได้ค่า p-value = 0.000 (ซึ่งมีค่าน้อยกว่าระดับนัยสำคัญ 0.01) ผลสรุปคือ จำนวนสมาชิกในครัวเรือนของสมาชิกสหกรณ์มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกสหกรณ์ในการดำเนินงานรวบรวมผลผลิต ของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01)

สมาชิกสหกรณ์ที่มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนน้อย (1 - 3 คน) มีส่วนร่วมในการดำเนินงานรวบรวมผลผลิตของสมาชิกอยู่ในระดับมีส่วนร่วมทุกครั้ง ร้อยละ 46.4 และส่วนใหญ่อยู่ในระดับมีส่วนร่วมบางครั้ง ร้อยละ 53.6

สมาชิกสหกรณ์ที่มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนปานกลาง (4 คน) มีส่วนร่วมในการดำเนินงานรวบรวมผลผลิตของสมาชิกอยู่ในระดับมีส่วนร่วมทุกครั้ง ร้อยละ 12.9 และส่วนใหญ่อยู่ในระดับมีส่วนร่วมบางครั้ง ร้อยละ 87.1

สมาชิกสหกรณ์ที่มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนมาก (5 – 7 คน) ส่วนใหญ่มีระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานรวบรวมผลผลิตของสมาชิกอยู่ในระดับมีส่วนร่วมทุกครั้ง ร้อยละ 54.1 และอยู่ในระดับมีส่วนร่วมบางครั้ง ร้อยละ 45.9

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตารางที่ 14 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนสมาชิกในครัวเรือนกับระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด ในการดำเนินงานจัดหาปัจจัยการผลิต

จำนวนสมาชิกในครัวเรือน (คน)	ระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานจัดหาปัจจัยการผลิต		รวม	χ^2	p-value
	มีส่วนร่วมบางครั้ง ร้อยละ	มีส่วนร่วมทุกครั้ง ร้อยละ			
น้อย (1 - 3 คน)	36 (64.3%)	20 (35.7%)	56 (100.0%)	42.919**	0.000
ปานกลาง (4 คน)	57 (91.9%)	5 (8.1%)	62 (100.0%)		
มาก (5 – 7 คน)	45 (41.3%)	64 (58.7%)	109 (100.0%)		
รวม	**138 (60.8%)**	**89 (39.2%)**	**227 (100.0%)**		

** หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนสมาชิกในครัวเรือนกับระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกสหกรณ์ในการดำเนินงานจัดหาปัจจัยการผลิตของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพาน น้อย จำกัด ในตารางที่ 14 คำนวณได้ค่า χ^2= 42.919 โดยมี d.f. = 2 และได้ค่า p-value = 0.000 (ซึ่งมีค่าน้อยกว่าระดับนัยสำคัญ 0.01) ผลสรุปคือ จำนวนสมาชิกในครัวเรือนของสมาชิกสหกรณ์มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิก สหกรณ์ในการดำเนินงานจัดหาปัจจัยการผลิตของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01)

สมาชิกสหกรณ์ที่มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนน้อย (1 - 3 คน) มีส่วนร่วมในการดำเนินงานจัดหาปัจจัยการผลิตของสมาชิกอยู่ในระดับมีส่วนร่วมทุกครั้ง ร้อยละ 35.7 และส่วนใหญ่อยู่ในระดับมีส่วนร่วมบางครั้ง ร้อยละ 64.3

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

สมาชิกสหกรณ์ที่มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนปานกลาง (4 คน) มีส่วนร่วมในการดำเนินงานจัดหาปัจจัยการผลิตของสมาชิกอยู่ในระดับมีส่วนร่วมทุกครั้ง ร้อยละ 8.1 และส่วนใหญ่อยู่ในระดับมีส่วนร่วมบางครั้ง ร้อยละ 91.9

สมาชิกสหกรณ์ที่มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนมาก (5 – 7 คน) ส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการดำเนินงานจัดหาปัจจัยการผลิตของสมาชิกอยู่ในระดับมีส่วนร่วมทุกครั้ง ร้อยละ 58.7 และอยู่ในระดับมีส่วนร่วมบางครั้ง ร้อยละ 41.3

สมมติฐานที่ 1.5 ระยะเวลาที่เป็นสมาชิกของสหกรณ์มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด

ตารางที่ 15 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลาที่เป็นสมาชิกของสหกรณ์กับระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด ในการดำเนินงานรวบรวมผลผลิตของสมาชิก

ระยะเวลาที่เป็นสมาชิกของสหกรณ์ (ปี)	ระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานรวบรวมผลผลิตของสมาชิก		รวม	χ^2	p-value
	มีส่วนร่วมบางครั้ง ร้อยละ	มีส่วนร่วมทุกครั้ง ร้อยละ			
น้อย (1 – 3 ปี)	53 (65.4%)	28 (34.6%)	81 (100.0%)	9.434**	0.009
ปานกลาง (4 – 6 ปี)	27 (42.9%)	36 (57.1%)	63 (100.0%)		
มาก (7 – 13 ปี)	54 (65.1%)	29 (34.9%)	83 (100.0%)		
รวม	**134 (59.0%)**	**93 (41.0%)**	**227 (100.0%)**		

** หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลาที่เป็นสมาชิกของสหกรณ์กับระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกสหกรณ์ในการดำเนินงานรวบรวมผลผลิตของสมาชิกของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด ในตารางที่ 15 คำนวณได้ค่า χ^2 = 9.434 โดยมี d.f. = 2 และได้ค่า p-value = 0.009 (ซึ่งมีค่าน้อยกว่าระดับนัยสำคัญ 0.01) ผลสรุปคือ ระยะเวลาที่เป็นสมาชิกของสหกรณ์มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกสหกรณ์ในการดำเนินงานรวบรวมผลผลิตของสมาชิกสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01).

สมาชิกสหกรณ์ที่เป็นสมาชิกของสหกรณ์ระยะเวลาน้อย (1 – 3 ปี) มีส่วนร่วมในการดำเนินงานรวบรวมผลผลิตของสมาชิกอยู่ในระดับมีส่วนร่วมทุกครั้ง ร้อยละ 34.6 และส่วนใหญ่อยู่ในระดับมีส่วนร่วมบางครั้ง ร้อยละ 65.4

สมาชิกสหกรณ์ที่เป็นสมาชิกของสหกรณ์ระยะเวลาปานกลาง (4 – 6 ปี) ส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการดำเนินงานรวบรวมผลผลิตของสมาชิกอยู่ในระดับมีส่วนร่วมทุกครั้ง ร้อยละ 57.1 และอยู่ในระดับมีส่วนร่วมบางครั้ง ร้อยละ 42.9

สมาชิกสหกรณ์ที่เป็นสมาชิกของสหกรณ์ระยะเวลามาก (7 – 13 ปี) มีส่วนร่วมในการดำเนินงานรวบรวมผลผลิตของสมาชิกอยู่ในระดับมีส่วนร่วมทุกครั้ง ร้อยละ 34.9 และส่วนใหญ่อยู่ในระดับมีส่วนร่วมบางครั้ง ร้อยละ 65.1

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตารางที่ 16 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลาที่เป็นสมาชิกของสหกรณ์กับระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด ในการดำเนินงานจัดหาปัจจัยการผลิต

ระยะเวลาที่เป็นสมาชิกของสหกรณ์ (ปี)	ระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานจัดหาปัจจัยการผลิต		รวม	χ^2	p-value
	มีส่วนร่วมบางครั้ง ร้อยละ	มีส่วนร่วมทุกครั้ง ร้อยละ			
น้อย (1 – 3 ปี)	56	25	81	4.343	0.114
	(69.1%)	(30.9%)	(100.0%)	(ns)	
ปานกลาง (4 – 6 ปี)	33	30	63		
	(52.4%)	(47.6%)	(100.0%)		
มาก (7 – 13 ปี)	49	34	83		
	(59.0%)	(41.0%)	(100.0%)		
รวม	**138**	**89**	**227**		
	(60.8%)	**(39.2%)**	**(100.0%)**		

ns หมายถึง ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลาที่เป็นสมาชิกของสหกรณ์กับระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกสหกรณ์ในการดำเนินงานจัดหาปัจจัยการผลิตของสมาชิกของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด ในตารางที่ 16 คำนวณได้ค่า χ^2 = 4.343 โดยมี d.f. = 2 และได้ค่า p-value = 0.114 (ซึ่งมีค่ามากว่าระดับนัยสำคัญ 0.05) ผลสรุปคือ ระยะเวลาที่เป็นสมาชิกของสหกรณ์ไม่มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานจัดหาปัจจัยการผลิตของสมาชิกสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05)

สมาชิกสหกรณ์ที่เป็นสมาชิกของสหกรณ์ระยะเวลาน้อย (1 – 3ปี) มีส่วนร่วมในการดำเนินงานจัดหาปัจจัยการผลิตของสมาชิกอยู่ในระดับมีส่วนร่วมทุกครั้ง ร้อยละ 30.9 และส่วนใหญ่อยู่ในระดับมีส่วนร่วมบางครั้ง ร้อยละ 69.1

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

สมาชิกสหกรณ์ที่เป็นสมาชิกของสหกรณ์ระยะเวลาปานกลาง 4 – 6 ปี) มีส่วนร่วมในการดำเนินงานจัดหาปัจจัยการผลิตของสมาชิกอยู่ในระดับมีส่วนร่วมทุกครั้ง ร้อยละ 47.6 และส่วนใหญ่อยู่ในระดับมีส่วนร่วมบางครั้ง ร้อยละ 52.4

สมาชิกสหกรณ์ที่เป็นสมาชิกของสหกรณ์ระยะเวลามาก (7 – 13 ปี) มีส่วนร่วมในการดำเนินงานจัดหาปัจจัยการผลิตของสมาชิกอยู่ในระดับมีส่วนร่วมทุกครั้ง ร้อยละ 41.0 และส่วนใหญ่อยู่ในระดับมีส่วนร่วมบางครั้ง ร้อยละ 59.0

สมมติฐานที่ 2 ปัจจัยพื้นฐานทางเศรษฐกิจ มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด ในการดำเนินงานรวบรวมผลผลิตของสมาชิก ซึ่งแยกเป็นสมมติฐานย่อย คือ

สมมติฐานที่ 2.1 พื้นที่ปลูกยางพารา มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตารางที่ 17 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างพื้นที่ปลูกยางพารา กับระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด ในการดำเนินงานรวบรวมผลผลิตของสมาชิก

พื้นที่ปลูกยางพารา (ไร่)	ระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานรวบรวมผลผลิตของสมาชิก		รวม	χ^2	p-value
	มีส่วนร่วมบางครั้ง ร้อยละ	มีส่วนร่วมทุกครั้ง ร้อยละ			
น้อย (5-14 ไร่)	51 (75.0%)	17 (25.0%)	68 (100.0%)	37.669**	0.000
ปานกลาง (15-22 ไร่)	58 (72.5%)	22 (27.5%)	80 (100.0%)		
มาก (23-100 ไร่)	25 (31.6%)	54 (68.4%)	79 (100.0%)		
รวม	**134 (59.0%)**	**93 (41.0%)**	**227 (100.0%)**		

** หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างพื้นที่ปลูกยางพารากับระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกสหกรณ์ในการดำเนินงานรวบรวมผลผลิตของสมาชิกของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด ในตารางที่ 17 คำนวณได้ค่า χ^2 = 37.669 โดยมี d.f. = 2 และได้ค่า p-value = 0.000 (ซึ่งมีค่าน้อยกว่าระดับนัยสำคัญ 0.01) ผลสรุปคือ พื้นที่ปลูกยางพารามีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกสหกรณ์ในการดำเนินงานรวบรวมผลผลิตของสมาชิกสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01)

สมาชิกสหกรณ์ที่มีพื้นที่ปลูกยางพาราน้อย (5-14 ไร่) มีส่วนร่วมในการดำเนินงานรวบรวมผลผลิตของสมาชิกอยู่ในระดับมีส่วนร่วมทุกครั้ง ร้อยละ 25.0 และส่วนใหญ่อยู่ในระดับมีส่วนร่วมบางครั้ง ร้อยละ 75.0

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

สมาชิกสหกรณ์ที่มีพื้นที่ปลูกยางพาราปานกลาง (15-22 ไร่) มีส่วนร่วมในการดำเนินงานรวบรวมผลผลิตของสมาชิกอยู่ในระดับมีส่วนร่วมทุกครั้ง ร้อยละ 27.5 และส่วนใหญ่อยู่ในระดับมีส่วนร่วมบางครั้ง ร้อยละ 72.5

สมาชิกสหกรณ์ที่มีพื้นที่ปลูกยางพารามาก (23-100 ไร่) ส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการดำเนินงานรวบรวมผลผลิตของสมาชิกอยู่ในระดับมีส่วนร่วมทุกครั้ง ร้อยละ 68.4 และอยู่ในระดับมีส่วนร่วมบางครั้ง ร้อยละ 31.6

ตารางที่ 18 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างพื้นที่ปลูกยางพารา กับระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด ในการดำเนินงานจัดหาปัจจัยการผลิต

พื้นที่ปลูกยางพารา (ไร่)	**ระดับการมีส่วนร่วม ในการดำเนินงานจัดหาปัจจัยการผลิต**		**รวม**	χ^2	**p-value**
	มีส่วนร่วมบางครั้ง ร้อยละ	**มีส่วนร่วมทุกครั้ง ร้อยละ**			
น้อย (5-14 ไร่)	52 (76.5%)	16 (23.5%)	68 (100.0%)	24.533**	0.000
ปานกลาง (15-22 ไร่)	55 (68.8%)	25 (31.3%)	80 (100.0%)		
มาก (23-100 ไร่)	31 (39.2%)	48 (60.8%)	79 (100.0%)		
รวม	**138 (60.8%)**	**89 (39.2%)**	**227 (100.0%)**		

** หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างพื้นที่ปลูกยางพารา กับระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกสหกรณ์ในการดำเนินงานจัดหาปัจจัยการผลิตของสมาชิกสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด ในตารางที่ 18 คำนวณได้ค่า $\chi^2 = 24.533$ โดยมี d.f. = 2 และได้ค่า p-value = 0.000 (ซึ่งมี

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ค่าน้อยกว่าระดับนัยสำคัญ 0.01) ผลสรุปคือ พื้นที่ปลูกยางพาราของสมาชิกสหกรณ์มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานจัดหาปัจจัยการผลิตของสมาชิกสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01)

สมาชิกสหกรณ์ที่มีพื้นที่ปลูกยางพารา น้อย (5-14 ไร่) มีส่วนร่วมในการดำเนินงานจัดหาปัจจัยการผลิตของสมาชิกอยู่ในระดับมีส่วนร่วมทุกครั้ง ร้อยละ 23.5 และส่วนใหญ่อยู่ในระดับไม่มีส่วนร่วม ร้อยละ 76.5

สมาชิกสหกรณ์ที่มีพื้นที่ปลูกยางพาราปานกลาง (15-22 ไร่) มีส่วนร่วมในการดำเนินงานจัดหาปัจจัยการผลิตของสมาชิกอยู่ในระดับมีส่วนร่วมทุกครั้ง ร้อยละ 31.3 และส่วนใหญ่อยู่ในระดับมีส่วนร่วมบางครั้ง ร้อยละ 68.8

สมาชิกสหกรณ์ที่มีพื้นที่ปลูกยางพารา มาก (23-100 ไร่) ส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการดำเนินงานจัดหาปัจจัยการผลิตของสมาชิกอยู่ในระดับมีส่วนร่วมทุกครั้ง ร้อยละ 60.8 และอยู่ในระดับมีส่วนร่วมบางครั้ง ร้อยละ 39.2

สมมติฐานที่ 2.2 จำนวนแรงงาน มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตารางที่ 19 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนแรงงาน กับระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด ในการดำเนินงานรวบรวมผลผลิตของสมาชิก

จำนวนแรงงาน (คน)	ระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานรวบรวมผลผลิตของสมาชิก		รวม	x^2	p-value
	มีส่วนร่วมบางครั้ง ร้อยละ	มีส่วนร่วมทุกครั้ง ร้อยละ			
น้อย (1-2 คน)	89 (67.9%)	42 (32.1%)	131 (100.0%)	10.164**	0.001
มาก (3-5 คน)	45 (46.9%)	51 (53.1%)	96 (100.0%)		
รวม	**134 (59.0%)**	**93 (41.0%)**	**227 (100.0%)**		

**หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนแรงงาน ของสมาชิกสหกรณ์กับระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานรวบรวมผลผลิตของสมาชิกสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด ในตารางที่ 19 คำนวณได้ค่า x^2 10.164 โดยมี d.f. = 1 และได้ค่า p-value = 0.001 (ซึ่งมีค่าน้อยกว่าระดับนัยสำคัญ 0.01) ผลสรุปคือ จำนวนแรงงานของสมาชิกสหกรณ์มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานรวบรวมผลผลิตของสมาชิกสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01)

สมาชิกสหกรณ์ที่มีจำนวนแรงงานน้อย (1-2 คน) มีส่วนร่วมในการดำเนินงานรวบรวมผลผลิตของสมาชิกอยู่ในระดับมีส่วนร่วมทุกครั้ง ร้อยละ 32.1 และส่วนใหญ่อยู่ในระดับมีส่วนร่วมบางครั้ง ร้อยละ 67.9

สมาชิกสหกรณ์ที่มีจำนวนแรงงานมาก (3-5 คนปี) ส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการดำเนินงาน

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

รวบรวมผลผลิตของสมาชิกอยู่ในระดับมีส่วนร่วมทุกครั้ง ร้อยละ 53.1 และอยู่ในระดับไม่มีส่วนร่วม ร้อยละ 46.8

ตารางที่ 20 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนแรงงาน กับระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด ในการดำเนินงานจัดหาปัจจัยการผลิต

จำนวนแรงงาน (คน)	ระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานจัดหาปัจจัยการผลิต		รวม	x^2	p-value
	มีส่วนร่วมบางครั้ง ร้อยละ	มีส่วนร่วมทุกครั้ง ร้อยละ			
น้อย (1-2 คน)	98 (74.8%)	33 (25.2%)	131 (100.0%)	25.531**	0.000
มาก (3-5 คน)	40 (41.7%)	56 (58.3%)	96 (100.0%)		
รวม	**138 (41.7%)**	**89 (58.3%)**	**227 (100.0%)**		

** หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนแรงงาน ของสมาชิกสหกรณ์กับระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานจัดหาปัจจัยการผลิตของสมาชิกสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด ในตารางที่ 20 คำนวณได้ค่า x^2 = 25.531 โดยมี d.f. = 1 และได้ค่า p-value = 0.000 (ซึ่งมีค่าน้อยกว่าระดับนัยสำคัญ 0.01) ผลสรุปคือ จำนวนแรงงานของสมาชิกสหกรณ์มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานจัดหาปัจจัยการผลิตของสมาชิกสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01)

สมาชิกสหกรณ์ที่มีจำนวนแรงงานน้อย (1-2 คน) มีส่วนร่วมในการดำเนินงานจัดหาปัจจัยการผลิตอยู่ในระดับมีส่วนร่วมทุกครั้ง ร้อยละ 25.2 และส่วนใหญ่อยู่ในระดับมีส่วนร่วมบางครั้ง ร้อยละ 74.8

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

สมาชิกสหกรณ์ที่มีจำนวนแรงงานมาก (3-5 คน) ส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการดำเนินงานจัดหาปัจจัยการผลิตอยู่ในระดับมีส่วนร่วมทุกครั้ง ร้อยละ 58.3 และอยู่ในระดับมีส่วนร่วมบางครั้ง ร้อยละ 41.7

สมมติฐานที่ 2.3 จำนวนต้นยางที่ให้ผลผลิต มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด

ตารางที่ 21 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนต้นยางที่ให้ผลผลิต กับระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด ในการดำเนินงานรวบรวมผลผลิตของสมาชิก

จำนวนต้นยางที่ให้ผลผลิต (ต้นต่อไร่)	ระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานรวบรวมผลผลิตของสมาชิก		รวม	x^2	p-value
	มีส่วนร่วมบางครั้ง ร้อยละ	มีส่วนร่วมทุกครั้ง ร้อยละ			
น้อย (50-55 ต้นต่อไร่)	49 (77.8%)	14 (22.2%)	63 (100.0%)	14.653**	0.001
ปานกลาง (56-66 ต้นต่อไร่)	49 (57.0%)	37 (43.0%)	86 (100.0%)		
มาก (67-80 ต้นต่อไร่)	36 (46.2%)	42 (53.8%)	78 (100.0%)		
รวม	**134 (59.0%)**	**93 (41.0%)**	**227 (100.0%)**		

** หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนต้นยางที่ให้ผลผลิตกับระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานรวบรวมผลผลิตของสมาชิกของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด ในตารางที่ 21 คำนวณได้ค่า x^2 = 14.653 โดยมี d.f. = 2 และได้ค่า p-value = 0.001 (ซึ่งมีค่าน้อยกว่า

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ระดับนัยสำคัญ 0.01) ผลสรุปคือ จำนวนต้นยางที่ให้ผลผลิตมีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานรวบรวมผลผลิตของสมาชิกของสมาชิกสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01)

สมาชิกสหกรณ์ที่มีจำนวนต้นยางที่ให้ผลผลิตน้อย (50-55 ต้นต่อไร่) ส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการดำเนินงานรวบรวมผลผลิตของสมาชิกอยู่ในระดับมีส่วนร่วมทุกครั้ง ร้อยละ 22.2 และอยู่ในระดับมีส่วนร่วมบางครั้ง ร้อยละ 77.8

สมาชิกสหกรณ์ที่มีจำนวนต้นยางที่ให้ผลผลิตปานกลาง (56-66 ต้นต่อไร่) มีส่วนร่วมในการดำเนินงานรวบรวมผลผลิตของสมาชิอยู่ในระดับมีส่วนร่วมทุกครั้ง ร้อยละ 43.0 และส่วนใหญ่อยู่ในระดับมีส่วนร่วมบางครั้ง ร้อยละ 57.0

สมาชิกสหกรณ์ที่มีจำนวนต้นยางที่ให้ผลผลิตมาก (67-80 ต้นต่อไร่) ส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการดำเนินงานรวบรวมผลผลิตของสมาชิกอยู่ในระดับมีส่วนร่วมทุกครั้ง ร้อยละ 53.8 และอยู่ในระดับมีส่วนร่วมบางครั้ง ร้อยละ 46.2

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตารางที่ 22 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนต้นยางที่ให้ผลผลิต กับระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด ในการดำเนินงานจัดหาปัจจัยการผลิต

จำนวนต้นยางที่ให้ผลผลิต (ต้นต่อไร่)	ระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานจัดหาปัจจัยการผลิต		รวม	x^2	p-value
	มีส่วนร่วมบางครั้ง ร้อยละ	มีส่วนร่วมทุกครั้ง ร้อยละ			
น้อย (50-55 ต้นต่อไร่)	49 (77.8%)	14 (22.2%)	63 (100.0%)	12.477**	0.002
ปานกลาง (56-66 ต้นต่อไร่)	51 (59.3%)	35 (40.7%)	86 (100.0%)		
มาก (67-80 ต้นต่อไร่)	38 (48.7%)	40 (51.3%)	78 (100.0%)		
รวม	**138 (60.8%)**	**89 (39.2%)**	**227 (100.0%)**		

** หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างจำนวนต้นยางที่ให้ผลผลิตกับระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานจัดหาปัจจัยการผลิตของสมาชิกของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด ในตารางที่ 22 คำนวณได้ค่า x^2 = 12.477 โดยมี d.f. = 2 และได้ค่า p-value = 0.002 (ซึ่งมีค่าน้อยกว่าระดับนัยสำคัญ 0.01) ผลสรุปคือ จำนวนต้นยางที่ให้ผลผลิตของสมาชิกสหกรณ์มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานจัดหาปัจจัยการผลิตของสมาชิกสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01)

สมาชิกสหกรณ์ที่มีจำนวนต้นยางที่ให้ผลผลิตน้อย (50-55 ต้นต่อไร่) มีส่วนร่วมในการดำเนินงานจัดหาปัจจัยการผลิตอยู่ในระดับมีส่วนร่วมทุกครั้ง ร้อยละ 22.2 และส่วนใหญ่อยู่ในระดับมีส่วนร่วมบางครั้ง ร้อยละ 77.8

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

สมาชิกสหกรณ์ที่มีจำนวนต้นยางที่ให้ผลผลิตปานกลาง (56-66 ต้นต่อไร่) มีส่วนร่วมในการดำเนินงานจัดหาปัจจัยการผลิตอยู่ในระดับมีส่วนร่วมทุกครั้ง ร้อยละ 40.7 และส่วนใหญ่อยู่ในระดับมีส่วนร่วมบางครั้ง ร้อยละ 59.3

สมาชิกสหกรณ์ที่มีจำนวนต้นยางที่ให้ผลผลิตมาก (67-80 ต้นต่อไร่) ส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการดำเนินงานจัดหาปัจจัยการผลิตอยู่ในระดับมีส่วนร่วมทุกครั้ง ร้อยละ 51.3 และอยู่ในระดับมีส่วนร่วมบางครั้ง ร้อยละ 48.7

สมมติฐานที่ 2.4 ปริมาณผลผลิตยางพารา มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด

ตารางที่ 23 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณผลผลิตยางพารา กับระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด ในการดำเนินงานรวบรวมผลผลิตของสมาชิก

ปริมาณผลผลิยางพารา (กิโลกรัมต่อไร่)	**ระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานรวบรวมผลผลิตของสมาชิก**		**รวม**	χ^2	**p-value**
	มีส่วนร่วมบางครั้ง ร้อยละ	**มีส่วนร่วมทุกครั้ง ร้อยละ**			
น้อย	57	26	83	51.895**	0.000
(2.0-3.0 กิโลกรัมต่อไร่)	(68.7%)	(31.3%)	(100.0%)		
ปานกลาง	52	8	60		
(3.1-3.6 กิโลกรัมต่อไร่)	(86.7%)	(13.3%)	(100.0%)		
มาก	25	59	84		
(3.7-5.0 กิโลกรัมต่อไร่)	(29.8%)	(70.2%)	(100.0%)		
รวม	**134**	**93**	**227**		
	(59.0%)	**(41.0%)**	**(100.0%)**		

** หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณผลผลิตยางพาราของสมาชิกกับระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานรวบรวมผลผลิตของสมาชิกสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด ในตารางที่ 23 คำนวณได้ค่า χ^2 = 51.895 โดยมี d.f. = 2 และได้ค่า p-value = 0.000 (ซึ่งมีค่าน้อยกว่าระดับนัยสำคัญ 0.01) ผลสรุปคือ ปริมาณผลผลิตยางพาราของสมาชิกสหกรณ์มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานรวบรวมผลผลิตของสมาชิกสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01)

สมาชิกสหกรณ์ที่มีปริมาณผลผลิตยางพาราน้อย (2.0-3.0 กิโลกรัมต่อไร่) มีส่วนร่วมในการดำเนินงานรวบรวมผลผลิตของสมาชิกอยู่ในระดับมีส่วนร่วมทุกครั้ง ร้อยละ 31.3 และส่วนใหญ่อยู่ในระดับมีส่วนร่วมบางครั้ง ร้อยละ 68.7

สมาชิกสหกรณ์ที่มีปริมาณผลผลิตยางพาราปานกลาง (3.1-3.6 กิโลกรัมต่อไร่) มีส่วนร่วมในการดำเนินงานรวบรวมผลผลิตของสมาชิกอยู่ในระดับมีส่วนร่วมทุกครั้ง ร้อยละ 13.3 และส่วนใหญ่อยู่ในระดับมีส่วนร่วมบางครั้ง ร้อยละ 86.7

สมาชิกสหกรณ์ที่มีปริมาณผลผลิตยางพารามาก (3.7-5.0 กิโลกรัมต่อไร่) ส่วนใหญ่มีระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานรวบรวมผลผลิตของสมาชิกอยู่ในระดับมีส่วนร่วมทุกครั้ง ร้อยละ 70.2 และอยู่ในระดับมีส่วนร่วมบางครั้ง ร้อยละ 29.8

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตารางที่ 24 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณผลผลิตยางพารา กับระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด ในการดำเนินงานจัดหาปัจจัยการผลิต

ปริมาณผลผลิตยางพารา (กิโลกรัมต่อไร่)	ระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานจัดหาปัจจัยการผลิต		รวม	χ^2	p-value
	มีส่วนร่วมบางครั้ง ร้อยละ	มีส่วนร่วมทุกครั้ง ร้อยละ			
น้อย	70	13	83	63.727**	0.000
(2.0-3.0 กิโลกรัมต่อไร่)	(84.3%)	(15.7%)	(100.0%)		
ปานกลาง	45	15	60		
(3.1-3.6 กิโลกรัมต่อไร่)	(75.0%)	(25.0%)	(100.0%)		
มาก	23	61	84		
(3.7-5.0 กิโลกรัมต่อไร่)	(27.4%)	(72.6%)	(100.0%)		
รวม	**138**	**89**	**227**		
	(60.8%)	**(39.2%)**	**(100.0%)**		

** หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณผลผลิตยางพาราของสมาชิกสหกรณ์กับระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกสหกรณ์ในการดำเนินงานจัดหาปัจจัยการผลิตของสมาชิกของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด ในตารางที่ 24 คำนวณได้ค่า χ^2 = 63.727 โดยมี d.f. = 2 และได้ค่า p-value = 0.000 (ซึ่งมีค่าน้อยกว่าระดับนัยสำคัญ 0.01) ผลสรุปคือ ปริมาณผลผลิตยางพาราของสมาชิกสหกรณ์มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกสหกรณ์ในการดำเนินงานจัดหาปัจจัยการผลิตของสมาชิกสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01)

สมาชิกสหกรณ์ที่มีปริมาณผลผลิตยางพาราน้อย (2.0-3.0 กิโลกรัมต่อไร่) มีระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานจัดหาปัจจัยการผลิตของสมาชิกอยู่ในระดับมีส่วนร่วมทุกครั้ง ร้อยละ 15.7 และส่วนใหญ่อยู่ในระดับมีส่วนร่วมบางครั้ง ร้อยละ 84.3

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

สมาชิกสหกรณ์ที่มีปริมาณผลผลิตยางพาราปานกลาง (3.1-3.6 กิโลกรัมต่อไร่) มีระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานจัดหาปัจจัยการผลิตของสมาชิกอยู่ในระดับมีส่วนร่วมทุกครั้ง ร้อยละ 25.0 และส่วนใหญ่อยู่ในระดับมีส่วนร่วมบางครั้ง ร้อยละ 75.0

สมาชิกสหกรณ์ที่มีปริมาณผลผลิตยางพารามาก (3.7-5.0 กิโลกรัมต่อไร่) ส่วนใหญ่มีระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานจัดหาปัจจัยการผลิตของสมาชิกอยู่ในระดับมีส่วนร่วมทุกครั้ง ร้อยละ 72.6) และอยู่ในระดับมีส่วนร่วมบางครั้ง ร้อยละ 27.4

สมมติฐานที่ 2.5 รายได้จากการจำหน่ายแผ่นยางดิบ มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด

ตารางที่ 25 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างรายได้จากการจำหน่ายแผ่นยางดิบ กับระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด ในการดำเนินงานรวบรวมผลผลิตของสมาชิก

ระหว่างรายได้จากการจำหน่ายแผ่นยางดิบ (บาทต่อไร่)	**ระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานรวบรวมผลผลิตของสมาชิก**			x^2	**p-value**
	มีส่วนร่วมบางครั้ง ร้อยละ	**มีส่วนร่วมทุกครั้ง ร้อยละ**	**รวม**		
น้อย (800-1,000 บาทต่อไร่)	66 (84.6%)	12 (15.4%)	78 (100.0%)	44.202**	0.000
ปานกลาง (1,001-2,500 บาทต่อไร่)	46 (59.0%)	32 (41.0%)	78 (100.0%)		
มาก (2,500-6,000 บาทต่อไร่)	22 (31.0%)	49 (69.0%)	71 (100.0%)		
รวม	**134 (59.0%)**	**93 (41.0%)**	**227 (100.0%)**		

** หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างรายได้จากการจำหน่ายยางแผ่นดิบกับระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานรวบรวมผลผลิต ของสมาชิกสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด ในตารางที่ 25 คำนวณได้ค่า χ^2 = 44.202 โดยมี d.f. = 2 และได้ค่า p-value = 0.000 (ซึ่งมีค่าน้อยกว่าระดับนัยสำคัญ 0.01) ผลสรุปคือ รายได้จากการจำหน่ายยางแผ่นดิบของสมาชิกสหกรณ์มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานรวบรวมผลผลิตของสมชิกสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01)

สมาชิกสหกรณ์ที่มีรายได้จากการจำหน่ายยางแผ่นดิบน้อย (800-1,000 บาทต่อไร่) มีส่วนร่วมในการดำเนินงานรวบรวมผลผลิตของสมาชิกอยู่ในระดับมีส่วนร่วมทุกครั้ง ร้อยละ 15.4 และส่วนใหญ่อยู่ในระดับมีส่วนร่วมบางครั้ง ร้อยละ 84.6

สมาชิกสหกรณ์ที่มีรายได้จากการจำหน่ายยางแผ่นดิบปานกลาง (1,001-2,500 บาทต่อไร่) มีส่วนร่วมในการดำเนินงานรวบรวมผลผลิตของสมาชิกอยู่ในระดับมีส่วนร่วมทุกครั้ง ร้อยละ 41.0) และส่วนใหญ่อยู่ในระดับมีส่วนร่วมบางครั้ง ร้อยละ 59.0

สมาชิกสหกรณ์ที่มีรายได้จากการจำหน่ายยางแผ่นดิบมาก (2,500-6,000 บาทต่อไร่) ส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการดำเนินงานรวบรวมผลผลิตของสมาชิกอยู่ในระดับมีส่วนร่วมทุกครั้ง ร้อยละ 69.0 และอยู่ในระดับมีส่วนร่วมบางครั้ง ร้อยละ 31.0

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตารางที่ 26 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างรายได้จากการจำหน่ายแผ่นยางดิบ กับระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด ในการดำเนินงานจัดหาปัจจัยการผลิต

ระหว่างรายได้จากการจำหน่ายแผ่นยางดิบ (บาทต่อไร่)	ระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานจัดหาปัจจัยการผลิต		รวม	x^2	p-value
	มีส่วนร่วมบางครั้ง ร้อยละ	มีส่วนร่วมทุกครั้ง ร้อยละ			
น้อย	68	10	78	34.759**	0.000
(800-1,000 บาทต่อไร่)	(87.2%)	(12.8%)	(100.0%)		
ปานกลาง	36	42	78		
(1,001-2,500 บาทต่อไร่)	(46.2%)	(53.8%)	(100.0%)		
มาก	34	37	71		
(2,500-6,000 บาทต่อไร่)	(47.9%)	(52.1%)	(100.0%)		
รวม	**138**	**89**	**227**		
	(60.8%)	**(39.2%)**	**(100.0%)**		

** หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างรายได้จากการจำหน่ายยางแผ่นดิบกับระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานจัดหาปัจจัยการผลิต ของของสมาชิกสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด ในตารางที่ 26 คำนวณได้ค่า x^2 = 34.759 โดยมี d.f. = 2 และได้ค่า p-value = 0.000 (ซึ่งมีค่าน้อยกว่าระดับนัยสำคัญ 0.01) ผลสรุปคือ รายได้จากการจำหน่ายยางแผ่นดิบมีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมของในการดำเนินงานจัดหาปัจจัยการผลิต ของสมาชิกสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01)

สมาชิกสหกรณ์ที่มีรายได้จากการจำหน่ายยางแผ่นดิบน้อย (800-1,000 บาทต่อไร่) มีส่วนร่วมในการดำเนินงานจัดหาปัจจัยการผลิตของสมาชิกอยู่ในระดับมีส่วนร่วมทุกครั้ง ร้อยละ 12.8 และส่วนใหญ่อยู่ในระดับมีส่วนร่วมบางครั้ง ร้อยละ 87.2

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

สมาชิกสหกรณ์ที่มีรายได้จากการจำหน่ายยางแผ่นดิบปานกลาง (1,001-2,500 บาทต่อไร่) ส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการดำเนินงานจัดหาปัจจัยการผลิตของสมาชิกอยู่ในระดับมีส่วนร่วมทุกครั้ง ร้อยละ 53.8 และอยู่ในระดับมีส่วนร่วมบางครั้ง ร้อยละ 46.2

สมาชิกสหกรณ์ที่มีรายได้จากการจำหน่ายยางแผ่นดิบมาก (2,500-6,000 บาทต่อไร่) ส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการดำเนินงานจัดหาปัจจัยการผลิตของสมาชิกอยู่ในระดับมีส่วนร่วมทุกครั้ง ร้อยละ 52.1 และอยู่ในระดับมีส่วนร่วมบางครั้ง ร้อยละ 47.9

สมมติฐานที่ 2.6 รายจ่ายจากการผลิตยางแผ่นดิบ มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด

ตารางที่ 27 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างรายจ่ายจากการผลิตยางแผ่นดิบ กับระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด ในการดำเนินงานรวบรวมผลผลิตของสมาชิก

รายจ่ายจากการผลิตยางแผ่นดิบ (บาทต่อไร่)	**ระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานรวบรวมผลผลิตของสมาชิก**		**รวม**	**x^2**	**p-value**
	มีส่วนร่วมบางครั้ง ร้อยละ	**มีส่วนร่วมทุกครั้ง ร้อยละ**			
น้อย (500-1,465 บาทต่อไร่)	65 (85.5%)	11 (14.5%)	76 (100.0%)	51.158**	0.000
ปานกลาง (1,466-2,340 บาทต่อไร่)	48 (62.3%)	29 (37.7%)	77 (100.0%)		
มาก (2,341-4,500 บาทต่อไร่)	21 (28.4%)	53 (71.6%)	74 (100.0%)		
รวม	**134 (59.0%)**	**93 (41.0%)**	**227 (100.0%)**		

** หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างรายจ่ายจากการผลิตยางแผ่นดิบกับระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานรวบรวมผลผลิต ของสมาชิกสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด ในตารางที่ 27 คำนวณได้ค่า χ^2 = 51.158 โดยมี d.f. = 2 และได้ค่า p-value = 0.000 (ซึ่งมีค่าน้อยกว่าระดับนัยสำคัญ 0.01) ผลสรุปคือ รายจ่ายจากการผลิตยางแผ่นดิบของสมาชิกสหกรณ์มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานรวบรวมผลผลิต ของสมาชิกสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01)

สมาชิกสหกรณ์ที่มีรายจ่ายจากการผลิตยางแผ่นดิบน้อย (500-1,465 บาทต่อไร่) มีส่วนร่วมในการดำเนินงานรวบรวมผลผลิตของสมาชิกอยู่ในระดับมีส่วนร่วมทุกครั้ง ร้อยละ 14.5 และส่วนใหญ่อยู่ในระดับมีส่วนร่วมบางครั้ง ร้อยละ 85.5

สมาชิกสหกรณ์ที่มีรายจ่ายจากการผลิตยางแผ่นดิบ ปานกลาง (1,466-2,340 บาทต่อไร่) มีส่วนร่วมในการดำเนินงานรวบรวมผลผลิตของสมาชิกอยู่ในระดับมีส่วนร่วมทุกครั้ง ร้อยละ 37.7 และส่วนใหญ่อยู่ในระดับมีส่วนร่วมบางครั้ง ร้อยละ 62.3

สมาชิกสหกรณ์ที่มีรายจ่ายจากการผลิตยางแผ่นดิบมาก (2,341-4,500 บาทต่อไร่) ส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการดำเนินงานรวบรวมผลผลิตของสมาชิกอยู่ในระดับมีส่วนร่วมทุกครั้ง ร้อยละ 71.6 และอยู่ในระดับมีส่วนร่วมบางครั้ง ร้อยละ 28.4

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตารางที่ 28 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างรายจ่ายจากการผลิตยางแผ่นดิบ กับระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด ในการดำเนินงานจัดหาปัจจัยการผลิต

รายจ่ายจากการผลิตยางแผ่นดิบ (บาทต่อไร่)	ระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานจัดหาปัจจัยการผลิต		รวม	χ^2	p-value
	มีส่วนร่วมบางครั้ง ร้อยละ	มีส่วนร่วมทุกครั้ง ร้อยละ			
น้อย	66	10	76	55.213**	0.000
(500-1,465 บาทต่อไร่)	(86.8%)	(13.2%)	(100.0%)		
ปานกลาง	51	26	77		
(1,466-2,340 บาทต่อไร่)	(66.2%)	(33.8%)	(100.0%)		
มาก	21	53	74		
(2,341-4,500 บาทต่อไร่)	(28.4%)	(71.6%)	(100.0%)		
รวม	**138**	**89**	**227**		
	(60.8%)	**(39.2%)**	**(100.0%)**		

** หมายถึง มีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ 0.01

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างรายจ่ายจากการผลิตยางแผ่นดิบกับระดับการมีส่วนร่วมของในการดำเนินงานจัดหาปัจจัยการผลิต ของสมาชิกสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด ในตารางที่ 28 คำนวณได้ค่า χ^2 = 55.213 โดยมี d.f. = 2 และได้ค่า p-value = 0.000 (ซึ่งมีค่าน้อยกว่าระดับนัยสำคัญ 0.01) ผลสรุปคือ รายจ่ายจากการผลิตยางแผ่นดิบมีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานจัดหาปัจจัยการผลิต ของสมาชิกสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01)

สมาชิกสหกรณ์ที่มีรายจ่ายจากการผลิตยางแผ่นดิบน้อย (500-1,465 บาทต่อไร่) มีส่วนร่วมในการดำเนินงานจัดหาปัจจัยการผลิตของสมาชิกอยู่ในระดับมีส่วนร่วมทุกครั้ง ร้อยละ 13.2 และส่วนใหญ่อยู่ในระดับมีส่วนร่วมบางครั้ง ร้อยละ 86.8

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

สมาชิกสหกรณ์ที่มีรายจ่ายจากการผลิตยางแผ่นดิบปานกลาง (1,466-2,340 บาทต่อไร่) มีส่วนร่วมในการดำเนินงานจัดหาปัจจัยการผลิตของสมาชิกอยู่ในระดับมีส่วนร่วมทุกครั้ง ร้อยละ 33.8 และส่วนใหญ่อยู่ในระดับมีส่วนร่วมบางครั้ง ร้อยละ 66.2

สมาชิกสหกรณ์ที่มีรายจ่ายจากการผลิตยางแผ่นดิบมาก (2,341-4,500 บาทต่อไร่) ส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการดำเนินงานจัดหาปัจจัยการผลิตของสมาชิกอยู่ในระดับมีส่วนร่วมทุกครั้ง ร้อยละ 71.6 และอยู่ในระดับมีส่วนร่วมบางครั้ง ร้อยละ 28.4

สมมติฐานที่ 3 ปัจจัยพื้นฐานทางสังคม มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัดจำกัด ในการดำเนินงานรวบรวมผลผลิตของสมาชิก ซึ่งแยกเป็นสมมติฐานย่อย คือ

สมมติฐานที่ 3.1 การประชุมสมาชิกสหกรณ์ มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตารางที่ 29 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่าง การประชุมสมาชิกสหกรณ์กับระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด ในการดำเนินงานรวบรวมผลผลิตของสมาชิก

การประชุมสมาชิกสหกรณ์	ระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานรวบรวมผลผลิตของสมาชิก		รวม	χ^2	p-value
	มีส่วนร่วมบางครั้ง ร้อยละ	มีส่วนร่วมทุกครั้ง ร้อยละ			
น้อย (1 ครั้งต่อปี)	32 (86.5%)	5 (13.5%)	37 (100.0%)	21.418*	0.000
ปานกลาง (2 ครั้งต่อปี)	78 (60.5%)	51 (39.5%)	129 (100.0%)		
มาก (3 ครั้งต่อปี)	24 (39.3%)	37 (60.7%)	61 (100.0%)		
รวม	**134 (59.0%)**	**93 (41.0%)**	**227 (100.0%)**		

** หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการประชุมสมาชิกสหกรณ์กับระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานรวบรวมผลผลิต ของสมาชิกสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด ในตารางที่ 29 คำนวณได้ค่า χ^2 = 21.418 โดยมี d.f. = 2 และได้ค่า p-value = 0.000 (ซึ่งมีค่าน้อยกว่าระดับนัยสำคัญ 0.01) ผลสรุปคือ การประชุมสมาชิกสหกรณ์มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานรวบรวมผลผลิตของสมาชิกสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01)

สมาชิกสหกรณ์ที่เข้าร่วมการประชุมน้อย (1 ครั้งต่อปี) มีส่วนร่วมในการดำเนินงานรวบรวมผลผลิตของสมาชิกอยู่ในระดับมีส่วนร่วมทุกครั้ง ร้อยละ 13.5 และส่วนใหญ่อยู่ในระดับมีส่วนร่วมบางครั้ง ร้อยละ 86.5

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

สมาชิกสหกรณ์ที่เข้าร่วมการประชุมปานกลาง (2 ครั้งต่อปี) มีระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานรวบรวมผลผลิตของสมาชิกอยู่ในระดับมีส่วนร่วมทุกครั้ง ร้อยละ 39.5 และส่วนใหญ่อยู่ในระดับมีส่วนร่วมบางครั้ง ร้อยละ 60.5

สมาชิกสหกรณ์ที่เข้าร่วมการประชุมมาก (3 ครั้งต่อปี) ส่วนใหญ่มีระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานรวบรวมผลผลิตของสมาชิกอยู่ในระดับมีส่วนร่วมทุกครั้ง ร้อยละ 60.7 และอยู่ในระดับมีส่วนร่วมบางครั้ง ร้อยละ 39.3

ตารางที่ 30 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่าง การประชุมสมาชิกสหกรณ์กับระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด ในการดำเนินงานจัดหาปัจจัยการผลิต

การประชุมสมาชิกสหกรณ์	**ระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานจัดหาปัจจัยการผลิต**		**รวม**	x^2	**p-value**
	มีส่วนร่วมบางครั้ง ร้อยละ	**มีส่วนร่วมทุกครั้ง ร้อยละ**			
น้อย (1 ครั้งต่อปี)	29	8	37	22.842**	0.000
	(78.4%)	(21.6%)	(100.0%)		
ปานกลาง (2 ครั้งต่อปี)	87	42	129		
	(67.4%)	(32.6%)	(100.0%)		
มาก (3 ครั้งต่อปี)	22	39	61		
	(36.1%)	(63.9%)	(100.0%)		
รวม	**138**	**89**	**227**		
	(60.8%)	**(39.2%)**	**(100.0%)**		

** หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการประชุมสมาชิกสหกรณ์กับระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานจัดหาปัจจัยการผลิต ของสมาชิกสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด ในตารางที่ 30 คำนวณได้ค่า x^2 = 22.842 โดยมี d.f. = 2 และได้ค่า p-value = 0.000 (ซึ่งมีค่าน้อยกว่า

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ระดับนัยสำคัญ 0.01) ผลสรุปคือ การประชุมสมาชิกสหกรณ์มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานจัดหาปัจจัยการผลิต ของสมาชิกสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01)

สมาชิกสหกรณ์ที่เข้าร่วมการประชุมน้อย (1 ครั้งต่อปี) มีส่วนร่วมในการดำเนินงานจัดหาปัจจัยการผลิตของสมาชิกอยู่ในระดับมีส่วนร่วมทุกครั้ง ร้อยละ 21.6 และส่วนใหญ่อยู่ในระดับมีส่วนร่วมบางครั้ง ร้อยละ 78.4

สมาชิกสหกรณ์ที่เข้าร่วมการประชุมปานกลาง (2 ครั้งต่อปี) มีส่วนร่วมในการดำเนินงานจัดหาปัจจัยการผลิตของสมาชิกอยู่ในระดับมีส่วนร่วมทุกครั้ง ร้อยละ 32.6 และส่วนใหญ่อยู่ในระดับมีส่วนร่วมบางครั้ง ร้อยละ 67.4

สมาชิกสหกรณ์ที่เข้าร่วมการประชุมมาก (3 ครั้งต่อปี) ส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการดำเนินงานจัดหาปัจจัยการผลิตของสมาชิกอยู่ในระดับมีส่วนร่วมทุกครั้ง ร้อยละ 63.9 และอยู่ในระดับมีส่วนร่วมบางครั้ง ร้อยละ 36.1

สมมติฐานที่ 3.2 การศึกษาดูงาน มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตารางที่ 31 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการศึกษาดูงานกับระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด ในการดำเนินงานรวบรวมผลผลิตของสมาชิก

การศึกษาดูงานของสมาชิกสหกรณ์	ระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานรวบรวมผลผลิตของสมาชิก		รวม	χ^2	p-value
	มีส่วนร่วมบางครั้ง ร้อยละ	มีส่วนร่วมทุกครั้ง ร้อยละ			
ไม่เคยศึกษาดูงาน	5 (100.0%)	0 (0%)	5 (100.0%)	35.744**	0.000
ปานกลาง(1 ครั้งต่อปี)	103 (72.0%)	40 (28.0%)	143 (100.0%)		
มาก (2 ครั้งต่อปี)	26 (32.9%)	53 (67.1%)	79 (100.0%)		
รวม	**134 (59.0%)**	**93 (41.0%)**	**227 (100.0%)**		

** หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการศึกษาดูงานของสมาชิกสหกรณ์กับระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานรวบรวมผลผลิตของสมาชิกสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด ในตารางที่ 31 คำนวณได้ค่า χ^2 = 35.744 โดยมี d.f. = 2 และได้ค่า p-value = 0.000 (ซึ่งมีค่าน้อยกว่าระดับนัยสำคัญ 0.01) ผลสรุปคือ การศึกษาดูงานของสมาชิกสหกรณ์มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานรวบรวมผลผลิตของสมาชิกสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01)

สมาชิกสหกรณ์ที่ไม่เคยเข้าร่วมการศึกษาดูงาน มีส่วนร่วมในการดำเนินงานรวบรวมผลผลิตของสมาชิกอยู่ในระดับไม่มีส่วนร่วมทุกครั้ง ร้อยละ 100.0

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

สมาชิกสหกรณ์ที่เข้าร่วมการศึกษาดูงานน้อย (1 ครั้งต่อปี) มีส่วนร่วมในการดำเนินงานรวบรวมผลผลิตของสมาชิกอยู่ในระดับมีส่วนร่วมทุกครั้ง ร้อยละ 28.0 และส่วนใหญ่อยู่ในระดับมีส่วนร่วมบางครั้ง ร้อยละ 72.0

สมาชิกสหกรณ์ที่เข้าร่วมการศึกษาดูงานมาก (2 ครั้งต่อปี) ส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการดำเนินงานรวบรวมผลผลิตของสมาชิกอยู่ในระดับอยู่ในระดับมีส่วนร่วมทุกครั้ง ร้อยละ 67.1 และอยู่ในระดับมีส่วนร่วมบางครั้ง ร้อยละ 32.9

ตารางที่ 32 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่าง การศึกษาดูงานกับระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด ในการดำเนินงานจัดหาปัจจัยการผลิต

การศึกษาดูงานของสมาชิกสหกรณ์	**ระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานจัดหาปัจจัยการผลิต**		**รวม**	χ^2	**p-value**
	มีส่วนร่วมบางครั้ง ร้อยละ	**มีส่วนร่วมทุกครั้ง ร้อยละ**			
น้อย (ไม่เคยศึกษาดูงาน)	0	5	5	98.301**	0.000
	(0%)	(100.0%)	(100.0%)		
ปานกลาง (1 ครั้งต่อปี)	122	21	143		
	(85.3%)	(14.7%)	(100.0%)		
มาก (1 ครั้งต่อปี)	16	63	79		
	(20.3%)	(79.7%)	(100.0%)		
รวม	**138**	**89**	**227**		
	(60.8%)	**(39.2%)**	**(100.0%)**		

** หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการศึกษาดูงานของสมาชิกสหกรณ์กับระดับการมีส่วนร่วมของในการดำเนินงานจัดหาปัจจัยการผลิต ของสมาชิกสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

จำกัด ในตารางที่ 32 คำนวณได้ค่า χ^2 = 98.301 โดยมี d.f. = 2 และได้ค่า p-value = 0.000 (ซึ่งมีค่าน้อยกว่าระดับนัยสำคัญ 0.01) ผลสรุปคือ การศึกษาดูงานของสมาชิกสหกรณ์มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมของในการดำเนินงานจัดหาปัจจัยการผลิต ของสมาชิกสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01)

สมาชิกสหกรณ์ที่ไม่เคยเข้าร่วมการศึกษาดูงาน มีส่วนร่วมในการดำเนินงานจัดหาปัจจัยการผลิตของสมาชิกอยู่ในระดับมีส่วนร่วมทุกครั้ง ร้อยละ 100.0

สมาชิกสหกรณ์ที่เข้าร่วมการศึกษาดูงานน้อย (1 ครั้งต่อปี) มีส่วนร่วมในการดำเนินงานจัดหาปัจจัยการผลิตของสมาชิกอยู่ในระดับมีส่วนร่วมทุกครั้ง ร้อยละ 14.7 และส่วนใหญ่อยู่ในระดับมีส่วนร่วมบางครั้ง ร้อยละ 85.3

สมาชิกสหกรณ์ที่เข้าร่วมการศึกษาดูงานมาก (2 ครั้งต่อปี) มีส่วนร่วมในการดำเนินงานจัดหาปัจจัยการผลิตของสมาชิกอยู่ในระดับมีส่วนร่วมทุกครั้ง ร้อยละ 79.7 และส่วนใหญ่อยู่ในระดับมีส่วนร่วมบางครั้ง ร้อยละ 20.3

สมมติฐานที่ 3.3 การฝึกอบรมสมาชิกสหกรณ์ มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตารางที่ 33 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการฝึกอบรมสมาชิกสหกรณ์ กับระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด ในการดำเนินงานรวบรวมผลผลิตของสมาชิก

การฝึกอบรมสมาชิกสหกรณ์	ระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานรวบรวมผลผลิตของสมาชิก		รวม	x^2	p-value
	มีส่วนร่วมบางครั้ง ร้อยละ	มีส่วนร่วมทุกครั้ง ร้อยละ			
น้อย (ไม่เคยได้รับการฝึกอบรม)	9 (81.8%)	2 (18.2%)	11 (100.0%)	17.205**	0.000
ปานกลาง (1 ครั้งต่อปี)	98 (66.7%)	49 (33.3%)	147 (100.0%)		
มาก (2 ครั้งต่อปี)	27 (39.1%)	42 (60.9%)	69 (100.0%)		
รวม	**134 (59.0%)**	**93 (41.0%)**	**227 (100.0%)**		

** หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการฝึกอบรมสมาชิกสหกรณ์กับระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานรวบรวมผลผลิตของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด ในตารางที่ 33 คำนวณได้ค่า x^2 = 17.205 โดยมี d.f. = 2 และได้ค่า p-value = 0.000 (ซึ่งมีค่าน้อยกว่าระดับนัยสำคัญ 0.01) ผลสรุปคือ การฝึกอบรมสมาชิกสหกรณ์มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานรวบรวมผลผลิตของสมาชิกสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01)

สมาชิกสหกรณ์ที่ไม่เคยเข้าร่วมการฝึกอบรม มีส่วนร่วมในการดำเนินงานรวบรวมผลผลิตของสมาชิกอยู่ในระดับมีส่วนร่วมทุกครั้ง ร้อยละ 18.2 และส่วนใหญ่อยู่ในระดับมีส่วนร่วมบางครั้ง ร้อยละ 81.8

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

สมาชิกสหกรณ์ที่เข้าร่วมการฝึกอบรมน้อย (1 ครั้งต่อปี) มีส่วนร่วมในการดำเนินงานรวบรวมผลผลิตของสมาชิกอยู่ในระดับมีส่วนร่วมทุกครั้ง ร้อยละ 33.3 และส่วนใหญ่อยู่ในระดับมีส่วนร่วมบางครั้ง ร้อยละ 66.7

สมาชิกสหกรณ์ที่เข้าร่วมการฝึกอบรมมาก (2 ครั้งต่อปี) มีส่วนร่วมในการดำเนินงานรวบรวมผลผลิตของสมาชิกอยู่ในระดับมีส่วนร่วมทุกครั้ง ร้อยละ 60.9 และส่วนใหญ่อยู่ในระดับมีส่วนร่วมบางครั้ง ร้อยละ 39.1

ตารางที่ 34 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการฝึกอบรมสมาชิกสหกรณ์ กับระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด ในการดำเนินงานจัดหาปัจจัยการผลิต

การฝึกอบรมสมาชิกสหกรณ์	ระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานจัดหาปัจจัยการผลิต			x^2	p-value
	มีส่วนร่วมบางครั้ง ร้อยละ	มีส่วนร่วมทุกครั้ง ร้อยละ	รวม		
น้อย	6	5	11	7.697*	0.021
(ไม่เคยได้รับการฝึกอบรม)	(54.5%)	(45.5%)	(100.0%)		
ปานกลาง (1 ครั้งต่อปี)	99	48	147		
	(67.3%)	(32.7%)	(100.0%)		
มาก (2 ครั้งต่อปี)	33	36	69		
	(47.8%)	(52.2%)	(100.0%)		
รวม	**138**	**89**	**227**		
	(60.8%)	**(39.2%)**	**(100.0%)**		

* หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการฝึกอบรมสมาชิกสหกรณ์กับระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานจัดหาปัจจัยการผลิต ของสมาชิกสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด ในตารางที่ 34 คำนวณได้ค่า x^2 = 7.697 โดยมี d.f. = 2 และได้ค่า p-value = 0.021 (ซึ่งมีค่าน้อยกว่า

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ระดับนัยสำคัญ 0.05) ผลสรุปคือ การฝึกอบรมสมาชิกสหกรณ์มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานจัดหาปัจจัยการผลิต ของสมาชิกสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05)

สมาชิกสหกรณ์ที่ไม่เคยเข้าร่วมการฝึกอบรม มีส่วนร่วมในการดำเนินงานจัดหาปัจจัยการผลิตของสมาชิกอยู่ในระดับมีส่วนร่วมทุกครั้ง ร้อยละ 45.5 และส่วนใหญ่อยู่ในระดับมีส่วนร่วมบางครั้ง ร้อยละ 54.5

สมาชิกสหกรณ์ที่เข้าร่วมการฝึกอบรมน้อย (1 ครั้งต่อปี) มีส่วนร่วมในการดำเนินงานจัดหาปัจจัยการผลิตของสมาชิกอยู่ในระดับมีส่วนร่วมทุกครั้ง ร้อยละ 32.7 และส่วนใหญ่อยู่ในระดับมีส่วนร่วมบางครั้ง ร้อยละ 67.3

สมาชิกสหกรณ์ที่เข้าร่วมการฝึกอบรมมาก (2 ครั้งต่อปี) ส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการดำเนินงานจัดหาปัจจัยการผลิตของสมาชิกอยู่ในระดับมีส่วนร่วมทุกครั้ง ร้อยละ 52.2 และอยู่ในระดับมีส่วนร่วมบางครั้ง ร้อยละ 47.8

สมมติฐานที่ 4 ปัจจัยการได้รับข่าวสารเกี่ยวกับสหกรณ์ มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด ในการดำเนินงานรวบรวมผลผลิตของสมาชิก ซึ่งแยกเป็นสมมติฐานย่อย คือ

สมมติฐานที่ 4.1 การเปิดรับข่าวสารทางการเกษตรจาก สื่อบุคคล มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตารางที่ 35 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่าง การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสหกรณ์จาก สื่อบุคคล กับระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด ในการดำเนินงานรวบรวมผลผลิตของสมาชิก

การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสหกรณ์จาก สื่อบุคคล	ระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานรวบรวมผลผลิตของสมาชิก		รวม	x^2	p-value
	มีส่วนร่วมบางครั้ง ร้อยละ	มีส่วนร่วมทุกครั้ง ร้อยละ			
เพื่อนสมาชิก	39 (90.7%)	4 (9.3%)	43 (100.0%)	56.524**	0.000
คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์	93 (61.6%)	58 (38.4%)	151 (100.0%)		
ผู้จัดการ และเจ้าหน้าที่สหกรณ์	2 (6.1%)	31 (93.9%)	33 (100.0%)		
รวม	134 (59.0%)	93 (41.0%)	227 (100.0%)		

** หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสหกรณ์จาก สื่อบุคคล กับระดับการมีส่วนร่วม ในการดำเนินงานรวบรวมผลผลิตของสมาชิกสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด ในตารางที่ 35 คำนวณได้ค่า x^2 = 56.524 โดยมี d.f. = 2 และได้ค่า p-value = 0.000 (ซึ่งมีค่าน้อยกว่าระดับนัยสำคัญ 0.01) ผลสรุปคือ การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสหกรณ์จาก สื่อบุคคลมีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานรวบรวมผลผลิตของสมาชิกสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01)

สมาชิกสหกรณ์ที่ได้รับข่าวสารเกี่ยวกับสหกรณ์จากสื่อบุคคล โดยผ่านเพื่อนสมาชิก มีส่วนร่วมในการดำเนินงานรวบรวมผลผลิตของสมาชิกอยู่ในระดับมีส่วนร่วมทุกครั้ง ร้อยละ 9.3 และส่วนใหญ่อยู่ในระดับมีส่วนร่วมบางครั้ง ร้อยละ 90.7

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

สมาชิกสหกรณ์ที่ได้รับข่าวสารเกี่ยวกับสหกรณ์จากสื่อบุคคล โดยผ่านคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ มีส่วนร่วมในการดำเนินงานรวบรวมผลผลิตของสมาชิกอยู่ในระดับมีส่วนร่วมทุกครั้ง ร้อยละ 38.4 และส่วนใหญ่อยู่ในระดับมีส่วนร่วมบางครั้ง ร้อยละ 61.6

สมาชิกสหกรณ์ที่ได้รับข่าวสารเกี่ยวกับสหกรณ์จากสื่อบุคคล โดยผ่านผู้จัดการและเจ้าหน้าที่สหกรณ์ ส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการดำเนินงานรวบรวมผลผลิตของสมาชิกอยู่ในระดับมีส่วนร่วมทุกครั้ง ร้อยละ 93.9 และอยู่ในระดับมีส่วนร่วมบางครั้ง ร้อยละ 6.1

ตารางที่ 36 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่าง การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสหกรณ์จาก สื่อบุคคล กับระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด ในการดำเนินงานจัดหาปัจจัยการผลิต

การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสหกรณ์จาก สื่อบุคคล	**ระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานจัดหาปัจจัยการผลิต**			χ^2	**p-value**
	มีส่วนร่วมบางครั้ง ร้อยละ	**มีส่วนร่วมทุกครั้ง ร้อยละ**	**รวม**		
เพื่อนสมาชิก	39 (90.7%)	4 (9.3%)	43 (100.0%)	26.974**	0.000
คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์	88 (58.3%)	63 (41.7%)	151 (100.0%)		
ผู้จัดการและเจ้าหน้าที่สหกรณ์	11 (33.3%)	22 (66.7%)	33 (100.0%)		
รวม	**138 (60.8%)**	**89 (39.2%)**	**227 (100.0%)**		

** หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสหกรณ์จาก สื่อบุคคล กับระดับการมีส่วนร่วม ในการดำเนินงานจัดหาปัจจัยการผลิตของสมาชิกสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด ในตารางที่ 36 คำนวณได้ค่า χ^2 = 26.974 โดยมี d.f. = 2 และได้ค่า p-value =

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

0.000 (ซึ่งมีค่าน้อยกว่าระดับนัยสำคัญ 0.01) ผลสรุปคือ การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสหกรณ์จาก สื่อบุคคลของสมาชิกสหกรณ์ มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานจัดหาปัจจัยการผลิต ของสมาชิกสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01)

สมาชิกสหกรณ์ที่ได้รับข่าวสารเกี่ยวกับสหกรณ์จาก สื่อบุคคล โดยผ่านเพื่อนสมาชิก มีส่วนร่วมในการดำเนินงานจัดหาปัจจัยการผลิตของสมาชิกอยู่ในระดับมีส่วนร่วมทุกครั้ง ร้อยละ 9.3 และส่วนใหญ่อยู่ในระดับมีส่วนร่วมบางครั้ง ร้อยละ 90.7

สมาชิกสหกรณ์ที่ได้รับข่าวสารเกี่ยวกับสหกรณ์จาก สื่อบุคคล โดยผ่านคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ มีส่วนร่วมในการดำเนินงานจัดหาปัจจัยการผลิตของสมาชิกอยู่ในระดับมีส่วนร่วมทุกครั้ง ร้อยละ 41.7 และส่วนใหญ่อยู่ในระดับมีส่วนร่วมบางครั้ง ร้อยละ 58.3

สมาชิกสหกรณ์ที่ได้รับข่าวสารเกี่ยวกับสหกรณ์จาก สื่อบุคคล โดยผ่านผู้จัดการและเจ้าหน้าที่สหกรณ์ ส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการดำเนินงานจัดหาปัจจัยการผลิตของสมาชิกอยู่ในระดับมีส่วนร่วมทุกครั้ง ร้อยละ 66.7 และอยู่ในระดับมีส่วนร่วมบางครั้ง ร้อยละ 33.3

สมมติฐานที่ 4.2 การเปิดรับข่าวสารทางการเกษตรจาก สื่อกิจกรรม มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตารางที่ 37 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสหกรณ์จาก สื่อกิจกรรม กับระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด ในการดำเนินงานรวบรวมผลผลิตของสมาชิก

การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสหกรณ์จากสื่อกิจกรรม	ระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานรวบรวมผลผลิตของสมาชิก		รวม	x^2	p-value
	มีส่วนร่วมบางครั้ง ร้อยละ	มีส่วนร่วมทุกครั้ง ร้อยละ			
การสัมมนา	54 (56.3%)	42 (43.8%)	96 (100.0%)	0.537 (ns)	0.765
การสาธิต	56 (60.9%)	36 (39.1%)	92 (100.0%)		
การจัดนิทรรศการ	24 (61.5%)	15 (38.5%)	39 (100.0%)		
รวม	**134 (59.0%)**	**93 (41.0%)**	**227 (100.0%)**		

ns หมายถึง ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสหกรณ์จากสื่อกิจกรรม กับระดับการมีส่วนร่วม ในการดำเนินงานรวบรวมผลผลิตของสมาชิกสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด ในตารางที่ 37 คำนวณได้ค่า x^2 = 0.537 โดยมี d.f. = 2 และได้ค่า p-value = 0.765 (ซึ่งมีค่ามากกว่าระดับนัยสำคัญ 0.05) ผลสรุปคือ การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสหกรณ์จากสื่อกิจกรรม ของสมาชิกสหกรณ์ไม่มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานรวบรวมผลผลิตของสมาชิกสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05)

สมาชิกสหกรณ์ที่ได้ข่าวสารเกี่ยวกับสหกรณ์จากสื่อกิจกรรม โดยผ่านการสัมมนา มีส่วนร่วมในการดำเนินงานรวบรวมผลผลิตของสมาชิกอยู่ในระดับมีส่วนร่วมทุกครั้ง ร้อยละ 43.8 และส่วนใหญ่อยู่ในระดับมีส่วนร่วมบางครั้ง ร้อยละ 56.3

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

สมาชิกสหกรณ์ที่ได้ข่าวสารเกี่ยวกับสหกรณ์จากสื่อกิจกรรม โดยผ่านการสาธิต มีส่วนร่วมในการดำเนินงานรวบรวมผลผลิตของสมาชิกอยู่ในระดับทุกครั้ง ร้อยละ 39.1 และส่วนใหญ่อยู่ในระดับมีส่วนร่วมบางครั้ง ร้อยละ 60.9

สมาชิกสหกรณ์ที่ได้ข่าวสารเกี่ยวกับสหกรณ์จากสื่อกิจกรรม โดยผ่านการจัดนิทรรศการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานรวบรวมผลผลิตของสมาชิกอยู่ในระดับมีส่วนร่วมทุกครั้ง ร้อยละ 38.5 และส่วนใหญ่อยู่ในระดับมีส่วนร่วมบางครั้ง ร้อยละ 61.5

ตารางที่ 38 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสหกรณ์จาก สื่อกิจกรรม กับระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด ในการดำเนินงานจัดหาปัจจัยการผลิต

การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสหกรณ์จากสื่อกิจกรรม	ระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานจัดหาปัจจัยการผลิต		รวม	x^2	p-value
	มีส่วนร่วมบางครั้ง ร้อยละ	มีส่วนร่วมทุกครั้ง ร้อยละ			
การสัมมนา	54	42	96	1.591	0.451
	(56.3%)	(43.8%)	(100.0%)	(ns)	
การสาธิต	58	34	92		
	(63.0%)	(37.0%)	(100.0%)		
การจัดนิทรรศการ	26	13	39		
	(66.7%)	(33.3%)	(100.0%)		
รวม	**138**	**89**	**227**		
	(60.8%)	**(39.2%)**	**(100.0%)**		

ns หมายถึง ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสหกรณ์จาก สื่อกิจกรรม กับระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานจัดหาปัจจัยการผลิตของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด ในตารางที่ 38 คำนวณได้ค่า χ^2 = 1.591 โดยมี d.f. = 2 และได้ค่า p-value = 0.451 (ซึ่งมีค่ามากกว่าระดับนัยสำคัญ 0.05) ผลสรุปคือ การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสหกรณ์จาก สื่อกิจกรรม ของสมาชิกสหกรณ์ไม่มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานจัดหาปัจจัยการผลิตของสมาชิกสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05)

สมาชิกสหกรณ์ที่ได้รับข่าวสารเกี่ยวกับสหกรณ์จาก สื่อกิจกรรม โดยผ่านการสัมมนา มีส่วนร่วมในการดำเนินงานจัดหาปัจจัยการผลิตของสมาชิกอยู่ในระดับมีส่วนร่วมทุกครั้ง ร้อยละ 43.8 และส่วนใหญ่อยู่ในระดับมีส่วนร่วมบางครั้ง ร้อยละ 56.3

สมาชิกสหกรณ์ที่การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสหกรณ์จาก สื่อกิจกรรม โดยผ่านการสาธิตมีส่วนร่วมในการดำเนินงานจัดหาปัจจัยการผลิตของสมาชิกอยู่ในระดับมีส่วนร่วมทุกครั้ง ร้อยละ 37.0 และส่วนใหญ่อยู่ในระดับมีส่วนร่วมบางครั้ง ร้อยละ 63.0

สมาชิกสหกรณ์ที่การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสหกรณ์จาก สื่อกิจกรรม โดยผ่านการจัดนิทรรศการส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการดำเนินงานจัดหาปัจจัยการผลิตของสมาชิกอยู่ในระดับมีส่วนร่วมทุกครั้ง ร้อยละ 33.3 และอยู่ในระดับมีส่วนร่วมบางครั้ง ร้อยละ 66.7

สมมติฐานที่ 4.3 การเปิดรับข่าวสารทางการเกษตรจาก สื่อมวลชน มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตารางที่ 39 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่าง การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสหกรณ์จาก สื่อมวลชน กับระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด ในการดำเนินงานรวบรวมผลผลิตของสมาชิก

การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสหกรณ์จาก สื่อมวลชน	ระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานรวบรวมผลผลิตของสมาชิก			x^2	p-value
	มีส่วนร่วมบางครั้ง ร้อยละ	มีส่วนร่วมทุกครั้ง ร้อยละ	รวม		
วิทยุ	16 (53.3%)	14 (46.7%)	30 (100.0%)	22.266**	0.000
โทรทัศน์	81 (69.2%)	36 (30.8%)	117 (100.0%)		
อินเทอร์เน็ต	25 (65.8%)	13 (34.2%)	38 (100.0%)		
หนังสือพิมพ์/วารสารที่เกี่ยวกับสหกรณ์	12 (28.6%)	30 (71.4%)	42 (100.0%)		
รวม	**134 (59.0%)**	**93 (41.0%)**	**227 (100.0%)**		

** หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสหกรณ์ จากสื่อมวลชน กับระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานรวบรวมผลผลิตของสมาชิกสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด ในตารางที่ 39 คำนวณได้ค่า x^2 = 22.266 โดยมี d.f. = 3 และได้ค่า p-value = 0.000 (ซึ่งมีค่าน้อยกว่าระดับนัยสำคัญ 0.01) ผลสรุปคือ การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสหกรณ์จาก สื่อมวลชน

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ของสมาชิกสหกรณ์มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานรวบรวมผลผลิต ของสมาชิกสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01)

สมาชิกสหกรณ์ที่ได้รับข่าวสารเกี่ยวกับสหกรณ์จาก สื่อมวลชน โดยผ่านวิทยุ มีระดับมีในการดำเนินงานรวบรวมผลผลิตของสมาชิกอยู่ในระดับมีส่วนร่วมทุกครั้ง ร้อยละ 46.7 และส่วนใหญ่อยู่ในระดับมีส่วนร่วมบางครั้ง ร้อยละ 53.3

สมาชิกสหกรณ์ที่ได้รับข่าวสารเกี่ยวกับสหกรณ์จาก สื่อมวลชน โดยผ่านโทรทัศน์ มีส่วนร่วมในการดำเนินงานรวบรวมผลผลิตของสมาชิกอยู่ในระดับมีส่วนร่วมทุกครั้ง ร้อยละ 30.8 และส่วนใหญ่อยู่ในระดับมีส่วนร่วมบางครั้ง ร้อยละ 69.2

สมาชิกสหกรณ์ที่ได้รับข่าวสารเกี่ยวกับสหกรณ์จาก สื่อมวลชน โดยผ่านอินเทอร์เน็ต มีส่วนร่วมในการดำเนินงานรวบรวมผลผลิตของสมาชิกอยู่ในระดับมีส่วนร่วมทุกครั้ง ร้อยละ 34.2 และส่วนใหญ่อยู่ในระดับมีส่วนร่วมบางครั้ง ร้อยละ 65.8

สมาชิกสหกรณ์ที่ได้รับข่าวสารเกี่ยวกับสหกรณ์จาก สื่อมวลชน โดยผ่านหนังสือพิมพ์/วารสารที่เกี่ยวกับสหกรณ์ ส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการดำเนินงานรวบรวมผลผลิตของสมาชิกอยู่ในระดับมีส่วนร่วมทุกครั้ง ร้อยละ 71.4 และอยู่ในระดับมีส่วนร่วมบางครั้ง ร้อยละ 28.6

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตารางที่ 40 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่าง การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสหกรณ์จาก สื่อมวลชน กับระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด ในการดำเนินงานจัดหาปัจจัยการผลิต

การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสหกรณ์จาก สื่อมวลชน	ระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานจัดหาปัจจัยการผลิต		รวม	x^2	p-value
	มีส่วนร่วมบางครั้ง ร้อยละ	มีส่วนร่วมทุกครั้ง ร้อยละ			
วิทยุ	14 (46.7%)	16 (53.3%)	30 (100.0%)	14.422**	0.002
โทรทัศน์	82 (70.1%)	35 (29.9%)	117 (100.0%)		
อินเทอร์เน็ต	25 (65.8%)	13 (34.2%)	38 (100.0%)		
หนังสือพิมพ์/วารสารที่เกี่ยวกับสหกรณ์	17 (40.5%)	25 (59.5%)	42 (100.0%)		
รวม	**138 (60.8%)**	**89 (39.2%)**	**227 (100.0%)**		

** หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสหกรณ์จาก สื่อมวลชน กับระดับการมีส่วนร่วม ในการดำเนินงานจัดหาปัจจัยการผลิตของสมาชิกสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด ในตารางที่ 40 คำนวณได้ค่า x^2 = 14.422 โดยมี d.f. = 3 และได้ค่า p-value = 0.002 (ซึ่งมีค่าน้อยกว่าระดับนัยสำคัญ 0.01) ผลสรุปคือ การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสหกรณ์จากสื่อมวลชน ของสมาชิกสหกรณ์มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานจัดหาปัจจัยการผลิตของสมาชิกสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01)

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

สมาชิกสหกรณ์ที่ได้รับข่าวสารเกี่ยวกับสหกรณ์จาก สื่อมวลชน โดยผ่านวิทยุ ส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการดำเนินงานจัดหาปัจจัยการผลิตของสมาชิกอยู่ในระดับมีส่วนร่วมทุกครั้ง ร้อยละ 53.3 และอยู่ในระดับไม่มีส่วนร่วม ร้อยละ 46.7

สมาชิกสหกรณ์ที่การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสหกรณ์จาก สื่อมวลชน โดยผ่านโทรทัศน์ มีส่วนร่วมในการดำเนินงานจัดหาปัจจัยการผลิตของสมาชิกอยู่ในระดับมีส่วนร่วมทุกครั้ง ร้อยละ 29.9 และส่วนใหญ่อยู่ในระดับมีส่วนร่วมบางครั้ง ร้อยละ 70.1

สมาชิกสหกรณ์ที่การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสหกรณ์จาก สื่อมวลชน โดยผ่านอินเทอร์เน็ต มีส่วนร่วมในการดำเนินงานจัดหาปัจจัยการผลิตของสมาชิกอยู่ในระดับมีส่วนร่วมทุกครั้ง ร้อยละ 34.2 และส่วนใหญ่อยู่ในระดับมีส่วนร่วมบางครั้ง ร้อยละ 65.8

สมาชิกสหกรณ์ที่การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสหกรณ์จาก สื่อมวลชน โดยผ่านหนังสือพิมพ์/วารสารที่เกี่ยวกับสหกรณ์ ส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการดำเนินงานจัดหาปัจจัยการผลิตของสมาชิกอยู่ในระดับมีส่วนร่วมทุกครั้ง ร้อยละ59.5 และอยู่ในระดับมีส่วนร่วมบางครั้ง ร้อยละ 40.5

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตารางที่ 41 สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน

การทดสอบสมมติฐาน	ระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกสหกรณ์	
	ไม่มีความสัมพันธ์	มีความสัมพันธ์
1. ปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด		
1.1 เพศมีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด		
การดำเนินงานรวบรวมผลผลิต	✓	
การดำเนินงานจัดหาปัจจัยการผลิต	✓	
1.2 อายุมีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด		
การดำเนินงานรวบรวมผลผลิต	✓	
การดำเนินงานจัดหาปัจจัยการผลิต		✓
1.3 ระดับการศึกษามีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด		
การดำเนินงานรวบรวมผลผลิต		✓
การดำเนินงานจัดหาปัจจัยการผลิต		✓
1.4 จำนวนสมาชิกในครัวเรือนมีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด		
การดำเนินงานรวบรวมผลผลิต		✓
การดำเนินงานจัดหาปัจจัยการผลิต		✓
1.5 ระยะเวลาที่เป็นสมาชิกของสหกรณ์มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด		
การดำเนินงานรวบรวมผลผลิต		✓
การดำเนินงานจัดหาปัจจัยการผลิต	✓	

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตารางที่ 41 (ต่อ)

การทดสอบสมมติฐาน	ระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกสหกรณ์	
	ไม่มีความสัมพันธ์	มีความสัมพันธ์
2. ปัจจัยพื้นฐานทางเศรษฐกิจ มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด		
2.1 พื้นที่ปลูกยางพารา มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด		
การดำเนินงานรวบรวมผลผลิต		✓
การดำเนินงานจัดหาปัจจัยการผลิต		✓
2.2 จำนวนแรงงาน มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด		
การดำเนินงานรวบรวมผลผลิต		✓
การดำเนินงานจัดหาปัจจัยการผลิต		✓
2.3 จำนวนต้นยางที่ให้ผลผลิต มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด		
การดำเนินงานรวบรวมผลผลิต		✓
การดำเนินงานจัดหาปัจจัยการผลิต		✓
2.4 ปริมาณผลผลิตยางพารา มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด		
การดำเนินงานรวบรวมผลผลิต		✓
การดำเนินงานจัดหาปัจจัยการผลิต		✓
2.5 รายได้จากการจำหน่ายแผ่นยางดิบ มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด		
การดำเนินงานรวบรวมผลผลิต		✓
การดำเนินงานจัดหาปัจจัยการผลิต		✓
2.6 รายจ่ายจากการผลิตยางแผ่นดิบ มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด		
การดำเนินงานรวบรวมผลผลิต		✓
การดำเนินงานจัดหาปัจจัยการผลิต		✓

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตารางที่ 41 (ต่อ)

การทดสอบสมมติฐาน	ระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกสหกรณ์	
	ไม่มีความสัมพันธ์	มีความสัมพันธ์
3. ปัจจัยพื้นฐานทางสังคม มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด		
3.1 การประชุมสมาชิกสหกรณ์ มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด		
การดำเนินงานรวบรวมผลผลิต		✓
การดำเนินงานจัดหาปัจจัยการผลิต		✓
3.2 การศึกษาดูงาน มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด		
การดำเนินงานรวบรวมผลผลิต		✓
การดำเนินงานจัดหาปัจจัยการผลิต		✓
3.3 การฝึกอบรมสมาชิกสหกรณ์ มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด		
การดำเนินงานรวบรวมผลผลิต		✓
การดำเนินงานจัดหาปัจจัยการผลิต		✓
4. ปัจจัยการได้รับข่าวสารเกี่ยวกับสหกรณ์ มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด		
4.1 การเปิดรับข่าวสารทางเกี่ยวกับสหกรณ์จาก สื่อบุคคล มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด		
การดำเนินงานรวบรวมผลผลิต		✓
การดำเนินงานจัดหาปัจจัยการผลิต		✓
4.2 การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสหกรณ์จาก สื่อกิจกรรม มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด		
การดำเนินงานรวบรวมผลผลิต	✓	
การดำเนินงานจัดหาปัจจัยการผลิต	✓	

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตารางที่ 41 (ต่อ)

การทดสอบสมมติฐาน	ระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกสหกรณ์	
	ไม่มีความสัมพันธ์	มีความสัมพันธ์
4.3 การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสหกรณ์จาก สื่อมวลชน มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด		
การดำเนินงานรวบรวมผลผลิต		✓
การดำเนินงานจัดหาปัจจัยการผลิต		✓

ตอนที่ 7 ปัญหาและข้อเสนอแนะของสมาชิกในการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด

ปัญหาในการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด

ปัญหาหนี้สินของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด

1. หนี้ค้างชำระจากการบริหารงานของคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ชุดเก่า ส่งผลให้เกิดการขาดสภาพคล่องในการจัดหาเงินทุนเพื่อใช้ในการจัดซื้อ หรือการจัดหาสิ่งของที่จำเป็นมาจำหน่ายแก่สมาชิก สินค้าและปัจจัยที่ใช้ในการผลิตที่นำมาจำหน่ายแก่สมาชิก ไม่ได้ตรงตามความต้องการของสมาชิก ส่งผลให้สมาชิกสหกรณ์ต้องไปซื้อสินค้าและปัจจัยการผลิตจากร้านค้า หรือผู้แทนขายที่เป็นตัวแทนจำหน่ายมากกว่ามาใช้บริการจากทางสหกรณ์

2. การชำระเงินกู้ของลูกหนี้ จากการกู้เงินเพื่อใช้ซื้อปัจจัยการผลิตจากสหกรณ์ซึ่งได้รับจากทางสหกรณ์ ไม่ตรงตามเวลาและไม่เป็นไปตามเงื่อนไขเมื่อครบกำหนดชำระเงิน ปัญหาที่ตามมาคือส่งผลให้เกิดการขาดสภาพคล่องในการจัดหาเงินทุนเพื่อใช้ในการจัดซื้อ หรือการจัดหาสิ่งของที่จำเป็นมาจำหน่ายแก่สมาชิก

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ข้อเสนอแนะในการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด

การเพิ่มเปิดศูนย์กระจายสินค้าและปัจจัยการผลิต ให้แก่สมาชิกสหกรณ์ และการปรับปรุงคุณภาพของผลผลิต

1. แผนการดำเนินงานในอนาคตอาจมีการเปิดศูนย์เพื่อกระจายสินค้าและปัจจัยการผลิตอีก 1 ศูนย์ นอกเหนือจากความสะดวกสบายและลดค่าใช้จ่ายในการเดินทางเพื่อมาหาซื้อ สินค้าและปัจจัยการผลิตยางแผ่นดิบของสมาชิกสหกรณ์แล้ว การเปิดศูนย์กระจายสินค้าและปัจจัยการผลิตเป็นการเพิ่มช่องทางเพื่อขยายสินเชื่อให้แก่สมาชิกสหกรณ์อีกด้วย

2. การปรับปรุงคุณภาพของผลผลิตยางพาราในทางวิชาการสามารถทำได้หลายวิธีการ แต่การปรับปรุงคุณภาพของผลผลิตยางพาราที่ทางสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัดได้เสนอแนะคือ แผนการดำเนินงานในอนาคตจะต้องมีการสร้างโรงงานแปรรูปยางพารา ประธานกรรมการตลอดจนสมาชิกของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องไม่ว่าจะกรมส่งเสริมสหกรณ์จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ประจำจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ สำนักงานสงเคราะห์กองทุนสวนยางประจำจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จะเป็นแกนนำหลักในการขับเคลื่อนให้มีโรงงานแปรรูปยางพารา อยู่ภายในพื้นที่ แผนการดำเนินนี้ยังไม่ชัดเจนว่าจะเป็นไปในทิศทางใด แต่สิ่งที่แน่นอนคือต่อไปขบวนการผลิตยางแผ่นดิบ รวมไปจนถึงการรับซื้อยางแผ่นดิบของสหกรณ์จะต้องมีการเข้มงวดมากขึ้น เพื่อให้ได้ยางแผ่นดิบที่มีคุณภาพ และสามารถนำไปสู่ขบวนการแปรรูปได้อย่างมีคุณภาพต่อไป

ข้อวิจารณ์

จากการศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด ในอำเภอบางสะพานน้อย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยศึกษาการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานรวบรวมผลผลิตของสมาชิก และการดำเนินงานจัดหาปัจจัยการผลิต และผู้วิจัยได้ทำการศึกษาจากสมาชิกสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด จำนวน 227 ราย ซึ่งแบ่งผลการวิจัยออกเป็น 7 ตอน จากการศึกษาได้ข้อวิจารณ์ดังนี้

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตอนที่ 1 ปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล

จากการวิจัย พบว่าเพศของสมาชิกสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ร้อยละ 59.5 นอกนั้นเป็นเพศหญิง ร้อยละ 40.5 อาจเนื่องจากผู้หญิงยังคงต้องทำหน้าที่เป็นแม่บ้าน เลี้ยงบุตร ส่วนผู้ชายก็ยังคงเป็นฝ่ายทำงานเพื่อหาเลี้ยงครอบครัว การเข้าเป็นสมาชิกสหกรณ์โดยส่วนใหญ่จึงเป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ธัญวัลย์กล้ารอด (2550) ที่ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองระยอง จำกัด ซึ่งพบว่ากลุ่มตัวอย่างโดยส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ในส่วนของอายุของสมาชิกสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง มีอายุน้อยที่สุดคือ 14 ปี และมีอายุมากที่สุดคือ 60 ปี แต่ พบว่าส่วนใหญ่สมาชิกสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด มีอายุ 48-60 ปี ร้อยละ 37.9 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะคนรุ่นใหม่ยังคงอยู่ในวัยศึกษา หรืออาจไม่ได้ทำอาชีพเกษตรกรรมเป็นชาวสวนยางพารา ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ เพ็ญจุรี ทับอุไร (2552) ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาสหกรณ์ กรณีศึกษาสหกรณ์ การเกษตรบางบัวทอง จำกัด จังหวัดนนทบุรี ซึ่งว่า ปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่มีอายุ 51-60 ปี

ระดับการศึกษา พบว่า สมาชิกสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ร้อยละ 46.7 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการเข้าร่วมเป็นสมาชิกใดๆของกลุ่มต่างๆ ผู้ที่จะเข้าร่วมนั้นจะต้องเข้าใจถึงวัตถุประสงค์ และประโยชน์ที่จะได้รับ จากการรวมกลุ่มนั้นๆ จึงตัดสินใจเข้าร่วม ในกรณีการเข้าร่วมเป็นสมาชิกสหกรณ์ก็เช่นเดียวกัน ก่อนชาวสวนยางพาราจะเข้าร่วมเป็นสมาชิกสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด จะต้องเข้าเข้าใจถึงวัตถุประสงค์ และประโยชน์ที่จะได้รับจากการเป็นสมาชิกสหกรณ์ จึงตัดสินใจเข้าร่วมเป็นสมาชิกสหกรณ์ ประกอบกับคนสมัยก่อนแม้จะมีหลักสูตรการศึกษาบังคับในระดับประถมศึกษา แต่ก็มีคนจำนวนไม่น้อยที่จบการศึกษาในระดับมัธยมศึกษา สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ จิระ มังคละรังสี (2548) ที่ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในกิจกรรมสหกรณ์ปศุสัตว์เขาขลุง ราชบุรี จำกัด พบว่า ปัจจัย ด้าน ระดับการศึกษา ความรู้ ความเข้าใจในหลักการสหกรณ์ มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของสมาชิก ในกิจกรรมสหกรณ์ปศุสัตว์เขาขลุง ราชบุรี

จำนวนสมาชิกในครัวเรือน พบว่า สมาชิกสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด ส่วนใหญ่มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือน 5-7 คน มีจำนวนสมาชิกน้อยที่สุดคือ 1 คน และมากที่สุด คือ 7 คน ทั้งนี้เพราะคนสมัยก่อนยังขาดความรู้ในการคุมกำเนิด จึงส่งผลให้จำนวนสมาชิกในครัวเรือน

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ของสมาชิกสหกรณ์มีจำนวนสมาชิกค่อนไปทางที่มาก รวมถึงครอบครัวส่วนใหญ่ในต่างจังหวัดยังคงอยู่รวมกันเป็นครอบครัวใหญ่ แบบเครือญาติ จำนวนสมาชิกในครัวเรือนจึงมากตามไปด้วย สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ เพ็ญจุรี ทับอุไร (2552)ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาสหกรณ์ กรณีศึกษาสหกรณ์ การเกษตรบางบัวทอง จำกัด จังหวัดนนทบุรี ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล ส่วนใหญ่มี สถานภาพสมรสแล้ว

ระยะเวลาที่เป็นสมาชิกของสหกรณ์ พบว่า สมาชิกสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ส่วนมากมีระยะเวลาการเป็นสมาชิกของสหกรณ์ 7 – 13 ปี ร้อยละ 36.6 ระยะเวลาที่เป็นสมาชิกของสหกรณ์น้อยที่สุด คือ 1 ปี และมากที่สุดคือ 13 ปี สอดคล้องกับผลงานวิจัยของธัญวัลย์ กล้ารอด (2550) ได้ศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองระยอง จำกัด ผลการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีระยะเวลาการเป็นสมาชิก 1 – 10 ปี

ตอนที่ 2 ปัจจัยพื้นฐานทางเศรษฐกิจ

จากการวิจัย พบว่า สมาชิกของสหกรณ์มีพื้นที่ปลูกยางพาราน้อยที่สุด 5 ไร่ และมากที่สุดคือ 100 ไร่ โดยเฉลี่ยสมาชิกของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัดมีพื้นที่ปลูกยางพาราเฉลี่ย 22.33 ไร่

จำนวนแรงงาน ของสมาชิกสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด มีจำนวนแรงงานน้อยที่สุดคือ 1 คน และมีมากที่สุดคือ 5 คน ส่วนใหญ่สมาชิกสหกรณ์จะมีแรงงานโดยเฉลี่ย 2.40 คน

จำนวนต้นยางที่ให้ผลผลิต ของสมาชิกสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด มีจำนวนต้นยางที่ให้ผลผลิตน้อยที่สุด คือ 50 ต้นต่อไร่ และมากที่สุดคือ 80 ต้นต่อไร่ สมาชิกของสหกรณ์มีจำนวนต้นยางที่ให้ผลผลิตโดยเฉลี่ย 63.48 ต้นต่อไร่

ปริมาณผลผลิตยางพารา ของสมาชิกสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด มีปริมาณผลผลิตยางพาราน้ำหนักน้อยที่สุด คือ 2 กิโลกรัมต่อไร่ และมากที่สุดคือ 5 กิโลกรัมต่อไร่ สมาชิกของสหกรณ์มีปริมาณผลผลิตยางพาราโดยเฉลี่ย 3.40 กิโลกรัมต่อไร่

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

รายได้จากการจำหน่ายแผ่นยางดิบ ของสมาชิกสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด สมาชิกสหกรณ์มีรายได้จากการจำหน่ายแผ่นยางดิบน้อยที่สุดคือ 800 บาทต่อไร่และมากที่สุดคือ 6,000 บาทต่อไร่ โดยเฉลี่ยสมาชิกของสหกรณ์มีรายได้จากการจำหน่ายแผ่นยางดิบประมาณ 2,137.00 บาทต่อไร่

รายจ่ายจากการผลิตยางแผ่นดิบ ของสมาชิกสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด สมาชิกสหกรณ์มีรายจ่ายจากการผลิตยางแผ่นดิบน้อยที่สุด 500 บาทต่อไร่ และมากที่สุด 4,500 บาทต่อไร่ โดยเฉลี่ยสมาชิกของสหกรณ์มีรายจ่ายจากการจำหน่ายแผ่นยางดิบ 2,046.01 บาทต่อไร่

จากผลการวิจัยจะเห็นได้ว่า ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับปัจจัยทางเศรษฐกิจ ได้แก่ พื้นที่ปลูกยางพารา จำนวนแรงงาน จำนวนต้นยางที่ให้ผลผลิต ปริมาณผลผลิตยางพารา รายได้จากการจำหน่ายแผ่นยางดิบ และรายจ่ายจากการผลิตยางแผ่นดิบ จากข้อมูลในส่วนของปัจจัยพื้นฐานทางเศรษฐกิจเหล่านี้จะนำไปสู่การประกอบการตัดสินใจในการมีส่วนร่วมของการดำเนินกิจกรรมของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด เป็นที่ทราบได้ทั่วไปว่า หากบุคคลใด หรือครัวเรือนใดที่มีฐานะเศรษฐกิจที่ดี การแบ่งปันประโยชน์เพื่อส่วนรวมย่อมเป็นสิ่งที่ตาม แต่หากบุคคลใด หรือครัวเรือนใดที่มีฐานะเศรษฐกิจไม่ดีเท่าที่ควร การแบ่งปันประโยชน์เพื่อส่วนรวมย่อมเป็นสิ่งทำได้อย่างมีขีดจำกัด ซึ่งเป็นสิ่งที่มนุษย์ทุกคนทราบกันดีอยู่แล้ว ข้อมูลที่ได้จากการวิจัยเป็นเพียงข้อมูลพื้นฐานในส่วนของปัจจัยพื้นฐานทางเศรษฐกิจเท่านั้น ในแง่ของพื้นที่ปลูกยางพารา และจำนวนแรงงาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศุภกาญจน์ นันทะวรการ (2544) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่องพัฒนาการของกลุ่มรวมยาง และผลกระทบที่มีต่อการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนชนบท กรณีศึกษากลุ่มรวมยางอำเภอนาทวี จังหวัดสงขลา ผลการวิจัยพบว่า ครัวเรือนมีสถานะทางเศรษฐกิจต่างกัน ตามการครอบครองปัจจัยทางการผลิต ที่สำคัญของระบบการผลิตยาง คือ ที่ดินและแรงงาน ส่งผลให้ระบบความสัมพันธ์ทางสังคมของแต่ละครัวเรือนที่สังกัดในชุมชนแตกต่างกันตามไปด้วย ในส่วนของรายได้จากการจำหน่ายแผ่นยางดิบ หมายถึง ราคาของผลผลิต หรือยางแผ่นดิบ ที่สมาชิกสหกรณ์จะได้รับ และรายจ่ายจากการผลิตยางแผ่นดิบ หมายถึง ต้นทุนที่สมาชิกสหกรณ์ลงทุนไปในกระบวนการผลิตยางแผ่นดิบ สอดคล้องกับงานวิจัยของ นาฏยา ประชุมรัตน์ (2553) ได้ศึกษาการวิเคราะห์การผลิตและการตลาดของน้ำยางสดและยางพาราแผ่นดิบของชาวสวนยางพาราในตำบลขุนทะเล อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี พบว่าการที่เกษตรกรจะเลือกหรือตัดสินใจจะผลิตยางชนิดใดนั้นก็ต้องขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายอย่าง เช่น ต้นทุนในการผลิต ขนาดของพื้นที่ปลูกยาง ราคายางพารา เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีงานวิจัยของชัยรัตน์ ศิริเจริญ (2530) ได้ทำการวิจัยเรื่องสภาวะ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

การผลิตยางพาราของชาวสวนยางพ้นการสงเคราะห์ จังหวัดจันทบุรี ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาคือ ชาวสวนยางส่วนใหญ่ เป็นเจ้าของสวนยางรายย่อย มีเนื้อที่สวนยางถือครองเฉลี่ยครอบครัวละ 15.14 ไร่ และมีรายได้ต่อปี เฉลี่ยครอบครัวละ 27,500 บาท ซึ่งข้อมูลเหล่านี้ เป็นข้อมูลพื้นฐานที่ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาในส่วนของปัจจัยพื้นฐานทางเศรษฐกิจ

ตอนที่ 3 ปัจจัยพื้นฐานทางสังคม

จากการวิจัย พบว่า สมาชิกสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด มีการเข้าร่วมประชุมสมาชิกสหกรณ์น้อยที่สุดคือ 1 ครั้งต่อปี และมากที่สุด 3 ครั้งต่อปี โดยเฉลี่ยสมาชิกสหกรณ์เข้าร่วมการประชุมสมาชิกสหกรณ์ 2.11 ครั้งต่อปี

การศึกษาดูงาน ของสมาชิกสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด สมาชิกสหกรณ์มีการเข้าร่วมศึกษาดูงานที่ 1-2 ครั้งต่อปี และมีสมาชิกสหกรณ์บางคนไม่เคยเข้าร่วมศึกษาดูงาน โดยเฉลี่ยสมาชิกของสหกรณ์มีการศึกษาดูงาน 1.33 ครั้งต่อปี

การฝึกอบรมของสมาชิกสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด สมาชิกสหกรณ์เข้าร่วมการฝึกอบรม 1-2 ครั้งต่อปี และมีสมาชิกสหกรณ์บางคนไม่เคยเข้าร่วมศึกษาดูงาน โดยเฉลี่ยสมาชิกของสหกรณ์เข้าร่วมการฝึกอบรมสมาชิกสหกรณ์ 1.26 ครั้งต่อปี

จากผลการวิจัยจะเห็นได้ว่า สมาชิกสหกรณ์มีความจำเป็นที่จะต้องมีการเข้าร่วมประชุมสมาชิกสหกรณ์ เพื่อรับทราบความเป็นไปของสหกรณ์ทั้งในอดีต ปัจจุบัน รวมถึงแนวทางการดำเนินในอนาคต และนอกจากนี้สมาชิกสหกรณ์มีความจำเป็นที่จะต้องได้รับการศึกษาดูงาน และการฝึกอบรม เพื่อพัฒนาความรู้ ทักษะ และเพื่อเพิ่มพูนความรู้จากประสบการณ์เดิม เพื่อนำไปสู่การพัฒนาในการดำเนินกิจกรรมของสหกรณ์ให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ได้วางไว้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธัญวัลย์ กล้ารอด (2550) ที่ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองระยอง จำกัด พบว่าสมาชิกกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีส่วนร่วมกับสหกรณ์ในด้านต่างๆในระดับสูง ไม่ว่าจะเป็นการเข้าร่วมประชุม การเข้ารับการอบรม การฝากเงินกับสหกรณ์ ตลอดจนการซื้อสินค้าจากสหกรณ์

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตอนที่ 4 ปัจจัยการได้รับข่าวสารเกี่ยวกับสหกรณ์

จากการวิจัย พบว่า การได้รับข่าวสารเกี่ยวกับสหกรณ์ของสมาชิกสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด โดยผ่านสื่อบุคคล สมาชิกสหกรณ์ร้อยละ 66.5 ได้รับข่าวสารเกี่ยวกับสหกรณ์โดยผ่านคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ การได้รับข่าวสารเกี่ยวกับสหกรณ์ผ่านสื่อกิจกรรม ร้อยละ 42.3 ของสมาชิกสหกรณ์ได้รับข่าวสารเกี่ยวกับสหกรณ์โดยผ่านการสัมมนา และการได้รับข่าวสารเกี่ยวกับสหกรณ์ผ่านสื่อมวลชน สมาชิกสหกรณ์ ร้อยละ 51.5ได้รับข่าวสารเกี่ยวกับสหกรณ์โดยผ่านโทรทัศน์

จากการวิจัยครั้งนี้จะเห็นได้ว่า สมาชิกสหกรณ์มีความจำเป็นที่จะต้องมีการเปิดรับข่าวสารเป็นอย่างยิ่ง ไม่ว่าจะผ่านโดยผ่านสื่อบุคคล สื่อกิจกรรม และสื่อมวลชน เนื่องจากยิ่งสมาชิกสหกรณ์ยิ่งได้รับข่าวสารมากก็จะยิ่งมีหูตากว้างไกล มีความรู้ ความเข้าใจในสภาพของการดำเนินกิจกรรมของสหกรณ์กว่าสมาชิกสหกรณ์ที่เปิดรับข่าวสารน้อย ข่าวสารนับว่าเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับกิจกรรมต่างๆ ในชีวิตมนุษย์ เพราะมนุษย์เป็นสัตว์สังคมที่ต้องแลกเปลี่ยนข่าวสาร ความรู้และประสบการณ์ซึ่งกันและกัน ข่าวสารจึงเป็นปัจจัยสำคัญที่ใช้ในประกอบการดำเนินการมีส่วนร่วมของกิจกรรมต่างๆของสหกรณ์ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง และเป็นไปตามหลักการที่มีความเข้าใจในทิศทางเดียวกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชนวน เสือท้วม (2547) ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกสหกรณ์ ในการดำเนินธุรกิจองสหกรณ์การเกษตรสามโคก จำกัด ผลการวิจัยพบว่า การรับรู้ความเคลื่อนไหวของสหกรณ์จากสื่อบุคคลพบว่าอยู่ในระดับสูง บุคคลเป็นที่กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เลือกติดต่อในการทำธุรกิจกับสหกรณ์ คือประธานกลุ่ม และเจ้าหน้าที่สหกรณ์ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ นิสรา ใจซื่อ (2544) ได้ศึกษาความคาดหวังและการมีส่วนร่วมของสมาชิกสหกรณ์นิคมในโครงการพัฒนาพื้นที่ราบเชิงเขา จังหวัดสระแก้ว อันเนื่องมาจากพระราชดำริ ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่มีผลกับการมีส่วนร่วมของสมาชิกสหกรณ์นิคมในโครงการฯ ในกิจกรรมธุรกิจของสหกรณ์ในโครงการพัฒนาพื้นที่ราบเชิงเขา จังหวัดสระแก้ว อันเนื่องมาจากพระราชดำริ คือการติดต่อกับเจ้าหน้าที่/พนักงานสหกรณ์นิคมในโครงการฯ

ตอนที่ 5 การมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

จากการวิจัยครั้งนี้ ได้ทำการแบ่งการดำเนินงานหลัก ออกเป็น 2 ส่วน คือ การดำเนินงานรวบรวมผลผลิตของสมาชิก และการดำเนินงานจัดหาปัจจัยการผลิต พบว่าสมาชิกสหกรณ์ส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด รวมทุกด้านอยู่ในระดับมีส่วนร่วมบางครั้ง ค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วม 2.05

ด้านการดำเนินงานรวบรวมผลผลิตของสมาชิก พบว่า สมาชิกของสหกรณ์มีส่วนร่วมทุกครั้งในการรวบรวมยางแผ่นดิบของสมาชิกสหกรณ์เข้ากองกลาง ค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วม 2.84

ด้านการดำเนินงานจัดหาปัจจัยการผลิตของสมาชิก พบว่า สมาชิกของสหกรณ์มีส่วนร่วมทุกครั้งในการเข้ารับฟังรายงาน การซื้อขายปัจจัยการผลิตที่ผู้จัดการ หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจากสหกรณ์ ชี้แจงต่อคณะกรรมการดำเนินงาน ค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วม 2.83

จากผลการวิจัยจะเห็นได้ว่าการที่สมาชิกสหกรณ์จะมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสหกรณ์นั้นสมาชิกสหกรณ์ต้องพิจารณาองค์ประกอบหลายๆ อย่าง เนื่องจากการดำเนินงานของสหกรณ์ในแต่ละอย่างนั้น จะมีรายละเอียด ขั้นตอนในการดำเนินงาน ข้อบังคับ หรือแม้แต่ข้อยกเว้นในการดำเนินที่แตกต่างกันไป จำเป็นต้องอาศัยความรู้ความเข้าใจในหลักการของสหกรณ์ ทักษะการปฏิบัติงาน รวมถึงประสบการณ์ ในการดำเนินงานของสหกรณ์ทั้งสิ้น หากสมาชิกสหกรณ์ ไม่ได้รับทราบข้อมูลพื้นฐาน หรือปัจจัยการมีส่วนร่วมเกี่ยวกับสหกรณ์ของตนเองเลย สิ่งที่อาจตามมาคือ ความผิดพลาดจากการบริการงาน อาจจะส่งผลให้ทิศทางในดำเนินงานของสหกรณ์ผิดเพี้ยนไม่ตรงตามหลักการ และวัตถุประสงค์ตามความต้องการของสมาชิกสหกรณ์ได้ ซึ่งสหกรณ์นั้นๆ ที่สมาชิกทุกคนเป็นเจ้าของร่วมกัน ที่ได้ร่วมกันค้นหาปัญหา ร่วมวางแผน ร่วมดำเนินงาน ร่วมกันติดตามและประเมินผล ตลอดจนร่วมกันรับผลประโยชน์ เพื่อสนองความต้องการที่จำเป็นและเป็นทั้งความหวังร่วมกันทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม ต่อไป สอดคล้องกับงานวิจัยของ เพ็ญจุรี ทับอุไร (2552) ที่ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาสหกรณ์ กรณีศึกษาสหกรณ์ การเกษตรบางบัวทอง จำกัด จังหวัดนนทบุรี ผลการวิจัยพบว่าความร่วมมือในการพัฒนาสหกรณ์ คือ ด้านการได้รับประโยชน์จากสหกรณ์ ด้านการร่วมวางนโยบายและแผนงาน ด้านการร่วมดำเนินกิจกรรมธุรกิจสหกรณ์ และด้านการใช้ประโยชน์จากสหกรณ์ และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ พนิดา คณิตคณาธิการ (2537) ได้ศึกษาความคิดเห็นของสมาชิกที่มีต่อการปฏิบัติทางธุรกิจของสหกรณ์ กับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในธุรกิจสหกรณ์การเกษตรแม่จัน จำกัด จังหวัดเชียงราย ผลการศึกษาพบว่า ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในธุรกิจ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

สหกรณ์การเกษตรได้แก่ ราคาของสินค้าที่สหกรณ์นำมาจำหน่าย คุณภาพของสินค้าที่สหกรณ์นำมาจำหน่าย การสรรหาสินค้ามาจำหน่ายให้ตรงกับความต้องการของสมาชิก ราคาผลิตผลที่สหกรณ์รับซื้อ มีการผูกพันธะคือต้องมอบผลิตผลให้สหกรณ์แทนการชำระหนี้ อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ที่สหกรณ์กำหนด

ตอนที่ 6 ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง ปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล ปัจจัยพื้นฐานทางเศรษฐกิจ ปัจจัยพื้นฐานทางสังคม และปัจจัยการได้รับข่าวสารเกี่ยวกับสหกรณ์ ของสมาชิกกับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด อำเภอบางสะพานน้อย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

จากการวิจัยครั้งนี้ ได้ศึกษาถึงความสัมพันธ์ของปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล ปัจจัยพื้นฐานทางเศรษฐกิจ ปัจจัยพื้นฐานทางสังคม และปัจจัยการได้รับข่าวสารเกี่ยวกับสหกรณ์ ของสมาชิกกับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด ได้ทำการแบ่งการศึกษาออกเป็น 2 ส่วน คือ การดำเนินงานรวบรวมผลผลิตของสมาชิก การดำเนินงานจัดหาปัจจัยการผลิต

1. ปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด โดยแยกเป็นสมมติฐานย่อยได้ดังนี้

1.1 เพศมีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด

จากผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่าเพศไม่มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานรวบรวมผลผลิตของสมาชิก และในการดำเนินงานจัดหาปัจจัยการผลิต ของสมาชิกสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05) เนื่องจากสมาชิกสหกรณ์ไม่ว่าจะเป็นเพศหญิงหรือเพศชาย ต่างก็มีส่วนร่วมในการดำเนินงาน หรือกิจกรรมต่างๆ ของสหกรณ์ได้เท่าๆกัน ขึ้นอยู่กับความรู้ความเข้าใจในวัตถุประสงค์หลักของการดำเนินกิจกรรมของสหกรณ์ รวมไปถึงทักษะในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ของแต่ละบุคคล ดังนั้นเพศ จึงไม่มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

1.2 อายุมีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด

จากผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่าอายุมีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานจัดหาปัจจัยการผลิต ของสมาชิกสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05) เนื่องจากในการดำเนินงานจัดหาปัจจัยการผลิตนั้น จะต้องมีข้อปฏิบัติในแง่ของการมีส่วนร่วมในการให้คำแนะนำ แก่ผู้จัดการ หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจากทางสหกรณ์ ในการจัดหาปัจจัยการผลิตมาจำหน่ายให้ตรงตามที่สมาชิกสหกรณ์นั้นต้องการ ดังนั้นการจะให้คำแนะนำใดๆ แก่ผู้ที่ได้รับมอบหมายงานจากทางสหกรณ์นั้นหากผู้ที่ได้รับมอบหมายงานนั้นเป็นผู้มีอาวุโสกว่า การอาศัยประสบการณ์หรือความรู้เพื่อให้คำแนะนำนั้นอาจไม่เพียงพอ แต่จำเป็นต้องมีความอ่อนน้อมถ่อมตนในการพูดจาปราศรัย เพื่อเป็นการให้เกียรติแก่ผู้ปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายนั้นๆ

แต่จากการทดสอบสมมติฐานพบว่าอายุไม่มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานรวบรวมผลผลิตของสมาชิกสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05) เนื่องจากในการดำเนินงานรวบรวมผลผลิตของสมาชิกสหกรณ์ นั้นจำเป็นต้องมีส่วนร่วมในดำเนินงานต่างๆภายในสหกรณ์ที่อยู่บนพื้นฐานของความรู้ความเข้าใจ ทั้งในการค้นหาปัญหา วางแผน ติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติงานในการดำเนินงานของสหกรณ์มาเป็นตัววัดการมีส่วนร่วมในดำเนินงานต่างๆภายในสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด

1.3 ระดับการศึกษามีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด

จากผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ระดับการศึกษามีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานรวบรวมผลผลิตของสมาชิกสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05) และมีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานจัดหาปัจจัยการผลิต ของสมาชิกสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01) เนื่องจากการดำเนินงานรวบรวมผลผลิต และการดำเนินงานจัดหาปัจจัยการผลิต ซึ่งนำไปสู่การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานรวมทุกด้านของสมาชิกสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด นั้นจำเป็นต้องมีความรู้ความเข้าใจในรายละเอียดของการดำเนินงาน เช่น

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

รายละเอียดในการค้นหาปัญหา วางแผน การกำหนดราคา การติดตามประเมินผล รวมถึงการรับผลประโยชน์ ทั้งในการดำเนินงานรวบรวมผลผลิต และการดำเนินงานจัดหาปัจจัยการผลิตของสหกรณ์ สมาชิกสหกรณ์มีความสามารถในการอ่าน การเขียน และการฟังได้ในระดับที่ดีพอสมควร ดังนั้นระดับการศึกษาจึงมีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด

1.4 จำนวนสมาชิกในครัวเรือนมีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด

จากผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า จำนวนสมาชิกในครัวเรือนมีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิก ในการดำเนินงานรวบรวมผลผลิต และการดำเนินงานจัดหาปัจจัยการผลิต ของสมาชิกสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01) เนื่องจากจำนวนสมาชิกในครัวเรือนเป็นหนึ่งในปัจจัยส่วนบุคคลที่สำคัญปัจจัยหนึ่ง ไม่ว่าครัวเรือนใดจะมีจำนวนสมาชิกในครัวเรือน มากหรือน้อย ต่างก็มีส่วนร่วมในการดำเนินงานรวบรวมผลผลิต และการดำเนินงานจัดหาปัจจัยการผลิต แต่ขึ้นอยู่กับว่า จะมีส่วนร่วมทุกครั้งหรือไม่ ซึ่งเป็นไปตามโอกาสของกิจกรรมในการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด เนื่องจากไม่ว่าครัวเรือนใดจะมีจำนวนสมาชิกในครัวเรือน มากหรือน้อย สมาชิกสหกรณ์ต่างก็มีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด

1.5 ระยะเวลาที่เป็นสมาชิกของสหกรณ์มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด

จากผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่าระยะเวลาที่เป็นสมาชิกของสหกรณ์มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิก ในการดำเนินงานรวบรวมผลผลิตของสมาชิกสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01) ระยะเวลาที่เป็นสมาชิกของสหกรณ์เป็นหนึ่งในปัจจัยส่วนบุคคลที่สำคัญปัจจัยหนึ่งเช่นกัน เนื่องจากในแง่ของการดำเนินงานรวบรวมผลผลิต สมาชิกที่มี ระยะเวลาการเป็นสมาชิกของสหกรณ์ไม่ว่าจะมากหรือน้อย สมาชิกต่างก็มีส่วนร่วมในการดำเนินงานรวบรวมผลผลิต แต่จะมีส่วนร่วมทุกครั้งหรือไม่นั้นขึ้นอยู่กับ กิจกรรมในการค้นหาปัญหา การวางแผน การรวบรวมยางแผ่นดิบของสมาชิกเข้ากองกลาง การกำหนดราคาขาย รวมถึงการหักค่าใช้จ่ายในการขาย และค่าขนส่งของยางแผ่นดิบ ซึ่งหากสมาชิกที่

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

มีระยะเวลาการเป็นสมาชิกของสหกรณ์น้อย อาจจะขาดความเข้าใจในกิจกรรมที่ทางสหกรณ์ ได้กำหนดไว้ในการดำเนินงาน ส่วนสมาชิกที่มีระยะเวลาการเป็นสมาชิกของสหกรณ์มาก ซึ่งแน่นอนว่า ด้วยประสบการณ์ และความผูกพันที่มีต่อสหกรณ์ย่อมมากกว่า การมีส่วนร่วมอาจจะเน้นหนักไปในส่วนของการติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติงาน อาจจะรวมถึงการหักค่าใช้จ่ายในการขายและค่าขนส่งของยางแผ่นดิบ เป็นส่วนใหญ่ จึงทำให้ระยะเวลาที่เป็นสมาชิกของสหกรณ์มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานรวบรวมผลผลิตของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด

แต่ผลการทดสอบสมมติฐาน ของระยะเวลาที่เป็นสมาชิกของสหกรณ์ไม่มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานจัดหาปัจจัยการผลิต (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05) เนื่องจากระยะเวลาที่เป็นสมาชิกของสหกรณ์ ไม่ว่าจะมากหรือน้อย สมาชิกสหกรณ์ต่างก็มีส่วนร่วมในการดำเนินงานจัดหาปัจจัยการผลิต แต่ขึ้นอยู่กับคุณสมบัติของสมาชิกสหกรณ์ที่มีความรู้ความเข้าใจ ในการหลักการและการปฏิบัติในดำเนินงานของสหกรณ์มากน้อยเพียงใด

จากผลการวิจัยในส่วนของปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล ที่มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด ได้แก่ อายุ ระยะเวลาที่เป็นสมาชิกของสหกรณ์ จำนวนสมาชิกในครัวเรือน และระดับการศึกษา ผลการทดสอบสมมติฐาน สรุปได้ว่าปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล เหล่านี้มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด ซึ่งตัวปัจจัยที่นำมาทดสอบนี้ สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ จิระ มังคละรังษี (2548) ที่ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในกิจกรรมสหกรณ์ปศุสัตว์เขาขลุง ราชบุรี จำกัด ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัย ด้านอายุ รายได้ ระดับการศึกษา ความรู้ มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของสมาชิก ในกิจกรรมสหกรณ์ปศุสัตว์เขาขลุง ราชบุรี

2. ปัจจัยพื้นฐานทางเศรษฐกิจ มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด โดยแยกเป็นสมมติฐานย่อยได้ดังนี้

2.1 พื้นที่ปลูกยางพารา มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

จากผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า พื้นที่ปลูกยางพาราของสมาชิกสหกรณ์ มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานรวบรวมผลผลิต และในการดำเนินงานจัดหาปัจจัยการผลิตของสมาชิกสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01)

พื้นที่ปลูกยางพารา เป็นหนึ่งในปัจจัยพื้นฐานทางเศรษฐกิจ เป็นตัวแปรแรกที่ผู้วิจัยทำการศึกษา ไม่ว่าสมาชิกสหกรณ์จะมีพื้นที่ปลูกยางพารา มากหรือน้อย ต่างก็มีส่วนร่วมในการดำเนินงานรวบรวมผลผลิต และการดำเนินงานจัดหาปัจจัยการผลิต สำหรับสมาชิกสหกรณ์ที่ค่อนข้างมีพื้นที่ปลูกยางพารามาก จะมีส่วนร่วมทุกครั้งทั้งในการดำเนินงานรวบรวมผลผลิต และการดำเนินงานจัดหาปัจจัยการผลิตของสมาชิกสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด เนื่องจากการที่สมาชิกสหกรณ์มีพื้นที่ปลูกยางพารามาก นั่นหมายถึงฐานะทางเศรษฐกิจที่ค่อนข้างดี สมาชิกสหกรณ์กลุ่มนี้จะมีกำลังจ้างแรงงานในการประกอบอาชีพ สมาชิกสหกรณ์กลุ่มนี้จึงมีเวลามากพอที่จะสามารถมาร่วมกิจกรรมในการดำเนินงานของสหกรณ์ ส่วนสมาชิกสหกรณ์ที่ค่อนข้างมีพื้นที่ปลูกยางพาราน้อยไปจนถึงระดับปานกลาง การจะจ้างแรงงานในการประกอบอาชีพของสมาชิกสหกรณ์กลุ่มนี้อาจเป็นไปได้ยาก เวลาที่ใช้ไปอาจจะหมดไปจากการประกอบอาชีพ ดังนั้นการที่จะมาร่วมกิจกรรมในการดำเนินงานของสหกรณ์ อาจเป็นไปได้แค่เพียงบางครั้งบางคราว จึงทำให้พื้นที่ปลูกยางพาราของสมาชิกสหกรณ์ มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานรวบรวมผลผลิต และในการดำเนินงานจัดหาปัจจัยการผลิตของสมาชิกสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด โดยภาพรวม ไม่ว่าสมาชิกสหกรณ์จะมีพื้นที่ปลูกยางพารา มากหรือน้อย ต่างก็มีส่วนร่วมในการดำเนินงานรวบรวมผลผลิต และการดำเนินงานจัดหาปัจจัยการผลิต เพียงแต่จะมีส่วนร่วมทุกครั้งหรือไม่นั้น ขึ้นอยู่กับเวลาที่สมาชิกสหกรณ์ต้องใช้ในการประกอบอาชีพ

2.2 จำนวนแรงงาน มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด

จากผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า จำนวนแรงงาน มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานรวบรวมผลผลิตของสมาชิก และในการดำเนินงานจัดหาปัจจัยการผลิต ของสมาชิกสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01)

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

เนื่องจากแรงงานเป็นต้นทุนหนึ่งในกระบวนการผลิตยางแผ่นดิบ ซึ่งมีส่วนช่วยลดระยะเวลาในการผลิตยางแผ่นดิบให้แก่เจ้าของสวนยางพาราที่เป็นสมาชิกสหกรณ์ ไม่ว่าจะเป็นแรงงานจากการจ้าง หรือแรงงานจากภายในครัวเรือนก็ดี นอกจากนี้ หากแรงงานมีความรู้ความเข้าใจในกระบวนการผลิตยางแผ่นดิบให้ได้คุณภาพ เป็นไปตามที่สหกรณ์ต้องการ จะสามารถช่วยเจ้าของสวนยางพาราที่เป็นสมาชิกสหกรณ์ได้อย่างมาก เพราะเมื่อสมาชิกสหกรณ์ได้แรงงานที่ช่วยในการผลิตยางแผ่นดิบในระยะเวลาที่รวดเร็ว และได้ยางแผ่นดิบที่มีคุณภาพ นั่นหมายถึง สมาชิกสหกรณ์จะมีเวลาที่จะไปเข้าร่วมดำเนินกิจกรรม หรือดำเนินงานของสหกรณ์ได้อย่างเต็มที่ทุกครั้ง ไม่ว่าจะเป็นในการค้นหาปัญหา วางแผน การกำหนดราคา การติดตามประเมินผล รวมถึงการรับผลประโยชน์ ทั้งในการดำเนินงานรวบรวมผลผลิต และการดำเนินงานจัดหาปัจจัยการผลิตของสหกรณ์ ดังนั้นจำนวนแรงงาน จึงมีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด

2.3 จำนวนต้นยางที่ให้ผลผลิต มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด

จากผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า จำนวนต้นยางที่ให้ผลผลิตของสมาชิกสหกรณ์ มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานรวบรวมผลผลิต และในการดำเนินงานจัดหาปัจจัยการผลิตของสมาชิกสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01) สำหรับสมาชิกสหกรณ์ที่มีจำนวนต้นยางที่ให้ผลผลิตมาก จะสมาชิกค่อนข้างมีส่วนร่วมทุกครั้งทั้งในการดำเนินงานรวบรวมผลผลิต และการดำเนินงานจัดหาปัจจัยการผลิตของสหกรณ์ เนื่องจาก การที่สมาชิกสหกรณ์มีจำนวนต้นยางที่ให้ผลผลิตมาก ผลผลิตที่ได้ก็มีปริมาณมากไปตามจำนวนต้นยางที่ให้ผลิต รายได้ที่ตามมาของสมาชิกสหกรณ์กลุ่มนี้จึงมากตามไปด้วยเช่นกัน สมาชิกสหกรณ์กลุ่มนี้มักมีกำลังทุนเพื่อจ้างแรงงาน จึงทำให้ตัวสมาชิกสหกรณ์มีเวลามากพอที่จะสามารถมาร่วมกิจกรรมในการดำเนินงานของสหกรณ์ได้ ส่วนสมาชิกสหกรณ์ที่มีจำนวนต้นยางที่ให้ผลผลิตน้อยไปจนถึงระดับปานกลาง ผลผลิตที่ได้ของสมาชิกกลุ่มนี้ก็มีปริมาณน้อยไปตามจำนวนต้นยางที่ให้ผลิต รายได้ที่ตามมาของสมาชิกสหกรณ์กลุ่มนี้จึงน้อยตามไปด้วย สมาชิกสหกรณ์กลุ่มนี้จึงถูกจำกัดกำลังทุนเพื่อจ้างแรงงาน ดังนั้นการที่จะมาร่วมกิจกรรมในการดำเนินงานของสหกรณ์ อาจเป็นไปได้แค่เพียงบางครั้งบางคราว จึงทำให้จำนวนต้นยางที่ให้ผลผลิต

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ของสมาชิกสหกรณ์ มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานรวบรวมผลผลิต และในการดำเนินงานจัดหาปัจจัยการผลิตของสมาชิกสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด

2.4 ปริมาณผลผลิตยางพารา มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด

จากผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ปริมาณผลผลิตยางพาราของสมาชิกสหกรณ์มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานรวบรวมผลผลิต และในการดำเนินงานจัดหาปัจจัยการผลิตของสมาชิกสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01) ปริมาณผลผลิตยางพารา ไม่ว่าสมาชิกสหกรณ์จะมีปริมาณผลผลิตยางพารา มากหรือน้อย ต่างก็มีส่วนร่วมในการดำเนินงานรวบรวมผลผลิต และการดำเนินงานจัดหาปัจจัยการผลิต เนื่องจากปริมาณผลผลิตยางพาราไม่ว่าจะปริมาณแผ่นที่มากหรือน้ำหนักที่มาก สิ่งตามมาคือรายได้ที่มากขึ้นของสมาชิกสหกรณ์กลุ่มนี้จะมากตามไปด้วยเช่นกัน สมาชิกสหกรณ์กลุ่มนี้มักมีกำลังทุนเพื่อจ้างแรงงาน จึงทำให้ตัวสมาชิกสหกรณ์มีเวลามากพอที่จะสามารถมาร่วมกิจกรรมในการดำเนินงานของสหกรณ์ได้ ส่วนสมาชิกสหกรณ์ที่มีปริมาณผลผลิตยางพาราน้อยไปจนถึงระดับปานกลาง ปริมาณผลผลิตที่ได้ของสมาชิกกลุ่มนี้ก็มีปริมาณน้อยไปตามเช่นกัน รายได้ที่ตามมาของสมาชิกสหกรณ์กลุ่มนี้จึงน้อยตามไปด้วย สมาชิกสหกรณ์กลุ่มนี้จึงถูกจำกัดกำลังทุนเพื่อจ้างแรงงาน ดังนั้นการที่จะมาร่วมกิจกรรมในการดำเนินงานของสหกรณ์ อาจเป็นไปได้แค่เพียงบางครั้งบางคราว จึงทำให้ปริมาณผลผลิตยางพาราของสมาชิกสหกรณ์ มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานรวบรวมผลผลิต และในการดำเนินงานจัดหาปัจจัยการผลิตของสมาชิกสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด

2.5 รายได้จากการจำหน่ายแผ่นยางดิบ มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด

จากผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า รายได้จากการจำหน่ายแผ่นยางดิบ มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานรวบรวมผลผลิตของสมาชิกและในการดำเนินงานจัดหาปัจจัยการผลิต ของสมาชิกสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01) เนื่องจากรายได้จากการจำหน่ายแผ่นยางดิบ เป็นตัวแปรสำคัญของปัจจัยพื้นฐานทางเศรษฐกิจ ที่กำหนดการมีส่วนร่วมของสมาชิกสหกรณ์ ในการดำเนินงานภายใน

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

สหกรณ์ ซึ่งแสดงถึงฐานะทางเศรษฐกิจของสมาชิกสหกรณ์ เมื่อพิจารณารายได้จากการจำหน่ายแผ่นยางดิบ กับระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานรวบรวมผลผลิตของสมาชิก กลุ่มสมาชิกสหกรณ์ที่มีรายได้จากการจำหน่ายยางแผ่นดิบที่น้อย จนถึงปานกลาง จะมีส่วนร่วมในการดำเนินงานรวบรวมผลผลิตเพียงบางครั้ง ส่วนสมาชิกสหกรณ์ที่จัดอยู่ในกลุ่มมีรายได้จากการจำหน่ายยางแผ่นดิบที่มาก จะมีส่วนร่วมทุกครั้งในการดำเนินรวบรวมผลผลิต ทั้งนี้เนื่องจากสมาชิกสหกรณ์กลุ่มที่มีรายได้จากการจำหน่ายยางแผ่นดิบที่มาก มักมีกำลังทุนเพื่อจ้างแรงงาน จึงทำให้ตัวสมาชิกสหกรณ์มีเวลามากพอที่จะสามารถมาร่วมกิจกรรมในการดำเนินงานรวบรวมผลผลิตของสหกรณ์ได้ ส่วนสมาชิกสหกรณ์ที่จัดอยู่ในกลุ่มมีรายได้จากการจำหน่ายยางแผ่นดิบที่น้อย จนถึงปานกลาง สมาชิกสหกรณ์กลุ่มนี้จึงถูกจำกัดกำลังทุนเพื่อจ้างแรงงาน ดังนั้นการที่จะมาร่วมกิจกรรมในการดำเนินงานของสหกรณ์ อาจเป็นไปได้แค่เพียงบางครั้งบางคราว จึงทำให้รายได้จากการจำหน่ายแผ่นยางดิบ มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินรวบรวมผลผลิตของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด

และเมื่อพิจารณารายได้จากการจำหน่ายแผ่นยางดิบ กับระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานจัดหาปัจจัยการผลิต กลุ่มสมาชิกสหกรณ์ที่มีรายได้จากการจำหน่ายยางแผ่นดิบที่มาก จนถึงปานกลาง จะมีส่วนร่วมทุกครั้งในดำเนินงานจัดหาปัจจัยการผลิต ส่วนสมาชิกสหกรณ์ที่จัดอยู่ในกลุ่มมีรายได้จากการจำหน่ายยางแผ่นดิบที่น้อย จะมีส่วนร่วมในการดำเนินงานรวบรวมผลผลิตเพียงบางครั้งทั้งนี้เนื่องจากสมาชิกสหกรณ์กลุ่มที่มีรายได้จากการจำหน่ายยางแผ่นดิบที่มาก จนถึงปานกลาง แสดงให้เห็นถึงความสำคัญของการใช้ปัจจัยในการผลิตให้เหมาะสมกับรายได้ที่ตัวสมาชิกได้รับ เพราะปัจจุบัน ปัจจัยการผลิตในการทำสวนยางพารา ตลอดจน กระบวนการผลิตยางแผ่นดิบนั้นมีมูลค่าที่สูงขึ้น เช่น ปุ๋ยเคมี ปุ๋ยอินทรีย์ สารกำจัดวัชพืชที่แพงขึ้น เป็นต้น ดังนั้นการซื้อขายผ่านระบบสหกรณ์ เป็นทางเลือกหนึ่งที่ช่วยให้สมาชิกสหกรณ์ได้รับผลประโยชน์มากขึ้น ดังนั้นหากสมาชิกสหกรณ์ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานจัดหาปัจจัยการผลิตนับว่าจะก่อให้เกิดประโยชน์อันสูงสุดแก่ตัวสมาชิกสหกรณ์เองคราว จึงทำให้รายได้จากการจำหน่ายแผ่นยางดิบ มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานจัดหาปัจจัยการผลิต ของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด

จากรายได้จากการจำหน่ายแผ่นยางดิบ ที่มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานรวบรวมผลผลิตของสมาชิก และในการดำเนินงานจัดหาปัจจัยการผลิต ดังนั้น โดยภาพรวมรายได้จากการจำหน่ายแผ่นยางดิบ จึงมีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วน

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ร่วมของสมาชิกในการดำเนินงาน ของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด เช่นกันเนื่องจากสมาชิกสหกรณ์กลุ่มที่มีรายได้จากการจำหน่ายยางแผ่นดิบที่มาก มักมีกำลังทุนเพื่อจ้างแรงงาน จึงทำให้ตัวสมาชิกสหกรณ์มีเวลามากพอที่จะสามารถมาร่วมกิจกรรมในการดำเนินงานรวบรวมผลผลิตของสหกรณ์ได้ ส่วนสมาชิกสหกรณ์ที่จัดอยู่ในกลุ่มมีรายได้จากการจำหน่ายยางแผ่นดิบที่น้อย จนถึงปานกลาง สมาชิกสหกรณ์กลุ่มนี้จึงถูกจำกัดกำลังทุนเพื่อจ้างแรงงาน ดังนั้นการที่จะมาร่วมกิจกรรมในการดำเนินงานของสหกรณ์ อาจเป็นไปได้แค่เพียงบางครั้งบางคราว และสมาชิกสหกรณ์กลุ่มที่มีรายได้จากการจำหน่ายยางแผ่นดิบที่มากจนถึงปานกลาง จะมีส่วนร่วมทุกครั้งในดำเนินงานจัดหาปัจจัยการผลิต แสดงให้เห็นถึงความสำคัญของการใช้ปัจจัยในการผลิตให้เหมาะสมกับรายได้ที่ตัวสมาชิกได้รับ เพราะปัจจุบัน ปัจจัยการผลิตในการทำสวนยางพาราตลอดจน กระบวนการผลิตยางแผ่นดิบนั้นมีมูลค่าที่สูงขึ้น ส่วนส่วนสมาชิกสหกรณ์ที่จัดอยู่ในกลุ่มมีรายได้จากการจำหน่ายยางแผ่นดิบที่น้อย สมาชิกสหกรณ์กลุ่มนี้ถูกจำกัดด้วยกำลังทุน การจะควบคุมปัจจัยการผลิตในการทำสวนยางพาราให้เป็นไปอย่างมีประโยชน์ และมีคุณภาพ อาจจะต้องใช้เวลา จึงทำให้รายได้จากการจำหน่ายแผ่นยางดิบ มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด

2.6 รายจ่ายจากการผลิตยางแผ่นดิบ มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด

จากผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า รายจ่ายจากการผลิตยางแผ่นดิบ มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานรวบรวมผลผลิตของสมาชิกและในการดำเนินงานจัดหาปัจจัยการผลิต ของสมาชิกสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01) เนื่องจากรายจ่ายจากการผลิตยางแผ่นดิบ เป็นอีกตัวแปรสำคัญของปัจจัยพื้นฐานทางเศรษฐกิจ ที่กำหนดการมีส่วนร่วมของสมาชิกสหกรณ์ ในดำเนินงานภายในสหกรณ์ ในส่วนของการดำเนินงานรวบรวมผลผลิตของสมาชิก และในการดำเนินงานจัดหาปัจจัยการผลิต ซึ่งต้องมีการค้นหาปัญหา วางแผน กำหนดค่าใช้จ่ายในการซื้อขายยางแผ่นดิบ และปัจจัยการผลิต รวมถึงการติดตาม ประเมินผล รับผลประโยชน์ กิจกรรมเหล่านี้สมาชิกจะต้องมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง หากไม่มีการสานต่อกิจกรรม กิจกรรมดังกล่าวอาจจะชุดชะงัก ดังนั้นจะเห็นได้จากตัวแปรหลายๆ ตัวแปร ซึ่งสมาชิกสหกรณ์ที่มีนำล่องในการดำเนินกิจกรรมเหล่านี้ มักเป็นสมาชิกสหกรณ์ที่ค่อนข้างมีรายได้มากจากการจำหน่ายยางแผ่นดิบและมีผลผลิตยางแผ่นดิบที่มาก ดังนั้น ตัวแปรในส่วนของรายจ่ายจากการผลิตยางแผ่นดิบ จึงต้อง

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

เป็นสมาชิกสหกรณ์ที่ถูกจัดอยู่ในกลุ่มที่มีรายจ่ายจากการผลิตยางแผ่นดิบที่มาก ที่มีส่วนร่วมทุกครั้งในการดำเนินงานรวบรวมผลผลิตของสมาชิก และในการดำเนินงานจัดหาปัจจัยการผลิต ของสมาชิกสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด

จากความสัมพันธ์ดังกล่าวทำให้ โดยภาพรวมของรายจ่ายจากการผลิตยางแผ่นดิบมีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงาน อาจเป็นเพราะ ไม่ว่าสมาชิกสหกรณ์ที่ถูกจัดอยู่ในกลุ่มที่มีรายจ่ายจากการผลิตยางแผ่นดิบที่มาก ปานกลาง หรือน้อย ต่างก็มีส่วนร่วมทุกครั้ง ในการดำเนินงานรวมทุกด้าน แต่ขึ้นอยู่กับการดำเนินกิจกรรมของสหกรณ์ว่าสมาชิกจะสามารถสานต่อกิจกรรมได้หรือไม่ และกิจกรรมใดที่ตัวสมาชิกสหกรณ์จะได้รับประโยชน์ที่เกี่ยวข้องตัวสมาชิกสหกรณ์เองว่าจะได้รับมากน้อยเพียงใด ดังนั้นรายจ่ายจากการผลิตยางแผ่นดิบ จึงมีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด

จากผลการวิจัยในส่วนของปัจจัยพื้นฐานทางเศรษฐกิจ ที่มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด ได้แก่ พื้นที่ปลูกยางพารา จำนวนแรงงาน จำนวนต้นยางที่ให้ผลผลิต ปริมาณผลผลิตยางพารา รายได้จากการจำหน่ายแผ่นยางดิบ และรายจ่ายจากการผลิตยางแผ่นดิบ สรุปได้ว่าปัจจัยพื้นฐานทางเศรษฐกิจดังกล่าวนี้มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด ซึ่งตัวปัจจัยที่นำมาทดสอบนี้ สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ อริสา ฉายรัศมี (2554) ที่ได้ศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกกลุ่มวิสาหกิจชุมชน อำเภอเสนา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ผลการวิจัยพบว่า สมาชิกเกือบทั้งหมดมีส่วนร่วมมากต่อกรณีการมีส่วนร่วมของสมาชิกกลุ่มวิสาหกิจชุมชน และสมาชิกเกือบทั้งหมดเข้าร่วมกลุ่มวิสาหกิจชุมชนมากต่อกรณีเพราะจะได้รับเครื่องหมายมาตรฐานคุณภาพผลิตภัณฑ์ OTOP จากกรมพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทยและเพราะจะได้รับการประเมินศักยภาพกลุ่มให้อยู่ในระดับดีจากกรมส่งเสริมการเกษตร ซึ่งปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมสมาชิกกลุ่มวิสาหกิจชุมชน อำเภอเสนา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา พื้นที่ทำการเกษตร รายได้ทำการเกษตร และอาชีพหลักของสมาชิก

3. ปัจจัยพื้นฐานทางสังคม มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด โดยแยกเป็นสมมติฐานย่อยได้ดังนี้

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

3.1 การประชุมสมาชิกสหกรณ์ มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด

จากผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่าการประชุมสมาชิกสหกรณ์ของสมาชิกสหกรณ์ มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานรวบรวมผลผลิต และในการดำเนินงานจัดหาปัจจัยการผลิตของสมาชิกสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01) การประชุมสมาชิกสหกรณ์ ไม่ว่าสมาชิกสหกรณ์จะเข้าร่วมการประชุมสมาชิกสหกรณ์มากหรือน้อย ต่างก็มีส่วนร่วมในการดำเนินงานรวบรวมผลผลิต และการดำเนินงานจัดหาปัจจัยการผลิต สำหรับสมาชิกสหกรณ์ที่เข้าร่วมการประชุมสมาชิกสหกรณ์ จะมีส่วนร่วมทุกครั้งทั้งในการดำเนินงานรวบรวมผลผลิต และการดำเนินงานจัดหาปัจจัยการผลิตของสมาชิกสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด เนื่องจาก การที่สมาชิกสหกรณ์เข้าร่วมการประชุมมาก สมาชิกสหกรณ์กลุ่มนี้ จะได้รับทราบความเป็นไปของสหกรณ์ และสมาชิกสหกรณ์กลุ่มนี้มักมีเวลามากพอที่จะสามารถมาร่วมกิจกรรมในการดำเนินงานของสหกรณ์ได้ หรือสมาชิกสหกรณ์กลุ่มนี้อาจเล็งเห็นประโยชน์ที่จะได้รับจากการเข้าร่วมการประชุมสมาชิกสหกรณ์ ส่วนสมาชิกสหกรณ์ที่เข้าร่วมการประชุมน้อยไปจนถึงระดับปานกลางนั้น การที่จะมาร่วมกิจกรรมในการดำเนินงานของสหกรณ์ อาจเป็นไปได้แค่เพียงบางครั้งบางคราว เนื่องจากอาจจะใช้เวลาในการประกอบอาชีพเพื่อหาเลี้ยงชีพเป็นส่วนใหญ่ จึงทำให้การเข้าร่วมการประชุมสมาชิกสหกรณ์ มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานรวบรวมผลผลิต และในการดำเนินงานจัดหาปัจจัยการผลิตของสมาชิกสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด

แต่โดยภาพรวม ไม่ว่าสมาชิกสหกรณ์จะเข้าร่วมการประชุมสมาชิกสหกรณ์มากหรือน้อย ต่างก็มีส่วนร่วมในการดำเนินงานรวบรวมผลผลิต และการดำเนินงานจัดหาปัจจัยการผลิต เพียงแต่จะมีส่วนร่วมทุกครั้งหรือไม่นั้น ขึ้นอยู่กับเวลาที่สมาชิกสหกรณ์ต้องใช้ในการประกอบอาชีพ จึงทำให้การประชุมสมาชิกสหกรณ์นั้นมีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสมาชิกสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด

3.2 การศึกษาดูงาน มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

จากผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่าการศึกษาดูงานของสมาชิกสหกรณ์ มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานรวบรวมผลผลิต และในการดำเนินงานจัดหาปัจจัยการผลิตของสมาชิกสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01) ไม่ว่าสมาชิกสหกรณ์จะศึกษาดูงานมากหรือน้อย แม้กระทั่งไม่เคยศึกษาดูงานเลย ต่างก็มีส่วนร่วมในการดำเนินงานรวบรวมผลผลิต และการดำเนินงานจัดหาปัจจัยการผลิต สำหรับสมาชิกสหกรณ์ที่มีการศึกษาดูงานมาก จะมีส่วนร่วมทุกครั้งทั้งในการดำเนินงานรวบรวมผลผลิต และการดำเนินงานจัดหาปัจจัยการผลิตของสมาชิกสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด เนื่องจาก การที่สมาชิกสหกรณ์เข้าร่วมศึกษาดูงานมาก สมาชิกสหกรณ์กลุ่มนี้จะได้รับความรู้จากการศึกษาดูงานมากพอที่จะสามารถนำความรู้ที่ได้จากการศึกษาดูงาน มาใช้ในการร่วมกิจกรรมของการดำเนินงานของสหกรณ์ ส่วนสมาชิกสหกรณ์ที่มีการเข้าร่วมศึกษาดูงานปานกลางไปจนถึงไม่เคยศึกษาดูงาน การที่จะมาร่วมกิจกรรมในการดำเนินงานของสหกรณ์ อาจเป็นไปได้แค่เพียงบางครั้งบางคราว อาจใช้เวลาในการประกอบอาชีพเป็นส่วนใหญ่ ทำให้เข้าร่วมการศึกษาดูงานได้เพียงบางครั้ง หรือแทบจะไม่เคยเข้าร่วมศึกษาดูงาน ดังนั้นการจะใช้ความรู้จากการศึกษาดูงานเพื่อมาร่วมกิจกรรมการดำเนินงานของสหกรณ์อาจเป็นไปได้ยาก จึงทำให้การศึกษาดูงานมีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานรวบรวมผลผลิต และในการดำเนินงานจัดหาปัจจัยการผลิตของสมาชิกสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด

แต่โดยภาพรวม ไม่ว่าสมาชิกสหกรณ์จะเข้าร่วมศึกษาดูงานมากหรือน้อย หรือแม้แต่ไม่เคยศึกษาดูงาน ต่างก็มีส่วนร่วมในการดำเนินงานรวบรวมผลผลิต และการดำเนินงานจัดหาปัจจัยการผลิต เพียงแต่จะมีส่วนร่วมทุกครั้งหรือไม่นั้น ขึ้นอยู่กับความรู้ความเข้าใจที่ตัวสมาชิกสหกรณ์มี และเวลาที่สมาชิกสหกรณ์ต้องใช้ในการประกอบอาชีพ จึงทำให้การศึกษาดูงานของสมาชิกสหกรณ์ มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสมาชิกสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด

3.3 การฝึกอบรมสมาชิกสหกรณ์ มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด

จากผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่าการฝึกอบรมสมาชิกสหกรณ์ของสมาชิกสหกรณ์ มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานรวบรวมผลผลิต(ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01) และในการดำเนินงานจัดหาปัจจัยการผลิต ของสมาชิกสหกรณ์ผู้ผลิตยาง

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

บางสะพานน้อย จำกัด (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05) การฝึกอบรมสมาชิกสหกรณ์ ไม่ว่าสมาชิกสหกรณ์จะมีการฝึกอบรมสมาชิกสหกรณ์ มากหรือน้อย ต่างก็มีส่วนร่วมในการดำเนินงานรวบรวมผลผลิต และการดำเนินงานจัดหาปัจจัยการผลิต สำหรับสมาชิกสหกรณ์ที่มีการฝึกอบรมสมาชิกสหกรณ์มาก จะมีส่วนร่วมทุกครั้งทั้งในการดำเนินงานรวบรวมผลผลิต และการดำเนินงานจัดหาปัจจัยการผลิตของสมาชิกสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด เนื่องจาก การที่สมาชิกสหกรณ์เข้าร่วมฝึกอบรมมาก สมาชิกสหกรณ์กลุ่มนี้จะนำรับความรู้จากการเข้าร่วมฝึกอบรมมาใช้ในการร่วมกิจกรรมของการดำเนินงานของสหกรณ์ ส่วนสมาชิกสหกรณ์ที่มีการฝึกอบรมสมาชิกสหกรณ์ระดับปานกลางหรือไม่เคยเข้าร่วมการฝึกอบรม เมื่อทางสหกรณ์มีกิจกรรมให้สมาชิกเข้าในการดำเนินงานของสหกรณ์ อาจมีส่วนร่วมได้เพียงบางครั้งบางคราว อาจเป็นผลเนื่องจากขากความรู้ที่ได้จากการฝึกอบรม จึงทำให้การฝึกอบรมสมาชิกสหกรณ์ของสมาชิกสหกรณ์ มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานรวบรวมผลผลิต และในการดำเนินงานจัดหาปัจจัยการผลิตของสมาชิกสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด

แต่โดยภาพรวม ไม่ว่าสมาชิกสหกรณ์จะมีการฝึกอบรมสมาชิกสหกรณ์ มากหรือปานกลาง แม้กระทั่งไม่เคยเข้าร่วมการฝึกอบรม ต่างก็มีส่วนร่วมในการดำเนินงานรวบรวมผลผลิต และการดำเนินงานจัดหาปัจจัยการผลิต เพียงแต่จะมีส่วนร่วมทุกครั้งหรือไม่นั้น ขึ้นอยู่กับเวลาที่สมาชิกสหกรณ์ต้องใช้ในการประกอบอาชีพ และความรู้เดิมที่สมาชิกสหกรณ์มีอยู่ จึงทำให้การฝึกอบรมสมาชิกสหกรณ์ มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสมาชิกสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด

จากผลการวิจัยในส่วนของปัจจัยพื้นฐานทางสังคม ที่มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด ได้แก่ การประชุมสมาชิกสหกรณ์ การศึกษาดูงาน และการฝึกอบรมสมาชิกสหกรณ์ สรุปได้ว่าปัจจัยพื้นฐานทางสังคม ดังกล่าวนี้มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด ซึ่งตัวปัจจัยที่นำมาทดสอบนี้ สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ธัญวัลย์ กล้ารอด (2550) ซึ่งได้ศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองระยอง จำกัด ผลการศึกษาพบว่า สมาชิกกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีส่วนร่วมกับสหกรณ์ในด้านต่างๆในระดับสูง ไม่ว่าจะเป็นการเข้าร่วมประชุม การเข้ารับการอบรม การฝากเงินกับสหกรณ์ ตลอดจนการซื้อสินค้าจากสหกรณ์

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

4. ปัจจัยการได้รับข่าวสารเกี่ยวกับสหกรณ์ มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด โดยแยกเป็นสมมติฐานย่อยได้ดังนี้

4.1 การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสหกรณ์จาก สื่อบุคคล มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด

จากผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่าการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสหกรณ์จาก สื่อบุคคล ของสมาชิกสหกรณ์ มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานรวบรวมผลผลิต และในการดำเนินงานจัดหาปัจจัยการผลิตของสมาชิกสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01) สมาชิกของสหกรณ์มีโอกาสได้รับข่าวสารเกี่ยวกับสหกรณ์จากสื่อบุคคล ไม่ว่าจะได้รับข่าวสารจากเพื่อนสมาชิกสหกรณ์ คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ หรือแม้แต่ผู้จัดการ และเจ้าหน้าที่สหกรณ์ ต่างก็มีส่วนร่วมในการดำเนินงานรวบรวมผลผลิต และการดำเนินงานจัดหาปัจจัยการผลิต สำหรับสมาชิกสหกรณ์ที่ได้รับข่าวสารเกี่ยวกับสหกรณ์จากผู้จัดการ และเจ้าหน้าที่สหกรณ์ จะมีส่วนร่วมทุกครั้งทั้งในการดำเนินงานรวบรวมผลผลิต และการดำเนินงานจัดหาปัจจัยการผลิตของสมาชิกสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด การที่สมาชิกสหกรณ์ได้รับข่าวสารเกี่ยวกับสหกรณ์จากผู้จัดการ และเจ้าหน้าที่สหกรณ์ นั้น ในแง่ของเพื่อนสมาชิกด้วยกันเองอาจไม่มีเวลามาพูดคุยสื่อสารกันมาก เนื่องจากต่างคนต่างต้องใช้เวลาเพื่อประกอบอาชีพของตนเอง ซึ่งกรณีนี้อาจรวมไปถึงคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ด้วยเช่นกัน แต่ในแง่ของผู้จัดการ และเจ้าหน้าที่สหกรณ์นั้น อาจเป็นเพราะสมาชิกสหกรณ์ต้องไปใช้บริการซื้อขายปัจจัยการผลิตจากเจ้าหน้าที่สหกรณ์ การพูดคุย ประสานงานกันอาจจะเกิดขึ้นมากกว่า ทำให้มีความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสหกรณ์จาก สื่อบุคคล กับระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานรวบรวมผลผลิต และในการดำเนินงานจัดหาปัจจัยการผลิตของสมาชิกสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด

แต่โดยภาพรวม เนื่องจากไม่ว่าสมาชิกสหกรณ์จะได้รับข่าวสารเกี่ยวกับสหกรณ์จาก สื่อบุคคล โดยผ่านจากเพื่อนสมาชิกสหกรณ์ คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ หรือแม้แต่ผู้จัดการ และเจ้าหน้าที่สหกรณ์ ต่างก็มีส่วนร่วมทุกครั้งในการดำเนินงานรวมทุกด้าน จึงทำให้การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสหกรณ์จาก สื่อบุคคลมีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสมาชิกสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

4.2 การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสหกรณ์จาก สื่อกิจกรรม มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด

จากผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่าการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสหกรณ์จาก สื่อกิจกรรม ไม่มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานรวมทุกด้าน รวมถึงในการดำเนินงานรวบรวมผลผลิตของสมาชิก และในการดำเนินงานจัดหาปัจจัยการผลิต ของสมาชิกสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05) เนื่องจากสมาชิกสหกรณ์ไม่ว่าจะได้รับข่าวสารเกี่ยวกับสหกรณ์ โดยผ่านการสัมมนา การสาธิต และการจัดนิทรรศการ ต่างก็มีส่วนร่วมในการดำเนินงาน หรือกิจกรรมต่างๆ ของสหกรณ์ได้เท่าๆกัน

เพราะสื่อกิจกรรม อาจผ่านโดยการการสัมมนา การสาธิต และการจัดนิทรรศการ สมาชิกสหกรณ์ต่างได้ลงมือปฏิบัติด้วยตัวเองจริงๆ ความรู้ความเข้าใจที่เกิดจากการปฏิบัติด้วยตนเอง จะสามารถนำข้อมูล และความรู้ที่มีอยู่มาสร้างสรรค์ผลงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทำให้เกิดการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมของสหกรณ์ แต่เนื่องจากสมาชิกสหกรณ์อาจได้รับสื่อกิจกรรม ไม่ว่าจะผ่านโดยการการสัมมนา การสาธิต และการจัดนิทรรศการ นั้นน้อยเกินไปเท่าที่จะเป็น การจะนำข้อมูล และความรู้ที่มีอยู่มาสร้างสรรค์ผลงานได้ นั้นอาจไม่ได้อย่างเต็มที่ ผลของการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมของสหกรณ์ จึงเป็นไปเพียงบางครั้งบางคราวเท่านั้นเอง ดังนั้นการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสหกรณ์จาก สื่อกิจกรรม จึงไม่มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด

4.3 การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสหกรณ์จาก สื่อมวลชน มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด

จากผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่าการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสหกรณ์จากสื่อมวลชนของสมาชิกสหกรณ์ มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานรวบรวมผลผลิต และในการดำเนินงานจัดหาปัจจัยการผลิตของสมาชิกสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01) สมาชิกของสหกรณ์มีโอกาสได้รับข่าวสารเกี่ยวกับสหกรณ์จากสื่อมวลชนไม่ว่าจะได้รับข่าวสารจากวิทยุ โทรทัศน์ อินเตอร์เน็ต และหนังสือพิมพ์/วารสารเกี่ยวกับสหกรณ์ ต่างก็มีส่วนร่วมในการดำเนินงานรวบรวมผลผลิต และการดำเนินงานจัดหาปัจจัยการผลิต สำหรับสมาชิกสหกรณ์ที่ได้รับข่าวสารเกี่ยวกับสหกรณ์จากหนังสือพิมพ์/วารสารเกี่ยวกับ

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

สหกรณ์ จะมีส่วนร่วมทุกครั้งทั้งในการดำเนินงานรวบรวมผลผลิต และการดำเนินงานจัดหาปัจจัยการผลิตของสมาชิกสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด การที่สมาชิกสหกรณ์ได้รับข่าวสารเกี่ยวกับสหกรณ์จากหนังสือพิมพ์/วารสารเกี่ยวกับสหกรณ์ นั้น เนื่องจากเป็นสื่อที่เฉพาะเจาะจงสำหรับสมาชิกสหกรณ์โดยตรง สมาชิกสหกรณ์จะได้รับข้อมูลข่าวสารใหม่ๆ เกี่ยวกับการสหกรณ์ในแบบเฉพาะเจาะจง นอกจากนี้หนังสือพิมพ์/วารสารเกี่ยวกับสหกรณ์ ยังเป็นสื่อที่นำเสนอ ข้อมูลเกี่ยวกับผลสำเร็จ ตลอดจนแนวทางแก้ปัญหาในการดำเนินงานของสหกรณ์ต่างๆในประเทศไทย เพื่อเป็นข้อมูลให้แก่สมาชิกสหกรณ์อีกด้วย ส่วนสมาชิกสหกรณ์ที่ได้รับข่าวสารเกี่ยวกับสหกรณ์จากวิทยุ โทรทัศน์ และอินเตอร์เน็ต จะมีส่วนร่วมบางครั้งในการดำเนินงานรวบรวมผลผลิต และการดำเนินงานจัดหาปัจจัยการผลิตของสมาชิกสหกรณ์ เนื่องจากในแง่ของ โทรทัศน์ วิทยุเป็นสื่อที่สมาชิกสหกรณ์เข้าถึงได้ง่าย สามารถกระจายข้อมูลได้กว้าง ไม่ได้เฉพาะเจาะจงว่าเป็นกลุ่มบุคคลใดบุคคลหนึ่ง ด้วยเหตุนี้ โทรทัศน์ วิทยุ จึงไม่ค่อยมีการนำเสนอรายละเอียด ข้อมูลเกี่ยวกับผลสำเร็จตลอดจนแนวทางแก้ปัญหาในการดำเนินงานของสหกรณ์ต่างๆในประเทศไทย เพื่อมาเป็นแนวทางในการดำเนินงานของตัวเอง ได้อย่างชัดเจน ข้อมูลที่สมาชิกสหกรณ์ได้รับอาจจะไม่ได้เต็มที่อย่างที่ต้องการ ผลของการมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมของสหกรณ์จึงทำได้เพียงบางครั้ง บางคราวเท่านั้น ทำให้การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสหกรณ์จาก สื่อมวลชน จึงมีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานรวบรวมผลผลิต และในการดำเนินงานจัดหาปัจจัยการผลิตของสมาชิกสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด

แต่โดยภาพรวม เนื่องจากไม่ว่าสมาชิกสหกรณ์จะได้รับข่าวสารเกี่ยวกับสหกรณ์จาก สื่อมวลชน โดยผ่านจากวิทยุ โทรทัศน์ อินเตอร์เน็ต และหนังสือพิมพ์/วารสารเกี่ยวกับสหกรณ์ต่างก็มีส่วนร่วมทุกครั้งในการดำเนินงานรวมทุกด้าน จึงทำให้การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสหกรณ์จาก สื่อมวลชนมีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสมาชิกสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด

จากผลการวิจัยในส่วนของปัจจัยการได้รับข่าวสารเกี่ยวกับสหกรณ์ ที่มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด ได้แก่ การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสหกรณ์ จาก สื่อมวลชน โทรทัศน์ วิทยุเป็นสื่อที่ทำหน้าที่ส่งข้อมูลข่าวสารสู่สมาชิกสหกรณ์ ซึ่ง สามารถกระจายข้อมูลได้กว้าง เข้าถึงได้ง่าย ไม่ได้เฉพาะเจาะจงว่าเป็นกลุ่มบุคคลใดบุคคลหนึ่ง มีนำเสนอข้อมูล ตลอดจนแนวทางแก้ปัญหาในการดำเนินงานของสหกรณ์ต่างๆในประเทศไทย เพื่อมาเป็นแนวทางในการดำเนินงานของตัวเอง

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

และการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสหกรณ์ จาก สื่อบุคคล ไม่ว่าจะเป็น เพื่อนสมาชิกสหกรณ์ คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ หรือแม้แต่ผู้จัดการ และเจ้าหน้าที่สหกรณ์ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชนวน เสือท้วม (2547) ที่ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกสหกรณ์ ในการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์การเกษตรสามโคก จำกัด ผลการวิจัยพบว่า การรับรู้ความเคลื่อนไหวของสหกรณ์จากสื่อบุคคลพบว่าอยู่ในระดับสูง ทั้งนี้บุคคลเป็นที่กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เลือกติดต่อในการทำธุรกิจกับสหกรณ์ คือประธานกลุ่ม และเจ้าหน้าที่สหกรณ์

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย

การศึกษาการวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาการมีส่วนร่วมของสมาชิกต่อการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด ในอำเภอบางสะพานน้อย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

ปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล

ข้อมูลปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล พบว่า สมาชิกสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด เป็นเพศชาย ร้อยละ 59.5 มีอายุเฉลี่ย 40.86 ปี มีการศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษา ร้อยละ 46.6 สมาชิกของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด มีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย 4 คน และมีระยะเวลาที่เป็นสมาชิกของสหกรณ์เฉลี่ย 5.50 ปี

ปัจจัยพื้นฐานทางเศรษฐกิจ

ข้อมูลปัจจัยพื้นฐานทางเศรษฐกิจ พบว่า สมาชิกสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด มีพื้นที่ปลูกยางพาราเฉลี่ย 22.33 ไร่ มีจำนวนแรงงานเฉลี่ย 2 คน จำนวนต้นยางที่ให้ผลผลิตเฉลี่ย 63.48 ต้นต่อไร่ ได้ปริมาณผลผลิตยางพาราน้ำหนัก 3.40 กิโลกรัมต่อไร่ สมาชิกสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด มีรายได้จากการจำหน่ายแผ่นยางดิบคิดเป็นเงินโดยเฉลี่ย 2,137.00 บาทต่อไร่ รวมถึงสมาชิกสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด มีรายจ่ายจากการผลิตยางแผ่นดิบคิดเป็นเงินโดยเฉลี่ย 2,137.00 บาทต่อไร่

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ปัจจัยพื้นฐานทางสังคม

ข้อมูลปัจจัยพื้นฐานทางสังคม พบว่า การประชุมสมาชิกสหกรณ์ พบว่า สมาชิกสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด มีการประชุมสมาชิกสหกรณ์เฉลี่ย 2.11 ครั้งต่อปี ในการศึกษาดูงานสมาชิกของสหกรณ์มีการศึกษาดูงานเฉลี่ย 1.33 ครั้งต่อปี และสมาชิกของสหกรณ์ได้รับการฝึกอบรมสมาชิกสหกรณ์โดยเฉลี่ย 1.26 ครั้งต่อปี

ปัจจัยการได้รับข่าวสารเกี่ยวกับสหกรณ์

ข้อมูลปัจจัยการได้รับข่าวสารเกี่ยวกับสหกรณ์ พบว่าการสมาชิกสหกรณ์ได้รับข่าวสารเกี่ยวกับสหกรณ์ผ่านสื่อบุคคล โดยผ่านคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์มากที่สุด ร้อยละ 66.5 การได้รับข่าวสารเกี่ยวกับสหกรณ์ผ่านสื่อกิจกรรม สมาชิกสหกรณ์ได้รับข่าวสารโดยผ่านการสัมมนามากที่สุด ร้อยละ 42.3 และการได้รับข่าวสารเกี่ยวกับสหกรณ์ผ่านสื่อมวลชนพบว่า ส่วนใหญ่สมาชิกสหกรณ์ได้รับข่าวสารโดยผ่านโทรทัศน์มากถึง ร้อยละ 51.5

การมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด

ข้อมูลการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด การดำเนินงานหลัก แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ การดำเนินงานรวบรวมผลผลิตของสมาชิก และการดำเนินงานจัดหาปัจจัยการผลิต พบว่าสมาชิกสหกรณ์ส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด รวมทุกด้านอยู่ในระดับมีส่วนร่วมบางครั้ง ค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วม 2.05 เมื่อพิจารณาผลการศึกษาการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด มีรายละเอียดดังนี้

การดำเนินงานรวบรวมผลผลิตของสมาชิก พบว่า สมาชิกของสหกรณ์มีส่วนร่วมทุกครั้งในการรวบรวมยางแผ่นดิบของสมาชิกสหกรณ์เข้ากองกลาง ค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วม 2.84

การดำเนินงานจัดหาปัจจัยการผลิตของสมาชิก พบว่า สมาชิกของสหกรณ์มีส่วนร่วมทุกครั้งในการเข้ารับฟังรายงาน การซื้อขายปัจจัยการผลิตที่ผู้จัดการ หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจากสหกรณ์ ชี้แจงต่อคณะกรรมการดำเนินงาน ค่าเฉลี่ยระดับการมีส่วนร่วม 2.83

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ผลการทดสอบสมมติฐาน

ปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล ได้แก่ เพศไม่มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด ส่วนอายุมีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด ในการดำเนินงานจัดหาปัจจัยการผลิต (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05) ระดับการศึกษามีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด ในการดำเนินงานจัดหาปัจจัยการผลิต (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05) และมีความสัมพันธ์ในการดำเนินงานรวบรวมผลผลิต (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01) รวมถึงมีความสัมพันธ์ในการดำเนินงานรวมทุกด้าน (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05) จำนวนสมาชิกในครัวเรือนมีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด ในการดำเนินงานรวบรวมผลผลิต และการดำเนินงานจัดหาปัจจัยการผลิต (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01) ระยะเวลาที่เป็นสมาชิกของสหกรณ์มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด ในการดำเนินงานรวบรวมผลผลิต (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01)

ปัจจัยพื้นฐานทางเศรษฐกิจ ได้แก่ พื้นที่ปลูกยางพารา มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด ในการดำเนินงานรวบรวมผลผลิต และการดำเนินงานจัดหาปัจจัยการผลิต (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01)

จำนวนแรงงาน มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด ในการดำเนินงานรวบรวมผลผลิต และในการดำเนินงานจัดหาปัจจัยการผลิต (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01) และมีความสัมพันธ์ในการดำเนินงานรวมทุกด้าน (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05)

จำนวนต้นยางที่ให้ผลผลิต มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด ในการดำเนินงานรวบรวมผลผลิต และการดำเนินงานจัดหาปัจจัยการผลิต (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01)

ปริมาณผลผลิตยางพารา มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิก ในการดำเนิน

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

งานของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด ในการดำเนินงานรวบรวมผลผลิต และการดำเนินงานจัดหาปัจจัยการผลิต (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01)

รายได้จากการจำหน่ายแผ่นยางดิบ มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด การดำเนินงานรวบรวมผลผลิต และในการดำเนินงานจัดหาปัจจัยการผลิต (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01) และมีความสัมพันธ์ในการดำเนินงานรวมทุกด้าน (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05)

รายจ่ายจากการผลิตยางแผ่นดิบ มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด การดำเนินงานรวบรวมผลผลิต และในการดำเนินงานจัดหาปัจจัยการผลิต (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01) และมีความสัมพันธ์ในการดำเนินงานรวมทุกด้าน (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05)

ปัจจัยพื้นฐานทางสังคม ได้แก่ การประชุมสมาชิกสหกรณ์ มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด ในการดำเนินงานรวบรวมผลผลิต และการดำเนินงานจัดหาปัจจัยการผลิต (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01)

การศึกษาดูงาน มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด ในการดำเนินงานรวบรวมผลผลิต และการดำเนินงานจัดหาปัจจัยการผลิต (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01)

การฝึกอบรมสมาชิกสหกรณ์ มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด ในการดำเนินงานรวบรวมผลผลิต (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01) และการดำเนินงานจัดหาปัจจัยการผลิต (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05)

ปัจจัยการได้รับข่าวสารเกี่ยวกับสหกรณ์ ได้แก่ การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสหกรณ์ จากสื่อบุคคล มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานของสหกรณ์ ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด ในการดำเนินงานรวบรวมผลผลิต และการดำเนินงานจัดหาปัจจัย

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

การผลิต (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01)

การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสหกรณ์ จาก สื่อมวลชน มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด ในการดำเนินงานรวบรวมผลผลิต และการดำเนินงานจัดหาปัจจัยการผลิต (ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01)

ส่วนการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสหกรณ์ จาก สื่อกิจกรรม นั้นไม่มีความสัมพันธ์กับระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด

ข้อเสนอแนะ

การศึกษาการวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาการมีส่วนร่วมของสมาชิกต่อการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด ในอำเภอบางสะพานน้อย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ มีข้อเสนอแนะจากการวิจัยได้ดังนี้

ปัญหาของสมาชิกในการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด

ปัญหาหนี้สินของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด จากปัญหาหนี้ค้างชำระจากการบริหารงานของคณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์ชุดเก่า ส่งผลให้เกิดการขาดสภาพคล่องในการจัดหาเงินทุนเพื่อใช้ในการจัดซื้อ หรือการจัดหาสิ่งของที่จำเป็นมาจำหน่ายแก่สมาชิก สินค้าและปัจจัยที่ใช้ในการผลิตที่นำมาจำหน่ายแก่สมาชิก ไม่ได้ตรงตามความต้องการของสมาชิก ส่งผลให้สมาชิกสหกรณ์ต้องไปซื้อสินค้าและปัจจัยการผลิตจากร้านค้า หรือผู้แทนขายที่เป็นตัวแทนจำหน่ายมากกว่ามาใช้บริการจากทางสหกรณ์ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะคือ ทางสหกรณ์ควรเพิ่มกิจกรรมในการดำเนินงานของสหกรณ์ เช่น การรับฝากเงินกู้จาก สหกรณ์อื่นๆ เพื่อให้มีเงินมาหมุนเวียน ภายในสหกรณ์ อาจทำให้ช่วยชะลอภาวะการขาดสภาพคล่องได้ในระยะสั้นๆ

ข้อเสนอแนะของสมาชิกในการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด

1. การดำเนินงานหลักของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

จากแผนการดำเนินงานในอนาคต ที่ทางสหกรณ์วางเป้าหมายไว้ คือในอนาคตจะต้องมีการสร้างโรงงานแปรรูปยางพารา ประธานกรรมการตลอดจนสมาชิกของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องไม่ว่าจะกรมส่งเสริมสหกรณ์จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ กรมตรวจบัญชีสหกรณ์ประจำจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ สำนักงานสงเคราะห์กองทุนสวนยางประจำจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จะเป็นแกนนำหลักในการขับเคลื่อนให้มีโรงงานแปรรูปยางพารา อยู่ภายในพื้นที่ แผนการดำเนินนี้ยังไม่ชัดเจนว่าจะเป็นไปในทิศทางใด แต่สิ่งที่แน่นอนคือต่อไปขบวนการผลิตยางแผ่นดิบ รวมไปจนถึงการรับซื้อยางแผ่นดิบของสหกรณ์จะต้องมีการเข้มงวดมากขึ้น เพื่อให้ได้ยางแผ่นดิบที่มีคุณภาพ และสามารถนำไปสู่ขบวนการแปรรูปได้อย่างมีคุณภาพต่อไป ในฐานะที่ผู้วิจัยได้ลงไปทำการศึกษาปัจจัยพื้นฐานในด้านต่างๆ ของสมาชิกสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด มีความเห็นว่า การตั้งโรงงานแปรรูปยางพารานั้นเห็นด้วยอย่างยิ่ง แต่การลงทุนจะต้องใช้เงินทุนเป็นจำนวนมาก ซึ่งหากรองบประมาณจากภาครัฐบาลคงจะไม่ทัน ดังนั้นการร่วมมือเพื่อลงทุนกับ ภาคเอกชน หรือรัฐวิสาหกิจ น่าเป็นทางเลือกหนึ่งเพื่อให้การจัดตั้ง โรงงานแปรรูปยางพารา ให้บรรลุเป้าหมาย ภายในระยะเวลาที่รวดเร็วและจำกัด

2. การประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด

จากข้อมูลที่ได้จากการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของสมาชิกต่อการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด ในอำเภอบางสะพานน้อย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ สามารถนำข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล ปัจจัยพื้นฐานทางเศรษฐกิจ ปัจจัยพื้นฐานทางสังคม และปัจจัยการได้รับข่าวสารเกี่ยวกับสหกรณ์ ที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด ซึ่งถือได้ว่าเป็นคุณสมบัติของตัวสมาชิกของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด นำไปประชาสัมพันธ์ให้เกษตรกรชาวนยางพาราทั่วไปที่ไม่ได้เป็นสมาชิกสหกรณ์ทราบ เพื่อเป็นสิ่งชักจูงให้เกษตรกรชาวนยางพาราเหล่านี้เข้ามาสมัครเป็นสมาชิกใหม่ของสหกรณ์ ผลประโยชน์ที่ทางสหกรณ์จะได้รับจากการเข้ามาสมัครเป็นสมาชิกใหม่ของเกษตรกรชาวนยางพารา คือเงินค่าหุ้นจากการการสมัครเป็นสมาชิก และเงินที่จะได้จากการซื้อขาย ของผลผลิต และปัจจัยการผลิตที่จะตามมาภายหลัง เพื่อเป็นการนำเงินมาหมุนเวียนในการดำเนินกิจกรรมต่างของสหกรณ์ ในส่วนของสมาชิกสหกรณ์ ผลประโยชน์ที่เกษตรกรชาวนยางพาราซึ่งเป็นสมาชิกใหม่จะได้รับจากการเข้ามาเป็นสมาชิกของสหกรณ์ คือ ในส่วนของเงินปันผลที่จะได้รับ จากสหกรณ์ในแต่ละครั้งที่มีการปันผล การให้สินเชื่อหรือเครดิต หรือแม้แต่การให้ราคา

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

รวมถึงคุณภาพ จากการซื้อขายผลผลิต และปัจจัยการผลิต จากทางสหกรณ์ ที่แตกต่างไปจากการซื้อขายผ่านพ่อค้าคนกลาง

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาเปรียบเทียบการดำเนินงานของสหกรณ์อื่นในอำเภอบางสะพานน้อย หรือจะเป็นในส่วนของจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เช่น สหกรณ์กองทุนสวนยางบางสะพาน สหกรณ์กองทุนสวนยางพงศ์ประศาสน์พัฒนา สหกรณ์กองทุนสวนยางร่อนทองพัฒนา และสหกรณ์ชาวสวนยางพาราประจวบคีรีขันธ์ เป็นต้น

2. ควรศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการของสมาชิกสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด

3. ควรศึกษาความพึงพอใจของสมาชิกที่มีต่อการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด

4. ควรศึกษาความเป็นไปได้ในการสร้างโรงงานแปรรูปยางพาราของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด

5. ควรศึกษาความเป็นไปได้ในการเปิดศูนย์กระจายสินค้าและปัจจัยการผลิตของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด ให้แก่สมาชิกสหกรณ์

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

เอกสารและสิ่งอ้างอิง

กรมส่งเสริมสหกรณ์. 2532. **สถิติสหกรณ์ในประเทศไทย.** กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตร แห่งประเทศไทย.

_____. 2540. **ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับสหกรณ์.** (Online). www.cpd.go.th/web_cpd/know_coop08.html, 25 มิถุนายน 2555.

_____. 2552. **สารสนเทศของสหกรณ์ในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์.** (Online). www.thaicooperative.org/search/page_select.html, 25 มิถุนายน 2555.

_____ 2554. **ข้อมูลสารสนเทศสหกรณ์.** (Online). www.it1.cpd.go.th/profile/report_inter_profile.asp, 25 มิถุนายน 2555.

_____ 2554. **องค์ความรู้สหกรณ์. ประวัติการสหกรณ์: ประวัติสหกรณ์ในประเทศไทย.** (Online). www.thaicooperative.org/page_history_thai.html, 25 มิถุนายน 2555.

กรมการศึกษานอกโรงเรียน. 2544. **พัฒนาสังคมและชุมชน.** (อัดสำเนา).

กลยุทธ ยุทธชนะ. 2554ก. **การมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการดำเนินงานศูนย์ส่งเสริมและผลิตพันธุ์ข้าวชุมชน ตำบลหนองแก อำเภอพระพุทธบาท จังหวัด.** การศึกษาค้นคว้าอิสระวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาส่งเสริมการเกษตร, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

_____ 2554ข. **“การมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการดำเนินงานศูนย์ส่งเสริมและผลิตพันธุ์ข้าวชุมชน ตำบลหนองแก อำเภอพระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี”.** การศึกษาค้นคว้าอิสระวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาส่งเสริมการเกษตร, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. อ้างถึง Koufman, H.F. 1949. **Participation Organized Activities in Selected Kentucky Localities.** Agricultural Experiment Station Bulletins.

_____ 2554ค. **“การมีส่วนร่วมของเกษตรกรในการดำเนินงานศูนย์ส่งเสริมและผลิตพันธุ์ข้าวชุมชน ตำบลหนองแก อำเภอพระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี”.** การศึกษาค้นคว้าอิสระวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาส่งเสริมการเกษตร, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. อ้างถึง ประยูร ศรีประสาธน์. 2542. **ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของ**

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

คณะกรรมการ การศึกษาประจำโรงเรียนประถมศึกษา. ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง. 2527. **การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา.** กรุงเทพฯ: ศักดิ์โสภาการพิมพ์.

จิระ มังคละรังสี. 2548. **ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในกิจกรรมสหกรณ์ปศุสัตว์เขาขลุงราชบุรี จำกัด.** การศึกษาค้นคว้าอิสระศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขารัฐศาสตร์, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

จำนงค์ ไชยโชติ. 2526. **การใช้เทคโนโลยีการผลิตยางพาราของชาวสวนยางพ้นการสงเคราะห์ตำบลป่าครอก อำเภอถลาง จังหวัดภูเก็ต**. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาส่งเสริมการเกษตร, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ชรินทร์ พิพัฒน์ธนะกิจ. 2556. ประธานกรรมการสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด. **สัมภาษณ์** 22 มิถุนายน 2556.

ชโลทัย ชื่นวิทยา. 2535. **การมีส่วนร่วมของสมาชิกที่มีต่อสหกรณ์การเกษตร: ศึกษาเปรียบเทียบระหว่างสหกรณ์การเกษตรคลองหลวง จำกัด และสหกรณ์การเกษตรลำลูกกา จำกัด.** วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาเศรษฐศาสตร์สหกรณ์, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ชนวน เสือท้วม. 2547. **ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกสหกรณ์ในการดำเนินธุรกิจองสหกรณ์การเกษตรสามโคก จำกัด.** วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาพัฒนาสังคม, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ชิต นิลพานิช และกุลธน ธนาพงศธร. 2532. **การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชนบท.** นนทบุรี: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทยธรรมาธิราช.

ชัยรัตน์ ศิริเจริญ. 2530. **สภาวะการผลิตยางพาราของชาวสวนยางพ้นการสงเคราะห์ จังหวัดจันทบุรี.** วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาส่งเสริมการเกษตร, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ธันทธรณ์ ธัญญโชติ. 2555. **ระบบสหกรณ์ เสริมสร้างความเข้มแข็ง ลดปัญหาราคายางต่ำ.** นิตยสารยางไทย (พฤษภาคม 2555): 35-37.

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ธัญวัลย์ กล้ารอด. 2550. **ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกสหกรณ์การเกษตรเมืองระยอง จำกัด.** การศึกษาค้นคว้าอิสระศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาธุรกิจการเกษตร, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ธานี พิทักษ์ผล. 2536. **การมีส่วนร่วมของสมาชิกกับผลการดำเนินธุรกิจของสหกรณ์ในภาคการเกษตรของไทย**. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาเศรษฐศาสตร์สหกรณ์, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

นรินทร์ชัย พัฒนพงศา. 2546. **การมีส่วนร่วมหลักการพื้นฐาน เทคนิค และกรณีตัวอย่าง.** เชียงใหม่: สิริลักษณ์การพิมพ์.

นาฏยา ประชุมรัตน์. 2553. **การวิเคราะห์การผลิตและการตลาดของน้ำยางสดและยางพาราแผ่นดิบของชาวสวนยางพาราใน ตำบลขุนทะเล อำเภอเมือง จังหวัดสุราษฎร์ธานี.** การศึกษาค้นคว้าอิสระวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาเศรษฐศาสตร์เกษตร, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

นิภาพร จุนถิระพงศ์. 2543. **“ปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคมที่มีผลต่อระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ป่าชุมชนโคกสะอาด อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์”.** วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการจัดการทรัพยากร, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. อ้างถึง กรรณิการ์ ชมดี. 2524. **“การมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีผลต่อการพัฒนาทางเศรษฐกิจศึกษาเฉพาะกรณีโครงการสารภี ตำบลท่าช้าง อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี”.** วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขารัฐศาสตร์,มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

นิรันดร์ จงวุฒิเวศย์. 2527. “กลวิธี แนวทางวิธีการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาชนบท”. **การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา.** กรุงเทพฯ: ศูนย์ศึกษานโยบายสาธารณสุข มหาวิทยาลัยมหิดล.

นิสรา ใจซื่อ. 2544. **ความคาดหวังและการมีส่วนร่วมของสมาชิกสหกรณ์นิคมในโครงการพัฒนาพื้นที่ราบเชิงเขา จังหวัดสระแก้ว อันเนื่องมาจากพระราชดำริ.** วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาเศรษฐศาสตร์สหกรณ์, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

นุกูล กรยืนยงค์. 2550. **หลักและวิธีการสหกรณ์.** (อัดสำเนา). กรุงเทพฯ: ภาควิชาสหกรณ์ คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ปรมะ สตะเวทิน. 2539. **การสื่อสารมวลชน**. กรุงเทพฯ: คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ปรัชญา เวสารัชช์. 2528. **รายงานการวิจัยการมีส่วนร่วมของประชาชนในกิจกรรมเพื่อพัฒนาชนบท.** กรุงเทพฯ: **สถาบันไทยคดีศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.**

ประสบสุข ดีอินทร์. 2531. **การมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ของกำนันผู้ใหญ่บ้านในภาคเหนือ.** วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาสิ่งแวดล้อมศึกษา, มหาวิทยาลัยมหิดล. อ้างถึง Lowdermilk, Max and Laitos, W. Robert. 1980. **"Rural Sociology".**

พนิดา คณิตคณาธิการ. 2537. **ความคิดเห็นของสมาชิกที่มีต่อการปฏิบัติทางธุรกิจของสหกรณ์ กับการมีส่วนร่วมของสมาชิกในธุรกิจสหกรณ์การเกษตรแม่จัน จำกัด จังหวัดเชียงราย.** วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาเศรษฐศาสตร์สหกรณ์, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

เพ็ญจุรี ทับอุไร. 2552. **ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการพัฒนาสหกรณ์ กรณีศึกษาสหกรณ์การเกษตรบางบัวทอง จำกัด จังหวัดนนทบุรี.** การศึกษาค้นคว้าอิสระบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ยุวัฒน์ วุฒิเมธี. 2526. **การพัฒนาชุมชนและการพัฒนาชนบท.** กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ห้างหุ้นส่วนจำกัด ไทยอนุเคราะห์ไทย.

วันรักษ์ มิ่งมณีนาคิน. 2531. **การพัฒนาชนบทไทย.** กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

วิชชุดา ชุ่มมี. 2555. **จับตามองทิศทางราคายาง 2012 รุ่งหรือร่วง.** กรุงเทพฯ: นิตยสารยางไทย, นิตยสารยางไทย (เมษายน 2555): 80-82.

ศุภกาญจน์ นันทะวรการ. 2544. **พัฒนาการของกลุ่มรวมยางและผลกระทบที่มีต่อการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนชนบท กรณีศึกษากลุ่มรวมยางอำเภอนาทวี จังหวัดสงขลา.** วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาเศรษฐศาสตร์เกษตร, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

สถาบันวิจัยยาง. 2554ก. **สถิติยางโลก.** (Online). www.rubberthai.com/statistic/stat_index.htm, 20 สิงหาคม 2556.

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

สถาบันวิจัยยาง. 2554ข. **สถิติยางไทย.** (Online). www.rubberthai.com/statistic/stat_index.htm, 20 สิงหาคม 2556.

สหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด. 2544. **ข้อบังคับสหกรณ์ สหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด.** (อัดสำเนา). อำเภอบางสะพานน้อย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์.

สุรินทร์ นิยมางกูร. 2548. **สถิติการวิจัย**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

สำนักงานเกษตรจังหวัดประจวบคีรีขันธ์. 2552. **ข้อมูลการปลูกพืชเศรษฐกิจปี 2552 ชนิดพืชยางพาราจังหวัดประจวบคีรีขันธ์.** (Online). www.prachuap.doae.go.th/home. , 25 มิถุนายน 2555.

_____. 2553. **ข้อมูลทั่วไป เพื่อรวบรวมเป็นสถิตสหกรณ์ และข้อมูลธุรกิจหลัก.** (Online). www.thaicooperative.org/search/page_select.html, 25 มิถุนายน 2555.

สมศักดิ์ สุขบาง. 2538. **การมีส่วนร่วมของประชาชนในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ ศึกษาเฉพาะกรณีนโยบายปลูกป่าของชุมชนกรมป่าไม้.** วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกริก. อ้างถึง Chapin, F.S. 1977. “Social Participation and Social Intelligence”. pp. 215-217. **In Miller Delbert. Handbook of Research Design and Social Measurement.** (3d ed.). New York: Longman and Company.

อคิน รพีพัฒน์. 2527. การมีส่วนร่วมของชุมชน. **การมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาชนบทในสภาพสังคม และวัฒนธรรมไทย**: 39.

_____. 2547. การมีส่วนร่วมของประชาชนในงานพัฒนา. **ชุมชนกับการมีส่วนร่วมจัดการศึกษา**: 49.

อนงค์ **พัฒนจักร.** 2535. **การมีส่วนร่วมของสตรีในการพัฒนาทรัพยากรป่าไม้ กรณีศึกษาหมู่บ้านห้วยม่วง จังหวัดขอนแก่น.** วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมวิทยาการพัฒนา, **มหาวิทยาลัยขอนแก่น.** อ้างถึง The Ad Hoc Group of Experts. 1981. **Participation as a Strategy for Promoting Community Level Action and Nation Development**: Report of The Meeting for The Adhoc Group of Expert. New York: United Nation.

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

อริสา ฉายรัศมี. 2554. **ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของสมาชิกกลุ่มวิสาหกิจชุมชน อำเภอเสนา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา.** การศึกษาค้นคว้าอิสระวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาส่งเสริมการเกษตร, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

องค์การสวนยาง กระทรวงเกษตรและสหกรณ์. 2546. การแทรกแซงตลาดยางเพื่อรักษาเสถียรภาพราคายาง. (Online). www.rubberthai.com/Songkhla/strategies/st2.htm, 25 เมษายน 2556.

อุทุมพร ทองอุไทย. 2520. **แผนวิเคราะห์ข้อมูลพฤติกรรมศาสตร์.** กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์เจริญผล. อ้างถึง Likert, R. 1932. A Technique for the Measurement of Attitudes: Archives of Psychology. Vol. 140, No. 55.

Assael, H. 1985. **Consumer behavior and marketing action.** New York: South-Western.

Abrahamsen, M.A. 1976. **Cooperative Business Enterprise.** New York:McGraw-Hill.

Cohen, J. M. and N. T. Uphoff. 1980. **"Participation's Place in Rural Development: Seeking Charity Through Specificity, World Development".** Social Development. 3 (Summer 1980): 219 – 222.

Laidlaw, A.F. 1962. **Training and Extension in the Cooperative Movement.** FAO. Development Paper.

Munkner, H. 1978. **Credit Union Development in Africa.** Subject(s): Banks and Banking, Cooperative-Africa.

Weeraman, P.E. 1975. **The Cooperative Principles.** New Delhi: International Cooperative Alliance.

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ภาคผนวก

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ภาคผนวก ก

แบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการวิจัย

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

แบบสัมภาษณ์

เรื่อง การมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด อำเภอบางสะพานน้อย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ผู้ทำการศึกษา นางสาวดิณภา แก้วแดง

คำชี้แจง ให้ใส่เครื่องหมาย (/) ลงในช่อง ให้ตรงกับความเป็นจริงของท่าน

ตอนที่ 1 ปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล เศรษฐกิจ สังคม และการได้รับข่าวสารทางการเกษตร ของสมาชิกสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด

ปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล

1. เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง
2. อายุ.....ปี(ถ้าเศษของเดือนมากกว่า 6 เดือน ให้ปัดเป็น 1 ปีเต็ม)
3. ระดับการศึกษา
   - ☐ ไม่ได้รับการศึกษา
   - ☐ ประถมศึกษา
   - ☐ มัธยมศึกษา
   - ☐ ปวช.
   - ☐ ปวส.
   - ☐ ปริญญาตรี
   - ☐ สูงกว่าปริญญาตรี
4. จำนวนสมาชิกในครัวเรือน(รวมตนเอง).....คน
5. ระยะเวลาที่เป็นสมาชิกของสหกรณ์.....ปี

ปัจจัยพื้นฐานทางเศรษฐกิจ

1. พื้นที่ปลูกยางพารา
   1.1 สมาชิกสหกรณ์เป็นผู้ถือครองโดยมีกรรมสิทธิ์.....ไร่

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

1.2 สมาชิกสหกรณ์เช่าเพื่อปลูกยางพารา……..ไร่

1.3 อื่นๆ (ระบุ)……...ไร่

1.4 รวมพื้นที่ปลูกยางพารา.....ไร่

2. จำนวนแรงงานในการผลิตยางแผ่นดิบ

2.1 แรงงานในครอบครัว.....คน

2.2 แรงงานจ้าง……..…คน

2.3 อื่นๆ (ระบุ) .....คน

2.4 รวมจำนวนแรงงาน.....คน

3. จำนวนต้นยางที่ให้ผลผลิต (จำนวนต้นยางพาราที่เปิดกรีดและให้น้ำยาง).....ต้นต่อไร่

4. ปริมาณผลผลิตยางพารา (จำนวนน้ำหนักของยางแผ่นดิบโดยเฉลี่ยก่อนนำไปขาย)…….....กิโลกรัมต่อไร่

5. รายได้จากการจำหน่ายแผ่นยางดิบ (เงินที่ได้จากการขายยางแผ่นดิบหลังจากหักค่าใช้จ่ายในการผลิตแล้ว).....บาทต่อไร่

6. รายจ่ายจากการผลิตยางแผ่นดิบ

6.1 จำนวนเงินที่ใช้จ่ายในบำรุงรักษาต้นยาง ได้แก่

1) ค่าปุ๋ยเคมี และปุ๋ยคอก.....บาทต่อไร่

2) ค่าสารเคมีปราบวัชพืช ศัตรูพืช.....บาทต่อไร่

3) ค่ายาทาหน้ายาง.....บาทต่อไร่

4) ค่าจ้างแรงงานในการใส่ปุ๋ยเคมี ปุ๋ยคอก กำจัดวัชพืช ศัตรูพืช และทาหน้ายาง .....บาทต่อไร่

6.2 จำนวนเงินที่ใช้จ่ายในการกรีด เก็บน้ำยาง และทำแผ่นได้แก่

1) ค่าน้ำกรดทำยางแผ่น (เพื่อให้ยางจับตัว).....บาทต่อไร่

2) ค่าจ้างแรงงานกรีด เก็บน้ำยาง และทำแผ่น.....บาทต่อไร่

6.3 รวมรายจ่ายจากการผลิตยางแผ่นดิบ.....บาทต่อไร่

ปัจจัยพื้นฐานทางสังคม

1. การประชุมสมาชิกสหกรณ์ (ที่สมาชิกสหกรณ์เข้าร่วมประชุม).....ครั้งต่อปี
2. การศึกษาดูงาน (ที่สมาชิกสหกรณ์เข้าร่วมศึกษาดูงาน).....ครั้งต่อปี
3. การฝึกอบรมสมาชิกสหกรณ์ (ที่สมาชิกสหกรณ์เข้าร่วมฝึกอบรม).....ครั้งต่อปี

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ปัจจัยการได้รับข่าวสารเกี่ยวกับสหกรณ์

การเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับสหกรณ์ จากแหล่งข่าวสารที่สมาชิกได้รับ

1. ท่านได้รับข่าวสารเกี่ยวกับเกี่ยวกับสหกรณ์จาก **<u>สื่อบุคคล</u>** แหล่งใดมากที่สุด (ตอบได้เพียง 1 ข้อ)

☐ 1. เพื่อนสมาชิก ☐ 2. คณะกรรมการดำเนินการสหกรณ์
☐ 3. ผู้จัดการและเจ้าหน้าที่สหกรณ์ ☐ 4. อื่นๆ (ระบุ).....

2. ท่านได้รับข่าวสารเกี่ยวกับสหกรณ์จาก **<u>สื่อกิจกรรม</u>** แหล่งใดมากที่สุด (ตอบได้เพียง 1 ข้อ)

☐ 1.การสัมมนา ☐ 2.การสาธิต
☐ 3.การจัดนิทรรศการ ☐ 4.อื่นๆ (ระบุ).....

3. ท่านได้รับข่าวสารเกี่ยวกับสหกรณ์จาก **<u>สื่อมวลชน</u>** แหล่งใดมากที่สุด (ตอบได้เพียง 1 ข้อ)

☐ 1. วิทยุ ☐ 2. โทรทัศน์
☐ 3. อินเทอร์เน็ต ☐ 4. หนังสือพิมพ์
☐ 5. วารสารที่เกี่ยวกับสหกรณ์ ☐ 6. อื่นๆ (ระบุ).....

คำชี้แจง ในตอนที่ 2 และ 3ให้ใส่เครื่องหมาย (/) ลงในช่องทางขวามือที่ตรงกับการมีส่วนร่วมของท่าน มากที่สุด เพียงข้อละ 1 คำตอบ โดยมีเกณฑ์การพิจารณาดังนี้

ระดับ 3 หมายถึง การมีส่วนร่วมทุกครั้ง
ระดับ 2 หมายถึง การมีส่วนร่วมบางครั้ง
ระดับ 1 หมายถึง ไม่มีส่วนร่วม

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตอนที่ 2 การมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานรวบรวมผลผลิตของสมาชิกของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด

การมีส่วนร่วมของสมาชิกที่มีต่อการดำเนินงานของสหกรณ์	**ระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกสหกรณ์**		
	3	2	1
1. ด้านการดำเนินงานรวบรวมผลผลิตของสมาชิก			
1.1 ท่านมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาเกี่ยวกับการดำเนินงานรวบรวมผลผลิตของสหกรณ์			
1.2 ท่านมีส่วนร่วมในการวางแผนรวบรวมยางแผ่นดิบของสมาชิกสหกรณ์			
1.3 ท่านมีส่วนร่วมในการรวบรวมยางแผ่นดิบของสมาชิกสหกรณ์ เข้ากองกลาง			
1.4 ท่านมีส่วนร่วมในการกำหนดราคาขายยางแผ่นดิบของสมาชิกสหกรณ์			
1.5 ท่านมีส่วนร่วมในการกำหนด การหักค่าใช้จ่ายในการขนส่ง ค่าใช้จ่ายในการขาย และค่าบริการของสมาชิกสหกรณ์			
1.6 ท่านมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานรวบรวมผลผลิตของสหกรณ์			
1.7 ท่านมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ เช่น สามารถขายยางแผ่นดิบในราคาสูงขึ้นกว่าเดิม จากการรวบรวมผลผลิตของสมาชิกไปจำหน่าย			

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตอนที่ 3 การมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานจัดหาปัจจัยการผลิตของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด

2. ด้านการดำเนินงานจัดหาปัจจัยการผลิต	**ระดับการมีส่วนร่วมของสมาชิกสหกรณ์**		
	3	2	1
2.1 ท่านมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาเกี่ยวกับการจัดหาปัจจัยการผลิตของสหกรณ์			
2.2 ท่านมีส่วนร่วมในการวางแผนจัดหาปัจจัยการผลิต เพื่อสมาชิกสหกรณ์			
2.3 ท่านมีส่วนร่วมในการให้คำแนะนำ แก่ผู้จัดการ หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจากสหกรณ์ ในการจัดหาปัจจัยการผลิตได้แก่ ปุ๋ยเคมี ปุ๋ยอินทรีย์ และสารกำจัดวัชพืช มาจำหน่ายให้แก่สมาชิกสหกรณ์			
2.4 ท่านมีส่วนร่วมในการกำหนดราคาขายปัจจัยการผลิตได้แก่ ปุ๋ยเคมี ปุ๋ยอินทรีย์ และสารกำจัดวัชพืช ที่นำมาจำหน่ายให้แก่สมาชิกสหกรณ์			
2.5 ท่านมีส่วนร่วมในการเข้ารับฟังรายงาน การซื้อขายปัจจัยการผลิตที่ผู้จัดการ หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจากสหกรณ์ ชี้แจงต่อคณะกรรมการดำเนินงาน			
2.6 ท่านมีส่วนร่วมในการติดตาม และประเมินผลการจัดหาปัจจัยการผลิตของสหกรณ์			
2.7 ท่านมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ เช่น สามารถลดค่าใช้จ่ายได้มากกว่าเดิม จากการซื้อปัจจัยการผลิตได้แก่ ปุ๋ยเคมี ปุ๋ยอินทรีย์ และสารกำจัดวัชพืช ที่สหกรณ์จำหน่ายให้แก่สมาชิก			

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ตอนที่ 4 ปัญหาและข้อเสนอแนะในการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด

ท่านมีปัญหาและข้อเสนอแนะในการดำเนินงานของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด อย่างไร

ปัญหา

1. ด้าน.....
.....
.....
2. ด้าน.....
.....
.....
3. ด้าน.....
.....
.....

ข้อเสนอแนะ

1. .....
.....
.....
2. .....
.....
.....
3. .....
.....
.....

ขอบพระคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมือ

น.ส. ดิณภา แก้วแดง

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ภาคผนวก ข

ผลการทดสอบความเชื่อมั่นของแบบสัมภาษณ์

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

การหาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ

การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสัมภาษณ์ ตอนที่ 2 การมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานรวบรวมผลผลิตของสมาชิกของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด และตอนที่ 3 การมีส่วนร่วมของสมาชิกในการดำเนินงานจัดหาปัจจัยการผลิตของสหกรณ์ผู้ผลิตยางบางสะพานน้อย จำกัด จำนวน 14 ข้อ

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.911	14

Item-Total Statistics

	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
paticipa11	26.73	31.030	.936	.895
paticipa12	25.97	32.102	.662	.903
paticipa13	25.23	36.737	.014	.921
paticipa14	26.60	29.628	.864	.894
paticipa15	26.57	29.357	.901	.893
paticipa16	26.30	28.286	.791	.898
paticipa17	25.47	33.844	.507	.909
paticipa21	26.73	31.030	.936	.895
paticipa22	26.53	29.223	.859	.894
paticipa23	25.30	37.252	-.079	.927
paticipa24	26.60	29.490	.883	.893
paticipa25	25.20	36.579	.050	.920
paticipa26	25.97	33.068	.581	.906
paticipa27	25.67	32.437	.594	.906

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ประวัติการศึกษาและการทำงาน

ชื่อ – นามสกุล	นางสาวดิณภา แก้วแดง
วัน เดือน ปี ที่เกิด	วันที่ 31 ตุลาคม พ.ศ. 2531
สถานที่เกิด	จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
ประวัติการศึกษา	วิทยาศาสตรบัณฑิต สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง วิทยาเขตชุมพร

ลิขสิทธิ์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์